

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΡΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2021 - 2027

Δεκέμβριος 2023

Το παρόν συντάχθηκε από τη Διεύθυνση Υπηρεσιών Σχεδιασμού και Οργάνωσης της Κ.Υ. της ΜΟΔ αε

Τα κείμενα ολοκληρώθηκαν τον Δεκέμβριο του 2023.

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Οι κατά καιρούς επικαιροποιήσεις του παρόντος θα είναι διαθέσιμες μέσω των ιστοσελίδων της ΜΟΔ στη διεύθυνση www.mou.gr

Μπορείτε να απευθύνεστε στη Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΜΟΔ) α.ε., επισημαίνοντας
«Για το ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΡΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2021-2027»

στη διεύθυνση:

Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης
Αναπτυξιακών Προγραμμάτων Α.Ε. (ΜΟΔ α.ε.)

Λ. Ριανκούρ 78α, 115 24 ΑΘΗΝΑ

Τηλ: +30 213 1310 100

E-mail : webmaster@mou.gr

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΡΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2021 - 2027

Πρόλογος

Έχοντας ως γνώμονα την επιτυχία των αντίστοιχων εγχειριδίων με τίτλους «Ευρετήριο Όρων του ΚΠΣ» (για το Β΄ ΚΠΣ), «Ευρετήριο Όρων του Γ΄ ΚΠΣ», «Ευρετήριο Όρων της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013», «Ευρετήριο Όρων Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020» και «Glossary of Regional Development Terms» τα οποία ανατυπώθηκαν πολλές φορές για να καλύψουν τις ανάγκες των χρηστών τους, το νέο εγχειρίδιο με τίτλο «Ευρετήριο Όρων της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027» αποτελεί τη συνέχεια της σειράς Ευρετηρίων της ΜΟΔ.

Το νέο Ευρετήριο είναι μία αναθεωρημένη έκδοση και περιλαμβάνει την επικαιροποίηση των όρων των προηγούμενων ευρετηρίων αλλά και τους όρους που εισήγαγαν οι νέοι θεσμοί και μηχανισμοί της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027. Πρόκειται για έναν αλφαβητικό κατάλογο των όρων που συναντώνται συχνότερα στα Επιχειρησιακά Προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους και ειδικότερα της ορολογίας που αναφέρεται σε:

- ⇒ Διαχείριση - Παρακολούθηση - Αξιολόγηση Προγραμμάτων
- ⇒ Διαδικασίες Υλοποίησης Έργων
- ⇒ Διάρθρωση της Εθνικής Κεντρικής και Περιφερειακής Διοίκησης
- ⇒ Θεσμικά Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- ⇒ Χρηματοοικονομικούς όρους.

Στόχος μας είναι να προσφέρουμε τόσο στους φορείς που εμπλέκονται στην υλοποίηση και παρακολούθηση των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ της προγραμματικής περιόδου 2021-2027 όσο και στο ευρύτερο κοινό που ενδιαφέρεται για την απόκτηση γενικότερων γνώσεων σχετικά με τον αναπτυξιακό σχεδιασμό της χώρας, ένα αξιόπιστο και εύχρηστο εργαλείο που θα παρέχει σωστή ενημέρωση και πληροφόρηση και θα συμβάλλει στην κατανόηση των όρων και στην εδραίωση μιας κοινής ορολογίας.

Ελπίζουμε ότι και αυτή η έκδοση της ΜΟΔ θα αξιοποιηθεί και θα αποδειχθεί ιδιαίτερα χρήσιμη.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΡΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2021 - 2027

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A.....	1
αγορά εργασίας	1
αγρότης	1
αειφόρος ανάπτυξη sustainable development	1
αειφορική χρήση	2
αιρεσιμότητα conditionality	2
αιρεσιμότητα (στα πλαίσια του ΠΑΑ).....	2
αίτημα επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών	3
Ακαθάριστη Εγχώρια Δαπάνη	3
Ακαθάριστο Εγχώριο Εισόδημα.....	3
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ).....	3
άκρως απόκεντρες περιοχές	3
άμεση διαχείριση direct management.....	4
άμεσα κόστη.....	5
αμοιβές διαχείρισης	5
αναβάθμιση δεξιοτήτων upskilling	6
αναγκάιος πρόσφορος όρος	6
αναθέτουσες αρχές.....	7
αναθέτοντες φορείς	7
αναθεώρηση των συνθηκών	7
ανάκληση Απόφασης Ένταξης Έργου	7
ανάκτηση (κονδυλίων)	8
ανακύκλωση.....	8
Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)	9
Αξιολόγηση για την ΠΠ 2021-2027	9
Απασχόληση και κοινωνική καινοτομία Employment and Social Innovation (EaSI)	10
απάτη	11
αποδέσμευση	11
Αποθεματικό Αλληλεγγύης και Επείγουσας Βοήθειας.....	11
απορρόφηση.....	12

απανθρακοποίηση.....	12
απόφαση ένταξης	12
Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ)	13
αραιοκατοικημένη περιοχή sparsely populated area.....	13
αρμόδιες αρχές Προγραμμάτων	13
αρχή της αναλογικότητας	14
αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης	15
Αρχή Ελέγχου.....	16
Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων	16
Αρχή Συντονισμού του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ)	17
αρχική κατάρτιση.....	17
αστικά απόβλητα (ΑΑ)	17
αστική κινητικότητα	18
ασύγχρονη εκπαίδευση.....	18
Ατζέντα 2030 του ΟΗΕ	18
Άτομα Με Αναπηρία (ΑμεΑ)	19
Άυλες Ενέργειες ή «Soft» Ενέργειες	19
αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό	19
ad hoc ενίσχυση.....	19
B.....	20
βασικές ικανότητες	20
βασική εκπαίδευση.....	20
βασική κατάρτιση	20
βιοποικιλότητα (ή βιολογική ποικιλότητα).....	20
βιώσιμη ανάπτυξη.....	21
Γ.....	22
γαλάζια οικονομία.....	22
Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) (ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ)	22
Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων	23
Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός (ΓΑΚ) General Block Exemption Regulation (GBER)	23
γωνιά ανακύκλωσης (ΓΑ)	24
GReco ISLANDS	24
Δ.....	26
δείκτης αποτελεσμάτων	26
δείκτης εκροών	26
δεξιότητες.....	26
δέσμευση	26
δημόσια δαπάνη.....	27
δημόσια συνεισφορά	27
Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) – πρώην ΟΑΕΔ Manpower Employment Organization	27

δημόσιες συμβάσεις – συμβάσεις έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών	28
δημόσιες συμβάσεις έργων – συμβάσεις έργων	28
δημόσιες συμβάσεις προμηθειών – συμβάσεις προμηθειών	28
δημόσιες συμβάσεις μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών	28
δημοσιονομική δέσμευση.....	29
δημοσιονομική διόρθωση	29
δημοσιονομική εγγύηση.....	29
δημοσιονομικός κανονισμός (ΔΚ) – κανονισμός Omnibus.....	29
δια βίου εκπαίδευση.....	29
δια βίου κατάρτιση	30
διά βίου μάθηση.....	30
διαγωνισμοί μελετών	30
διαδικασίες με διαπραγμάτευση.....	30
Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία	31
διασυνοριακή σύμπραξη	31
διασυνοριακό νομικό πρόσωπο	32
ΔΙΑΥΛΟΣ (της ΜΟΔ).....	32
διαχείριση αποβλήτων	32
Διαχειριστική Αρχή (Δ.Α.).....	33
Διαχειριστικές Αρχές Προγραμμάτων 2021- 2027 (πλην των Προγραμμάτων INTERREG)	33
διαχειριστικές δαπάνες	34
διαχειριστικές επαληθεύσεις	34
Διευρωπαϊκά Δίκτυα (ΔΕΔ).....	34
δίκαιο της ΕΕ.....	35
δικαιούχος (στα πλαίσια του Ν. 4914/2022)	36
δικαιούχος (στο πλαίσιο του ΕΤΘΑΥ).....	36
δικαιούχος ΜΠΒ III.....	37
Δίκτυο INFORM EU	37
δράση	38
δυναμικό σύστημα αγορών	38
δυναμικό σύστημα προμηθειών.....	39
E	40
έγγραφο διαδικασίας σύναψης της σύμβασης – έγγραφο της σύμβασης.....	40
εγγύηση	40
εγκεκριμένος χώρος ή εγκατάσταση διάθεσης ή ανάκτησης στερεών αποβλήτων.....	40
εγχειρίδιο διαδικασιών ΣΔΕ.....	40
Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΜ).....	41
Εθνικές Αρχές Αγορών.....	41
Εθνική Αρχή Συντονισμού	41
Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ) – Γενική Διεύθυνση Θεσμικής και Επιχειρησιακής Υποστήριξης ΕΣΠΑ	42

Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ) – Γενική Διεύθυνση Στρατηγικής Σχεδιασμού και Εφαρμογής ΕΣΠΑ	42
Εθνική Δαπάνη ή Ακαθάριστη Εθνική Δαπάνη	42
Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ)	43
Εθνική Στρατηγική για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων	43
Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης (ΕΠΑ)	44
Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027	44
Εθνική Στρατηγική κατά της απάτης στις διαρθρωτικές δράσεις του ΕΣΠΑ	45
Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ) National Confederation of Persons with Disabilities (E.S.A.meA)	46
Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.)	46
Εθνική Χωρική Στρατηγική	46
Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο	47
Εθνικό Εισόδημα ή Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα	47
Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Αστικών Λυμάτων Οικισμών	47
Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ)	49
Εθνικό Προϊόν ή Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν	49
Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) - ηλεκτρονική πλατφόρμα promitheus.gov.gr	49
Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025 (ΕΠΑ 2021-2025)	50
Εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και πρόγραμμα σταθερότητας ή σύγκλισης	51
Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΣΕΕΚ)	51
Εθνικό Σύστημα Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης	52
Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 (ΕΣΑΑ)	52
Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) National Energy and Climate Plan (NECP) ..	54
Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων	54
Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού, συνδέσμων Δήμων και Νομικών Προσώπων: ΟΤΑ Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «Αντώνης Τρίτσης» (Πρόγραμμα "Αντώνης Τρίτσης")	54
Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων (Λογιστική Αρχή)	55
Ειδική Υπηρεσία Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της υλοποίησης των Χρηματοδοτικών Μηχανισμών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΥ - ΧΜ ΕΟΧ)	55
Ειδικό ταμείο	55
Ειδικός Λογαριασμός Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων – ΕΛΕΓΕΠ	56
Ειδικός Στόχος για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης	56
Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΕΠΕ)	56
εκ των προτέρων εκτίμηση πολιτικών και μέτρων ex ante evaluation	56
Εκ των υστέρων εκτίμηση πολιτικών και μέτρων ex post evaluation	56
έλεγχος	57
Ελεγκτικό Συνέδριο	57
Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ αε)	57
Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ)	58
έμμεσα κόστη	58

έμμεση διαχείριση indirect management	58
ενδιάμεσος φορέας	59
Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ).....	59
Ενισχυμένες εγγυήσεις για τη νεολαία reinforced Youth Guarantee	61
ενισχυόμενες περιοχές.....	62
ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ενισχύσεις de minimis).....	62
ένταση ενίσχυσης	63
έξυπνη εξειδίκευση smart specialisation.....	63
επαγγελματική εκπαίδευση	63
επαγγελματική κατάρτιση.....	64
επαλήθευση.....	64
επανακατάρτιση.....	65
επαρκής διαδρομή ελέγχου	65
Επενδυτικό Σχέδιο «Βιώσιμη Ευρώπη» Sustainable Europe Investment Plan – European Green Deal Investment Plan.....	65
επιδοτήσεις.....	66
επικουρικότητα subsidiarity.....	66
επιλέξιμες δαπάνες	67
επιλογές απλουστευμένου κόστους Simplified Cost Options (SCOs)	67
Επιμερισμένη διαχείριση shared management	68
Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης	69
Επιτροπή Απασχόλησης	70
Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (Ε.Δ.ΕΛ.).....	70
Επιτροπές Παρακολούθησης Προγραμμάτων 2021-2027 (πλην των Προγραμμάτων INTERREG)	71
Επιτροπές Παρακολούθησης Προγραμμάτων INTERREG 2021-2027	72
Επιτροπή Παρακολούθησης ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027.....	73
Επιτροπή Παραλαβής	74
επιχείρηση.....	74
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ)	74
Επιχειρησιακά Προγράμματα 2021 – 2027	74
επιχορήγηση.....	76
επιχορηγήσεις υπό όρους.....	76
επιχορήγηση μικρού ύψους	76
εταιρική σχέση και πολυεπίπεδη διακυβέρνηση	76
Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ).....	77
Ετήσια Μονάδα Εργασίας (ΕΜΕ).....	78
Ευρώ	78
Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία.....	79
Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) European Union (EU).....	79
Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) European Commission (EC)	80
Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ) European Committee of the Regions.....	81

Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) European Free Trade Association (EFTA)	82
Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) European Economic and Social Committee (EESC).....	83
Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (EUROSTAT)	83
Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση (ΕΣΑ) European Employment Strategy (EES).....	83
Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) European Convention on Human Rights (ECHR).....	84
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) European Bank for Reconstruction and Development (EBRD).....	84
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ) European Investment Bank (EIB).....	85
Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (ΟΛΑΦ) Office européen de lutte antifraude (OLAF).....	85
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ).....	86
Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης.....	86
Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) European Court of Auditors (ECA).....	87
Ευρωπαϊκό Εξάμηνο European Semester	87
Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων European Institute for Gender Equality (EIGE)	88
Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης Centre Européen pour le Développement de la Formation Professionnelle (C.E.DE.FO.P.).....	88
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο European Parliament	89
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+)	89
Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων	90
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ή Συμβούλιο Αρχηγών Κρατών και Κρατών και Κυβερνήσεων European Council.....	90
Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το κλίμα European Climate Pact.....	91
Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ) European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund (EMFAF).....	92
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) European Regional Development Fund (ERDF).....	92
Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για τους απολυμένους εργαζόμενους (ΕΤΠ).....	94
Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων European fund for strategic investments (EFSI) .	95
Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ΕΜΣ) European Stability Mechanism (ESM).....	95
Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος (ΕΟΧ) European Economic Area (EEA).....	96
Εφαρμοστές εκ των προτέρων αιρεσιμότητες	96
εφαρμοστέο δίκαιο.....	97
Z	98
ζώνη του Ευρώ.....	98
H	99
ηλεκτρονική Διακυβέρνηση e-government.....	99
Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Διαχείρισης Ενισχύσεων (ΗΠΔΕ)	99
ημερομηνίες – ορόσημα της ΕΕ	99

Θ	101
θεματική συγκέντρωση των πόρων.....	101
Θεματικό Δίκτυο για την Ολοκληρωμένη Εδαφική και Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021 – 2027	101
θεμελιώδη δικαιώματα.....	102
θύλακες ανεργίας	103
Ι	104
Ιδιωτική συμμετοχή.....	104
Κ	105
Καθαρή Εθνική Δαπάνη	105
Καθαρό Εθνικό Εισόδημα.....	105
καθεστώς ενίσχυσης	105
καθεστώς επικουρικής προστασίας	105
καινοτομία.....	105
κανόνας αυτόματης αποδέσμευσης.....	105
Κανονισμός περί Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ)	106
Κανονισμός INTERREG.....	106
Κανονισμός ΣΣ ΚΑΠ.....	106
καταπολέμηση της απάτης	107
κεντρικές δραστηριότητες αγορών.....	108
Κεντρική Αρχή Αγορών (ΚΑΑ).....	108
Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΚεΜΚΕ).....	108
Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)	108
Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΚΑΠΕ) Centre for Renewable Energy Sources and Saving (CRES).....	109
Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ)	109
Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου (ΚΔΕΟΔ).....	110
κλιματική αλλαγή climate change.....	111
κλιματική ουδετερότητα (στόχος της ΕΕ) climate neutrality objective.....	111
κλιματική ουδετερότητα ή μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	111
Κοινή Αλιευτική Πολιτική (ΚΑΠ).....	111
Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ).....	112
Κοινή βοήθεια για τη στήριξη σχεδίων στις ευρωπαϊκές περιφέρειες JASPERS Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions.....	113
Κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις Common Procurement Vocabulary (CPV).....	114
κοινός δείκτης άμεσων αποτελεσμάτων	114
κοινός δείκτης πιο μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων	114
κοινωνική αιρεσιμότητα	115
κοινωνική επιχείρηση.....	115
Κοινοτικές Αποφάσεις	115
Κοινοτικές Οδηγίες	115
Κοινοτικές Συστάσεις και Γνώμες	116

Κοινοτικοί Κανονισμοί	116
κοινωνική ένταξη.....	116
Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (Κ.ΑΛ.Ο.)	116
κοινωνική καινοτομία.....	117
κοινωνικοί εταίροι	118
κράτη μέλη.....	118
κρατικές ενισχύσεις	118
κυκλική οικονομία	119
κύκλος ζωής.....	120
Λ.....	121
λειτουργική ταξινόμηση (στην πολυεπίπεδη διακυβέρνηση)	121
λογαριασμός υπό μεσεγγύηση.....	121
λογική της παρέμβασης intervention logic.....	121
λογιστική χρήση.....	121
Μ.....	123
μακροχρόνια ανεργία.....	123
μελέτη σκοπιμότητας.....	123
μειονεκτικές περιοχές Less favorite areas.....	123
μεταφορά στερεών αποβλήτων	124
μεταφόρτωση στερεών αποβλήτων	124
μη επιλέξιμες κατηγορίες δράσεων.....	124
Μητρώο Φορέων Κοινωνικής & Αλληλέγγυας Οικονομίας.....	127
Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) Recovery and Resilience Facility (RRF)	127
Μηχανισμός Ευελιξίας.....	127
Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ) Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA) .	128
Μηχανισμός "Συνδέοντας την Ευρώπη" (ΜΣΕ) Connecting Europe Facility (CEF).....	128
μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ).....	130
μικροχρηματοδότηση.....	131
Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης των Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (Μ.Ο.Δ. αε)	131
Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων (ΜΟ.ΠΑ.ΔΙ.Σ.).....	133
μόχλευση leverage.....	133
Ν.....	134
νομικές πράξεις της ΕΕ.....	134
νομική δέσμευση.....	134
νομική οντότητα.....	134
νομοθετικές πράξεις της ΕΕ.....	135
Natura 2000	135
Ο.....	136
οδηγία.....	136
οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή.....	136

οικονομικός φορέας.....	137
οικοσύστημα.....	137
Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ).....	138
Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ).....	138
Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΟΠΣ Π.Δ.Ε ή «e-ΠΔΕ»).....	139
Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Ταμείου Ανάκαμψης» (ΟΠΣ ΤΑ).....	139
Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ).....	139
Ονοματολογία των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS) NUTS I, II, III Nomenclature Unit for Territorial Statistics.....	140
οργανισμοί δημοσίου δικαίου.....	141
Οργανισμός περιφερειακής ολοκλήρωσης και συνεργασίας.....	141
Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (ΟΠΕΓΕΠ) (πρώην AGROCERT).....	141
Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ).....	142
Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ).....	142
Οριζόντιος Κανονισμός ΚΑΠ.....	142
Ορίζων 2020 (Η2020).....	142
Ορίζων Ευρώπη Horizon Europe.....	143
ορόσημο.....	144
OLAF (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης) European Anti-Fraud Office.....	144

Π..... 145

παρατυπία.....	145
παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης ΣΣ ΚΑΠ.....	145
παρεμβάσεις άμεσων ενισχύσεων ΣΣ ΚΑΠ.....	145
πάροχος υπηρεσιών διαδικασιών σύναψης συμβάσεων – πάροχος υπηρεσιών σύναψης συμβάσεων.....	145
πεδίο εφαρμογής της στήριξης του ΕΤΠΑ.....	145
πεδίο εφαρμογής της στήριξης του Ταμείου Συνοχής.....	146
περατωθείσα πράξη.....	146
Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια (Π.Χ.Π.).....	146
Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ).....	147
Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕ.Σ.Δ.Α.).....	148
«Πληρώνω Όσο Πετάω» (ΠοΠ) «Pay-As-You-Throw» (PAYT).....	148
Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI).....	149
πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα.....	150
πολυεπίπεδη διακυβέρνηση multi-level governance.....	150
πολύ μικρή επιχείρηση.....	150
Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027.....	150
ποσό δημοπράτησης.....	151
ποσό σύμβασης.....	151
ποσοστά συγχρηματοδότησης.....	152

πραγματικός δικαιούχος	152
πράξη	153
πράξη στρατηγικής σημασίας	154
πράξη ΣΔΙΤ	154
Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις (ΠΔΣ)	154
πράσινες υποδομές	154
Πράσινη οικονομία.....	155
Πράσινο Σημείο (ΠΣ)	155
Πράσινο Ταμείο	156
Πρόγραμμα	157
Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)	157
Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027.....	157
Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας	158
προκαταβολή	159
προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.....	159
προσβασιμότητα	160
προτεραιότητα.....	160
προϋπολογισμός της ΕΕ.....	160
Πρωτόκολλο για τα αέρια θερμοκηπίου.....	161
Πρωτόκολλο του Κυότο.....	161
Πυλώνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης	162
P	163
ρίσκο	163
ρύθμιση (χωρικού σχεδιασμού).....	163
Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.)	163
Σ	164
σοβαρή ανεπάρκεια.....	164
Σταθμός Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ)	164
στήριξη σχετική με τον περιορισμό της κλιματικής αλλαγής.....	164
στήριξη σχετική με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	164
στόχος	165
Στόχοι Πολιτικής Συνοχής 2021-2027.....	165
Στόχος «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία»	166
Στρατηγικές Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation (RIS3)	166
στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025 gender equality strategy.....	167
Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ).....	168
Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (ΣΠΕ)	168
Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με την Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ).....	168
Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής («ΣΣ ΚΑΠ») 2023 - 2027	169
σύγκρουση συμφερόντων	169

συλλογή (αποβλήτων)	170
Συμβούλιο Παρακολούθησης και Συντονισμού Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων	170
Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	171
συμμετέχων	172
Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ)	172
συμφωνία – πλαίσιο	173
Σύμφωνο των Δημάρχων για το Κλίμα και την Ενέργεια Covenant of Mayors for Climate and Energy	173
Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ)	173
Συναπόφαση ή συνήθης νομοθετική διαδικασία	173
συνδεδεμένες επιχειρήσεις	173
συνδρομή Ταμείου	174
Συνδρομή στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιοχές της Ευρώπης REcovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe (REACT-EU)	174
συνδυαστική πράξη	175
συνεισφορά προγράμματος	175
συνεισφορά σε είδος	176
συνεχιζόμενη εκπαίδευση	176
συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση	176
συνθήκες της ΕΕ (ισχύουσες σήμερα)	176
συνοδευτικό μέτρο	176
συνολικό ποσοστό σφάλματος	177
σύνολο σφαλμάτων	177
συντελεστής πολλαπλασιαστικού αποτελέσματος	177
συστάσεις	177
Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ)	178
Σύστημα Τηλεκπαίδευσης ΜΟΔ e-Learning ΜΟΔ	178
συστημική παρατυπία	178
σφραγίδα αριστείας	178
Σχέδιο ανάκαμψης για την Ευρώπη NextGenerationEU (NGEU)	179
Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ)	180
Σχέδιο Δράσης για την Αειφόρο Ενέργεια και το Κλίμα Sustainable Energy and Climate Action Plan (SECAP)	180
Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία	181
Σχέδιο Αξιολόγησης Προγραμμάτων 2021-2027	182
σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις	182

T 183

Ταμεία	183
Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ (ΤΑΕΕ) European Union Solidarity Fund (EUSF)	183
Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ)	184
Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑΜΕ) Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF)	184

Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) Just Transition Fund (JTF)	185
Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (ΤΕΑ) Internal Security Fund (ISF)	187
Ταμείο μικρών έργων	187
Ταμείο Συνοχής (ΤΣ) Cohesion Fund (CF)	187
ταμείο χαρτοφυλακίου	188
τελικός αποδέκτης	188
τελικός αποδέκτης (στο ΕΚΤ+)	188
Τεχνική Γραμματεία Λυμάτων	189
Τεχνική Υπηρεσία ΜΟΔ (Διεύθυνση Τεχνικής Υπηρεσίας)	190
Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ)	191
τιμή αναφοράς	191
τομεακές παρεμβάσεις	191
Τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ)	192
Υ	193
υγειονομική ταφή	193
υγρά απόβλητα	193
υλοποίηση με ίδια μέσα	193
υπερχρέωση overbooking	193
Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) Services of General Economic Interest (SGEIs)	193
υπολειμματικό ποσοστό σφάλματος	194
Φ	195
Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ)	195
Φορέας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας	195
φορέας λειτουργίας	195
Φορέας Χρηματοδότησης Έργου	196
Φορέας Υλοποίησης χρηματοδοτικού μέσου	196
Χ	197
Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων της χώρας	197
χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με το κόστος	198
χρηματοδότηση σταθερού επιτοκίου flat-rate financing	198
χρηματοδότηση κατ' αποκοπή lump sum financing	198
χρηματοδότηση βάσει μοναδιαίου κόστους	199
χρηματοδοτικά μέσα	199
Χρηματοδοτικός Μηχανισμός Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΧΜ ΕΟΧ) European Economic Area – Iceland, Liechtenstein and Norway Grants	199
χρηστή δημοσιονομική διαχείριση	199
χωρικά εργαλεία	199
Χώρος Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ)	201
Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ)	201
Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ)	201

χωροταξικός σχεδιασμός	201
Ω	202
Ωρίμανση Έργου	202
Ωριμότητα	202

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΡΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2021 - 2027

A

αγορά εργασίας

Το σύνολο των διεργασιών που διευκολύνουν τη συνάντηση της προσφοράς και της ζήτησης ευκαιριών εργασίας.

αγρότης

Στο πλαίσιο της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, ο γεωργός είναι ένα άτομο (ή ομάδα ατόμων π.χ. συνεργασίες, οι εταιρείες και τα άλλα νομικά δομές μέσω των οποίων διεξάγεται μια επιχείρηση), των οποίων η εκμετάλλευση βρίσκεται στην επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το οποίο ασκεί γεωργική δραστηριότητα.

αιμόφορος ανάπτυξη sustainable development

Η αιμόφορος ανάπτυξη είναι μία διαδικασία που στοχεύει στο συγκερασμό της οικονομικής ανάπτυξης και της προστασίας των κοινωνικών και περιβαλλοντικών ισορροπιών. Η ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών ζητημάτων στον ορισμό και την εφαρμογή των άλλων ευρωπαϊκών πολιτικών (της ενεργειακής, ερευνητικής, βιομηχανικής, γεωργικής, κλπ. πολιτικής) έχει ουσιαστική σημασία για την επίτευξη του στόχου της αιμόφορου ανάπτυξης. Η αιμόφορος ανάπτυξη ορίστηκε στην έκθεση Brundtland της Διεθνούς Επιτροπής για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη του 1987 «Το κοινό μέλλον μας» ως «μια ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να διακυβεύει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες». Η αρχή αυτή θεσπίστηκε με τη συνθήκη του Μάαστριχτ και τη Σύνοδο Κορυφής του Κάρντιφ, το 1998, και έθεσε τις βάσεις για μία συντονισμένη δράση σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στη συνέχεια, το Μάιο του 2001, η ΕΕ ενέκρινε μία στρατηγική υπέρ της αιμόφορου ανάπτυξης. Η στρατηγική αυτή αναθεωρήθηκε το 2006 και προέβλεψε «ένα μακροπρόθεσμο όραμα για την αιμοφορία στο οποίο η οικονομική μεγέθυνση, η κοινωνική συνοχή και η προστασία του περιβάλλοντος συνδυάζονται μεταξύ τους και αλληλοϋποστηρίζονται». Εξάλλου, η παγκόσμια σύμπραξη για την αιμόφορο ανάπτυξη, η οποία εγκρίθηκε από την Επιτροπή το 2002, της προσέδωσε μια εξωτερική διάσταση. Η επανεξέταση της στρατηγικής από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2009 υπογράμμισε ότι εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες μη αιμόφορες τάσεις καθώς και ότι πρέπει να γίνουν περισσότερες προσπάθειες σε αυτό το πεδίο. Ωστόσο, σημείωσε επίσης την πρόοδο της ΕΕ όσον αφορά τη συνεκτίμηση της αιμόφορου ανάπτυξης σε πολλές από τις πολιτικές της (μεταξύ άλλων πολιτική για το εμπόριο και την ανάπτυξη) και επισήμανε την τροπή που πήρε

σε σχέση με την κλιματική αλλαγή και την προώθηση μιας οικονομίας χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.

Έκτοτε, η συνθήκη της Λισαβόνας ενσωματώνει την αειφόρο ανάπτυξη μεταξύ των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 3 § 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση). Η αειφόρος ανάπτυξη θέλει να συγκεράσει την οικονομική ανάπτυξη και την προστασία των κοινωνικών και περιβαλλοντικών ισορροπιών.

αιεφορική χρήση

Η χρήση συστατικών της βιολογικής ποικιλότητας, κατά τρόπο και κατά αναλογία τέτοια που δεν προκαλείται μακροπρόθεσμα συρρίκνωση της βιολογικής ποικιλότητας, διατηρώντας κατ' αυτόν τον τρόπο το δυναμικό της να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και στις επιδιώξεις των σημερινών και των μελλοντικών γενεών.

αιρεσιμότητα conditionality

Όρος (κριτήριο) που πρέπει να εκπληρωθεί για τη λήψη χρηματοδότησης και αποτελεί προϋπόθεση για την πρόσβαση σε ένα υποσχόμενο όφελος από την ΕΕ.

αιρεσιμότητα (στα πλαίσια του ΠΑΑ)

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συγκεντρώνουν την υποστήριξη για να εξασφαλίσουν σημαντική συμβολή στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης σύμφωνα με τις ειδικές εθνικές και περιφερειακές αναπτυξιακές τους ανάγκες. Θα πρέπει να καθορισθούν εκ των προτέρων αιρεσιμότητες καθώς και συνοπτικό και εξαντλητικό σύνολο αντικειμενικών κριτηρίων για την εκτίμησή τους, ώστε να εξασφαλισθεί ότι υπάρχουν οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την αποτελεσματική και αποδοτική χρήση της υποστήριξης της Ένωσης. Προς τον σκοπό αυτό οι εκ των προτέρων αιρεσιμότητες θα πρέπει να εφαρμόζονται σε μια προτεραιότητα δεδομένου προγράμματος μόνο όταν έχουν άμεση και πραγματική σχέση με την αποτελεσματική και αποδοτική επίτευξη των ειδικών στόχων μιας επενδυτικής προτεραιότητας ή μιας ενωσιακής προτεραιότητας, καθώς και άμεσο αντίκτυπο σε αυτήν, ενώ δεν συνδέεται απαραίτητως κάθε ειδικός στόχος με τις εκ των προτέρων αιρεσιμότητες που ορίζονται στους ειδικούς κανόνες για τα ταμεία. Η εκτίμηση της δυνατότητας εφαρμογής των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την αρχή της αναλογικότητας, συνεκτιμώντας, κατά περίπτωση, το επίπεδο της χορηγούμενης βοήθειας. Η εκπλήρωση των εφαρμοστέων εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων θα πρέπει να αξιολογείται από το κράτος μέλος στο πλαίσιο της προετοιμασίας των προγραμμάτων και, κατά περίπτωση, στο σύμφωνο εταιρικής σχέσης. Η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάζει τη συνέπεια και την καταλληλότητα των πληροφοριών που παρέχει το κράτος μέλος. Στις περιπτώσεις που δεν καταστεί δυνατό να ικανοποιηθεί εφαρμοστέα εκ των προτέρων προϋπόθεση, εντός των τακτών προθεσμιών, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει την εξουσία να αναστείλει τις ενδιάμεσες πληρωμές για αντίστοιχες προτεραιότητες του προγράμματος υπό σαφώς καθορισμένους όρους.

Πηγή: Καν (ΕΕ) 1303/2013

αίτημα επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών

Αίτημα του δικαιούχου που αποστέλλεται στον Ενδιάμεσο Φορέα (ΕΦ) για την επαλήθευση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου του.

Ακαθάριστη Εγχώρια Δαπάνη

Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος που προκύπτει ως το άθροισμα των δαπανών για την αγορά των τελικών αγαθών και υπηρεσιών, το οποίο καταναλώνεται σε μια οικονομία κατά τη διάρκεια ενός έτους, μέσα στην επικράτεια της χώρας, ανεξάρτητα από τη μόνιμη κατοικία των ιδιοκτητών των συντελεστών παραγωγής.

Ακαθάριστο Εγχώριο Εισόδημα

Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος που προκύπτει ως το άθροισμα των εισοδημάτων, το οποίο παράγεται σε μια οικονομία κατά τη διάρκεια ενός έτους, μέσα στην επικράτεια της χώρας, ανεξάρτητα από τη μόνιμη κατοικία των ιδιοκτητών των συντελεστών παραγωγής.

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)

Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος που προκύπτει ως το σύνολο των προϊόντων και υπηρεσιών διαφόρων κλάδων και δραστηριοτήτων της οικονομίας, το οποίο παράγεται σε μια οικονομία κατά τη διάρκεια ενός έτους, μέσα στην επικράτεια της χώρας, ανεξάρτητα από τη μόνιμη κατοικία των ιδιοκτητών των συντελεστών παραγωγής.

άκρως απόκεντρες περιοχές

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει 9 «άκρως απόκεντρες περιοχές»: τη Γουαδελούπη, τη Γαλλική Γουιάνα, τη Μαρτινίκα, τη Μαγιότ, τη Ρεϊνιόν και τον Άγιο Μαρτίνο (Γαλλία), τις Κανάριες Νήσους (Ισπανία), και τις Αζόρες και τη Μαδέρα (Πορτογαλία). Οι άκρως απόκεντρες περιοχές αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της ΕΕ και οφείλουν να εφαρμόζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτήν.

Τα χαρακτηριστικά των εν λόγω περιοχών είναι η μεγάλη απόσταση από την ευρωπαϊκή ήπειρο, ο νησιωτικός χαρακτήρας, η μικρή έκταση (εκτός της Γαλλικής Γουιάνας), η δύσκολη μορφολογία και κλίμα, και μία οικονομική εξάρτηση από μικρό αριθμό προϊόντων.

Η Επιτροπή, με τα χρόνια, έχει εγκρίνει αρκετές ανακοινώσεις για τις άκρως απόκεντρες περιοχές. Η τελευταία εγκρίθηκε το 2012, (COM(2012) 287: «Οι εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης: προς μια εταιρική σχέση για μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη»). Σε αυτήν στηρίζει τις εν λόγω περιοχές ώστε να αξιοποιήσουν κάθε ευκαιρία για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, στη βάση των πλεονεκτημάτων και του ενδογενούς δυναμικού τους· εξασφαλίζει ότι τα πλαίσια της ευρωπαϊκής πολιτικής συμβάλλουν στη μείωση των εμποδίων που έχουν άμεση σχέση με την πλήρη ενσωμάτωση των άκρως απόκεντρων περιοχών στην ενιαία αγορά· και αυξάνει την αναγνώριση των εν λόγω περιοχών ως πλεονέκτημα για όλους καθώς και της ανάγκης να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες και οι περιορισμοί τους.

Το άρθρο 349 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ αναγνωρίζει τους ειδικούς περιορισμούς των άκρως απόκεντρων περιοχών και προβλέπει την έγκριση ειδικών μέτρων

για αυτές. Οι άκρως απόκεντρες περιοχές είναι κανονικές περιφέρειες της ΕΕ και, σε αντίθεση με τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη, είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

άμεση διαχείριση **direct management**

Ένας από τους τρεις δυνατούς τρόπους υλοποίησης προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ (οι άλλοι δύο τύποι είναι η επιμερισμένη διαχείριση και η έμμεση διαχείριση).

Παρότι η ΕΕ παρέχει τη χρηματοδότηση για ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα ή έργο, δεν εμπλέκεται πάντα άμεσα στην καθημερινή διαχείριση. Ωστόσο, ενώ τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για την εκτέλεση του μεγαλύτερου μέρους του προϋπολογισμού της ΕΕ, η Επιτροπή είναι αυτή που έχει την τελική ευθύνη για την εκτέλεση του. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή διενεργεί αυστηρούς και αποτελεσματικούς ελέγχους σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο δαπανώνται τα κονδύλια της ΕΕ. Η διαδικασία θα διαφέρει ανάλογα με τον τρόπο υλοποίησης του προγράμματος.

Στην περίπτωση της άμεσης διαχείρισης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαχειρίζεται απευθείας τη χρηματοδότηση της ΕΕ. Στην άμεση διαχείριση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι άμεσα υπεύθυνη για όλα τα στάδια υλοποίησης ενός προγράμματος και είναι άμεσα υπεύθυνη για όλα τα στάδια υλοποίησης ενός προγράμματος, δηλαδή:

- τη δημοσίευση των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων
- την αξιολόγηση των υποβληθεισών προτάσεων
- την υπογραφή των συμφωνιών επιχορήγησης
- τον έλεγχο υλοποίησης του έργου
- την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων
- τη διενέργεια των πληρωμών.

Τα καθήκοντα αυτά εκτελούνται από τις υπηρεσίες της Επιτροπής, στα κεντρικά της γραφεία, στις [αντιπροσωπείες της ΕΕ](#) ή μέσω εκτελεστικών οργανισμών της ΕΕ· δεν εμπλέκονται τρίτα μέρη. Τα προγράμματα που υλοποιούνται υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης αντιπροσωπεύουν περίπου το 20 % του [προϋπολογισμού της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027](#).

Οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης δημοσιεύονται στη [διαδικτυακή πύλη για τις χρηματοδοτήσεις και τους διαγωνισμούς \(SEDIA\)](#).

Μεγάλο μέρος των κονδυλίων από το NextGenerationEU, το προσωρινό μέσο ανάκαμψης, θα εκτελεστούν επίσης υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης, ιδίως ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (MAA), ο οποίος θα διαθέσει 723,8 δισ. EUR υπό τη μορφή δανείων και επιχορηγήσεων για τη στήριξη μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που θα πραγματοποιηθούν από τα κράτη μέλη.

Λόγω του κατ' εξαίρεση χαρακτήρα του MAA, για την εφαρμογή του θα ακολουθηθούν ειδικές διαδικασίες. Τα κονδύλια θα εκταμιεύονται απευθείας στα κράτη μέλη βάσει της προόδου στην εφαρμογή των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

Τα σχέδια θα πρέπει να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τις προκλήσεις που διαπιστώθηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, ιδίως δε τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εξέδωσε το

Συμβούλιο. Τα σχέδια θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν μέτρα για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και την αξιοποίηση των οφελών από την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση.

Για την εφαρμογή του MAA από τα κράτη μέλη, βλ. τη σελίδα [«Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας»](#).

Στην περίπτωση δημοσίων συμβάσεων, όταν η Επιτροπή διαχειρίζεται άμεσα τις δημόσιες συμβάσεις, επιτελεί τον ρόλο της αναθέτουσας αρχής, γεγονός που σημαίνει ότι είναι υπεύθυνη για ολόκληρη τη διαδικασία ανάθεσης, από τη δημοσίευση των προσκλήσεων υποβολής προσφορών έως τις αποφάσεις ανάθεσης, την υπογραφή των δημόσιων συμβάσεων και την παρακολούθηση της εφαρμογής τους.

Στην περίπτωση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+), το μεγαλύτερο μέρος του σκέλους «Απασχόληση και Κοινωνική Καινοτομία» (EaSI) για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία (EaSI) τελεί υπό τη διαχείριση των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αυτή η **άμεση διαχείριση** συνεπάγεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκηρύσσει προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για την παροχή [επιχορηγήσεων](#) σε έργα, καθώς και προσκλήσεις υποβολής προσφορών για την ανάθεση συμβάσεων υπηρεσιών και/ή προμηθειών. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να απονείμει βραβεία. Οι διεθνείς οργανώσεις υλοποιούν μικρό μέρος του προγράμματος υπό έμμεση διαχείριση.

Οι δραστηριότητες περιγράφονται στα ετήσια προγράμματα εργασίας, τα οποία καταρτίζονται κατόπιν διαβούλευσης με τα κράτη μέλη της ΕΕ και τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών.

άμεσα κόστη

Τα άμεσα κόστη είναι εκείνα τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με μια δραστηριότητα που υποστηρίζεται από ένα έργο στο πλαίσιο του ΕΚΤ+. Για παράδειγμα, οι μισθοί του προσωπικού που ασχολούνται άμεσα με τη δραστηριότητα του ΕΚΤ+ και άλλα έξοδα που συνδέονται με την εφαρμογή του έργου ΕΚΤ+.

Πηγή: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/217dab07-4cdd-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-en>

αμοιβές διαχείρισης

Αμοιβή για παροχή υπηρεσιών, όπως καθορίζεται στη συμφωνία χρηματοδότησης μεταξύ της διαχειριστικής αρχής και του φορέα υλοποίησης ταμείου χαρτοφυλακίου ή ειδικού ταμείου και, κατά περίπτωση, μεταξύ του φορέα υλοποίησης ταμείου χαρτοφυλακίου και του φορέα υλοποίησης ειδικού ταμείου.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

αναβάθμιση δεξιοτήτων upskilling

Η βραχυπρόθεσμη, στοχευμένη επαγγελματική κατάρτιση, που παρέχεται μετά την αρχική κατάρτιση και περιλαμβάνει παροχή συντονισμένων ευκαιριών μάθησης για τους ενήλικους με χαμηλή εξειδίκευση ή συγκεκριμένα προσόντα και η οποία αποσκοπεί στη στήριξη ενηλίκων με χαμηλά επίπεδα δεξιοτήτων και προσόντων για την ενίσχυση των βασικών δεξιοτήτων τους, όπως του γραμματισμού, του αριθμητισμού και των ψηφιακών ικανοτήτων ή την απόκτηση ενός ευρύτερου συνόλου δεξιοτήτων, γνώσεων και ικανοτήτων και την πορεία προς την απόκτηση υψηλότερων προσόντων.

Πηγή: Ν.4763/2020 (ΦΕΚ 254/Α/21.12.2020)

αναγκαίος πρόσφορος όρος

Απαιτούμενη προϋπόθεση για την αποτελεσματική και αποδοτική υλοποίηση των ειδικών στόχων. Για την εξασφάλιση των απαραίτητων προαπαιτούμενων για την αποτελεσματική και αποδοτική χρήση της στήριξης της Ένωσης που χορηγείται από τα Ταμεία, θεσπίζονται οι απαιτούμενες προϋποθέσεις, δηλαδή κατάλογος αναγκαίων πρόσφορων όρων καθώς και συνοπτική και εξαντλητική δέσμη αντικειμενικών κριτηρίων για την αξιολόγησή τους. Κάθε αναγκαίος πρόσφορος όρος συνδέεται με ειδικό στόχο και είναι αυτόματα εφαρμόσιμος όταν ο ειδικός στόχος επιλέγεται για στήριξη. Για να διατηρηθεί ένα ευνοϊκό επενδυτικό πλαίσιο, θα πρέπει να παρακολουθείται τακτικά η συνεχής εκπλήρωση των αναγκαίων πρόσφορων όρων.

Στο άρθρο 15 του Καν. (ΕΕ) 2021/1060 ορίζονται οι αναγκαίοι πρόσφοροι όροι για τους ειδικούς στόχους. Ειδικότερα, στο παράρτημα ΙΙΙ περιέχονται οριζόντιοι αναγκαίοι πρόσφοροι όροι που ισχύουν για όλους τους ειδικούς στόχους και τα αναγκαία κριτήρια για την αξιολόγηση της πλήρωσής τους, ενώ στο παράρτημα ΙV περιέχονται θεματικοί αναγκαίοι πρόσφοροι όροι για το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+ και το Ταμείο Συνοχής, καθώς και τα αναγκαία κριτήρια για την αξιολόγηση της πλήρωσής τους.

Οι αναγκαίοι πρόσφοροι όροι σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 1 του Καν. (ΕΕ) 2021/1060 διακρίνονται σε:

- οριζόντιους
- θεματικούς

Στο παράρτημα ΙΙΙ του Καν. (ΕΕ) 2021/1060 περιέχονται οριζόντιοι αναγκαίοι πρόσφοροι όροι που ισχύουν για όλους τους ειδικούς στόχους και τα αναγκαία κριτήρια για την αξιολόγηση της πλήρωσής τους, ενώ στο Παράρτημα ΙV του Καν. (ΕΕ) 2021/1060 περιέχονται θεματικοί αναγκαίοι πρόσφοροι όροι για το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+ και το Ταμείο Συνοχής, καθώς και τα αναγκαία κριτήρια για την αξιολόγηση της πλήρωσής τους.

Ο αναγκαίος πρόσφορος όρος για τα εργαλεία και την ικανότητα για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις δεν ισχύει για τα προγράμματα που στηρίζονται από το ΤΑΜΕ, το ΤΕΑ ή το ΜΔΣΘ.

Πηγή: α) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

β) Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α΄/21.03.2022

αναθέτουσες αρχές

Ως «αναθέτουσες αρχές» –για τους σκοπούς του Ν.4412/2016– νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου και οι αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια του άρθρου 223 του ίδιου νόμου.

Πηγή: Ν.4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

αναθέτοντες φορείς

Ως «αναθέτοντες φορείς» –για τους σκοπούς του Ν.4412/2016– νοούνται οι αναθέτοντες φορείς κατά την έννοια του άρθρου 224 του ίδιου νόμου.

Πηγή: Ν.4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

αναθεώρηση των συνθηκών

Πριν τεθεί σε ισχύ η Συνθήκη της Λισαβόνας το 2009, προβλεπόταν μόνο μία διαδικασία αναθεώρησης των Συνθηκών επάνω στις οποίες βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ): η σύγκληση διακυβερνητικής διάσκεψης. Από το 2009, το άρθρο 48 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) καθιερώνει δύο διαδικασίες για την αναθεώρηση των Συνθηκών.

1. Συνήθης αναθεώρηση

Αυτή αφορά τις αλλαγές των αρμοδιοτήτων της ΕΕ και απαιτεί τη σύγκληση μιας διακυβερνητικής διάσκεψης ώστε να εγκριθούν προτάσεις τροποποιήσεων με κοινή συμφωνία.

2. Απλοποιημένη αναθεώρηση

Όταν οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αφορούν πολιτικές της ΕΕ και εσωτερικά μέτρα που λαμβάνει, το Συμβούλιο εγκρίνει ομόφωνα απόφαση για τις τροποποιήσεις, αφού πρώτα έχει διαβουλευθεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (εφόσον η τροποποίηση αφορά θεσμικές μεταβολές στο νομισματικό τομέα). Οι νέες διατάξεις της Συνθήκης ισχύουν μόνο μετά την επικύρωσή τους από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, σύμφωνα με τις εκάστοτε συνταγματικές διαδικασίες τους.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

ανάκληση Απόφασης Ένταξης Έργου

Απόφαση με την οποία απεντάσσεται μία πράξη από το ΕΠ. Εκδίδεται μετά την ένταξη της πράξης όταν διαπιστωθεί μη συμμόρφωση του δικαιούχου με τις υποχρεώσεις του, ή αδυναμία συνέχισης της χρηματοδότησης της πράξης από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα διότι δημιουργούνται σοβαροί κίνδυνοι ως προς τη δημοσιονομική εξέλιξη του Προγράμματος ή ως προς την επιβάρυνση των εθνικών πόρων.

Με απόφαση του αρμόδιου Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα στον οποίο υπάγεται η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ ή του Γενικού Γραμματέα στον οποίο υπάγεται η Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή της περιφέρειας, ανακαλείται η απόφαση ένταξης και κοινοποιείται εγγράφως στο δικαιούχο.

Επιπλέον η ανάκληση της απόφασης ένταξης αποστέλλεται στον φορέα που πραγματοποιεί τις πληρωμές της πράξης, τον φορέα χρηματοδότησης, τη Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων του ΥΠΟΙΟ και την Αρχή Πιστοποίησης.

ανάκτηση (κονδυλίων)

Η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από τον λαβόντα για μη νόμιμη αιτία.

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

Σε τρεις περιπτώσεις η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οφείλει να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επιστρέψει τα ποσά που έλαβε από τα διαρθρωτικά ταμεία.

- Πρώτον, επιστροφή πραγματοποιείται όταν αποδειχτεί ότι το σχετικό κράτος μέλος δεν χρειαζόταν όλες τις χρηματοδοτήσεις που του δόθηκαν. Οι δημοσιονομικοί κανόνες της ΕΕ προβλέπουν, στην περίπτωση αυτή, ανάκτηση των σχετικών ποσών.
- Δεύτερον, οι δημοσιονομικοί κανόνες της ΕΕ επιβάλλουν την ανάκτηση όταν τα κονδύλια εισπράχθηκαν για διαρθρωτικά προγράμματα τα οποία είχαν ήδη ολοκληρωθεί.
- Τρίτον, σε περίπτωση που τα κονδύλια των διαρθρωτικών ταμείων ή του Ταμείου Συνοχής χρησιμοποιηθούν εσφαλμένα λόγω απάτης ή αμέλειας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει το δικαίωμα να ζητήσει από το σχετικό κράτος μέλος να τα επιστρέψει.

Ενεργοποιούνται στην περίπτωση αυτή οι διαδικασίες ανάκτησης που ρυθμίζονται από το δίκαιο της ΕΕ. Όσον αφορά τα κονδύλια της πολιτικής συνοχής, μια αρχή πιστοποίησης καταρτίζει και διαβιβάζει στην Επιτροπή απογραφή των δαπανών και ζητεί την πληρωμή τους για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα. Η αρχή οφείλει επίσης να πιστοποιεί τις ακριβείς δαπάνες που χρηματοδοτήθηκαν και να αξιολογεί αν οι δαπάνες αυτές συμβαδίζουν με τις ρυθμίσεις και τους κανονισμούς της Ένωσης.

Αν υπάρχει πρόβλημα που διαπιστώνεται μέσω ανακολουθιών στους λογαριασμούς ή μέσω ελέγχων της Επιτροπής ή άλλων φορέων, η αρχή πιστοποίησης εποπτεύει την ανάκτηση των κονδυλίων. Αν χρειαστεί, παρεμβαίνει η τοπική δικαστική αρχή για να βοηθήσει την εφαρμογή της διαδικασίας ανάκτησης.

ανακύκλωση

Οποιαδήποτε εργασία ανάκτησης με την οποία τα απόβλητα μετατρέπονται εκ νέου σε προϊόντα, υλικά ή ουσίες που προορίζονται είτε να εξυπηρετήσουν και πάλι τον αρχικό τους σκοπό είτε άλλους σκοπούς. Περιλαμβάνει την επανεπεξεργασία οργανικών υλικών, αλλά όχι την ανάκτηση ενέργειας και την επανεπεξεργασία σε υλικά που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ως καύσιμα ή σε εργασίες επίχωσης.

Πηγή: Ν. 4819/2021 "Ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση των αποβλήτων - Ενσωμάτωση των Οδηγιών 2018/851 και 2018/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ περί αποβλήτων και της Οδηγίας 94/62/ΕΚ περί συσκευασιών και απορριμμάτων συσκευασιών, πλαίσιο οργάνωσης του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης, διατάξεις για τα πλαστικά προϊόντα και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, χωροταξικές - πολεοδομικές, ενεργειακές και συναφείς επείγουσες ρυθμίσεις" (ΦΕΚ 129 Α'/23.07.2021 – επανεκτύπωση)

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)

Οι μη ορυκτές πηγές ενέργειας, όπως η αιολική ενέργεια, η ηλιακή ενέργεια, η ενέργεια κυμάτων, η παλιρροϊκή ενέργεια, η [βιομάζα](#), τα αέρια που εκλύονται από χώρους υγειονομικής ταφής και από εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού, τα [βιοαέρια](#), η γεωθερμική ενέργεια, η υδραυλική ενέργεια που αξιοποιείται από υδροηλεκτρικούς σταθμούς.

Πηγή: Νόμος 3468/2006 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις

Αξιολόγηση για την ΠΠ 2021-2027

Ο Κοινός Κανονισμός Διατάξεων (ΕΕ) 2021/1060 προβλέπει στο άρθρο 44 υποχρεώσεις που σχετίζονται με την αξιολόγηση των Προγραμμάτων.

Το κράτος-μέλος ή η διαχειριστική αρχή, διενεργεί αξιολογήσεις των προγραμμάτων σε σχέση με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα κριτήρια:

- αποτελεσματικότητα
- αποδοτικότητα
- συνάφεια
- συνοχή
- ενωσιακή προστιθέμενη αξία

με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού και της υλοποίησης των προγραμμάτων.

Οι αξιολογήσεις μπορούν επίσης να καλύπτουν και άλλα σχετικά κριτήρια, όπως η συμμετοχικότητα, η μη διακριτική μεταχείριση και η προβολή, καθώς και περισσότερα του ενός προγράμματα.

Βασικό σημείο που διαφοροποιεί στο ΕΤΠΑ/ΤΣ την νέα Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 από την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, αποτελεί η αποσύνδεση των αποτελεσμάτων της παρέμβασης από τη συμβολή άλλων παραγόντων, για να γίνει απολύτως κατανοητός ο τρόπος λειτουργίας του προγράμματος. Ιδίως η αξιολόγηση των επιπτώσεων και των αποτελεσμάτων λαμβάνει χώρα με τρόπο που η επίπτωση ή το αποτέλεσμα συνδέονται άμεσα με τη δράση που τα προκάλεσε.

Ωστόσο, η αξιολόγηση δεν μπορεί να γίνει αποκλειστικά με βάση τις τιμές επίτευξης δεικτών σε επίπεδο παρεμβάσεων. Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων, στο ευρύτερο πλαίσιο, είναι το καθήκον της αξιολόγησης. Οι αξιολογήσεις θα πρέπει να αποτελούν ουσιαστικό μέρος του κύκλου ζωής ενός Προγράμματος. Η αξιολόγηση υπερβαίνει την αξιολόγηση του τι έχει συμβεί· εξετάζει γιατί συνέβη κάτι (ο ρόλος της παρέμβασης του Προγράμματος) και, ει δυνατόν, πόσο έχει αλλάξει ως συνέπεια των παρεμβάσεων (αναφορά). Θα πρέπει να εξετάζει την ευρύτερη προοπτική και να παρέχει ανεξάρτητη αμερόληπτη κρίση της κατάστασης με βάση τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία.

Το κράτος-μέλος οφείλει δε να διασφαλίζει ότι υπάρχουν οι αναγκαίες διαδικασίες για την παραγωγή και συλλογή των δεδομένων που είναι απαραίτητα για τις αξιολογήσεις.

Κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου είναι χρήσιμο να πραγματοποιούνται αξιολογήσεις τόσο σε σχέση με την εφαρμογή (αξιολογήσεις εφαρμογής), όσο και με τις επιπτώσεις μίας παρέμβασης (αξιολογήσεις επιπτώσεων). Μία αξιολόγηση μπορεί να είναι διαμορφωτική (formative), ή ανακεφαλαιωτική (summative). Συχνά πραγματοποιούνται και τα δύο είδη αξιολόγησης, καθώς απαιτείται αρχικά με τη διαμορφωτική αξιολόγηση να γίνει

κατανοητό τι είναι αποτελεσματικό και τι δεν είναι αποτελεσματικό, σύμφωνα με το σχεδιασμό μίας παρέμβασης και στη συνέχεια με την αξιολόγηση επιπτώσεων να εκτιμηθούν οι συνολικές επιπτώσεις της παρέμβασης. Και τα δύο είδη αξιολόγησης είναι απαραίτητα να πραγματοποιούνται, ανάλογα με τη χρονική στιγμή στον κύκλο ζωής μίας παρέμβασης.

Πηγή: <https://www.espa.gr>

Απασχόληση και κοινωνική καινοτομία Employment and Social Innovation (EaSI)

Το [πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία \(EaSI\)](#) είναι ένας χρηματοδοτικός μηχανισμός σε επίπεδο ΕΕ που αποσκοπεί στην προαγωγή ποιοτικής και βιώσιμης απασχόλησης υψηλού επιπέδου, τη διασφάλιση επαρκούς και κατάλληλης κοινωνικής προστασίας, την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας και τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας.

Θεσπίστηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1296/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 (OJ L 347/238).

Για την περίοδο 2021-2027, το πρόγραμμα EaSI θα αποτελεί μέρος του [Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ \(EKT+\)](#).

Στόχοι του προγράμματος είναι:

- η ενίσχυση της οικειοποίησης των στόχων της ΕΕ και συντονισμός της δράσης σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο στους τομείς της απασχόλησης, των κοινωνικών υποθέσεων και της κοινωνικής ένταξης
- Η στήριξη της ανάπτυξης κατάλληλων συστημάτων κοινωνικής προστασίας και πολιτικών για την αγορά εργασίας
- Ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας της ΕΕ και διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της
- Η προώθηση της γεωγραφικής κινητικότητας και ενίσχυση των ευκαιριών απασχόλησης με την ανάπτυξη μιας ανοιχτής αγοράς εργασίας
- Η ενίσχυση της διαθεσιμότητας και της προσβασιμότητας μικροχρηματοδοτήσεων για ευάλωτες ομάδες και πολύ μικρές επιχειρήσεις, και βελτίωση της πρόσβασης των κοινωνικών επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων, το EaSI:

- δίνει ιδιαίτερη προσοχή σε ευάλωτες ομάδες, όπως οι νέοι,
- προάγει την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών,
- καταπολεμά τις διακρίσεις,
- προωθεί ποιοτική και βιώσιμη απασχόληση υψηλού επιπέδου,
- εγγυάται επαρκή και κατάλληλη κοινωνική προστασία,
- καταπολεμά τη μακροχρόνια ανεργία,
- αγωνίζεται κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Το πρόγραμμα για την “Απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία” (EaSI) αποτελεί χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ για την προώθηση υψηλού επιπέδου ποιότητας και βιώσιμης απασχόλησης, και την παροχή εγγυήσεων για την επαρκή και αξιοπρεπή κοινωνική προστασία, την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας και τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας. Για την περίοδο 2021-2027 το πρόγραμμα EaSI αποτελεί σκέλος του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου Plus (ESF+). Διαθέτει προϋπολογισμό ύψους 762 εκατ. ευρώ. Το σκέλος EaSI βασίζεται στο προηγούμενο πρόγραμμα “EaSI 2014-2020” και

εξακολουθεί να επικεντρώνεται στη χάραξη τεκμηριωμένης πολιτικής και στον κοινωνικό πειραματισμό, στη στήριξη της επαγγελματικής κινητικότητας και στις μη χρηματοοικονομικές δραστηριότητες του μέσου που σχετίζονται με τον πρώην άξονα «Μικροχρηματοδότηση και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα».

Καθώς αποτελεί τμήμα του ΕΚΤ+, ακολουθεί τους ίδιους στόχους πολιτικής με το ΕΚΤ+ με βασικό πλαίσιο τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

Το EaSI επικεντρώνεται στις ακόλουθες κύριες προτεραιότητες πολιτικής:

- 1) απασχόληση και δεξιότητες,
- 2) αγορές εργασίας και κινητικότητα του εργατικού δυναμικού,
- 3) κοινωνική προστασία και ενεργός ένταξη και
- 4) συνθήκες εργασίας

Πηγή: α) Καν. (ΕΕ) 1296/2013

β) <https://ec.europa.eu/european-social-fund-plus/el/ekt-y-po-amesi-diaheirisi-easi>

απάτη

Η απάτη είναι μια πράξη δόλου / παραπλάνησης εκ προθέσεως με σκοπό την αποκόμιση προσωπικού οφέλους ή την πρόκληση ζημίας σε άλλον. (Βλ. περισσότερα στο [άρθρο 3 παράγραφος 2 της οδηγίας \(ΕΕ\) 2017/1371](#).)

Πηγή: https://anti-fraud.ec.europa.eu/olaf-and-you/report-fraud_el

αποδέσμευση

Πράξη με την οποία ο αρμόδιος διατάκτης ακυρώνει εν όλω ή εν μέρει την κράτηση πιστώσεων που πραγματοποιήθηκε προγενέστερα με δημοσιονομική δέσμευση.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 (L 193.1)

Αποθεματικό Αλληλεγγύης και Επείγουσας Βοήθειας

Το Αποθεματικό Αλληλεγγύης και Επείγουσας Βοήθειας μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να χρηματοδοτήσει:

- α) τη συνδρομή για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης που οφείλονται σε μείζονες καταστροφές οι οποίες καλύπτονται από το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του οποίου οι στόχοι και το πεδίο εφαρμογής καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 του Συμβουλίου (6), και
- β) δράσεις ταχείας αντιμετώπισης συγκεκριμένων αναγκών έκτακτης ανάγκης εντός της Ένωσης ή σε τρίτες χώρες, λόγω γεγονότων που δεν μπορούσαν να προβλεφθούν κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού, ιδίως για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και για επιχειρήσεις υποστήριξης μετά από φυσικές καταστροφές οι οποίες δεν καλύπτονται από το στοιχείο α), ανθρωπογενείς καταστροφές, ανθρωπιστικές κρίσεις σε περιπτώσεις μαζικών απειλών για τη δημόσια υγεία και απειλών κτηνιατρικού ή φυτοϋγειονομικού χαρακτήρα, καθώς και σε καταστάσεις ιδιαίτερης πίεσης στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης λόγω των μεταναστευτικών ροών, όπου το απαιτούν οι περιστάσεις.

Το Αποθεματικό Αλληλεγγύης και Επείγουσας Βοήθειας δεν υπερβαίνει το ανώτατο ετήσιο ποσό των 1 200 εκατομμυρίων EUR (σε τιμές 2018). Όποιο μέρος του ετήσιου ποσού δεν χρησιμοποιείται το έτος ν μπορεί να χρησιμοποιηθεί έως το έτος ν+1. Το μέρος του ετήσιου ποσού που προκύπτει από το προηγούμενο έτος χρησιμοποιείται πρώτο. Όποιο μέρος του ετήσιου ποσού του έτους ν δεν χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια του έτους ν+1 καταργείται. Οι πιστώσεις για το Αποθεματικό Αλληλεγγύης και Επείγουσας Βοήθειας εγγράφονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης ως πρόβλεψη. Την 1η Οκτωβρίου κάθε έτους, τουλάχιστον ένα τέταρτο του ετήσιου ποσού που αναφέρεται στην παράγραφο 2 παραμένει διαθέσιμο για να καλύπτει ανάγκες που προκύπτουν έως το τέλος του εν λόγω έτους.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2020 για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2021 έως 2027 (OJ L1 433/11 – 22.12.2020)

απορρόφηση

Όρος που υπολογίζεται, σε επίπεδο Επιχειρησιακού Προγράμματος, ως ποσοστό (%) δαπανών προς δέσμευση, με τρεις διαφορετικές προσεγγίσεις:

- 1) δαπάνες έτους προς δεσμεύσεις έτους (Απορρόφηση Έτους ή Τρέχουσα Απορρόφηση).
- 2) αθροιστικές δαπάνες μέχρι στιγμής προς αθροιστικές δεσμεύσεις μέχρι και το τρέχον έτος (Σωρευτική Απορρόφηση),
- 3) αθροιστική δαπάνη μέχρι στιγμής προς τη συνολική δέσμευση όλων των ετών (Συνολική Απορρόφηση, που ισοδυναμεί με τον όρο «βαθμός ολοκλήρωσης»).

απανθρακοποίηση

Στα πλαίσια του κλιματικού νόμου (Ν.4936/2022 όπως τροποποιημένος ισχύει) νοείται η σταδιακή εξάλειψη της χρήσης ορυκτών καυσίμων σε όλους τους τομείς της οικονομίας.

Πηγή: Ν.4936/2022 (ΦΕΚ Α' 105/27.05.2022) όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.4986/2022 και ισχύει

απόφαση ένταξης

Απόφαση με την οποία εγκρίνεται η ένταξη μιας πράξης σε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Η Απόφαση Ένταξης εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο που εποπτεύει άμεσα την οικεία Διαχειριστική Αρχή. Ο δικαιούχος ενημερώνεται για την έκδοση της απόφασης ένταξης εγγράφως ή ηλεκτρονικά ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο το οποίο καθιστά εφικτό τον ακριβή προσδιορισμό της ημέρας και ώρας κοινοποίησής της (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ΟΠΣ, ή άλλο κατάλληλο μέσο).

Στην Απόφαση Ένταξης καθορίζονται όλοι οι όροι για τη στήριξη κάθε πράξης, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών απαιτήσεων που αφορούν στα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που πρέπει να παρασχεθούν, της προθεσμίας για την υλοποίησή της, του σχεδίου χρηματοδότησής της, το είδος πληρωμής της πράξης (Έμμεση Πληρωμή-Επιχορήγηση, Έμμεση Πληρωμή-Ειδικός Λογαριασμός και Άλλου Είδους Πληρωμή), καθώς και την κατηγορία λειτουργικής ταξινόμησης των δαπανών σε β' επίπεδο (COFOG2), τα οποία καθίστανται δεσμευτικά για τις σχετιζόμενες πληρωμές της πράξης αυτής και, ανάλογα με την περίπτωση, της εφαρμοστέας μεθόδου για τον καθορισμό των δαπανών της πράξης και των όρων για την καταβολή της στήριξης.

Στην Απόφαση Ένταξης πράξεων στο ΣΣ ΚΑΠ καθορίζονται όλοι οι όροι για τη στήριξη κάθε πράξης, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών απαιτήσεων που αφορούν στα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που πρέπει να παρασχεθούν, της προθεσμίας για την υλοποίησή της και του

σχεδίου χρηματοδότησής της, τα οποία καθίστανται δεσμευτικά για τις σχετιζόμενες πληρωμές της πράξης αυτής, της περιόδου τήρησης των δικαιολογητικών εγγράφων από τον δικαιούχο και, ανάλογα με την περίπτωση, της εφαρμοστέας μεθόδου για τον καθορισμό των δαπανών της πράξης και των όρων για την καταβολή της στήριξης.

Η απόφαση ένταξης αποτελεί αυτοδίκαιη πρόταση εγγραφής στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και ενημερώνεται σχετικά ο Φορέας Χρηματοδότησης. Η εγγραφή της πράξης στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ολοκληρώνεται με την έκδοση σχετικής απόφασης από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Η Απόφαση Ένταξης αναρτάται στο Πρόγραμμα Διαύγεια και στην οικεία ιστοσελίδα της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΕΠ στο οποίο εντάσσονται.

Πηγή: Ν.4914/2014, ΣΔΕ 2021-2027

Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ)

Απόφαση της διοίκησης, με την οποία επιβάλλει προϋποθέσεις, όρους, περιορισμούς και διαφοροποιήσεις για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας, ιδίως ως προς τη θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία και τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά. Αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση των διοικητικών πράξεων που απαιτούνται κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για την πραγματοποίηση ή τροποποίηση έργου ή της δραστηριότητας.

Πηγή: Ν. 4685/2020 (ΦΕΚ 92/Α΄ 7.5.2020) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

αριακατοικημένη περιοχή sparsely populated area

Περιοχή με λιγότερο από 50 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 (άρθ. 121)

αρμόδιες αρχές Προγραμμάτων

Αρμόδιες Αρχές για τη διαχείριση των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ που προσδιορίζονται στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 3 του Ν.4914/2022 είναι:

- α) οι Διαχειριστικές Αρχές που ορίζονται στις παρ.1 και 2 του άρθρου 7 του Ν.4914/2022
- β) η Λογιστική Αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του Ν.4914/2022 για το σύνολο των Προγραμμάτων αυτών
- γ) οι Ενδιάμεσοι Φορείς στους οποίους ανατίθενται καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής υπό την ευθύνη της, σύμφωνα με το άρθρο 13 του Ν.4914/2022.

Για τα Προγράμματα INTERREG α) (Interreg VI-A) Greece-Bulgaria, β) (Interreg VI-A) Greece-Italy, γ) (Interreg VI-A) Greece-Cyprus, δ) (Interreg VI-A) IPA III CbC Greece-Albania και ε) (Interreg VI-A) IPA III CBC Greece-Republic of North Macedonia, αρμόδιες Αρχές για τη διαχείριση είναι:

- α) η Διαχειριστική Αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 9 του Ν.4914/2022 και
- β) η Λογιστική Αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του Ν.4914/2022.

Για τα Προγράμματα των παρ. 1 και 2, ως συντονιστικός φορέας σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 71 του Κανονισμού, ορίζεται η Εθνική Αρχή Συντονισμού του άρθρου 20.

Για τα Προγράμματα ΤΑΜΕΥ της παρ. 5 του άρθρου 3, αρμόδιες Αρχές διαχείρισης και συντονισμού είναι:

- α) η Διαχειριστική Αρχή της παρ. 3 του άρθρου 7, υπεύθυνη για τη διαχείριση των τριών Προγραμμάτων,
- β) η Λογιστική Αρχή του άρθρου 14, η οποία αναλαμβάνει τα καθήκοντα λογιστικής λειτουργίας του άρθρου 76 του Κανονισμού, ως Ενδιάμεσος Φορέας της Διαχειριστικής Αρχής,
- γ) λοιποί Ενδιάμεσοι Φορείς, στους οποίους δύναται να ανατίθενται καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής υπό την ευθύνη της σύμφωνα με το άρθρο 13, και
- δ) ο συντονιστικός φορέας της παρ. 6 του άρθρου 71 του Κανονισμού για τα Προγράμματα αυτά, ο οποίος ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 44 του ν. 4825/2021 (Α' 157) και είναι η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (ΕΥΣΥΔ-ΜΕΥ).

Αρμόδια Αρχή Ελέγχου της παρ. 1 του άρθρου 71 του Κανονισμού, για όλα τα Προγράμματα του παρόντος άρθρου, είναι η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ) του άρθρου 17.

Για την υποστήριξη Υπουργείων και των φορέων που εποπτεύονται από αυτά, για την αποτύπωση, ιεράρχηση και εξειδίκευση των αναγκών στους τομείς πολιτικής αρμοδιότητας του οικείου Υπουργείου έχουν συσταθεί και λειτουργούν Ειδικές Υπηρεσίες με την ονομασία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ», όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 23.

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

αρχή της αναλογικότητας

Η αρχή της αναλογικότητας θεσπίζεται στο [άρθρο 5](#) παράγραφος 4 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σκοπός της είναι να οριοθετήσει τις δράσεις των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Σύμφωνα με αυτήν την αρχή, τα μέτρα της ΕΕ:

- πρέπει να είναι κατάλληλα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού·
- πρέπει να είναι αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού·
- δεν πρέπει να επιβαρύνουν υπερβολικά το άτομο σε σχέση με τον επιδιωκόμενο στόχο (αναλογικότητα υπό τη στενή έννοια).

Συνδέεται στενά με την αρχή της επικουρικότητας, η οποία απαιτεί από την ΕΕ να αναλαμβάνει δράση μόνο εάν είναι πιο αποτελεσματική από τη δράση που αναλαμβάνεται σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο. Μια άλλη συναφής αρχή, η αρχή της δοτής αρμοδιότητας, δηλώνει ότι τυχόν τομείς πολιτικής που δεν έχουν συμφωνηθεί ρητά στις συνθήκες από όλα τα κράτη μέλη εξακολουθούν να εμπίπτουν στον τομέα αρμοδιότητάς τους.

Τα κριτήρια για την εφαρμογή της αρχής απειριθμούνται στο πρωτόκολλο ([αριθ. 2](#)) για την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας που προσαρτάται στις συνθήκες.

Σε περίπτωση παραβίασης της αρχής της αναλογικότητας, οι αιτούντες μπορούν, υπό τον όρο ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις, να αμφισβητήσουν την εγκυρότητα των σχετικών μέτρων ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης

Στόχος της νομοθεσίας για τη μη διακριτική μεταχείριση είναι να παρέχει σε όλα τα άτομα ίση και δίκαιη δυνατότητα πρόσβασης στις ευκαιρίες που διατίθενται στην εκάστοτε κοινωνία. Αυτό σημαίνει ότι άτομα ή ομάδες ατόμων που βρίσκονται σε παρόμοιες καταστάσεις δεν θα πρέπει να τυγχάνουν λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης απλώς λόγω ενός ιδιαίτερου χαρακτηριστικού, όπως το φύλο, η φυλή ή η εθνοτική καταγωγή, η θρησκεία ή οι πεποιθήσεις, η αναπηρία, η ηλικία ή ο γενετήσιος προσανατολισμός.

Η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) απαγορεύει τη διακριτική μεταχείριση βάσει εθνικότητας. Επίσης, δίνει τη δυνατότητα στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να λάβει την ενδεδειγμένη δράση για την καταπολέμηση των διακρίσεων βάσει φύλου, φυλής, ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Για αυτό το ζήτημα, το Συμβούλιο οφείλει να ενεργεί ομόφωνα και αφού λάβει τη συγκατάθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ωστόσο, στον συγκεκριμένο τομέα της ίσης μεταχείρισης και της ισότητας ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες, εφαρμόζεται η συνήθης νομοθετική διαδικασία, που δεν απαιτεί ομοφωνία αλλά μόνο ειδική πλειοψηφία (άρθρο [157](#) της ΣΛΕΕ).

Οι διακρίσεις βάσει εθνικότητας απαγορεύονταν πάντα από τις Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), καθώς επίσης και οι διακρίσεις βάσει φύλου στο πλαίσιο της απασχόλησης. Οι διακρίσεις με βάση άλλους λόγους αναφέρθηκαν για πρώτη φορά το 1997, με την υπογραφή της Συνθήκης του Άμστερνταμ.

Το 2000 εκδόθηκαν δύο οδηγίες:

- η οδηγία [2000/78/ΕΚ](#) για την **ισότητα στην απασχόληση**, που απαγορεύει τις διακρίσεις λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού, θρησκείας ή πεποιθήσεων, ηλικίας και αναπηρίας στον τομέα της απασχόλησης·
- η οδηγία [2000/43/ΕΚ](#) για τη **φυλετική ισότητα**, που απαγορεύει τις διακρίσεις με βάση τη φυλή ή την εθνοτική καταγωγή, πάλι στο πλαίσιο της απασχόλησης, αλλά και σε τομείς όπως η εκπαίδευση, η κοινωνική προστασία συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης, τα κοινωνικά πλεονεκτήματα, αλλά και η πρόσβαση και η προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών.
- Οι εν λόγω οδηγίες ισχύουν για υπηκόους τρίτων χωρών και για απάτριδες, αλλά δεν καλύπτουν τις διαφορές μεταχείρισης βάσει του νομικού καθεστώτος και της ιθαγένειάς τους.
- Η νομοθεσία της ΕΕ επίσης προστατεύει τους πολίτες έναντι διακρίσεων βάσει φύλου στους παραπάνω τομείς, πλην της εκπαίδευσης.

Το 2009, η Συνθήκη της Λισαβόνας προέβλεψε οριζόντια ρήτρα που στοχεύει στην ενσωμάτωση της καταπολέμησης των διακρίσεων στο σύνολο των πολιτικών και μέτρων της ΕΕ (άρθρο [10](#) της ΣΛΕΕ).

Όλοι έχουν το δικαίωμα σε ένδικα μέσα σε περίπτωση άμεσης ή έμμεσης διάκρισης, ιδίως σε περιπτώσεις όπου είναι σε παρόμοια κατάσταση αλλά τυγχάνουν διαφορετικής μεταχείρισης χωρίς αντικειμενική και νόμιμη δικαιολόγηση. Τα θύματα διακρίσεων μπορούν επίσης να ζητήσουν τη συνδρομή εθνικών φορέων ισότητας, που είναι δημόσιοι οργανισμοί εγκατεστημένοι σε όλη την ΕΕ για την προώθηση της ισότητας και την καταπολέμηση των διακρίσεων.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Αρχή Ελέγχου

Ως Αρχή Ελέγχου της παρ. 1 του άρθρου 71 του Κανονισμού, ορίζεται η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ) η οποία συστάθηκε με το άρθρο 11 του ν. 4314/2014 (ΦΕΚ 265 τ. Α'). Η ΕΔΕΛ αναλαμβάνει τις αρμοδιότητες των άρθρων 77 έως 79 του Κανονισμού για τα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ. Επιπλέον, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 44 του ν. 4825/2021 (Α' 157), η ΕΔΕΛ είναι η Αρχή Ελέγχου για τα Προγράμματα ΤΑΜΕΥ.

Η ΕΔΕΛ υπάγεται στην Ειδική Γραμματεία Δημοσιονομικών Ελέγχων της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και αποτελείται από τα παρακάτω μέλη:

- α) Τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Ελέγχων Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων (ΓΔΕΣΠ), ως Πρόεδρο
- β) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων (ΔΣΑΕ)
- γ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Α' Ελέγχου Διαχείρισης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων
- δ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Β' Ελέγχου Διαχείρισης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων
- ε) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Ελέγχου Δράσεων του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
- στ) τον Προϊστάμενο του Αυτοτελούς Τμήματος Έκτακτων Ελέγχων Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων (ΑΤΕΕΣΠ) και
- ζ) δύο (2) εμπειρογνώμονες από τον δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα, που διαθέτουν εμπειρία σε θέματα εφαρμογής δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ελέγχου συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή δημοσίων έργων ή κρατικών ενισχύσεων.

Στην ΕΔΕΛ δύναται να μετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο Προϊστάμενος του Αυτοτελούς Τμήματος Νομικής Υποστήριξης (ΑΤΝΥ) της ΓΔΕΣΠ. Η ΕΔΕΛ συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, με την οποία ορίζονται τα τακτικά και τα αναπληρωματικά μέλη της, καθώς και η γραμματεία αυτής, η οποία στελεχώνεται από υπαλλήλους της ΓΔΕΣΠ. Ανάλογα με το θέμα το οποίο εξετάζεται, εισηγητής της ΕΔΕΛ είναι ο εκ των μελών της καθ' ύλην αρμόδιος Προϊστάμενος. Για την αποζημίωση των εμπειρογνομόνων που είναι μέλη της ΕΔΕΛ, εφαρμόζεται η παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 4354/2015 (Α' 176).

Πηγή: Ν.4914/2022 – άρθρο 17

Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων

Η Λογιστική Αρχή που αναλαμβάνει τις αρμοδιότητες λογιστικής λειτουργίας του άρθρου 76 του Κανονισμού για τα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ και η οποία με τον Ν.4914/2022 ορίσθηκε να είναι η Ειδική Υπηρεσία «Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων». Η Ειδική Υπηρεσία «Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων» αποτελεί οργανική μονάδα επιπέδου Διεύθυνσης Υπουργείου και υπάγεται στον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ.

Οι αρμοδιότητες της περιγράφονται στο άρθρο 14 του Ν.4914/2022. Η Ειδική Υπηρεσία «Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων» ασκεί επίσης τις αρμοδιότητες λογιστικής λειτουργίας για τα Προγράμματα ΤΑΜΕΥ, ως Ενδιάμεσος Φορέας της αρμόδιας Διαχειριστικής Αρχής. Όσον αφορά στα Προγράμματα INTERREG των περ. α)

έως ε) της παρ. 4 του άρθρου 3 του Ν.4914/2022, η Ειδική Υπηρεσία «Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων» αναλαμβάνει τις λογιστικές διαδικασίες του άρθρου 47 του Κανονισμού INTERREG, καθώς επίσης και τις πληρωμές που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και, κατά γενικό κανόνα, τις πληρωμές που καταβάλλονται στον επικεφαλής εταίρο σύμφωνα με το στοιχείο β' της παρ. 1 του άρθρου 74 του Κανονισμού.

Πηγή: Ν.4914/2022 – άρθρο 14

Αρχή Συντονισμού του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ)

Αρχή Συντονισμού του ΕΠΑ αποτελεί η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης, σύμφωνα με την παρ. 5, του άρθρου 119 του Ν. 4635/2019, η οποία υποστηρίζεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Δι.Δι.Ε.Π.).

Επιχειρησιακός στόχος της Διεύθυνσης Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων είναι ο σχεδιασμός και η ορθή υλοποίηση προγραμμάτων ανάπτυξης χρηματοδοτούμενων από εθνικούς πόρους του ΠΔΕ.

αρχική κατάρτιση

Ο πρώτος πλήρης κύκλος κατάρτισης για ένα συγκεκριμένο επάγγελμα. Συχνά διαιρείται σε δύο μέρη : βασική κατάρτιση που ακολουθείται από ειδίκευση.

αστικά απόβλητα (ΑΑ)

Τα οικιακά απόβλητα, καθώς και άλλα απόβλητα που λόγω της φύσης ή σύνθεσης προσομοιάζουν με τα οικιακά, όπως τα δημοτικά απόβλητα.

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

Ως αστικά απόβλητα νοούνται:

- α) Τα ανάμεικτα απόβλητα και τα απόβλητα που συλλέγονται από τα νοικοκυριά, μεταξύ άλλων χαρτί και χαρτόνι, γυαλί, μέταλλα, πλαστικά, βιολογικά απόβλητα, ξύλο, προϊόντα κλωστοϋφαντουργίας, απόβλητα συσκευασίας, απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών και ογκώδη απόβλητα, συμπεριλαμβανομένων στρωμάτων και επίπλων.
- β) Τα ανάμεικτα απόβλητα και τα απόβλητα που συλλέγονται χωριστά από άλλες πηγές, όταν είναι παρόμοια ως προς τη φύση και τη σύνθεση με τα οικιακά απόβλητα.

Στα αστικά απόβλητα δεν περιλαμβάνονται απόβλητα παραγωγής, γεωργίας, δασοκομίας, αλιείας, σπηττικών δεξαμενών και απόβλητα από δίκτυα αποχέτευσης και επεξεργασίας αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της ιλύος καθαρισμού λυμάτων, οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους ή απόβλητα από κατασκευές και κατεδαφίσεις.

Ο ορισμός αυτός ισχύει με την επιφύλαξη του καταμερισμού των ευθυνών για τη διαχείριση των αποβλήτων μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων.

Πηγή: Ν. 4819/2021 "Ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση των αποβλήτων - Ενσωμάτωση των Οδηγιών 2018/851 και 2018/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής

Μαΐου 2018 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ περί αποβλήτων και της Οδηγίας 94/62/ΕΚ περί συσκευασιών και απορριμμάτων συσκευασιών, πλαίσιο οργάνωσης του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης, διατάξεις για τα πλαστικά προϊόντα και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, χωροταξικές - πολεοδομικές, ενεργειακές και συναφείς επείγουσες ρυθμίσεις” (ΦΕΚ 129 Α’/23.07.2021 – επανεκτύπωση)

αστική κινητικότητα

Ο όρος «αστική κινητικότητα» αναφέρεται στην ευκολία με την οποία οι πολίτες μπορούν να μετακινούνται μεταξύ προορισμών σε αστικές περιοχές με τη βοήθεια του διαθέσιμου δικτύου και των υπηρεσιών μεταφορών. Τα πρότυπα αστικής κινητικότητας επηρεάζονται από πολλούς παράγοντες, όπως η δημογραφία, η χρήση γης, η διακυβέρνηση, η διαθεσιμότητα δημόσιων μέσων συγκοινωνίας, η χρήση ιδιωτικών αυτοκινήτων και η τοπική οικονομία.

ασύγχρονη εκπαίδευση

Μελέτη μαθημάτων που διατίθενται διαδικτυακά μέσα από το σύστημα διαχείρισης και παρακολούθησης της εκπαίδευσης (Learning Management System) και σε χώρο και χρόνο που επιλέγει ο εκπαιδευόμενος.

Ατζέντα 2030 του ΟΗΕ

Το 2015 οι παγκόσμιοι ηγέτες ενέκριναν ομόφωνα την Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη που είναι το μονοπάτι που μας οδηγεί σε ένα κόσμο δικαιότερο, πιο ειρηνικό και ευημερούντα, και σε έναν υγιή πλανήτη. Είναι επίσης μια πρόσκληση για αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών και εκπλήρωση του καθήκοντος να επενδύσουμε στην ευημερία των νέων. Οι στόχοι για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη είναι δεκαεπτά:

1. Μηδενική φτώχεια
2. Μηδενική πείνα
3. Καλή υγεία και ευημερία
4. Ποιοτική εκπαίδευση
5. Ισότητα των φύλλων
6. Καθαρό νερό και αποχέτευση
7. Φθηνή και καθαρή ενέργεια
8. Αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη
9. Βιομηχανία, καινοτομία και υποδομές
10. Λιγότερες ανισότητες
11. Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες
12. Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή
13. Δράση για το κλίμα
14. Ζωή στο νερό
15. Ζωή στη στεριά
16. Ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί
17. Συνεργασία για τους στόχους

Πηγή: <https://unric.org/en>

Άτομα Με Αναπηρία (ΑμεΑ)

Κατηγορία στην οποία ανήκουν άτομα που έχουν μειωμένη σωματική ή ψυχική ή νοητική υγεία.

Άυλες Ενέργειες ή «Soft» Ενέργειες

Θεωρούνται οι ενέργειες των οποίων οι παρεμβάσεις αφορούν:

- στην εκπαίδευση και κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού
- εκπόνηση προγραμμάτων σπουδών
- επιστημονική έρευνα
- επαγγελματικό προσανατολισμό
- διασύνδεση και επικοινωνία επιχειρήσεων
- έρευνα αγοράς κλπ. και
- γενικότερα παρεμβάσεις πλην εκείνων της υλικοτεχνικής υποδομής (όπως κατασκευές τεχνικών έργων, αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού και μηχανημάτων, κλπ.).

αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό

Κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία, σύμφωνα με τους όρους της σχετικής σύμβασης ή απόφασης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση της δαπάνης.

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

ad hoc ενίσχυση

Η ενίσχυση που δεν χορηγείται βάσει καθεστώτος ενισχύσεων.

Πηγή: Ανακοίνωση της Επιτροπής – Κατευθυντήριες γραμμές του 2022 για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2022/C 80/01)

Βασικές Ικανότητες

Οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι ικανότητες που χρειάζονται όλα τα άτομα, σε οποιοδήποτε στάδιο της ζωής τους, για την προσωπική τους ολοκλήρωση και ανάπτυξη, την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη και την ενεργό συμμετοχή τους στα κοινά, ήτοι, γραφή και ανάγνωση· πολυγλωσσία· ικανότητες στα μαθηματικά, τις θετικές επιστήμες, την τεχνολογία, τις τέχνες και τη μηχανολογία· ψηφιακές ικανότητες· μέσα ενημέρωσης· προσωπικές, κοινωνικές και μεταγνωστικές ικανότητες· ικανότητες ενεργού συμμετοχής στα κοινά· επιχειρηματικότητα· πολιτιστική και διαπολιτισμική ευαισθητοποίηση και έκφραση· και κριτική σκέψη.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013

Βασική Εκπαίδευση

Αποτελεί τη βάση της όλης παιδείας επειδή εξυπηρετεί τις γενικές εκπαιδευτικές ανάγκες του κοινωνικού συνόλου. Ταυτίζεται με την υποχρεωτική εκπαίδευση, η οποία προορίζεται να δίνει στα Ελληνόπουλα ηλικίας 6-15 ετών τη βασική μόρφωση κατά τρόπο προσαρμοζόμενο στον ψυχικό τους κόσμο. Πρόκειται για εξ ολοκλήρου γενική εκπαίδευση που παρέχεται σε δύο αυτοτελείς εκπαιδευτικούς κύκλους : το βετές Δημοτικό και το Ζετές Γυμνάσιο.

Βασική Κατάρτιση

Αποτελεί τη βάση της επαγγελματικής κατάρτισης επειδή εξυπηρετεί τις γενικές επαγγελματικές ανάγκες του εκπαιδευόμενου και, για το λόγο αυτό, χαρακτηρίζεται από μία ευρύτητα ως προς την κάλυψη επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων. Όταν συμπληρωθεί με την ειδίκευση προσφέρει στον απόφοιτο πλήρη επαγγελματική επάρκεια.

Βιοποικιλότητα (ή βιολογική ποικιλότητα)

Η βιοποικιλότητα, που αποτελείται από δύο λέξεις «βιολογικός» και «ποικιλία», αναφέρεται στην ποικιλία των έμβιων όντων στη γη γενικά ή στην ποικιλία έμβιων όντων σε ένα συγκεκριμένο οικοσύστημα ή περιοχή. Καλύπτει όλα τα έμβια ζώντα, τα βακτήρια, τα φυτά, τα ζώα μέχρι τους ανθρώπους.

Η βιοποικιλότητα διαδραματίζει ζωτικό ρόλο σε υπηρεσίες οικοσυστήματος, που είναι υπηρεσίες που παρέχει η φύση. Μεταξύ αυτών είναι η επικοινωνία, η ρύθμιση του κλίματος, η προστασία από πλημμύρες, η γονιμότητα του εδάφους και η παραγωγή τροφίμων, καυσίμων, ινών και φαρμάκων.

Από το 2000 η ΕΕ έχει υιοθετήσει μια σειρά από σχέδια δράσης και στρατηγικές βιοποικιλότητας, η πιο πρόσφατη εκ των οποίων είναι η στρατηγική για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030, που έχει σχεδιαστεί προκειμένου να συμβάλει στην ανάκαμψη της βιοποικιλότητας της Ευρώπης μέχρι το 2030. Η στρατηγική, που είναι μέρος της Ευρωπαϊκής

Πράσινης Συμφωνίας, περιλαμβάνει στόχους και δεσμεύσεις για την αντιμετώπιση των κύριων αιτιών της απώλειας της βιοποικιλότητας:

- αλλαγές στη χρήση της γης και της θάλασσας,
- υπερεκμετάλλευση των βιολογικών πόρων,
- κλιματική αλλαγή,
- ρύπανση,
- χωροκατακτητικά ξένα είδη.

Η νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με τη βιοποικιλότητα περιλαμβάνει:

- την οδηγία για τα πτηνά (οδηγία 2009/147/ΕΚ), που προσφέρει ολοκληρωμένη προστασία σε όλα τα είδη άγριων πτηνών που ζουν εκ φύσεως στην ΕΕ·
- την οδηγία για τους οικότοπους (οδηγία 92/43/ΕΟΚ), που συμβάλλει στη διατήρηση της βιοποικιλότητας προστατεύοντας πάνω από 1 000 είδη ζώων και φυτών και πάνω από 200 είδη οικότοπων·
- την οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα (οδηγία 2000/60/ΕΚ), που παρέχει ένα πλαίσιο για δράση της ΕΕ στον τομέα της πολιτικής των υδάτων·
- την οδηγία πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική (οδηγία 2008/56/ΕΚ), που παρέχει ένα πλαίσιο για δράση της ΕΕ στον τομέα της θαλάσσιας, περιβαλλοντικής πολιτικής·
- χωροκατακτητικά ξένα είδη – ζώα και φυτά που εισαγόμενα κατά τύχη ή σκοπίμως σε φυσικό περιβάλλον, όπου συνήθως δεν συναντώνται, μπορεί να έχουν σοβαρές αρνητικές συνέπειες για το νέο περιβάλλον τους [κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1143/2014]·
- κανόνες για το εμπόριο των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας [κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 338/97 που εφαρμόζει τη σύμβαση για το διεθνές εμπόριο των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση, αλλά και θεσπίζει κανόνες πέρα από τις απαιτήσεις της σύμβασης κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1007/2009 περί εμπορίου προϊόντων φώκιας και κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3254/91 σχετικά με τα πρότυπα μη βάνουσης παγίδευσης].

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

βιώσιμη ανάπτυξη

Η ανάπτυξη που συνθέτει και σταθμίζει κοινωνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντικούς στόχους με σκοπό την:

- α) επίτευξη διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης με τη δημιουργία ισχυρής παραγωγικής βάσης και έμφαση στην καινοτομία και την αύξηση της απασχόλησης,
- β) εδαφική και κοινωνική συνοχή, δίκαιη κατανομή πόρων και άρση των αποκλεισμών,
- γ) προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας, του τοπίου και την αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων.

Πηγή: Ν.4447/2016 (ΦΕΚ Α' 241/23.12.2016) "Χωρικός σχεδιασμός - Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις" όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

γαλάζια οικονομία

Περιλαμβάνει όλους τους κλάδους και τομείς που σχετίζονται με τους ωκεανούς, τις θάλασσες και τις ακτές, είτε βασίζονται στο θαλάσσιο περιβάλλον (π.χ. ναυτιλία, αλιεία, παραγωγή ενέργειας) είτε στην ξηρά (π.χ. λιμένες, ναυπηγεία, χερσαίες υδατοκαλλιέργειες και παραγωγή φυκιών, παράκτιος τουρισμός). Παράλληλα με τους παραδοσιακούς τομείς, εξελίσσονται και αναπτύσσονται καινοτόμοι τομείς, όπως η ανανεώσιμη ωκεάνια ενέργεια, η γαλάζια βιοοικονομία, η βιοτεχνολογία και η αφαλάτωση, οι οποίοι παρέχουν νέες προοπτικές και δημιουργούν θέσεις εργασίας.

Πηγή: Ανακοίνωση COM(2021) 240 /17.05.2021 της ΕΕ για βιώσιμη γαλάζια οικονομία Κεφάλαιο 1, παράγραφος 3

Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) (ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ)

Γενική Γραμματεία που μεταφέρθηκε στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών βάσει του ΠΔ 77/27.06.2023 (ΦΕΚ 130 τ.Α'/2023). Προηγουμένως ανήκε στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας. Η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ έχει την ευθύνη του συντονισμού, της εποπτείας και της εκτέλεσης του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), για την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών και εθνικών πόρων. Ειδικότερα:

- Έχει την ευθύνη του συντονισμού, της εποπτείας και της εκτέλεσης του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), για την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών και εθνικών πόρων.
- Συντονίζει την εφαρμογή των αναπτυξιακών προγραμμάτων της χώρας.
- Διασφαλίζει τους στόχους του Εταιρικού Σύμφωνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020 και παρακολουθεί τη χρηστή διαχείριση και μέγιστη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων.
- Συμμετέχει στις διαδικασίες διαπραγμάτευσης για το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027 (ΠΔΠ).
- Συντονίζει το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) και άλλα επιμέρους προγράμματα χρηματοδοτούμενα από τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.
- Έχει την ευθύνη του σχεδιασμού και της εποπτείας υλοποίησης των προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ – ΕΕΑ Grants) και της εκπροσώπησης της Ελλάδας ενώπιον της Επιτροπής Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του ΕΟΧ.
- Ελέγχει την τήρηση των δεσμεύσεων απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Παρακολουθεί τις διεθνείς εξελίξεις και εισηγείται τη λήψη αναγκαίων μέτρων και διαδικασιών για την επιτάχυνση της περιφερειακής σύγκλισης και συνοχής.
- Διασφαλίζει την εισροή των ευρωπαϊκών πόρων στον Κρατικό Προϋπολογισμό μέσω της πιστοποίησης των δαπανών και της υποβολής των σχετικών αιτημάτων πληρωμής.
- Διασφαλίζει την εισροή των ευρωπαϊκών πόρων στον Κρατικό Προϋπολογισμό μέσω της πιστοποίησης των δαπανών και της υποβολής των σχετικών αιτημάτων πληρωμής.
- Έχει την ευθύνη λειτουργίας και τη μέριμνα διαλειτουργικότητας των εξής πληροφοριακών συστημάτων:

- του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) όπου καταχωρίζονται τα δεδομένα που αφορούν στα έργα που χρηματοδοτούνται από τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ
 - του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (e-pde)
 - του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) όπου καταχωρίζονται δεδομένα για δράσεις ενίσχυσης και στήριξης της επιχειρηματικότητας και
 - του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (ΠΣΣΚΕΗΣ) στο οποίο καταχωρίζονται τα δεδομένα που αφορούν τον έλεγχο σώρευσης για την παρακολούθηση της τήρησης των Κανονισμών κρατικών ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis).
- Συντονίζει και μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία των Υπηρεσιών της:
- των Ειδικών Υπηρεσιών της Εθνικής Αρχής Συντονισμού του ΕΣΠΑ
 - της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων
 - της Ειδικής Υπηρεσίας Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων (Αρχή Πιστοποίησης) και
 - της Ειδικής Υπηρεσίας Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της υλοποίησης των Χρηματοδοτικών Μηχανισμών Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου

Πηγή: <https://www.ggde-espa.gov.gr/ggde/>

Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων

Η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων (όπως μετονομάστηκε με το ΠΔ 77/27.06.2023 – ΦΕΚ 130 τ.Α'/2023 η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα - ΓΓΙΕ & ΣΔΙΤ) υπάγεται στο Υπουργείο Ανάπτυξης (πρώην Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων) και είναι αρμόδια για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των Αναπτυξιακών Νόμων, των Στρατηγικών Επενδύσεων και των Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα. Αποτελείται από δύο Γενικές Διευθύνσεις, τη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων και τη Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων, καθώς και τη Μονάδα Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα.

Αποστολή της ΓΓΙΕ είναι η εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής για τη διευκόλυνση και ενίσχυση των ιδιωτικών (εθνικών και ξένων) επενδύσεων και των Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) προς τόνωση της εθνικής οικονομίας.

Πρωταρχικό στόχο και πρόκληση αποτελεί η προσέλκυση και υλοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων καθώς και η βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος μέσω μεταρρυθμίσεων για την επιτάχυνση και απλοποίηση των προβλεπόμενων διαδικασιών.

Ιστότοπος: <https://ependyseis.mindev.gov.gr/el>

Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός (ΓΑΚ) General Block Exemption Regulation (GBER)

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της , όπως έχει τροποποιηθεί από τους Κανονισμούς (ΕΕ) 1084/2017, 972/2020, 452/2021, 1237/2021 και ισχύει.

γωνιά ανακύκλωσης (ΓΑ)

Δημόσιος ή ιδιωτικός χώρος πολύ μικρής έκτασης, όπου οι πολίτες εναποθέτουν χωριστά συλλεγόμενα ανακυκλώσιμα αστικά απόβλητα τα οποία εν συνεχεία συλλέγονται από τον οικείο Ο.Τ.Α. Α' βαθμού.

Με την ΚΥΑ οικ. 18485/10-4-2017 καθορίστηκαν οι κατηγορίες και οι προδιαγραφές των Πράσινων Σημείων. Οι Γωνιές Ανακύκλωσης (ΓΑ) είναι σημεία συλλογής αποβλήτων που μπορούν να αναπτυχθούν σε έκταση περιγράμματος μέχρι 50 m².

Στις Γωνιές Ανακύκλωσης (ΓΑ) γίνονται αποδεκτές:

- Χαρτί
- Μέταλλα
- Πλαστικά
- Γυάλινη συσκευασία
- Σύνθετη συσκευασία
- Βρώσιμα έλαια και λίπη (ΒΛΕ)
- Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)

Πηγή: α) Ν. 4042/2012 άρθρο 11, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 21 του Ν. 4447/2016
β) ΚΥΑ οικ. 18485/10-4-2017

GReco ISLANDS

Εξειδίκευση για την Ελλάδα της πρωτοβουλίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Clean energy for EU islands που έχει ως στόχο τη μετατροπή των μικρών, μη διασυνδεδεμένων νησιών της χώρας σε πρότυπα πράσινης οικονομίας, ενεργειακής αυτονομίας και ψηφιακής καινοτομίας.

Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 εκπονήθηκε ολοκληρωμένο στρατηγικό πλαίσιο σχεδιασμού και εφαρμογής της πρωτοβουλίας σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο. Το πλέγμα παρεμβάσεων εστιάζει ενδεικτικά στον τομέα της ενέργειας, επιδιώκοντας να συμβάλλουν στην επίτευξη ενεργειακής και κλιματικής ουδετερότητας των νησιών, στον τομέα του περιβάλλοντος, με στόχο την εφαρμογή των αρχών της κυκλικής οικονομίας στη διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, καθώς και στη βέλτιστη διαχείριση και εξοικονόμηση των υδάτινων πόρων. Επιπλέον, ανάμεσα στις προτάσεις συγκαταλέγονται παρεμβάσεις που είναι απαραίτητες για τη διαφύλαξη και ανάδειξη του ιδιαίτερου φυσικού κεφαλαίου και της βιοποικιλότητας των νησιών. Προσδιορίστηκαν επίσης τύποι παρέμβασης για την ενίσχυση της θαλάσσιας διασύνδεσης των νησιών και την τουριστική αξιοποίηση της μοναδικής τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και για την προώθηση των τοπικών προϊόντων διατροφής. Παράλληλα, προσδιορίστηκαν οι τύποι παρέμβασης στον κρίσιμο τομέα του ψηφιακού μετασχηματισμού, με πρωτοβουλίες για την προώθηση εξαιρετικά γρήγορης ευρυζωνικής σύνδεσης και ψηφιακών υπηρεσιών (π.χ. τηλεκατάρτιση, τηλεϊατρική). Άλλος ένας τύπος παρεμβάσεων στο πεδίο της συνδεσιμότητας (αφορά στην ενίσχυση της βιώσιμης θαλάσσιας διασύνδεσης – και ιδιαιτέρως μεταξύ τους - μέσω ηλεκτροκίνητων/ υβριδικών ferry boats). Από τη μελέτη μελέτη που εκπονήθηκε προκύπτουν προτάσεις για τη δημιουργία υποδομών και καινοτομιών που θα αναβαθμίσουν σημαντικά το επίπεδο διαβίωσης των κατοίκων, θα βελτιώσουν την καθημερινότητα κατοίκων και επισκεπτών και θα διευκολύνουν την ανάπτυξη της βιώσιμης επιχειρηματικότητας. Η πρωτοβουλία “GReco Islands” σε πρώτη φάση δίνει προτεραιότητα στα μικρότερα, μη διασυνδεδεμένα και απομακρυσμένα νησιά, ενώ σε επόμενη φάση θα επεκταθεί και στα υπόλοιπα νησιά στη βάση της ολοκληρωμένης στρατηγικής.

Η Χάλκη είναι το πρώτο νησί της εθνικής πρωτοβουλίας GR-eco Islands, πρότυπο για τα άλλα μη διασυνδεδεμένα νησιά. Η μετάβαση στην πράσινη ενέργεια πρόκειται να ολοκληρωθεί, με επενδύσεις σε ΑΠΕ, αποταμίευση, ηλεκτρική ενέργεια και τηλεπικοινωνίες. Το έργο

στοχεύει στη δημιουργία Ενεργειακής Κοινότητας με μέλη του Δήμου Χάλκης και τους κατοίκους του νησιού, καθώς και την εξ αποστάσεως σύνδεση συστήματος ηλεκτροπαραγωγής με πολλαπλούς μετρητές ενέργειας (Virtual Net Metering).

δείκτης αποτελεσμάτων

Δείκτης για τη μέτρηση των επιδράσεων των στηριζόμενων παρεμβάσεων, με ιδιαίτερη αναφορά στους άμεσους παραλήπτες, τον στοχευόμενο πληθυσμό ή τους χρήστες της υποδομής.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης & το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία & για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης & Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας & το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων & την Πολιτική των Θεωρήσεων

δείκτης εκροών

Δείκτης για τη μέτρηση των ειδικών παραδοτέων της παρέμβασης.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

δεξιότητες

Οι ικανότητες εφαρμογής γνώσεων και αξιοποίησης τεχνογνωσίας για την εκτέλεση εργασιών και την επίλυση προβλημάτων. Στο πλαίσιο, οι δεξιότητες περιγράφονται ως γνωστικές, οι οποίες περιλαμβάνουν τη χρήση λογικής, διαισθητικής και δημιουργικής σκέψης, ή πρακτικές, οι οποίες αφορούν στη χειρωνακτική επιδεξιότητα και τη χρήση μεθόδων, υλικών, εργαλείων και οργάνων.

Πηγή: Ν. 4763/2020 (ΦΕΚ 254/Α/21-12-2020) "Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018"

δέσμευση

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος, εκφρασμένος σε ΕΥΡΩ, όπως αποτυπώνεται στους Χρηματοδοτικούς Πίνακες, κατανομημένος στα έτη και διαρθρωμένος σε Άξονες. Η δέσμευση προκύπτει κατόπιν διμερούς συμφωνίας (Ελληνικής Κυβέρνησης και Ευρωπαϊκής Επιτροπής).

δημόσια δαπάνη

Κάθε δημόσια συνεισφορά για τη χρηματοδότηση δράσεων, η οποία προέρχεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τον προϋπολογισμό οργανισμών δημοσίου δικαίου, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του Ν. 4412/2016 ή τον προϋπολογισμό ενώσεων δημοσίων αρχών ή οργανισμών δημοσίου δικαίου, στην οποία δύναται να περιλαμβάνονται οποιοδήποτε χρηματοδοτικοί πόροι στους οποίους συνεισφέρουν συλλογικά εργοδότες και εργαζόμενοι.

Πηγή: ΥΑ υπ' αρ. 119126 ΕΞ 2021 Αναπλ. Υπ. Οικονομικών (ΦΕΚ 4498/Β/29-9-2021)

δημόσια συνεισφορά

Κάθε συνεισφορά για τη χρηματοδότηση πράξεων η οποία προέρχεται από τον κρατικό προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή οποιονδήποτε ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) που έχει ιδρυθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (39), τον προϋπολογισμό της Ένωσης που διατίθεται στα Ταμεία, τον προϋπολογισμό οργανισμών δημοσίου δικαίου ή τον προϋπολογισμό ενώσεων δημοσίων αρχών ή οργανισμών δημοσίου δικαίου και, προκειμένου να προσδιοριστεί το ποσοστό συγχρηματοδότησης για προγράμματα ή τις προτεραιότητες του ΕΚΤ+, σε αυτήν είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται τυχόν χρηματοδοτικοί πόροι στους οποίους συνεισφέρουν συλλογικά εργοδότες και εργαζόμενοι.

Πηγή: α) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

β) Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α' /21.03.2022

Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) – πρώην ΟΑΕΔ Manpower Employment Organization

Υπηρεσία που μεταφέρθηκε (με το ΠΔ 77/27.06.2023 – ΦΕΚ 130 Α' /2023) στη Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής του νεοσύστατου Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Μισό και πλέον αιώνα μετά τη σύσταση του ΟΑΕΔ ως Οργανισμού που αντικατέστησε τον τ έως Οργανισμό Απασχολήσεως και Ασφάλισης Ανεργίας (ΟΑΑΑ), η νέα Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) έχει ενεργό κομβικό ρόλο στη μείωση της ανεργίας και την αύξηση της απασχόλησης. Εφαρμόζει πολιτικές για τη στήριξη των ανέργων και των οικογενειών τους, προσφέρει προγράμματα και δράσεις για την υποστήριξη και παροχή όλων των εφοδίων που χρειάζονται οι πολίτες ώστε να ανταποκριθούν στο μεταβαλλόμενο εργασιακό περιβάλλον και τις τεχνολογικές εξελίξεις. Δίνει έμφαση στην κατάρτιση του εργατικού δυναμικού, στην εφαρμογή ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης και στον πλήρη ψηφιακό μετασχηματισμό. Με τους πόρους του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» και με τα μέσα που της προσφέρει ο νόμος «Δουλειές Ξανά», η ΔΥΠΑ είναι κεντρικός πυλώνας της δημιουργίας Εθνικής Στρατηγικής για την Κατάρτιση στη χώρα και υλοποιεί καινοτόμα προγράμματα απασχόλησης και κατάρτισης «νέας γενιάς», αναδιοργανώνει τις δομές και

διευρύνει τις συνεργασίες με κοινωνικούς εταίρους, πανεπιστήμια και παγκοσμίως κορυφαίες εταιρείες τεχνολογίας. Επιπλέον, αποτελεί πλέον θεμέλιο λίθο για την επανεκκίνηση της στεγαστικής πολιτικής.

Πηγή: <https://www.dypa.gov.gr/>

δημόσιες συμβάσεις – συμβάσεις έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών

Ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών» – για τους σκοπούς του Ν.4412/2016 – νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την εκπόνηση μελετών, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών.

Πηγή: Ν.4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

δημόσιες συμβάσεις έργων – συμβάσεις έργων

Ως «δημόσιες συμβάσεις έργων» και ως «συμβάσεις έργων» – για τους σκοπούς του Ν.4412/2016 – νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο:

- α) την εκτέλεση ή συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση εργασιών που αφορούν μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ του Προσαρτήματος Α' και στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Β',
- β) την εκτέλεση ή συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση έργου,
- γ) την υλοποίηση, με οποιαδήποτε μέσα, έργου ανταποκρινόμενου στις απαιτήσεις που ορίζει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας που ασκεί αποφασιστική επιρροή στο είδος ή τη μελέτη του έργου.

Πηγή: Ν.4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

δημόσιες συμβάσεις προμηθειών – συμβάσεις προμηθειών

Ως «δημόσιες συμβάσεις προμηθειών» και ως «συμβάσεις προμηθειών» – για τους σκοπούς του Ν.4412/2016 – νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση - πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, προϊόντων. Μια σύμβαση προμηθειών μπορεί να περιλαμβάνει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης.

Πηγή: Ν.4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

δημόσιες συμβάσεις μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών

Ως «δημόσιες συμβάσεις μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών» – για τους σκοπούς του Ν.4412/2016 – νοούνται όλες οι συμβάσεις με αντικείμενο την εκπόνηση μελετών και την παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οποίες συνδέονται με την εκτέλεση έργου, κατά την έννοια της περ. 7 ή τον χωρικό σχεδιασμό, όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής.

Πηγή: Ν.4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

δημοσιονομική δέσμευση

Πράξη με την οποία ο αρμόδιος διατάκτης κρατά στον προϋπολογισμό τις απαραίτητες πιστώσεις για την εκτέλεση μεταγενέστερων πληρωμών προς εκπλήρωση νομικών δεσμεύσεων.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 (L 193.1)

δημοσιονομική διόρθωση

Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της ενωσιακής ή και εθνικής συμμετοχής σε μία δράση/έργο, στο πλαίσιο της χρηματοδότησής του από το Ταμείο Ανθεκτικότητας και Ανάπτυξης (ΤΑΑ), η οποία είναι ανάλογη της παράτυπης δαπάνης που διαπιστώνεται.

Πηγή: ΥΑ υπ' αρ. 119126 ΕΞ 2021 Αναπλ. Υπ. Οικονομικών (ΦΕΚ 4498/Β/29-9-2021)

Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της ενωσιακής ή και εθνικής συμμετοχής σε ένα έργο ή πράξη, στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησής του από τα Προγράμματα ή το ΣΣ ΚΑΠ, η οποία είναι ανάλογη της παράτυπης δαπάνης που διαπιστώνεται.

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

δημοσιονομική εγγύηση

Νομική δέσμευση της Ένωσης για στήριξη προγράμματος ενεργειών με ανάληψη χρηματοοικονομικής υποχρέωσης επί του προϋπολογισμού η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε περίπτωση επέλευσης συγκεκριμένου γεγονότος στη διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος, και που εξακολουθεί να ισχύει για όλη την περίοδο έως τη λήξη των ανειλημμένων δεσμεύσεων στο πλαίσιο του υποστηριζόμενου προγράμματος.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 (L 193.1)

δημοσιονομικός κανονισμός (ΔΚ) – κανονισμός Omnibus

Ο δημοσιονομικός κανονισμός (ΔΚ) αποτελεί το βασικό κείμενο που καθορίζει τις αρχές και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται για την κατάρτιση και την εκτέλεση του προϋπολογισμού, καθώς και για τον έλεγχο των οικονομικών των ΕΕ. Ο τρέχων δημοσιονομικός κανονισμός ([Κανονισμός \(ΕΕ, Ευρατόμ\) 2018/1046](#) σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (ΔΚ) (ΕΕ L 193/2018) τέθηκε σε ισχύ στις 2 Αυγούστου 2018. Πρόκειται για ένα ενιαίο έγγραφο που προέκυψε από την πλήρη αναδιατύπωση του προηγούμενου, που χρονολογούνταν από το 2012 (και είχε τροποποιηθεί επανειλημμένα), περιλαμβάνει δε επίσης τους κανόνες εφαρμογής.

δια βίου εκπαίδευση

Ως «δια βίου εκπαίδευση» ορίζεται κάθε μαθησιακή διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης της εμπειρικής μάθησης καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου, με σκοπό την απόκτηση ή τη βελτίωση γενικών και επιστημονικών γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, τόσο για

τη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας, όσο και για την πρόσβαση στην απασχόληση.

δια βίου κατάρτιση

Ως «δια βίου κατάρτιση» ορίζεται το σύστημα που αποσκοπεί στην κατάρτιση/ή και επανακατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού η οποία:

- i) στο πλαίσιο της Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης, παρέχει βασικές επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες σε ειδικότητες ή και σε εξειδικεύσεις, για την ένταξη, επανένταξη, επαγγελματική κινητικότητα στην αγορά εργασίας και την εν γένει ανέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού,
- ii) στο πλαίσιο της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης, συμπληρώνει, εκσυγχρονίζει ή/και αναβαθμίζει γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν από τα άλλα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ή από επαγγελματική εμπειρία, με στόχο την ένταξη ή/και επανένταξη στην αγορά εργασίας, τη διασφάλιση της εργασίας, την επαγγελματική ανέλιξη και την προσωπική ανάπτυξη.

διά βίου μάθηση

Μάθηση σε όλες τις μορφές της, ήτοι, τυπική, μη τυπική και άτυπη, ανά πάσα ηλικία, που επιδιώκει τη βελτίωση ή την επικαιροποίηση των γνώσεων, των δεξιοτήτων, των ικανοτήτων και των στάσεων ή τη συμμετοχή στην κοινωνία σε μια προσωπική προοπτική, προοπτική του πολίτη, πολιτιστική προοπτική, κοινωνική προοπτική ή προοπτική απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών προσανατολισμού και συμβουλών, περιλαμβάνει την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, τη γενική εκπαίδευση, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, την τριτοβάθμια εκπαίδευση, την εκπαίδευση ενηλίκων, τις κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για τους νέους και άλλα μαθησιακά περιβάλλοντα εκτός της τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και κατά κανόνα προωθεί τη διατομεακή συνεργασία και ευέλικτες μαθησιακές διαδρομές.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013

διαγωνισμοί μελετών

Ως «διαγωνισμοί μελετών» - για τους σκοπούς του Ν. 4412/2016 – νοούνται διαδικασίες που παρέχουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα να αποκτά, κυρίως στους τομείς της χωροταξίας, της πολεοδομίας, της αρχιτεκτονικής και των έργων μηχανικού ή της επεξεργασίας δεδομένων, μια μελέτη ή ένα σχέδιο που επιλέγεται από κριτική επιτροπή έπειτα από διαγωνισμό, με ή χωρίς την απονομή βραβείων.

Πηγή: Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

διαδικασίες με διαπραγμάτευση

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση ή στον ανταγωνιστικό διάλογο, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όσον αφορά έργα, αγαθά ή υπηρεσίες, που πληρούν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα κριτήρια:

- αα) αν οι ανάγκες της αναθέτουσας αρχής δεν είναι δυνατόν να ικανοποιηθούν χωρίς προσαρμογή των άμεσα διαθέσιμων λύσεων,
- ββ) αν περιλαμβάνουν σχεδιασμό ή καινοτόμες λύσεις,
- γγ) αν η σύμβαση δεν είναι δυνατόν να ανατεθεί χωρίς προηγούμενες διαπραγματεύσεις λόγω ειδικών περιστάσεων που σχετίζονται με τη φύση, την πολυπλοκότητα ή τη νομική ή χρηματοοικονομική οργάνωση ή λόγω των κινδύνων που συνδέονται με τους ανωτέρω παράγοντες,
- δδ) αν οι τεχνικές προδιαγραφές δεν είναι δυνατόν να προκαθοριστούν με επαρκή ακρίβεια από την αναθέτουσα αρχή με αναφορά σε πρότυπο, ευρωπαϊκή τεχνική αξιολόγηση, κοινή τεχνική προδιαγραφή ή τεχνικό πλαίσιο αναφοράς κατά την έννοια των παραγράφων 2 έως 5 του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α',
- β) όσον αφορά έργα, αγαθά ή υπηρεσίες για τα οποία, έπειτα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, υποβάλλονται μόνο μη κανονικές ή απαράδεκτες προσφορές.

Στις περιπτώσεις αυτές, οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτείται να δημοσιεύουν προκήρυξη σύμβασης, εφόσον στη διαδικασία περιλαμβάνουν όλους τους προσφέροντες οι οποίοι πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 73 έως 83 και οι οποίοι, κατά την προηγούμενη ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, υπέβαλαν προσφορές σύμφωνες προς τις τυπικές απαιτήσεις της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, και μόνον αυτούς

Πηγή: Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία

Τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) είναι ταμεία που συνεργάζονται για να στηρίξουν την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή. Καλύπτουν τις επενδύσεις των ετών μεταξύ 2021 και 2027.

Τα εν λόγω ταμεία είναι οκτώ:

- το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)
- το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ)
- το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+)
- το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ)
- το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ)
- το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑΜΕ)
- το μέσο για τη διαχείριση των συνόρων και τις θεωρήσεις (ΜΔΣΘ), και
- το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (ΤΕΑ).

διασυνοριακή σύμπραξη

Δομή συνεργασίας μεταξύ δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, των κοινωνικών εταίρων ή της κοινωνίας των πολιτών από τουλάχιστον δύο κράτη μέλη.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013

διασυνοριακό νομικό πρόσωπο

Νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί δυνάμει του δικαίου μίας από τις συμμετέχουσες χώρες σε πρόγραμμα Interreg, με την προϋπόθεση ότι έχει συσταθεί από τις εδαφικές αρχές ή άλλους φορείς τουλάχιστον δύο συμμετεχουσών χωρών.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τις ειδικές διατάξεις που διέπουν τον στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» (Interreg) ο οποίος υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και τους μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης

ΔΙΑΥΛΟΣ (της ΜΟΔ)

Η Επιχειρησιακή Πλατφόρμα “ΔΙΑΥΛΟΣ” της ΜΟΔ για τις δομές των συγχρηματοδοτούμενων έργων αποτελεί τον αποκλειστικό χώρο ανάρτησης, δημοσιοποίησης και διαβούλευσης εγγράφων μεταξύ των Υπηρεσιών/Δομών των συγχρηματοδοτούμενων έργων με στόχο την παροχή έγκαιρης και αποτελεσματικής πληροφόρησης προς τους φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση, τον έλεγχο και την παρακολούθηση των συγχρηματοδοτούμενων έργων. Για παράδειγμα, μέσω της επιχειρησιακής πλατφόρμας, που εξυπηρετεί περίπου 1.800 στελέχη, λαμβάνονται με γραπτή διαδικασία οι αποφάσεις του Συμβουλίου Παρακολούθησης και Συντονισμού Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων καθώς και των Επιτροπών Παρακολούθησης, και γίνεται η ανταλλαγή πληροφοριών και η μεταφορά τεχνογνωσίας μεταξύ των μελών του Εσωτερικού Δικτύου Συνεργασίας για την Καταπολέμηση της Απάτης.

Η ΜΟΔ, που ανέπτυξε τον Δίαυλο σε συνεργασία με το τότε Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, παρέχει και τεχνική υποστήριξη της επιχειρησιακής πλατφόρμας ηλεκτρονικής δικτύωσης, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών αναβάθμισης και ανάπτυξης των εφαρμογών της, με στόχο την αποτελεσματικότερη λειτουργία και τη βελτιστοποίηση των υπηρεσιών δικτύωσης προς τις δομές συγχρηματοδοτούμενων έργων.

Πηγές: α) Ν. 4314/2014 (ΦΕΚ 265 Α’/23.12.2014) Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014–2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του Ν. 3419/2005 (ΦΕΚ 297 Α’/2005) και άλλες διατάξεις (Κεφάλαιο Ζ, Άρθρο 28, Παρ. 15 και άρθρο 60, σημείο ε)

β) Ν. 4914/2022 (ΦΕΚ 61 Α’/21.3.2022) Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις (άρθρα 29 παρ. 7, αρθ. 31 παρ. 6, αρθ. 32 παρ. 5, αρθ. 49 παρ. 6)

διαχείριση αποβλήτων

Η συλλογή, μεταφορά, ανάκτηση, συμπεριλαμβανομένης της διαλογής, και διάθεση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων της εποπτείας των εργασιών αυτών και της μετέπειτα φροντίδας των χώρων διάθεσης, καθώς και των ενεργειών στις οποίες προβαίνουν οι έμποροι ή οι μεσίτες.

Πηγή: Ν. 4819/2021 “Ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση των αποβλήτων - Ενσωμάτωση των Οδηγιών 2018/851 και 2018/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ περί αποβλήτων και της Οδηγίας 94/62/ΕΚ περί συσκευασιών και απορριμμάτων συσκευασιών, πλαίσιο οργάνωσης του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης, διατάξεις για τα πλαστικά προϊόντα και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, χωροταξικές - πολεοδομικές, ενεργειακές και συναφείς επείγουσες ρυθμίσεις” (ΦΕΚ 129 Α’/23.07.2021 – επανεκτύπωση)

Διαχειριστική Αρχή (Δ.Α.)

Η Διαχειριστική Αρχή είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Διαχειριστικές Αρχές Προγραμμάτων 2021- 2027 (πλην των Προγραμμάτων INTERREG)

Οι Διαχειριστικές Αρχές των Τομεακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ είναι:

- α) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή», που υπάγεται στον Ειδικό Γραμματέα Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΚΤ,
- β) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα», που υπάγεται στον Ειδικό Γραμματέα Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΤΠΑ και ΤΣ,
- γ) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Ψηφιακός Μετασχηματισμός», που υπάγεται στον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης,
- δ) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγραμμάτων «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» και «Πολιτική Προστασία», που υπάγεται στον Ειδικό Γραμματέα Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΤΠΑ και ΤΣ,
- ε) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Μεταφορές», που υπάγεται στον Ειδικό Γραμματέα Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΤΠΑ και ΤΣ,
- στ) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων», που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Θεσμικής και Επιχειρησιακής Υποστήριξης ΕΣΠΑ της Εθνικής Αρχής Συντονισμού,
- ζ) η Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» (ΔΑ ΕΣΠΑ-ΔΑΜ) του άρθρου 5 του ν. 4872/2021 (Α' 247), ως Ειδική Υπηρεσία, η οποία υπάγεται στον Υπουργό Οικονομικών (σύμφωνα με τις τροποποιήσεις που επέφερε το ΠΔ 77/27.06.2023 – ΦΕΚ 130 Α'/2023), και
- η) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα», η οποία υπάγεται στον Γενικό Γραμματέα Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (σύμφωνα με τις τροποποιήσεις που επέφερε το ΠΔ 77/27.06.2023 – ΦΕΚ 130 Α'/2023).

Οι Διαχειριστικές Αρχές των Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ υπάγονται απευθείας στον οικείο Περιφερειάρχη και είναι, ανά Περιφέρεια και αντίστοιχο Περιφερειακό Πρόγραμμα, οι εξής:

- α) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Ανατολική Μακεδονία, Θράκη»,
- β) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κεντρική Μακεδονία»,
- γ) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Θεσσαλία»,
- δ) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Ηπειρος»,
- ε) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα»,
- στ) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Δυτική Μακεδονία»,
- ζ) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα»,
- η) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Πελοπόννησος»,
- θ) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Ιόνια Νησιά»,

- ι) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο»,
- ια) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη»,
- ιβ) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Αττική»,
- ιγ) η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Νότιο Αιγαίο».

Η Διαχειριστική Αρχή για τα Προγράμματα ΤΑΜΕΥ, σύμφωνα με το άρθρο 44 του Ν. 4825/2021 (Α' 157), είναι η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (ΕΥΣΥΔ-ΜΕΥ), η οποία υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων της Γενικής Γραμματείας Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

διαχειριστικές δαπάνες

Άμεσες ή έμμεσες δαπάνες που επιστρέφονται βάσει δικαιολογητικών των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν κατά την υλοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

διαχειριστικές επαληθεύσεις

Οι διοικητικές επαληθεύσεις δαπανών και οι επιτόπιες επαληθεύσεις που διενεργούν οι φορείς διαχείρισης σε πράξεις Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027, των οποίων έχουν αναλάβει τη διαχείριση, οι οποίες καλύπτουν τις διοικητικές, οικονομικές, τεχνικές και φυσικές πτυχές των πράξεων αυτών, οι διοικητικές ή επιτόπιες επαληθεύσεις για την τήρηση των δεσμεύσεων που αφορούν στην περίοδο μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησης των πράξεων (μακροχρόνιες υποχρεώσεις), καθώς και κάθε διοικητική εξέταση στοιχείων των πράξεων κατά τη διάρκεια υλοποίησής τους.

Πηγή: ΚΥΑ 5483/20.1.2023 "Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παράνομως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027" (ΦΕΚ Β' 390/30-01-2023)

Διευρωπαϊκά Δίκτυα (ΔΕΔ)

Τα διευρωπαϊκά δίκτυα (ΔΕΔ) αποσκοπούν στη δημιουργία σύγχρονων και αποδοτικών υποδομών για τη σύνδεση των ευρωπαϊκών περιφερειών με τα εθνικά δίκτυα. Τα ΔΕΔ είναι απαραίτητα για την καλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και επίσης για την απασχόληση, δεδομένου ότι εξασφαλίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων και των υπηρεσιών.

Τα άρθρα [170](#), [171](#) και [172](#), σε συνδυασμό με το άρθρο [194](#) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρέχουν τη νομική βάση για τα ΔΕΔ, τα οποία τα συναντούμε στους ακόλουθους τρεις τομείς δραστηριότητας.

- Τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) περιλαμβάνουν έργα κοινού ενδιαφέροντος με στόχο τη δημιουργία νέων υποδομών μεταφορών ή την αναβάθμιση υφιστάμενων, την

κάλυψη κενών, την εξάλειψη των σημείων συμφόρησης και την κατάργηση των τεχνικών φραγμών στις ροές μεταφορών μεταξύ χωρών της ΕΕ.

- Τα διευρωπαϊκά δίκτυα ενέργειας (ΔΕΔ-Ε) αφορούν τους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου. Στόχος τους είναι να συνδέσουν τις ενεργειακές υποδομές των χωρών της ΕΕ προκειμένου να συμβάλουν στη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς ενέργειας και να συνεισφέρουν στην ασφάλεια εφοδιασμού.
- Τα διευρωπαϊκά δίκτυα τηλεπικοινωνιών (ΔΕΔ-ΤΗΛΕ) στοχεύουν στην εξάλειψη των ψηφιακών φραγμών οι οποίοι εμποδίζουν την ολοκλήρωση της ενιαίας ψηφιακής αγοράς και συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ όσον αφορά τη σύνδεση όλων των ευρωπαϊκών νοικοκυριών στο διαδίκτυο.

Η λειτουργία του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ), ταμείο το οποίο δημιουργήθηκε για την περίοδο 2014-2020 με στόχο την τόνωση των επενδύσεων στα διευρωπαϊκά δίκτυα και τη συγκέντρωση κονδυλίων τόσο από τον ιδιωτικό όσο και από τον δημόσιο τομέα, επεκτάθηκε και στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της περιόδου 2021-2027. Η οδηγία (ΕΕ) 2021/1187 ευθυγραμμίζει τα μέτρα για την προώθηση της υλοποίησης του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών μέσω του εναρμονισμού των διαδικασιών αδειοδότησης που απαιτούνται για την υλοποίηση ορισμένων έργων. Οι νέοι «έξυπνοι κανόνες για τα ΔΕΔ-Μ» διευκρινίζουν τις διαδικασίες τις οποίες πρέπει να ακολουθούν οι φορείς προώθησης των έργων όσον αφορά την αδειοδότηση και την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων σε διασυνοριακά έργα. Η οδηγία καλύπτει έργα που αποτελούν μέρος προκαθορισμένων τμημάτων του κεντρικού διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών. Επίσης καλύπτει άλλα έργα στους διαδρόμους του κεντρικού δικτύου, με συνολικό κόστος άνω των 300 εκατ. ευρώ. Τα έργα που αφορούν αποκλειστικά τις τηλεματικές εφαρμογές και άλλες νέες τεχνολογίες δεν καλύπτονται από την οδηγία, καθώς η εγκατάστασή τους δεν περιορίζεται στο κεντρικό διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν την παρούσα οδηγία σε άλλα έργα στο κεντρικό και στο εκτεταμένο δίκτυο στο πλαίσιο μιας ευρύτερης, πιο εναρμονισμένης προσέγγισης των έργων υποδομής μεταφορών.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Δίκαιο της ΕΕ

Το δίκαιο της ΕΕ, θεωρητικά, αποτελείται από τις ιδρυτικές συνθήκες (πρωτογενές δίκαιο) και τις νομικές πράξεις που εγκρίνουν τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, οι οποίες επιτρέπουν στην ΕΕ να ασκεί τις εξουσίες της (παράγωγο δίκαιο: κανονισμοί, οδηγίες, αποφάσεις, συστάσεις και γνώμες).

Ωστόσο, κατά μία ευρύτερη έννοια, το δίκαιο της ΕΕ περιλαμβάνει το σύνολο των κανόνων της έννομης τάξης της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (από τη Συνθήκη της Λισαβόνας) και των γενικών αρχών που διατύπωσε το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι διεθνείς συμφωνίες με τρίτες χώρες ή με διεθνείς οργανισμούς αποτελούν επίσης αναπόσπαστο τμήμα του δικαίου της ΕΕ. Οι εν λόγω συμφωνίες δεν εμπίπτουν ούτε στο πρωτογενές ούτε στο παράγωγο δίκαιο και αποτελούν μια κατηγορία *sui generis*. Σύμφωνα με ορισμένες αποφάσεις του ΔΕΕ, μπορεί να έχουν άμεση ισχύ και η νομική ισχύ τους να υπερσχύει του παράγωγου δικαίου, το οποίο, ως εκ τούτου, πρέπει να συμμορφώνεται με αυτές.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

δικαιούχος (στα πλαίσια του Ν. 4914/2022)

Ως δικαιούχος νοείται:

- α) Στα πλαίσια του Ν. 4914/2022 ο δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας ή διεθνής οργανισμός, οντότητα με ή χωρίς νομική προσωπικότητα, ή φυσικό πρόσωπο ή, στο πλαίσιο του ΣΣ ΚΑΠ, και ομάδα φυσικών ή νομικών προσώπων, που έχει την ευθύνη για την έναρξη ή για την έναρξη και την υλοποίηση πράξεων
- β) στο πλαίσιο συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ), ο δημόσιος φορέας που αρχίζει την πράξη ΣΔΙΤ ή ο ιδιωτικός φορέας-εταίρος που επιλέγεται για την υλοποίησή της
- γ) στο πλαίσιο των καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων, η επιχείρηση που λαμβάνει την ενίσχυση
- δ) στο πλαίσιο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που παρέχονται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1407/2013 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2013, «σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας» (L 352) ή τον Κανονισμό (ΕΕ) 717/2014 της Επιτροπής της 27ης Ιουλίου 2014, «σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας» (L 190), το κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει ότι ο δικαιούχος είναι ο φορέας που χορηγεί την ενίσχυση, εφόσον είναι υπεύθυνος για την έναρξη ή για την έναρξη και την υλοποίηση της πράξης
- ε) στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών μέσων, ο φορέας που υλοποιεί το ταμείο χαρτοφυλακίου ή, όταν δεν υπάρχει ταμείο χαρτοφυλακίου, ο φορέας που υλοποιεί το ειδικό ταμείο ή, όταν η Διαχειριστική Αρχή διαχειρίζεται το χρηματοδοτικό μέσο, η Διαχειριστική Αρχή.

Πηγή: Ν. 4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α' /21.03.2022

δικαιούχος (στο πλαίσιο του ΕΤΘΑΥ)

Στο πλαίσιο του ΕΤΘΑΥ, μόνο για τους σκοπούς του τίτλου VII (του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων), ως δικαιούχος νοείται:

- α) δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας, οντότητα με ή χωρίς νομική προσωπικότητα, ή φυσικό πρόσωπο που έχει την ευθύνη για την έναρξη ή για την έναρξη και την υλοποίηση πράξεων
- β) στο πλαίσιο συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ), ο δημόσιος φορέας που αρχίζει την πράξη ΣΔΙΤ ή ο ιδιωτικός φορέας-εταίρος που επιλέγεται για την υλοποίησή της.
- γ) στο πλαίσιο των καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων, η επιχείρηση που λαμβάνει την ενίσχυση
- δ) στο πλαίσιο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που παρέχονται σύμφωνα με τους κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 (37) ή (ΕΕ) αριθ. 717/2014 (38) της Επιτροπής, το κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει ότι ο δικαιούχος για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού είναι ο φορέας που χορηγεί την ενίσχυση, εφόσον είναι υπεύθυνος για την έναρξη ή για την έναρξη και την υλοποίηση της πράξης

ε) στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών μέσων, ο φορέας που υλοποιεί το ταμείο χαρτοφυλακίου ή, όταν δεν υπάρχει ταμείο χαρτοφυλακίου, ο φορέας που υλοποιεί το ειδικό ταμείο ή, όταν η διαχειριστική αρχή διαχειρίζεται το χρηματοδοτικό μέσο, η διαχειριστική αρχή.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

δικαιούχος ΜΠΒ III

Χώρα ή έδαφος που απαριθμείται στο σχετικό παράρτημα του κανονισμού Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας III (ΜΠΒ III).

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τις ειδικές διατάξεις που διέπουν τον στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» (Interreg) ο οποίος υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και τους μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης

Δίκτυο INFORM EU

Το INFORM EU είναι ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο υπαλλήλων επικοινωνίας που είναι υπεύθυνοι για την επικοινωνία των επενδύσεων της ΕΕ και των κρατών μελών υπό επιμερισμένη διαχείριση που καλύπτει τα ακόλουθα κονδύλια της ΕΕ:

- Περιφερειακή πολιτική: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (JTF) και Ταμείο Συνοχής (ΤΣ).
- Κοινωνική πολιτική: Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ+);
- Εσωτερικές Υποθέσεις: Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΑΜΙΕ), Μέσο Διαχείρισης Συνόρων και Θεωρήσεων (ΒΜΒΙ) και Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (ΙΣΕ).
- Θαλάσσιες Υποθέσεις: Ευρωπαϊκό Ταμείο Ναυτιλίας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΜΦΑΕ).

Επιπλέον, το δίκτυο INFORM EU καλύπτει τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Facility), ένα προσωρινό μέσο για να βοηθήσει τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες της πανδημίας COVID-19 και να οικοδομήσουν μια πιο βιώσιμη και ανθεκτική Ευρώπη.

Ο απώτερος σκοπός του δικτύου είναι να ενισχύσει την τεχνογνωσία των κρατών μελών και των περιφερειών στον τομέα της επικοινωνίας, της προβολής και της διαφάνειας της ΕΕ, δημιουργώντας παράλληλα μια πλατφόρμα συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής και των προγραμμάτων της ΕΕ υπό κοινή διαχείριση.

Στόχος του είναι να ενισχύσει την προβολή της δράσης της ΕΕ σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο μέσω:

- ανταλλαγής εμπειριών και καλών πρακτικών στην εφαρμογή μέτρων ενημέρωσης και επικοινωνίας
- συντονισμού των επικοινωνιακών δραστηριοτήτων μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής
- αξιολόγησης και συζήτησης στρατηγικών για την αύξηση της εμβέλειας και του αντίκτυπου των επικοινωνιακών δραστηριοτήτων.

Το δίκτυο INFORM EU είναι η ομπρέλα για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που εμπλέκονται στην επικοινωνία των προγραμμάτων της ΕΕ υπό κοινή διαχείριση. Το έργο του δικτύου INFORM EU υποστηρίζεται από επίσημη ομάδα εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βάσει του νέου Κανονισμού Κοινών Διατάξεων.

Η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής (DG REGIO) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συντονίζει το δίκτυο INFORM EU σε συνεργασία με τις Γενικές Διευθύνσεις Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης (DG EMPL), Θαλάσσιων Υποθέσεων και Αλιείας (DG MARE) και Μετανάστευση και Εσωτερικές Υποθέσεις (DG HOME). Με επικεφαλής τη DG REGIO, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμμετέχει και συμβάλλει σε συναντήσεις επικοινωνίας που διοργανώνονται σε εθνικό επίπεδο και βοηθά τα μέλη του δικτύου INFORM να ερμηνεύουν την ευρωπαϊκή νομοθεσία για την πληροφόρηση και την επικοινωνία.

Η συμμετοχή στο δίκτυο INFORM είναι ανοιχτή σε στελέχη επικοινωνίας που εργάζονται σε θέματα πληροφόρησης και δημοσιότητας σε Διαχειριστικές Αρχή ή Κοινές Τεχνικές Γραμματείες (προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας).

Πηγή: https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/communication/inform-network_en

δράση

Το σύνολο των στοιχείων που ορίζονται από τη διαχειριστική αρχή μέσω της Αναλυτικής πρόσκλησης και των συνοδευτικών εντύπων αυτής βάσει των οποίων εντάσσονται και υλοποιούνται οι πράξεις.

δυναμικό σύστημα αγορών

Είναι μια καθ' ολοκληρίαν ηλεκτρονική διαδικασία για αγορές τρέχουσας χρήσης, της οποίας τα γενικά διαθέσιμα στην αγορά χαρακτηριστικά ικανοποιούν τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής και είναι περιορισμένη χρονικά και ανοικτή καθ' όλη τη διάρκειά της σε κάθε οικονομικό φορέα, ο οποίος πληροί τα κριτήρια επιλογής και έχει υποβάλει ενδεικτική προσφορά σύμφωνη προς τη συγγραφή υποχρεώσεων. Η λειτουργία του δημιουργία Δυναμικού Συστήματος Αγορών (ΔΣΑ) περιγράφεται στο άρθρο 33 του Ν. 4412/2016. Το 2017 η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση με τίτλο «Να γίνουν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών αποτελεσματικές μέσα στην Ευρώπη και για την Ευρώπη». Η ανακοίνωση πραγματευόταν έξι στρατηγικές προτεραιότητες και τους υποκείμενους τομείς των δημόσιων συμβάσεων που πρέπει να βελτιωθούν προκειμένου να συμβάλουν στη μετατροπή των δημόσιων συμβάσεων σε ισχυρό εργαλείο. Μεταξύ των προτεραιοτήτων αυτών περιλαμβάνεται η προώθηση της ψηφιοποίησης των δημόσιων προμηθειών. Τα δυναμικά συστήματα αγορών (ΔΣΑ) στηρίζουν και τις έξι στρατηγικές προτεραιότητες. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές έχουν ως στόχο, με βάση την πείρα από τη χρήση ΔΣΑ στα κράτη μέλη, να περιγράψουν το νομικό πλαίσιο και να παράσχουν ορισμένες πρακτικές πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να συγκροτηθεί και να χρησιμοποιηθεί ένα ΔΣΑ. Οι κατευθυντήριες γραμμές καλύπτουν επίσης ορισμένα ερωτήματα που ενδέχεται να προκύψουν.

Πηγή: α) ΠΔ 60/2007 Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

β) Ν. 4412/2016 όπως τροποποιημένος ισχύει

δυναμικό σύστημα προμηθειών

Μια εξολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία για αγορές τρέχουσας χρήσης αντικειμένων που είναι κατά κανόνα διαθέσιμα στην αγορά.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 (L 193.1)

έγγραφο διαδικασίας σύναψης της σύμβασης – έγγραφο της σύμβασης

Ως «έγγραφο διαδικασίας σύναψης της σύμβασης» ή «έγγραφο της σύμβασης» – για τους σκοπούς του Ν. 4412/2016 – νοείται κάθε έγγραφο το οποίο παρέχει ή στο οποίο παραπέμπει η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας, με σκοπό να περιγράψει ή να προσδιορίσει στοιχεία της σύμβασης ή της διαδικασίας ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένης της προκήρυξης σύμβασης των άρθρων 63 και 293, της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62, της περιοδικής ενδεικτικής προκήρυξης του άρθρου 291, αν χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, των τεχνικών προδιαγραφών, του περιγραφικού εγγράφου, των προτεινόμενων όρων της σύμβασης, των υποδειγμάτων για την προσκόμιση των εγγράφων από τους υποψηφίους και τους προσφέροντες, των πληροφοριών σχετικά με τις γενικές και ειδικές υποχρεώσεις και τυχόν πρόσθετων εγγράφων. Επίσης, στην έννοια αυτή περιλαμβάνονται και η διακήρυξη ή η πρόσκληση σε διαπραγμάτευση στις οποίες αναφέρονται όλοι οι ειδικοί και γενικοί όροι σύναψης και εκτέλεσης της σύμβασης, το Ενιαίο Ευρωπαϊκό Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), οι συμπληρωματικές πληροφορίες που παρέχει η αναθέτουσα αρχή δυνάμει της παρ. 2 του άρθρου 67 και της παρ. 2 του άρθρου 297, το σχέδιο της σύμβασης μετά των Παραρτημάτων αυτής και η τεχνική συγγραφή υποχρεώσεων που περιλαμβάνει και τις εφαρμοστέες τεχνικές προδιαγραφές.

Πηγή: Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

εγγύηση

Γραπτή δέσμευση ανάληψης ευθύνης για το σύνολο ή μέρος της οφειλής ή της υποχρέωσης ενός τρίτου ή για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του τρίτου σε περίπτωση γεγονότος που ενεργοποιεί την εγγύηση αυτή, όπως η αθέτηση πληρωμής δανείου.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 (L 193.1)

εγκεκριμένος χώρος ή εγκατάσταση διάθεσης ή ανάκτησης στερεών αποβλήτων

Κάθε χώρος ή εγκατάσταση, με την κατάλληλη υποδομή και εξοπλισμό, στον οποίο διενεργείται η διάθεση ή η ανάκτηση των στερεών αποβλήτων, δυνάμει σχετικής άδειας.

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 50910/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

εγχειρίδιο διαδικασιών ΣΔΕ

Έγγραφα που εξειδικεύουν τα καθήκοντα και τους κανόνες για τη διαχείριση και υλοποίηση των Προγραμμάτων και του ΣΣ ΚΑΠ, όπως προκύπτουν από το εφαρμοστέο δίκαιο. Τα έγγραφα αυτά περιλαμβάνουν τις γραπτές διαδικασίες με τις αρμοδιότητες και τις ενέργειες που πρέπει να ακολουθούνται, καθώς και τυποποιημένα έντυπα, οδηγούς, οδηγίες και

εγκυκλίους για την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του/ων Συστήματος/Συστημάτων Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ).

Η εφαρμογή του/των Εγχειριδίου/ων Διαδικασιών ΣΔΕ είναι υποχρεωτική από τους φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση και την υλοποίηση των Προγραμμάτων και του [ΣΣ ΚΑΠ](#).

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΜ)

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης τα κράτη μέλη καταρτίζουν, μαζί με τις αρμόδιες τοπικές και περιφερειακές αρχές των οικείων εδαφών, ένα ή περισσότερα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης που καλύπτουν ένα ή περισσότερα επηρεαζόμενα εδάφη τα οποία αντιστοιχούν στις περιφέρειες επιπέδου NUTS 3, ή σε τμήματα αυτών, σύμφωνα με το υπόδειγμα που παρουσιάζεται στο παράρτημα II του ίδιου κανονισμού. Τα εν λόγω εδάφη είναι τα θιγόμενα περισσότερο, με βάση τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις που απορρέουν από τη μετάβαση, ιδίως με βάση την αναμενόμενη προσαρμογή των εργαζομένων ή τις αναμενόμενες απώλειες θέσεων εργασίας στην παραγωγή και χρήση ορυκτών καυσίμων και τις ανάγκες μετασχηματισμού των παραγωγικών διεργασιών βιομηχανικών εγκαταστάσεων με τη μεγαλύτερη ένταση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης

Εθνικές Αρχές Αγορών

Ως «εθνικές κεντρικές αρχές αγορών» (ΕΚΑΑ) – για τους σκοπούς του Ν. 4412/2016 – νοούνται οι Κεντρικές Αρχές Αγορών (ΚΑΑ) οι οποίες, πέραν των αρμοδιοτήτων τους, είναι επιπλέον αρμόδιες για τον εθνικό σχεδιασμό, προγραμματισμό, καθώς και συντονισμό κεντρικών και επικουρικών δραστηριοτήτων αγορών όλων των λοιπών Κεντρικών Αρχών Αγορών (ΚΑΑ).

Πηγή: Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Εθνική Αρχή Συντονισμού

Υπηρεσία του Ν. 4914/2022 που υπάγεται στον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (η ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ μεταφέρθηκε στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με το ΠΔ 77/27.06.2023 – ΦΕΚ 130 τ.Α'/2023). Αποστολή της ΕΑΣ είναι η άσκηση καθηκόντων συνδέσμου και η παροχή πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η εκπροσώπηση της χώρας συνολικά για το ΕΣΠΑ, ο συντονισμός των δραστηριοτήτων των Διαχειριστικών Αρχών και των άλλων σχετικών εμπλεκόμενων αρμόδιων αρχών και δομών, η παροχή κατευθύνσεων στους φορείς που εμπλέκονται στην υλοποίηση των πράξεων και η προώθηση της εφαρμογής του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου.

Η ΕΑΣ λειτουργεί ως σύνολο των συντονιστικών οργανωτικών δομών που επιτελούν την αποστολή της και οι οποίες δεν εντάσσονται στον οργανισμό του Υπουργείου. Ειδικότερα, η ΕΑΣ αποτελείται από:

- τη Γενική Διεύθυνση Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Εφαρμογής ΕΣΠΑ και

- τη Γενική Διεύθυνση Θεσμικής και Επιχειρησιακής Υποστήριξης ΕΣΠΑ

καθεμία εκ των οποίων επιτελεί συγκεκριμένο στρατηγικό σκοπό και οργανώνεται σε Ειδικές Υπηρεσίες, επιπέδου Διεύθυνσης Υπουργείου.

Πηγή: α) Ν. 4914/2022 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

β) ΠΔ 77/27.06.2023 (ΦΕΚ 130 Α'/2023)

Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ) – Γενική Διεύθυνση Θεσμικής και Επιχειρησιακής Υποστήριξης ΕΣΠΑ

Υπηρεσία του Ν. 4914/2022 που υπάγεται στον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ.

Στη Γενική Διεύθυνση Θεσμικής και Επιχειρησιακής Υποστήριξης ΕΣΠΑ υπάγονται οι ακόλουθες υπηρεσίες:

- ΕΥ Θεσμικής Υποστήριξης και Πληροφοριακών Συστημάτων (ΕΥΘΥΠΣ)
- ΕΥ Κρατικών Ενισχύσεων και Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ – ΧΕ)
- ΕΥ Διαχείρισης Προγράμματος «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων» (ΤεΒο)

Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ) – Γενική Διεύθυνση Στρατηγικής Σχεδιασμού και Εφαρμογής ΕΣΠΑ

Υπηρεσία του Ν.4914/2022 που υπάγεται στον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ.

Στη Γενική Διεύθυνση Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Εφαρμογής ΕΣΠΑ υπάγονται οι ακόλουθες υπηρεσίες:

- ΕΥ Συντονισμού του Σχεδιασμού, της Αξιολόγησης και της Εφαρμογής (ΕΥΣΣΑΕ) – συστάθηκε με το ΦΕΚ 6546 Β'/21-12-2022
- ΕΥ Συντονισμού των Περιφερειακών Προγραμμάτων (ΕΥΣΠεΠ) – συστάθηκε με το ΦΕΚ 6361 Β'/15.12.2022
- ΕΥ Συντονισμού Δράσεων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΥΣΕΚΤ) – συστάθηκε με το ΦΕΚ 6682 Β'/23.12.2022

Στη Γενική Διεύθυνση Θεσμικής και Επιχειρησιακής Υποστήριξης ΕΣΠΑ υπάγονται οι ακόλουθες υπηρεσίες:

- ΕΥ Θεσμικής Υποστήριξης και Πληροφοριακών Συστημάτων (ΕΥΘΥΠΣ) – συστάθηκε με το ΦΕΚ 6206 Β'/06.12.2022
- ΕΥ Κρατικών Ενισχύσεων και Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ) – συστάθηκε με το ΦΕΚ 6247 Β'/12.12.2022
- ΕΥΔ Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων (ΔΑ ΤεΒο) – συστάθηκε με το ΦΕΚ 6593 Β'/21.12.2022

Εθνική Δαπάνη ή Ακαθάριστη Εθνική Δαπάνη

Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος (που προκύπτει ως το άθροισμα των δαπανών για την αγορά των τελικών αγαθών και υπηρεσιών), το οποίο καταναλώνεται κατά τη διάρκεια ενός έτους από συντελεστές παραγωγής που ανήκουν σε μόνιμους κατοίκους της χώρας, ανεξάρτητα από το πού βρίσκονται οι συντελεστές παραγωγής.

Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ)

Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ) που εκπονείται από το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, υποβάλλεται προς παροχή γνώμης στο Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή και εγκρίνεται με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η ΕΣΠΚΑ αποτελεί κείμενο στρατηγικού προσανατολισμού με στόχο τη χάραξη κατευθυντήριων γραμμών.

Η ΕΣΠΚΑ καλύπτει χρονική περίοδο δέκα (10) τουλάχιστον ετών. Η ΕΣΠΚΑ αξιολογείται τουλάχιστον ανά πενταετία από το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και αναθεωρείται, εφόσον απαιτείται, έπειτα από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, η οποία παρέχεται εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη λήψη του σχετικού αιτήματος.

Η ΕΣΠΚΑ περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- α) ανάλυση στόχων και κατευθυντήριων αρχών της Στρατηγικής, βάσει των διεθνών συμφωνιών και των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πλαίσιο αναφοράς),
- β) εκτίμηση των αναμενόμενων κλιματικών μεταβολών στη χώρα, βάσει διαφορετικών κλιματικών σεναρίων, ανάλυση τρωτότητας οικονομικών τομέων και κοινωνικών δραστηριοτήτων και εκτίμηση των επιπτώσεων των κλιματικών μεταβολών στους διάφορους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας, καθώς και της βιωσιμότητας του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος, κυρίως σε εθνικό επίπεδο με παράλληλο, κατ' αρχήν, προσδιορισμό του οικονομικού μεγέθους των εν λόγω επιπτώσεων,
- γ) προσδιορισμό των τομέων προτεραιότητας που χρήζουν μέτρων προσαρμογής για την κλιματική αλλαγή, με βάση την ανάλυση τρωτότητας της περ. β), διερεύνηση και καταγραφή των προτεινόμενων μέτρων και δράσεων για διάφορους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας και τη βιωσιμότητα του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος. Οι τομείς προτεραιότητας περιλαμβάνουν, κατ' ελάχιστον, την υγεία, τον τουρισμό, τη γεωργία και κτηνοτροφία, τη δασοπονία, την ενέργεια, την ασφάλιση, τις υποδομές και τις μεταφορές, το δομημένο περιβάλλον, την προστασία της βιοποικιλότητας, των οικοσυστημάτων, των υδάτινων πόρων και των παράκτιων ζωνών, καθώς και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς,
- δ) προκαταρκτική εκτίμηση του κόστους προσαρμογής,
- ε) ενσωμάτωση πολιτικών προσαρμογής σε ευρύτερες πολιτικές,
- στ) διεθνή διάσταση της πολιτικής προσαρμογής,
- ζ) προτάσεις για δράσεις ευαισθητοποίησης, εκπαίδευσης και έρευνας.

Πηγή: Ν.4936/2022 (ΦΕΚ Α' 105/27.05.2022) όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.4986/2022 και ισχύει

Εθνική Στρατηγική για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων

Στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων, οι δράσεις και τα έργα χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑΜΕ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΣΦ+), το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (ΙΣΦ), το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) και άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από την οικονομική ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), δωρεές από κυβερνήσεις ξένων κρατών, ημεδαπά ή αλλοδαπά νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, διεθνείς οργανισμούς, ιδιωτικές δωρεές και εθνικούς πόρους.

Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης (ΕΠΑ)

Η Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης (ΕΠΑ) αποτελεί ένα ολοκληρωμένο κείμενο στρατηγικού χαρακτήρα για την ανάπτυξη και υλοποίηση στην Ελλάδα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης την περίοδο 2022-2030, σε συνδυασμό με παθητικές πολιτικές αγοράς εργασίας, με στόχο την ενίσχυση της απασχόλησης και την αντιμετώπιση της ανεργίας, την ενίσχυση των προσόντων, των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας του εργατικού δυναμικού, καθώς και ευρύτερα τη βελτίωση των δεδομένων για την αγορά εργασίας και την απασχόληση.

Η Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης αποτελεί ένα ολιστικό στρατηγικό πλαίσιο για την ανάπτυξη και υλοποίηση των πολιτικών απασχόλησης στην Ελλάδα, στοχευμένο, αξιόπιστο και με μετρήσιμα αποτελέσματα, βάσει των υφιστάμενων αναγκών και των νέων προκλήσεων που αναδύονται σε εθνικό, τοπικό και διεθνές επίπεδο. Επικαιροποιεί και επεκτείνει το υφιστάμενο Στρατηγικό Πλαίσιο για τον Ανασχεδιασμό των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης (Απρίλιος 2018), ενώ επαναπροσδιορίζει προτεραιότητες ως προς τις παρεμβάσεις που κρίνεται ότι θα έχουν μεγαλύτερη επίδραση σε όρους αύξησης της απασχόλησης και ενίσχυσης της απασχολησιμότητας του ανθρώπινου δυναμικού, βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Η Εθνική Στρατηγική για τις ΕΠΑ εξειδικεύει τις εθνικές στρατηγικές κατευθύνσεις για την απασχόληση, και ευρύτερα την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή, όπως αυτές αποτυπώνονται στο [Εθνικό Σχέδιο Μεταρρυθμίσεων «Ελλάδα Μπροστά»](#) (Σεπτέμβριος 2021) και στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, που συντάσσεται στο πλαίσιο της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Ενσωματώνει τους στόχους και τις κατευθύνσεις του Σχεδίου Ανάκαμψης για την Ελληνική Οικονομία (Έκθεση Επιτροπής Πισσαρίδη, Νοέμβριος 2020), βασίζεται δε στην εφαρμογή των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και της νέας Διακήρυξης του Πόρτο.

Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027

Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ) συμβάλλει στη διαμόρφωση μιας αναπτυξιακής στρατηγικής για τη χώρα που βασίζεται στην έξυπνη εξειδίκευση έχοντας κύριο μοχλό την Έρευνα, την Τεχνολογία και την Καινοτομία. Η στρατηγική αυτή σχεδιάζεται και υλοποιείται παράλληλα τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, μέσα από διεργασίες αλληλεπίδρασης μεταξύ των δύο επιπέδων. Όπως προβλέπεται από το Άρθρο 36 του Ν. 4712/ 2020, η ΓΓΕΚ συνεργάζεται με την Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας και την Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ για την διαμόρφωση της νέας Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης καθώς και για την εκπλήρωση του σχετικού Αναγκαίου Πρόσφορου Όρου που θα απελευθερώσει τα κονδύλια του ΕΣΠΑ για έρευνα και καινοτομία. Η «Ορθή διακυβέρνηση της Στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης» είναι ο μοναδικός αναγκαίος πρόσφορος όρος (δηλ. η απαραίτητη προϋπόθεση για τη χρηματοδότηση των δράσεων) του Στόχου Πολιτικής 1. Ο όρος αυτός αναλύεται στα 7 παρακάτω επί μέρους κριτήρια:

- Επικαιροποιημένη ανάλυση των προκλήσεων που υφίστανται για τη διάδοση της καινοτομίας, περιλαμβανομένης της ψηφιοποίησης
- Ύπαρξη αρμόδιου φορέα που είναι υπεύθυνος για τη διακυβέρνηση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης
- Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης για τη μέτρηση των επιδόσεων ως προς την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής
- Αποτελεσματική εφαρμογή της διαδικασίας της επιχειρηματικής ανακάλυψης
- Αναγκαίες δράσεις για τη βελτίωση των εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας

- Δράσεις για τη υποστήριξη της βιομηχανικής μετάβασης
- Μέτρα για την ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας

Για την προετοιμασία της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027, η ΓΓΕΚ προχώρησε στην επανενεργοποίηση των 8 Πλατφορμών Καινοτομίας στους αντίστοιχους τομείς προτεραιότητας της Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση της περιόδου 2014-2020. Συνεχίζοντας τον γόνιμο διάλογο που ξεκίνησε από το 2013 και ακολουθώντας για άλλη μια φορά μια bottom-up προσέγγιση, η ΓΓΕΚ προχωρά στον σχεδιασμό της Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2021-2027.

Οι τομείς προτεραιότητας που έχουν αναδειχθεί για την περίοδο 2021-2027 είναι οι ακόλουθοι:

- Αγροδιατροφική αλυσίδα
- Αειφόρος Ενέργεια
- Βιοεπιστήμες, Υγεία, Φάρμακα
- Μεταφορές και Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία
- Τουρισμός, Πολιτισμός και δημιουργικές Βιομηχανίες
- Υλικά, Κατασκευές και Βιομηχανία
- Ψηφιακές Τεχνολογίες

Πηγή: <https://gsri.gov.gr/ethniki-stratigiki-exypris-exeidikefsis-2021-2027/>

Εθνική Στρατηγική κατά της απάτης στις διαρθρωτικές δράσεις του ΕΣΠΑ

Η αντιμετώπιση της απάτης, γενικά, αλλά και στο ειδικότερο πλαίσιο της διαχείρισης των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, αποτελεί ζήτημα κρίσιμης σημασίας για τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ (ΓΓΔΕ – ΕΣΠΑ).

Το θέμα έχει συμπεριληφθεί στις διατάξεις του Γενικού Κανονισμού της ΕΕ 1303/2013 για τη νέα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020. Στο άρθρο 72 «Γενικές αρχές των ΣΔΕ» περιλαμβάνεται διάταξη για την πρόληψη, ανίχνευση και διόρθωση παρατυπιών, συμπεριλαμβανομένης της απάτης. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 125 «Καθήκοντα Διαχειριστικής Αρχής», οι Διαχειριστικές Αρχές οφείλουν να θέσουν σε εφαρμογή αποτελεσματικά και αναλογικά μέτρα καταπολέμησης της απάτης, λαμβάνοντας υπόψη τους εντοπισθέντες κινδύνους.

Στο πλαίσιο αυτό, η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ έχει εκπονήσει Εθνική Στρατηγική κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις, η οποία και έχει υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF).

Η Εθνική αυτή Στρατηγική βασίζεται στους άξονες Πρόληψη – Ανίχνευση – Απόκριση – Συνεχή Βελτίωση και περιλαμβάνει τους ακόλουθους στόχους:

- προώθηση και καθιέρωση ηθικής κουλτούρας
- αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών
- αποτελεσματική συνεργασία με τους αρμόδιους εξωτερικούς φορείς
- ενίσχυση της διαφάνειας
- ενίσχυση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) της ΠΠ 2014-2020.

Η Στρατηγική εξειδικεύεται με συγκεκριμένες ενέργειες ανά στόχο, που περιλαμβάνονται σε ένα Σχέδιο Δράσης.

Στο πλαίσιο αυτού του Σχεδίου Δράσης, έχει διαμορφωθεί η **Δήλωση Πολιτικής κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις** της ΓΓΔΕ-ΕΣΠΑ που υπογραμμίζει τη μηδενική ανοχή σε φαινόμενα απάτης και θέτει τη βάση για τις δράσεις που πρέπει να εφαρμοστούν.

Επίσης, το ηλεκτρονικό φυλλάδιο [Η Πρόληψη της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις](#) το οποίο, ως επικοινωνιακό εργαλείο, θα συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση του προσωπικού των Ειδικών Υπηρεσιών και των Δικαιούχων του ΕΣΠΑ, αλλά και στο να μεταδοθεί ευρέως το μήνυμα κατά της απάτης.

Πηγή: <https://www.espa.gr/el/Pages/staticAntiFraudPolicy.aspx>

Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ) National Confederation of Persons with Disabilities (E.S.A.meA)

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ) είναι ο τρίτοβάθμιος κοινωνικοσυνδικαλιστικός φορέας του αναπηρικού κινήματος στην Ελλάδα και αποτελεί την οργάνωση εκπροσώπησης των Ατόμων με Αναπηρία στην ελληνική πολιτεία και κοινωνία. Από την ίδρυσή της, το 1989, έως σήμερα, αγωνίζεται για την προώθηση πολιτικών που συμβάλλουν στην πλήρη συμμετοχή όλων των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική, οικονομική, πολιτική και πολιτιστική ζωή της χώρας.

Ιστότοπος: <http://www.esamea.gr/>

Πηγή: https://www.facebook.com/ESAMEAgr/?locale=el_GR

Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.)

Η Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΣΔΔΑ) είναι η εκπαιδευτική μονάδα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης που έχει ως αποστολή την εκπαίδευση ενός σώματος εξειδικευμένων επιτελικών στελεχών, με άρτια επαγγελματική κατάρτιση και σύγχρονη διοικητική αντίληψη, για τη στελέχωση της κεντρικής διοίκησης, της κρατικής περιφερειακής διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Πηγή: <https://www.ekdd.gr/i-sxoli-esdda/προφιλ-εσδδα/>

Εθνική Χωρική Στρατηγική

Στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη και οργάνωση του εθνικού χώρου, που αναφέρεται στον χερσαίο και θαλάσσιο χώρο. Η Εθνική Χωρική Στρατηγική αποτελεί κείμενο βασικών αρχών πολιτικής για την ανάπτυξη και τον σχεδιασμό του χώρου, καθώς και για τον συντονισμό των διαφόρων πολιτικών με χωρικές συνέπειες. Περιλαμβάνει ενδεικτικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης, τους βασικούς άξονες, καθώς και τους μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους χωρικής ανάπτυξης στο επίπεδο της Γενικής Κυβέρνησης και των επιμέρους φορέων της. Ενσωματώνει, επίσης, την εθνική θαλάσσια χωρική στρατηγική και προτείνει τις υποδιαιρέσεις του θαλάσσιου χώρου.

Η Εθνική Χωρική Στρατηγική δεν έχει δεσμευτικό χαρακτήρα. Αποτελεί ενδεικτική βάση για τους μακροχρόνιους στόχους του χωρικού σχεδιασμού, καθώς και άλλων πολιτικών με χωρικές συνέπειες και για τον συντονισμό των χωροταξικών πλαισίων, των επιμέρους επενδυτικών σχεδίων και προγραμμάτων του Κράτους, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α΄ και Β΄ βαθμού και των δημόσιων νομικών προσώπων, καθώς και πλαισίων, σχεδίων και προγραμμάτων που έχουν σημαντικές συνέπειες στην ανάπτυξη και συνοχή του εθνικού χώρου.

Η Εθνική Χωρική Στρατηγική καταρτίζεται υπό την ευθύνη και εποπτεία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία και εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο ύστερα από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξίας. Η Εθνική Χωρική Στρατηγική μετά την έγκρισή της ανακοινώνεται στη Βουλή.

Για την κατάρτιση της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής λαμβάνονται υπόψη τα προγράμματα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της παρ. 8 του άρθρου 79 του Συντάγματος, το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, το πλαίσιο δημοσιονομικής στρατηγικής και το εθνικό πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων, τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα, οι διεθνείς, ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές για την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και άλλα γενικά ή ειδικά προγράμματα εθνικής ή διαπεριφερειακής κλίμακας που επηρεάζουν σημαντικά τη διάρθρωση και ανάπτυξη του εθνικού χώρου.

Οι αρχές της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής λαμβάνονται υπόψη κατά την κατάρτιση των Ειδικών και Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων και των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων.

Πηγή: Ν.4447/2016 όπως τροποποιήθηκε με το άρθ. 3 του Ν.4759/2020

Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο

Στο πλαίσιο της στήριξης και της εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Πολιτικής για την Αγροτική Ανάπτυξη, έχουν συσταθεί και λειτουργούν σε όλα τα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα, προκειμένου μέσω της δικτύωσης να επιτευχθούν τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα για τα Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης, που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ).

Σε εθνικό επίπεδο, έχει δημιουργηθεί το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο (ΕΑΔ) το οποίο αποτελεί διάδοχο σχήμα του ΕΑΔ της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου και συνεχίζει να υποστηρίζει το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή του. Τα μέλη του προέρχονται από όλους τους άμεσα ή έμμεσα εμπλεκόμενους με θέματα αγροτικής ανάπτυξης. Αρμόδια Μονάδα για την υποστήριξη του ΕΑΔ για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 είναι η Μονάδα Δικτύωσης και Δημοσιότητας η οποία υπάγεται στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020.

Πηγή: <https://ead.gr/>

Εθνικό Εισόδημα ή Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα

Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος (που προκύπτει ως το άθροισμα των εισοδημάτων), το οποίο παράγεται κατά τη διάρκεια ενός έτους από συντελεστές παραγωγής που ανήκουν σε μόνιμους κατοίκους της χώρας, ανεξάρτητα από το πού βρίσκονται οι συντελεστές παραγωγής.

Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Αστικών Λυμάτων Οικισμών

Η χώρα μας καταβάλει συστηματικές προσπάθειες για την ολοκλήρωση της κατασκευής των υποδομών διαχείρισης λυμάτων των οικισμών, αξιοποιώντας τους πόρους των συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Δεδομένου ότι η πλήρης συμμόρφωση στις απαιτήσεις και στο χρονοδιάγραμμα της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ παρουσιάζει καθυστέρηση, κυρίως όσον αφορά στους μικρότερους οικισμούς και προκειμένου η χώρα να ανταποκριθεί αποτελεσματικά και να δρομολογήσει άμεσα τις υπολειπόμενες εκκρεμότητες

εκπονήθηκε «Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο για τις Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων στην Ελλάδα, που εξυπηρετούν Οικισμούς Γ' προτεραιότητας». Το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο χρηματοδοτήθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αποτελείται από δεκατρία (13) Περιφερειακά Επιχειρησιακά Σχέδια, τα οποία οριστικοποιήθηκαν και εγκρίθηκαν από την αρμόδια Επιτροπή Καθοδήγησης, προκειμένου η χώρα μέχρι το τέλος του 2023 να ικανοποιήσει πλήρως τις υποχρεώσεις της απέναντι στην Οδηγία 91/271/ΕΟΚ για τη διαχείριση αστικών λυμάτων. Το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο επικαιροποιήθηκε την άνοιξη του 2020 συμπεριλαμβάνοντας πλέον το σύνολο των οικισμών της χώρας που εμπίπτουν στις απαιτήσεις της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ.

Στόχος του Επιχειρησιακού Σχεδίου είναι η βελτίωση του προγραμματισμού και της παρακολούθησης της εφαρμογής των ενεργειών κατασκευής και λειτουργίας των αναγκαίων έργων με βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων από το ΕΣΠΑ 2014-2020 και συμπληρωματικά από εθνικούς πόρους.

Για την εφαρμογή του «Εθνικού Επιχειρησιακού Σχεδίου Υποδομών Λυμάτων» υπογράφηκε Επιτελική Προγραμματική Σύμβαση, με την οποία συγκροτήθηκε σε πολιτικό επίπεδο ένα ενιαίο διυπουργικό κέντρο συντονισμού και καθοδήγησης, η Επιτροπή Καθοδήγησης, στην οποία εκπροσωπούνται όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς και τα ενδιαφερόμενα μέρη σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, επικυρώνοντας τη δέσμευση της ελληνικής πολιτείας για την υλοποίηση των απαιτούμενων έργων. Σε επιχειρησιακό επίπεδο συγκροτήθηκε η Τεχνική Γραμματεία Λυμάτων, η οποία παρακολουθεί τις δράσεις μελέτης, χρηματοδότησης, κατασκευής των υποδομών διαχείρισης λυμάτων, καθώς και τη διασφάλιση της συντήρησης και λειτουργίας τους, ενώ ταυτόχρονα παρακολουθεί το χρονοδιάγραμμα των έργων υποδομών.

Ένα από τα σημαντικά προβλήματα που έχουν καταγραφεί στο Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο είναι η μεγάλη καθυστέρηση της σύνδεσης των ιδιοκτησιών στο αποχετευτικό δίκτυο που κατασκευάζεται. Η καθυστέρηση οφείλεται συχνά τόσο στην έλλειψη ρευστότητας από πλευράς Δήμων και ΔΕΥΑ για την κατασκευή της 'εξωτερικής διακλάδωσης' με ίδιους πόρους ή δάνειο, (η οποία στη συνέχεια χρεώνεται στους ιδιοκτήτες), όσο και στην αδυναμία των ιδιοκτητών να καλύψουν οικονομικά την χρέωση της εξωτερικής διακλάδωσης και παράλληλα την κατασκευή της ιδιωτικής σύνδεσης εντός του ακινήτου τους. Σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή διερευνήθηκε η επίλυση του θέματος και συμφωνήθηκε με απόφαση της Επιτροπής Καθοδήγησης και σύμφωνη γνώμη της DG Regio να τροποποιηθεί το θεσμικό πλαίσιο των ΔΕΥΑ και ΕΥΔΑΠ προκειμένου να καταστεί επιλέξιμο για χρηματοδότηση το κόστος των 'εξωτερικών διακλαδώσεων'. Μέσω της σχετικής νομοθετικής ρύθμισης του θεσμικού πλαισίου που έχει τη σύμφωνη γνώμη της ΕΔΕΥΑ και της ΕΥΔΑΠ θα είναι δυνατή η κατασκευή των ιδιωτικών διακλαδώσεων, χωρίς την επιβάρυνση του πολίτη, με τελικό στόχο την επιτάχυνση της τελικής σύνδεσης με την Ε.Ε.Λ.

Διαχείριση Λυμάτων από Μικρούς Οικισμούς

Στην Ελλάδα η κατηγορία των κοινοτήτων με πληθυσμούς κάτω των 2000 κατοίκων εκτιμάται ότι αντιστοιχεί σε περίπου 2,5 εκατομμύρια ισοδύναμους κατοίκους. Για τις περιπτώσεις αυτές δεν είναι θεσμικά απαιτητή η κατασκευή δικτύων αποχέτευσης, αλλά η εφαρμογή «κατάλληλων» συστημάτων διαχείρισης και επεξεργασίας των λυμάτων. Η ευελιξία αυτή, ειδικότερα ως προς την προσφερόμενη δυνατότητα αποφυγής κατασκευής εκτεταμένων και δυσανάλογα δαπανηρών σε τέτοιες περιπτώσεις δικτύων αποχέτευσης, προσφέρει ευκαιρίες για εφαρμογή ρεαλιστικών επιλογών, που βασίζονται σε αποκεντρωμένα συστήματα επεξεργασίας και εν γένει διαχείρισης των λυμάτων. Τα συστήματα αυτά μπορεί κατά περίπτωση να αποδειχθεί ότι προσφέρουν τον βέλτιστο συνδυασμό οικονομικής και χωρίς εξειδικευμένες απαιτήσεις λειτουργίας και προστασίας του υδάτινου και ευρύτερου περιβάλλοντος.

Η διεθνής τεχνογνωσία και εμπειρία προσφέρει πληθώρα επιλογών. Στο πλαίσιο υποβοήθησης των αρμόδιων φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης, το ΥΠΕΝ ολοκλήρωσε και έδωσε στη δημοσιότητα Κείμενο Κατευθυντήριων Γραμμών που έχει ως αντικείμενο τη διαχείριση των λυμάτων από μικρούς οικισμούς. Το κείμενο δεν εξαντλεί όλες τις προσφερόμενες δυνατότητες (η τελική επιλογή παραμένει στη διακριτική ευχέρεια του εκάστοτε αρμόδιου φορέα) αλλά προσφέρει κατευθύνσεις, μέσω κωδικοποίησης της διεθνούς εμπειρίας και προσαρμογής της στις συνθήκες της χώρας.

Πηγή: <https://ypen.gov.gr/diacheirisi-apovlition/astika-lymata/ethniko-epicheirisiako-schedio-diacheir/>

Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ)

Στο νέο ΕΣΔΑ παρουσιάζεται αναλυτικά η εθνική πολιτική και στρατηγικές για τη διαχείριση αποβλήτων αστικού τύπου (ΑΣΑ), βιομηχανικών αποβλήτων, γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων (ΓΚΤ), λοιπών επικίνδυνων αποβλήτων, αποβλήτων εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ), αποβλήτων που εμπίπτουν στην εναλλακτική διαχείριση (Απόβλητα Ελαίων - ΑΕ, Οχήματα Τέλους Κύκλου Ζωής - ΟΤΚΖ, Απόβλητα Συσσωρευτών Οχημάτων και Βιομηχανίας - ΑΣΟΒ, Απόβλητα Ηλεκτρικού Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού - ΑΗΗΕ, Μεταχειρισμένα Ελαστικά Οχημάτων - ΜΕΟ) και επικίνδυνων αποβλήτων υγειονομικών μονάδων (ΕΑΥΜ). Το νέο ΕΣΔΑ αποτελεί τον οδηγό για τη σύνταξη των νέων Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ).

Εθνικό Προϊόν ή Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν

Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος (που προκύπτει ως το σύνολο των προϊόντων και υπηρεσιών διαφόρων κλάδων και δραστηριοτήτων της οικονομίας), το οποίο παράγεται κατά τη διάρκεια ενός έτους από συντελεστές παραγωγής που ανήκουν σε μόνιμους κατοίκους της χώρας, ανεξάρτητα από το που βρίσκονται οι συντελεστές παραγωγής

Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) - ηλεκτρονική πλατφόρμα promitheus.gov.gr

[Το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων \(ΕΣΗΔΗΣ\)](#) αποτελεί τον κεντρικό ηλεκτρονικό κόμβο για τις δημόσιες συμβάσεις στην Ελλάδα. Στόχος του είναι ο εκσυγχρονισμός και η απλοποίηση των διαδικασιών ανάθεσης και η υποστήριξη των ενδιαφερομένων (πολίτες, αναθέτουσες αρχές, προμηθευτές, εποπτικές αρχές).

Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης είναι ο διαχειριστής της ηλεκτρονικής πλατφόρμας promitheus.gov.gr κατά τις κείμενες διατάξεις περί δημοσίων συμβάσεων.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης, Ανάπτυξης και Υποστήριξης ΕΣΗΔΗΣ και ΚΗΜΔΗΣ του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης διαθέτει helpdesk, που υποστηρίζει τους χρήστες ΕΣΗΔΗΣ και ΚΗΜΔΗΣ, μέσω τηλεφωνικής κλήσης.

Ως ΕΣΗΔΗΣ, νοείται το Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία στοιχεία για τον προγραμματισμό και τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων, με τη χρήση και εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) (άρθρο 2 παρ. 1 περ. 32 Ν. 4412/2016).

Ως «χρήστες ΕΣΗΔΗΣ», νοούνται οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς και οι οικονομικοί φορείς που χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ.

Στην ιστοσελίδα παρέχεται πληροφόρηση για θέματα ΕΣΗΔΗΣ, δυνατότητα αναζήτησης διαγωνισμών, εγχειρίδια χρήσης για όλες τις λειτουργίες του ΕΣΗΔΗΣ, καθώς και υπηρεσία e-learning, κωδικολόγιο CPV, κλπ.

Περαιτέρω, η ηλεκτρονική πλατφόρμα promitheus.gov.gr προσφέρει τις υπηρεσίες:

- **Ηλεκτρονική υπηρεσία Promitheus ESPDint**

Δεδομένης της παύσης λειτουργίας της ηλεκτρονικής υπηρεσίας της ΕΕ για το ΕΕΕΣ (EU ESPD reference implementation), από τις 2-5-2019 το ΕΣΗΔΗΣ προσφέρει τη νέα ηλεκτρονική υπηρεσία [Promitheus ESPDint](http://promitheus.gov.gr) που προσφέρει τη δυνατότητα ηλεκτρονικής σύνταξης και διαχείρισης του ΕΕΕΣ ή του ΤΕΥΔ.

Περισσότερες λεπτομέρειες, πληροφορίες και οδηγίες θα βρείτε στο νέο σχετικό μενού «Promitheus ESPDint – ηλεκτρονικές υπηρεσίες eΕΕΕΣ/eΤΕΥΔ» της [Διαδικτυακής Πύλης του ΕΣΗΔΗΣ](http://www.esdh.gov.gr)

- **Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)**

Ος «Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)» νοείται το πληροφοριακό σύστημα, που αποτελεί μέρος του ΕΣΗΔΗΣ και έχει ως σκοπό τη συλλογή, επεξεργασία και δημοσιοποίηση στοιχείων που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις και στις συμβάσεις, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν. 4013/2011 και το άρθρο 38 του Ν. 4412/2016 (πρβλ. άρθρο 2 παρ. 1 περ. 34 Ν. 4412/2016).

Από 13/6/2017 έχει τεθεί σε λειτουργία η νέα εφαρμογή του ΚΗΜΔΗΣ, η οποία είναι προσβάσιμη από τη [διαδικτυακή πύλη του Προμηθέα](http://www.esdh.gov.gr), μέσω του συνδέσμου «Σύνδεση στο Κεντρικό ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων», είτε απευθείας μέσω του <http://www.eprocurement.gov.gr/kimds2/>

Υπεύθυνοι Φορείς για το περιεχόμενο είναι η [Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων \(ΕΑΑΔΗΣΥ\)](http://www.esdh.gov.gr).

Πηγή: <https://www.gov.gr/sdg/public-contracts/participating-in-public-tenders/national-sources-of-help-with-procurement-procedures/national-electronic-public-procurement-system-online-platform-promitheus-gov-gr>

Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025 (ΕΠΑ 2021-2025)

Θεσπίστηκε με τον Ν. 4635/2019 (ΦΕΚ 167 Α') με σκοπό την υιοθέτηση ενός ολοκληρωμένου συστήματος για τον σχεδιασμό, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Με το ΕΠΑ εισάγονται η μεσοπρόθεσμη στοχοθεσία και η υπαγωγή των παρεμβάσεων του ΠΔΕ σε στρατηγικούς στόχους και ιεραρχούμενες αναπτυξιακές προτεραιότητες.

Οι αναπτυξιακοί στόχοι του ΕΠΑ 2021-2025 αναπτύσσονται σε πέντε πυλώνες:

- Έξυπνη Ανάπτυξη
- Πράσινη Ανάπτυξη
- Κοινωνική Ανάπτυξη
- Ανάπτυξη Υποδομών και
- Εξωστρέφεια.

Τα διαλαμβανόμενα στο ΕΠΑ επίσης επηρεάζουν το σχεδιασμό ΕΣΠΑ και Προγραμμάτων επιδιώκοντας την ανάπτυξη συνεργειών και συμπληρωματικότητας.

Πηγή: <http://epa.gov.gr/>

Εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και πρόγραμμα σταθερότητας ή σύγκλισης

Τα κράτη μέλη της ΕΕ υποβάλλουν στην Επιτροπή έως τα τέλη Απριλίου εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων και προγράμματα σταθερότητας ή σύγκλισης:

- το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων
- το πρόγραμμα σταθερότητας: ένα τριετές δημοσιονομικό σχέδιο για τις χώρες της ζώνης του ευρώ, ή
- το πρόγραμμα σύγκλισης: ένα τριετές δημοσιονομικό σχέδιο για τις χώρες εκτός της ζώνης του ευρώ

Τα προγράμματα περιγράφουν λεπτομερώς τις συγκεκριμένες πολιτικές που θα εφαρμόσει κάθε χώρα για την τόνωση της απασχόλησης και της ανάπτυξης και για την πρόληψη ή τη διόρθωση των ανισορροπιών, καθώς και τα συγκεκριμένα σχέδιά της για τη συμμόρφωση με τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις της ΕΕ και τους γενικούς δημοσιονομικούς κανόνες.

Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΣΕΕΚ)

Το Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Σ.Ε.Ε.Κ.), θεσμοθετήθηκε με τον Ν. 4763/2020 (ΦΕΚ 254 Α'/21.12.2020) "Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018". Σκοπός της καθιέρωσης του Ε.Σ.Ε.Ε.Κ. είναι ο επανασχεδιασμός του ρυθμιστικού πλαισίου και των μορφών εισροών και εκροών της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης για τη βελτίωση γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της Χώρας, την αποτελεσματικότερη προσαρμογή και την ανταπόκρισή της στις διαρκώς μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας και της αγοράς εργασίας, λαμβανομένου υπόψη και του διεθνοποιημένου περιβάλλοντος της απασχόλησης, προκειμένου να αποτελέσει πυλώνα συνειδητής εναλλακτικής επιλογής εκπαίδευσης-κατάρτισης του πληθυσμού της Χώρας.

Στο πλαίσιο εξυπηρέτησης του σκοπού του, οι επιμέρους στόχοι του παρόντος είναι:

- α) η παροχή βασικών γνώσεων και η ανάπτυξη δεξιοτήτων μέσω της τυπικής επαγγελματικής εκπαίδευσης του επιπέδου τέσσερα (4), σε ευρύτερους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας ή επαγγελμάτων για τη βέλτιστη απόκτησή τους με την ουσιαστική συμβολή των κοινωνικών εταίρων,
- β) η διασφάλιση ευελιξίας και αποτελεσματικότητας για την τυπική μεταγυμνασιακή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση του επιπέδου τρία (3) και την τυπική επαγγελματική κατάρτιση του επιπέδου πέντε (5), με την ουσιαστική συμβολή των κοινωνικών εταίρων,
- γ) η δημιουργία συνθηκών ενίσχυσης της υγιούς οικονομικής ανταγωνιστικότητας και συνθηκών βελτίωσης της απασχόλησης και καταπολέμησης της ανεργίας, καθώς και η άρση των διακρίσεων και των κοινωνικών αποκλεισμών, μέσω της παροχής διά βίου μάθησης και της πιστοποίησης των επαγγελματικών προσόντων από αυτήν,
- δ) η αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων μεταξύ των διαδρομών μάθησης,
- ε) η εξασφάλιση διαδρομών και διεξόδων μάθησης για όλους τους ενδιαφερόμενους των εκροών του Ε.Σ.Ε.Ε.Κ.,
- στ) η αναβάθμιση και ενίσχυση της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων που παρέχεται από τα Σχολεία Δεύτερη Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε.) και τα Κέντρα Διά Βίου Μάθησης (Κ.Δ.Β.Μ.).

Πηγή: Ν. 4763/2020 (ΦΕΚ 254 Α'/21.12.2020) "Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018"

Εθνικό Σύστημα Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης

Νέο υπόδειγμα κυβερνησιμότητας, δηλαδή το σύστημα σύμφωνα με το οποίο οι ασκούμενες δημόσιες πολιτικές ταξινομούνται, σύμφωνα και με το Διεθνές Πρότυπο COFOG, καταγράφονται, κατηγοριοποιούνται, κατανέμονται και εποπτεύονται με σκοπό τη βελτιστοποίηση του συντονισμού, της διάδρασης και της συλλειτουργίας των διαφορετικών επιπέδων διακυβέρνησης.

Το Εθνικό Σύστημα Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης εφαρμόζεται στον δημόσιο τομέα, όπως ορίζεται στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 4270/2014 (ΦΕΚ 143 Α'), καθώς και σε όλα τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του δημόσιου τομέα, ανεξαρτήτως της υπαγωγής τους στη Γενική Κυβέρνηση. Δομείται και λειτουργεί ιδίως σύμφωνα με τις γενικές αρχές της χρηστής διοίκησης και καλής διακυβέρνησης του άρθρου 19 του Ν. 4622/2019 (ΦΕΚ 133 Α') και τις αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης του άρθρου 33 του Ν. 4270/2014 (ΦΕΚ 143 Α'), με στόχο την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Οι ως άνω αρχές εφαρμόζονται κατά τη σύνταξη και εφαρμογή νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων, διοικητικών πράξεων, πολιτικών και δράσεων που αφορούν στη θέσπιση νέων ή στη μεταφορά υφιστάμενων αρμοδιοτήτων φορέων του δημόσιου τομέα.

Πηγή: Ν. 5013/2023 (ΦΕΚ 12 Α'/12.01.2023) "Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, διαχείριση κινδύνων στον δημόσιο τομέα και άλλες διατάξεις"

Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 (ΕΣΣΑ)

Εθνικό σχέδιο στο οποίο περιγράφεται το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων της Ελλάδας. Το σχέδιο περιλαμβάνει μέτρα για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και δημοσίων επενδύσεων μέσω μιας ολοκληρωμένης και συνεκτικής δέσμης, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει επίσης δημόσια προγράμματα που έχουν στόχο να παρέχουν κίνητρα για ιδιωτικές επενδύσεις. Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», φιλοδοξεί να οδηγήσει τη χώρα -οικονομία, κοινωνία και θεσμούς- σε μια νέα εποχή. Να πυροδοτήσει μια θεμελιώδη αλλαγή οικονομικού υποδείγματος προς ένα πιο εξωστρεφές, ανταγωνιστικό και πράσινο παραγωγικό μοντέλο, με πιο αποτελεσματικό και ψηφιοποιημένο κράτος, λιγότερο γραφειοκρατικό, με δραστικά μειωμένη παραοικονομία, με φορολογικό σύστημα φιλικό προς την ανάπτυξη και με ένα ποιοτικό και αποτελεσματικό δίκτυο κοινωνικής προστασίας, προσβάσιμο σε όλους.

Το εθνικό σχέδιο «Ελλάδα 2.0» που υπεβλήθη από την Ελληνική Δημοκρατία προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Οικονομικών Δημοσιονομικών Θεμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ecofin) με την από 13 Ιουλίου 2021 εκτελεστική απόφαση και στο οποίο περιγράφεται το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων και περιλαμβάνονται μέτρα για την υλοποίηση αυτών μέσω μιας ολοκληρωμένης και συνεκτικής δέσμης, η οποία περιλαμβάνει επίσης δράσεις ενισχύσεων που έχουν στόχο να παρέχουν κίνητρα για ιδιωτικές επενδύσεις. Το ΕΣΣΑ 2.0 περιλαμβάνει 106 επενδύσεις και 68 μεταρρυθμίσεις, κατανεμημένες σε 4 πυλώνες και συγκεντρώνει 31,16 δισ. ευρώ εκ των οποίων ευρωπαϊκοί πόροι 30,5 δισ. ευρώ (18,43 δισ. ευρώ ενισχύσεις και 12,73 δισ. ευρώ δάνεια) για να κινητοποιήσει 60 δισ. ευρώ συνολικές επενδύσεις στη χώρα στα επόμενα πέντε χρόνια.

Το «Ελλάδα 2.0» αποτελείται από τέσσερις πυλώνες:

- Πράσινο
- Ψηφιακό

- Απασχόληση, δεξιότητες και κοινωνική συνοχή (υγεία, παιδεία, κοινωνική προστασία)
- Ιδιωτικές επενδύσεις και οικονομικός και θεσμικός μετασχηματισμός.

Για την υλοποίησή του η Ελλάδα ζητά το σύνολο των πόρων που μπορεί να λάβει στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Ιστότοπος: <https://greece20.gov.gr/>

Πηγή: α) Κανονισμός 2021/241/ΕΕ/12.02.2021 (Άρθρο 17)

β) <https://greece20.gov.gr/>

γ) ΥΑ υπ'αρ. 119126 ΕΞ 2021 (ΦΕΚ 4498 Β'/29.09.2021)

Συνολικοί επενδυτικοί πόροι που κινητοποιεί το Ταμείο Ανάκαμψης

Πυλώνες & Άξονες	Π/Υ Ταμείου Ανάκαμψης	Επενδυτικοί Πόροι που κινητοποιούνται
1. Πράσινη Μετάβαση	(σε εκατ. €)	(σε εκατ. €)
1.1 Μετάβαση σε νέο ενεργειακό μοντέλο φιλικό στο περιβάλλον	1.200	2.348
1.2 Ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος της χώρας και χωροταξική μεταρρύθμιση	2.711	5.225
1.3 Μετάβαση σε ένα πράσινο και βιώσιμο σύστημα μεταφορών	520	1.305
1.4 Αειφόρος χρήση των πόρων, ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και διατήρηση της βιοποικιλότητας	1.763	2.726
Σύνολο Πόρων Πυλώνα 1	6.194	11.604
2. Ψηφιακή Μετάβαση	(σε εκατ. €)	(σε εκατ. €)
2.1 Συνδεσιμότητα για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, το κράτος	522	582
2.2 Ψηφιακός μετασχηματισμός του κράτους	1.280	1.280
2.3 Ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων	375	475
Σύνολο Πόρων Πυλώνα 2	2.177	2.337
3. Απασχόληση, Δεξιότητες, Κοινωνική Συνοχή	(σε εκατ. €)	(σε εκατ. €)
3.1 Αύξηση των θέσεων εργασίας και προώθηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας	776	776
3.2 Ενίσχυση των ψηφιακών δυνατοτήτων της εκπαίδευσης και εκσυγχρονισμός της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης	2.311	2.395
3.3 Ενίσχυση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας του συστήματος υγείας	1.486	1.486
3.4 Αύξηση της πρόσβασης σε αποτελεσματικές και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικές πολιτικές	611	611
Σύνολο Πόρων Πυλώνα 3	5.185	5.268
4. Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας	(σε εκατ. €)	(σε εκατ. €)
4.1 Φορολογικά εργαλεία πιο φιλικά για την ανάπτυξη και βελτίωση της φορολογικής διοίκησης	187	215
4.2 Εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης	189	189
4.3 Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του συστήματος δικαιοσύνης	251	464
4.4 Ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα και των κεφαλαιαγορών	21	21
4.5 Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας	444	612
4.6 Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της ανθεκτικότητας κύριων κλάδων οικονομίας της χώρας	3.743	7.233
4.7 Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και προώθηση ιδιωτικών επενδύσεων και εξαγωγών	5	5
Τεχνική υποστήριξη	40	40
Σύνολο Πόρων Πυλώνα 4	4.880	8.779
Γενικό Άθροισμα	18.435	27.988
Δάνεια	12.728	31.819
Συνολικοί Επενδυτικοί Πόροι	31.163	59.807

Πηγή: <https://greece20.gov.gr/>

Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) National Energy and Climate Plan (NECP)

Το Στρατηγικό Σχέδιο για τα θέματα του Κλίματος και της Ενέργειας που περιλαμβάνει και έναν αναλυτικό οδικό χάρτη για την επίτευξη συγκεκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών Στόχων έως το έτος 2030. Η εθνική πολιτική αποτυπώθηκε στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) το οποίο κυρώθηκε με την υπ' αρ. 4/23.12.2019 (ΦΕΚ 4893 Β'/31.12.2019) απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής. Στο Σχέδιο αυτό ενσωματώθηκε ο στόχος της πλήρους απολιγνιτοποίησης της χώρας έως το 2028, με ένα συντεταγμένο χρονοδιάγραμμα, για την αδιασάλευτη ευστάθεια του ηλεκτρικού συστήματος και την ασφάλεια του ενεργειακού της εφοδιασμού.

Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων

Η εθνική πολιτική, οι στρατηγικές και προοπτικές στη διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων, έως το 2020, καθορίζονται στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων (ΕΣΔΕΑ), σύμφωνα με τις τάσεις της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», την πρόταση για το 7ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον και τον Οδικό Χάρτη για την αποδοτικότητα των πόρων. Το ΕΣΔΕΑ, όπως και το ΕΣΔΑ, διαμορφώθηκε μετά από επεξεργασία προηγούμενης μελέτης και αφού ελήφθησαν υπόψη απόψεις των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων στον τομέα διαχείρισης των επικίνδυνων αποβλήτων και σχόλια στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας διαβούλευσης. Το Σχέδιο αποσκοπεί στη διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας και αποβλέπει στον κοινωνικό και οικολογικό μετασχηματισμό του παραγωγικού μοντέλου και στη μετάβαση προς μια οικονομία των κοινωνικών αναγκών, στο πλαίσιο μιας Κυκλικής Οικονομίας.

Ιδιαίτερη σημασία για την επίτευξη αυτού του σκοπού έχει η πλήρης εφαρμογή της πυραμίδας ιεράρχησης στη διαχείριση, με προτεραιότητα στην πρόληψη παραγωγής, ακολουθούμενη από την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση, την ανάκτηση ενέργειας και τέλος την ασφαλή διάθεση, ως τελευταία επιλογή διαχείρισης.

Το ΕΣΔΕΑ εγκρίθηκε με την [ΚΥΑ οικ.62952/5384/2016](#) (ΦΕΚ 4326 Β'/30.12.2016).

Η έγκριση του ΕΣΔΕΑ έχει ως πρώτη άμεση συνέπεια για την Ελλάδα την αποτροπή της χρηματικής κύρωσης των 3.000 ευρώ/ημέρα, που επιβλήθηκε από το Δικαστήριο της Ε.Ε. στη χώρα μας.

Πηγή: <https://ypen.gov.gr/diacheirisi-apovliton/sterea-apovlita/>

Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α' και β' βαθμού, συνδέσμων Δήμων και Νομικών Προσώπων: ΟΤΑ Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «Αντώνης Τρίτσης» (Πρόγραμμα "Αντώνης Τρίτσης")

Πρόγραμμα ανάπτυξης και αλληλεγγύης της αυτοδιοίκησης για την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδιασμού αναπτυξιακής προοπτικής και κοινωνικής αλληλεγγύης μέσω των φορέων της αυτοδιοίκησης.

Η προγραμματική περίοδος είναι τα έτη 2020 - 2025, με δυνατότητα παράτασης (ΚΥΑ υπ' αριθ. 325/11.05.2023 – ΦΕΚ 3268 Β'/2023).

Οι στόχοι του προγράμματος είναι:

- α) η βελτίωση και ο εκσυγχρονισμός των βασικών υποδομών των ΟΤΑ α' και β' βαθμού των Συνδέσμων Δήμων και των νομικών προσώπων των ΟΤΑ, με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ασφάλεια και ποιότητα ζωής των πολιτών
- β) η επανεκκίνηση της κοινωνικής και οικονομικής ζωής, η εξομάλυνση των συνεπειών της κρίσης εξαιτίας του κορωνοϊού, η προστασία της δημόσιας υγείας και η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της τοπικής οικονομίας
- γ) η εκτέλεση δράσεων και πρωτοβουλιών κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης και ειδικότερα η στήριξη των δομών παροχής κοινωνικών υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης
- δ) η εισαγωγή τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας στη σχέση της τοπικής αυτοδιοίκησης με τον πολίτη με στόχο την εμπέδωση της έννοιας του ψηφιακού πολιτισμού,
- ε) η ενίσχυση της ανταπόκρισης της διοίκησης στους τομείς αρμοδιότητας της τοπικής αυτοδιοίκησης με τη συνεχή ενσωμάτωση νέων αναγκών και απαιτήσεων και ο εκσυγχρονισμός του θεσμού της πολιτικής προστασίας σε τοπικό επίπεδο.

Πηγή: ΚΥΑ 22766/09-04-2020 (ΦΕΚ 1384 Β'/14.04.2020) όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 325/11-05-2023 (ΦΕΚ 3268 Β'/11.05.2023)

Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων (Λογιστική Αρχή)

Η Λογιστική Αρχή του Ν. 4914/2022 είναι η Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων που υπάγεται στον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ. Αναδιάρθρωθηκε με την ΥΑ 91722/26.09.2022 (ΦΕΚ 5105 Β'/29.09.2022).

Ειδική Υπηρεσία Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της υλοποίησης των Χρηματοδοτικών Μηχανισμών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΥ - ΧΜ ΕΟΧ)

Ειδική Υπηρεσία του Ν. 4914/2022 που υπάγεται στον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ. Η υπηρεσία αναδιάρθρωθηκε με την ΥΑ 125583/23.12.2022 (ΦΕΚ 6975/Β/30.12.2022).

Ειδικό ταμείο

Ταμείο μέσω του οποίου μια διαχειριστική αρχή ή ένα ταμείο χαρτοφυλακίου προσφέρει χρηματοδοτικά προϊόντα σε τελικούς αποδέκτες.

Πηγή: α) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Σινορών και την Πολιτική των Θεωρήσεων

β) Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

Ειδικός Λογαριασμός Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων – ΕΛΕΓΕΠ

Ο ειδικός λογαριασμός του άρθρου 26 του ν. 992/1979 (Α' 280), που τηρεί σε πιστωτικό ίδρυμα ο οργανισμός πληρωμών για τη χρηματοδότηση των παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΑΠ.

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

Ειδικός Στόχος για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης

Εκτός από τους 5 Στόχους Πολιτικής (ΣΠ) του ΕΣΠΑ 2021-2027 έχει καθορισθεί και ο Ειδικός Στόχος για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης. Η δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών, εδράζεται, κατ'εφαρμογή σχετικού σχεδίου δράσης, σε πέντε πυλώνες: καθαρή ενέργεια, έξυπνη αγροτική παραγωγή, βιώσιμος τουρισμός, βιοτεχνία-βιομηχανία-εμπόριο και τεχνολογία-εκπαίδευση. Οι προγραμματιζόμενες δράσεις/ επενδύσεις θα είναι σε συμφωνία με τα εδαφικά σχέδια μετάβασης, τα οποία θα παρέχουν λεπτομερή στοιχεία για τις ανάγκες οικονομικής διαφοροποίησης, απόκτησης νέων δεξιοτήτων και περιβαλλοντικής αποκατάστασης.

Πηγή: https://www.espa.gr/el/Pages/CohesionPolicy_21-27.aspx

Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΕΠΕ)

Αξιολόγηση των επιπτώσεων των δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον. Οι εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων πραγματοποιούνται για να αξιολογούνται οι συνέπειες κατασκευαστικών ή άλλων έργων και να διασφαλίζεται υψηλού βαθμού προστασία του περιβάλλοντος.

εκ των προτέρων εκτίμηση πολιτικών και μέτρων ex ante evaluation

Αξιολόγηση των προβλεπόμενων μελλοντικών αποτελεσμάτων πολιτικής ή μέτρου.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088

Εκ των υστέρων εκτίμηση πολιτικών και μέτρων ex post evaluation

Αξιολόγηση των παρελθόντων αποτελεσμάτων πολιτικής ή μέτρου.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088

έλεγχος

Κάθε μέτρο που λαμβάνεται προκειμένου να παρασχεθεί εύλογη βεβαιότητα όσον αφορά την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία των πράξεων, την αξιοπιστία της υποβολής εκθέσεων, τη διασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων και των πληροφοριών, την πρόληψη, ανίχνευση και διόρθωση των περιπτώσεων απάτης και παρατυπιών, και όσον αφορά τη συνέχεια που δίνεται σε αυτές, καθώς και την επαρκή διαχείριση των κινδύνων των σχετικών με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκειμένων πράξεων, λαμβανομένων υπόψη του πολυετούς χαρακτήρα των προγραμμάτων και της φύσης των οικείων πληρωμών. Οι έλεγχοι μπορούν να περιλαμβάνουν διάφορες επαληθεύσεις, καθώς και εφαρμογή πολιτικών και διαδικασιών για να επιτευχθούν οι στόχοι της πρώτης πρότασης.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 (L 193.1)

Ελεγκτικό Συνέδριο

Το Ελεγκτικό Συνέδριο είναι ένα από τα τρία ανώτατα δικαστήρια της Ελλάδας (μαζί με τον Άρειο Πάγο και το Συμβούλιο της Επικρατείας). Αποστολή του είναι: ο έλεγχος των δαπανών του κράτους, τόσο του Δημοσίου, όσο και των ΟΤΑ, ο έλεγχος συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή πρόσωπο που εξομοιώνεται με αυτό, ο έλεγχος των λογαριασμών των δημόσιων υπολόγων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, η γνωμοδότηση για τα νομοσχέδια που αφορούν συντάξεις, η σύνταξη και η υποβολή έκθεσης προς τη Βουλή για τον απολογισμό και ισολογισμό του Κράτους, η εκδίκαση διαφορών σχετικά με την απονομή συντάξεων και τον έλεγχο των λογαριασμών και τέλος η εκδίκαση υποθέσεων που αναφέρονται στην ευθύνη των πολιτικών ή στρατιωτικών δημόσιων υπαλλήλων. Σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 3614/2007, για συγχρηματοδοτούμενες συμβάσεις προϋπολογισμού άνω των 5 εκ. Ευρώ (χωρίς ΦΠΑ) διενεργείται υποχρεωτικά πριν από την σύναψή τους έλεγχος νομιμότητας από κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Με την ΥΑ 114274 / 28.11.2022 (ΦΕΚ Β' 6131/01-12-2022) του Υφ. Υπ. Επενδύσεων και Ανάπτυξης καθορίστηκαν οι διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 (έλεγχος δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 38 του Ν. 4914/2022 – ΦΕΚ Α' 61/2022).

Ιστότοπος: <https://www.elsyn.gr/>

Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ αε)

Η ΕΕΤΑΑ ιδρύθηκε το 1985, λειτουργεί με τη μορφή της ανώνυμης εταιρίας, και διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2190/20 και του ιδρυτικού της νόμου. Ανήκει στον κοινωνικό τομέα της οικονομίας, διοικείται από ενδεκαμελές αιρετό Διοικητικό Συμβούλιο και έχει μετόχους φορείς της Αυτοδιοίκησης, το Ελληνικό Δημόσιο και φορείς του Κοινωνικού τομέα.

Η Ε.Ε.Τ.Α.Α. έχει σκοπό την παροχή επιστημονικής και τεχνικής υποστήριξης προς τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και τους φορείς τους, καθώς και σε φορείς του Δημοσίου και του Κοινωνικού τομέα σε ζητήματα Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Ανάπτυξης. Επιπλέον, και για την επίτευξη του σκοπού της, συμμετέχει σε μεγάλο αριθμό Δικτύων και Συνεργασιών

Η Ε.Ε.Τ.Α.Α. είναι ο θεσμοθετημένος τεχνικός και επιστημονικός σύμβουλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, καθώς και φορέων της Κεντρικής Διοίκησης σε θέματα που αφορούν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και στην Τοπική Ανάπτυξη. Η Εταιρεία στην

τριακονταετή λειτουργία της έχει συνεργαστεί με τα συλλογικά όργανα της Τ.Α. (ΚΕΔΚΕ, ΕΝΑΕ, ΤΕΔΚ, ΚΕΔΕ, ΕΝΠΕ, ΠΕΔ), με το σύνολο σχεδόν των Ο.Τ.Α., με το Υπουργείο Εσωτερικών, τους Φορείς Κεντρικής Διοίκησης, καθώς και με φορείς σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Πηγή: <https://www.eetaa.gr/>

Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ)

Σύμφωνα με τα άρθρα 10 (1) και 11 (2α) 10 του Ν. 3832/2010 «Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα Σύσταση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής ως Ανεξάρτητης Αρχής», ως ισχύει, η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) είναι μια ανεξάρτητη Αρχή και αποτελεί την εθνική στατιστική υπηρεσία κατά την έννοια του άρθρου 5 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 223/2009 για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές, όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό 2015/759 και απολαμβάνει λειτουργικής ανεξαρτησίας, καθώς και διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας. Δεν υπόκειται σε έλεγχο από κυβερνητικά όργανα ή άλλη διοικητική αρχή. Η λειτουργία της υπάγεται στον έλεγχο της Βουλής των Ελλήνων και διέπεται από τις διατάξεις του Νόμου 3832/2010 «Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα Σύσταση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής ως Ανεξάρτητης Αρχής», ως ισχύει.

Πηγή: <https://www.statistics.gr/>

έμμεσα κόστη

Τα έμμεσα κόστη είναι κοινά οργανωτικά έξοδα που δεν μπορούν να συνδεθούν απευθείας με τη δραστηριότητα του έργου και τα οποία είναι δύσκολο να αποδοθούν στο έργο.

Πηγή: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/217dab07-4cdd-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-en>

έμμεση διαχείριση indirect management

Ένας από τους τρεις δυνατούς τρόπους υλοποίησης προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ (οι άλλοι δύο τύποι είναι η άμεση διαχείριση και η επιμερισμένη διαχείριση).

Παρότι η ΕΕ παρέχει τη χρηματοδότηση για ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα ή έργο, δεν εμπλέκεται πάντα άμεσα στην καθημερινή διαχείριση. Ωστόσο, ενώ τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για την εκτέλεση του μεγαλύτερου μέρους του προϋπολογισμού της ΕΕ, η Επιτροπή είναι αυτή που έχει την τελική ευθύνη για την εκτέλεση του. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή διενεργεί αυστηρούς και αποτελεσματικούς ελέγχους σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο δαπανώνται τα κονδύλια της ΕΕ. Η διαδικασία θα διαφέρει ανάλογα με τον τρόπο υλοποίησης του προγράμματος.

Στην περίπτωση της έμμεσης διαχείρισης οι οργανισμοί-εταίροι ή άλλες αρχές εντός ή εκτός της ΕΕ διαχειρίζονται τη χρηματοδότηση. Ορισμένα προγράμματα χρηματοδότησης υλοποιούνται εν μέρει ή πλήρως με την υποστήριξη οντοτήτων, π.χ. εθνικών αρχών ή διεθνών οργανισμών. Για παράδειγμα, το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού της ΕΕ που διατίθεται για ανθρωπιστική βοήθεια και διεθνή ανάπτυξη εκτελείται υπό καθεστώς έμμεσης διαχείρισης.

Στα παραδείγματα συγκαταλέγονται η οικονομική στήριξη για την καταπολέμηση της επιδημίας του ιού Έμπολα στη Δυτική Αφρική και για την αντιμετώπιση των συνεπειών του σεισμού στο Νεπάλ το 2015. Τα προγράμματα που υλοποιούνται υπό έμμεση διαχείριση αντιπροσωπεύουν περίπου το 10 % του συνολικού προϋπολογισμού της ΕΕ.

Στο πλαίσιο αυτού του τρόπου διαχείρισης, η Επιτροπή αναθέτει καθήκοντα εκτέλεσης του προϋπολογισμού σε διαφορετικούς τύπους εταιρών υλοποίησης, για παράδειγμα σε

- τρίτες χώρες ή οργανισμούς που αυτές έχουν ορίσει
- διεθνείς οργανισμούς, όπως η [οικονομία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών \(ΟΗΕ\)](#), η [Παγκόσμια Τράπεζα](#), το [Διεθνές Νομισματικό Ταμείο \(ΔΝΤ\)](#)
- στην [Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων](#) (ΕΤΕπ) και στο [Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων](#) (ΕΤΕ)
- [αποκεντρωμένους οργανισμούς](#), όπως το [Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων](#) (ECDC), η [Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων](#) (EFSA) ή ο [Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής](#) (Frontex)
- συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένων των κοινών επιχειρήσεων, όπως η [πρωτοβουλία για τα καινοτόμα φάρμακα](#), η επιχείρηση [Shift2Rail](#), η [ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων](#) (EuroHPC)
- φορείς των κρατών μελών, όπως οι [εθνικοί οργανισμοί του Erasmus+](#), οι οργανισμοί ανάπτυξης των κρατών μελών και οι εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες.

Στην περίπτωση των δημοσίων συμβάσεων υπό καθεστώς έμμεσης διαχείρισης, η Επιτροπή αναθέτει την εκτέλεση της σύμβασης σε τρίτο μέρος. Αυτό μπορεί να είναι, για παράδειγμα, μια χώρα εταίρος, ένας διεθνής οργανισμός ή ένας οργανισμός ανάπτυξης. Στις περισσότερες περιπτώσεις, η εν λόγω ορισθείσα αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να ελέγξει αν η Επιτροπή έχει παράσχει την έγκρισή της σε βασικά βήματα που οδηγούν στην ανάθεση της σύμβασης. Ωστόσο, εάν η Επιτροπή εκτιμήσει ότι μπορεί να εμπιστευτεί τους κανόνες και τις διαδικασίες της εν λόγω αρχής, θα περιορίσει την εποπτεία σε μεταγενέστερους ελέγχους.

ενδιάμεσος φορέας

Δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας που ενεργεί υπό την ευθύνη μιας διαχειριστικής αρχής ή εκτελεί λειτουργίες ή καθήκοντα εξ ονόματος μιας τέτοιας αρχής.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

N.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ)

Η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ) ιδρύθηκε με τον [N.4013/2011](#) και διέπεται από το νόμο αυτό και τα ΠΔ [122/2012](#), [123/2012](#) και [43/2013](#). Έχει σκοπό την

ανάπτυξη και προαγωγή της εθνικής στρατηγικής, πολιτικής και δράσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, τη διασφάλιση της διαφάνειας, αποτελεσματικότητας, συνοχής και εναρμόνισης των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων προς το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο, τη διαρκή βελτίωση του νομικού πλαισίου, καθώς και τον έλεγχο της τήρησής του από τα δημόσια όργανα και τις αναθέτουσες αρχές. Η Αρχή απολαμβάνει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας.

Η Αρχή δεν υπόκειται σε έλεγχο ή εποπτεία από κυβερνητικά όργανα ή άλλη ανεξάρτητη ή διοικητική αρχή, υπόκειται στον έλεγχο της Βουλής σύμφωνα με το άρθρο 138Α του Κανονισμού της ([N.4013/2011 αρ.1](#)) και τα Μέλη της απολαμβάνουν λειτουργικής ανεξαρτησίας ([N. 4013/2011 αρ.4](#)).

Οι αρμοδιότητές μας καθορίζονται στο [άρθρο 2 του Ν.4013/2011](#). Σύμφωνα με αυτό, η ΕΑΑΔΗΣΥ εποπτεύει και συντονίζει τη δράση των φορέων της κεντρικής διοίκησης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, προάγει την εθνική στρατηγική στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και μεριμνά για την τήρηση των κανόνων και αρχών της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων, ενώ γνωμοδοτεί για τη νομιμότητα κάθε διάταξης σχεδίου νόμου ή κανονιστικής πράξης που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις.

Συγκεκριμένα, η ΕΑΑΔΗΣΥ:

- α) Εποπτεύει και συντονίζει τη δράση των φορέων της κεντρικής διοίκησης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και μπορεί να συμμετέχει σε συλλογικά κυβερνητικά όργανα με αρμοδιότητα επί των δημοσίων συμβάσεων.
- β) Προάγει την εθνική στρατηγική στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και μεριμνά για την τήρηση των κανόνων και αρχών της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων.
- γ) Γνωμοδοτεί για τη νομιμότητα κάθε διάταξης σχεδίου νόμου ή κανονιστικής πράξης που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις και συμμετέχει στις οικείες νομοπαρασκευαστικές επιτροπές. Τα αρμόδια όργανα οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τη γνώμη της Αρχής.
- δ) Η Αρχή εκδίδει και αναρτά στην ιστοσελίδα της κανονισμούς για ειδικότερα τεχνικά ή λεπτομερειακά θέματα σχετικά με ζητήματα δημοσίων συμβάσεων που αφορούν ιδίως στην ερμηνεία της σχετικής εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας, λαμβανομένης υπόψη της εθνικής νομολογίας και της νομολογίας των δικαστηρίων της ΕΕ, παρέχει κατευθυντήριες οδηγίες προς τους αρμόδιους δημόσιους φορείς και τις αναθέτουσες αρχές με το ανωτέρω περιεχόμενο και εισηγείται στους αρμόδιους Υπουργούς την έκδοση σχετικών εγκυκλίων.
- ε) Η Αρχή εκδίδει πρότυπα τεύχη δημοπράτησης και σχέδια συμβάσεων μετά από διαβούλευση με τους κατά περίπτωση αρμόδιους δημόσιους φορείς. Διατάξεις νόμων που εξουσιοδοτούν άλλα όργανα για την έκδοση πρότυπων τευχών. Η Αρχή διαμορφώνει επίσης κανόνες για την τυποποίηση των τεχνικών προδιαγραφών σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς και ελέγχει την εναρμόνιση αυτών με τις γενικές αρχές του εθνικού και ενωσιακού δικαίου.
- στ) Η Αρχή παρακολουθεί και αξιολογεί την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των δράσεων των δημοσίων φορέων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων των συναρμόδιων Υπουργείων, των αρμόδιων διοικητικών οργάνων άσκησης ελέγχου και εποπτείας, καθώς και των αναθετουσών αρχών, στο πλαίσιο του ισχύοντος εθνικού και ενωσιακού νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου περί ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.
- ζ) Ασκεί δειγματοληπτικούς ελέγχους, αναζητώντας αυτεπαγγέλτως πληροφορίες και στοιχεία σχετικά με τις εν εξελίξει διαδικασίες προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων από τις αναθέτουσες αρχές και τους εμπλεκόμενους δημόσιους

και ιδιωτικούς φορείς και καλεί σε ακρόαση τους εκπροσώπους τους για την παροχή πληροφοριών και στοιχείων.

- η) Εποπτεύει και αξιολογεί τα, κατά περίπτωση, αρμόδια ελεγκτικά διοικητικά όργανα στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων ως προς την άσκηση των καθηκόντων τους σύμφωνα με το ισχύον εθνικό και ευρωπαϊκό νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και τις κατευθυντήριες οδηγίες της Αρχής.
- θ) Μπορεί να υποβάλει παρατηρήσεις για θέματα δημοσίων συμβάσεων, ιδίως δε για την ερμηνεία του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων, είτε γραπτά είτε προφορικά με δική της πρωτοβουλία ή ύστερα από αίτημα των αρμόδιων δικαστηρίων σε δίκες που διεξάγονται ενώπιόν τους.
- ι) Τηρεί Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Λειτουργίας της.
- ια) Παρέχει συμβουλές στις αναθέτουσες αρχές με δική της πρωτοβουλία ή ύστερα από αιτήματα των τελευταίων, ιδίως κατά το στάδιο εκδίκασης ή εξέτασης προδικαστικών προσφυγών, σχετικά με τη νόμιμη διεξαγωγή των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων και την ομοιόμορφη εφαρμογή της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων.
- ιβ) Συμμετέχει στα αρμόδια ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, ως πρωτεύουσα εθνική αρχή επικοινωνίας σχετικά με την ανταλλαγή απόψεων, πληροφοριών και στοιχείων που αφορούν την εθνική στρατηγική, το νομικό πλαίσιο και τις διαδικασίες προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων. Επίσης, συμμετέχει στην εκπροσώπηση της χώρας σε διεθνείς οργανισμούς και συναντήσεις στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.
- ιγ) Συντάσσει και υποβάλλει στον Πρόεδρο της Βουλής, μέσα στο πρώτο τρίμηνο κάθε ημερολογιακού έτους, ετήσια έκθεση η οποία δημοσιεύεται στο διαδίκτυο και περιλαμβάνει αποτίμηση των πεπραγμένων της Αρχής, σύμφωνα με το σκοπό και τις αρμοδιότητές της, τις προτάσεις βελτίωσης του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου και των διαδικασιών προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων που έχουν διατυπωθεί προς τους αρμόδιους φορείς και όργανα, καθώς και την πρόοδο της συμμόρφωσης των αρμόδιων φορέων και οργάνων με τις εν λόγω προτάσεις.

Η Αρχή αποτελείται από **επτά** τακτικά μέλη και ισάριθμα αναπληρωματικά. Τα μέλη της Αρχής επιλέγονται από τη Βουλή κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 101Α παρ. 2 του Συντάγματος, διορίζονται δε με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας ύστερα από γνώμη της **Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας** της Βουλής για πενταετή θητεία.

Ως μέλη της Αρχής επιλέγονται πρόσωπα εγνωσμένου κύρους και υψηλής επιστημονικής κατάρτισης, με ακαδημαϊκή ή επαγγελματική εξειδίκευση στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων.

Πηγή: <https://www.eaadhsy.gr/>

Ενισχυμένες εγγυήσεις για τη νεολαία **reinforced Youth Guarantee**

Είναι η δέσμευση που ανέλαβαν όλα τα κράτη μέλη προκειμένου να διασφαλίσουν ότι όλοι οι νέοι κάτω των 30 ετών (αρχικά οι εγγυήσεις για τη νεολαία αφορούσαν νέους κάτω των 25 ετών, αλλά αργότερα διευρύνθηκε η ομάδα-στόχος η οποία πλέον περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15-29 ετών) θα λαμβάνουν ποιοτική προσφορά:

- απασχόλησης

- συνεχούς εκπαίδευσης
- μαθητείας ή πρακτικής άσκησης,

εντός τεσσάρων μηνών από τη στιγμή που καθίστανται άνεργοι ή εξέρχονται από την εκπαίδευση. Όλες οι χώρες της ΕΕ δεσμεύτηκαν να εφαρμόζουν τις ενισχυμένες Εγγυήσεις για τη Νεολαία, με Σύσταση του Συμβουλίου τον Οκτώβριο του 2020. Η Σύσταση βασίζεται σε πρόταση της Επιτροπής, η οποία αποτελεί μέρος της δέσμης μέτρων για τη στήριξη της απασχόλησης των νέων.

Οι Εγγυήσεις για τη Νεολαία δημιούργησαν ευκαιρίες για τους νέους και λειτούργησαν ως ισχυρός μοχλός για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και καινοτομία. Ως αποτέλεσμα, οι περισσότερες δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης βελτίωσαν και επέκτειναν τις υπηρεσίες που παρέχουν στους νέους.

Μετά από σχεδόν μια επταετία υλοποίησης, λίγο πριν ξεσπάσει η πανδημία COVID-19, υπήρχαν περίπου 1,7 εκατομμύρια λιγότεροι νέοι εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (ΕΑΕΚ) σε ολόκληρη την ΕΕ. Η ανεργία των νέων είχε μειωθεί στο πρωτοφανές χαμηλό επίπεδο του 14,9 % τον Φεβρουάριο του 2020, λίγες μόλις εβδομάδες πριν επιβληθούν τα περιοριστικά μέτρα λόγω της πανδημίας σε ολόκληρη την ΕΕ.

Η Σύσταση συνοδεύεται από σημαντική χρηματοδότηση της ΕΕ στο πλαίσιο του NextGenerationEU και του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού της ΕΕ. Η ΕΕ παρέχει στήριξη της πολιτικής καθώς και δραστηριότητες αμοιβαίας μάθησης για να βοηθήσει τα κράτη μέλη να βελτιώσουν την υποδομή και τα μέτρα για τις ενισχυμένες Εγγυήσεις για τη Νεολαία. Η ΕΕ παρακολουθεί επίσης την πρόοδο σε όλα τα κράτη μέλη.

ενισχυόμενες περιοχές

Περιοχές οι οποίες, κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, προσδιορίζονται σε εγκεκριμένο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων κατ' εφαρμογή του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της Συνθήκης.

Πηγή: Ανακοίνωση της Επιτροπής – Κατευθυντήριες γραμμές του 2022 για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2022/C 80/01)

ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ενισχύσεις de minimis)

Μικρά ποσά κρατικών ενισχύσεων τα οποία απαλλάσσονται από την υποχρέωση ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων, καθώς θεωρείται ότι δεν έχουν αντίκτυπο στον ανταγωνισμό και στο εμπόριο στην εσωτερική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, εφόσον είναι ενισχύσεις που χορηγούνται σε μια ενιαία επιχείρηση κατά τη διάρκεια μιας δεδομένης χρονικής περιόδου και δεν υπερβαίνουν ένα καθορισμένο ποσό, θεωρούνται ότι δεν πληρούν όλα τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης και, συνεπώς, δεν υπόκεινται στη διαδικασία κοινοποίησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή από τα κράτη μέλη της ΕΕ. Το μέγιστο ποσό ανά επιχείρηση ανέρχεται σε 200 000 ευρώ για περίοδο 3 ετών.

Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που παρέχονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 (37) ισχύουν για το χρονικό διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως την 31η Δεκεμβρίου 2023. Εφαρμόζονται επίσης οι διατάξεις του κανονισμού αριθ. 717/2014 (38) της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ.

*Πηγή: α) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
β) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής*

ένταση ενίσχυσης

Το ακαθάριστο ποσό της ενίσχυσης εκφραζόμενο ως ποσοστό επί των επιλέξιμων δαπανών. Όλα τα στοιχεία πρέπει να υπολογίζονται πριν από οποιαδήποτε αφαίρεση φόρων ή άλλων εισφορών. Εάν η ενίσχυση χορηγείται με μορφή άλλη από την επιχορήγηση, ως ποσό της ενίσχυσης πρέπει να λογίζεται το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησής της. Οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε δόσεις πρέπει να υπολογίζονται στην αξία τους κατά τη χρονική στιγμή της χορήγησης. Το επιτόκιο που θα χρησιμοποιείται για την αναγωγή αυτή και για τον υπολογισμό του ποσού της ενίσχυσης στα δάνεια με ευνοϊκούς όρους (16) πρέπει να είναι το επιτόκιο αναφοράς που ισχύει κατά τη στιγμή της χορήγησης. Η ένταση της ενίσχυσης υπολογίζεται ανά δικαιούχο.

Πηγή: Ανακοίνωση της Επιτροπής – Κατευθυντήριες γραμμές του 2022 για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2022/C 80/01)

έξυπνη εξειδίκευση smart specialisation

Η έξυπνη εξειδίκευση είναι μια καινοτόμος προσέγγιση, σχεδιασμένη στο πλαίσιο της αναθεωρημένης πολιτικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που στοχεύει στην τόνωση της ανάπτυξης και των θέσεων εργασίας στην Ευρώπη δίνοντας τη δυνατότητα σε κάθε περιοχή να εντοπίσει και να αναπτύξει τα δικά της ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Μέσω της συνεργασίας και της προσέγγισης από κάτω προς τα πάνω, η έξυπνη εξειδίκευση φέρνει κοντά τοπικά αρχές, ακαδημαϊκούς, επιχειρηματικούς τομείς και την κοινωνία των πολιτών, που συνεργάζονται για την εφαρμογή μακροπρόθεσμων αναπτυξιακών στρατηγικών που υποστηρίζονται από κονδύλια της ΕΕ. Η εξειδίκευση είναι ΕΞΥΠΝΗ (SMART), ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΗ (SPECIALIZED), ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ (STRATEGIC) – **S3**.

- ▶ ΕΞΥΠΝΗ (SMART) γιατί αναγνωρίζει τα δυνατά σημεία και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής
- ▶ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΗ (SPECIALIZED) γιατί δίνει προτεραιότητα στις επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία σε ανταγωνιστικούς τομείς
- ▶ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ (STRATEGIC) γιατί καθορίζει ένα κοινό όραμα για την περιφερειακή καινοτομία.

επαγγελματική εκπαίδευση

Κάθε σχήμα εκπαίδευσης που προετοιμάζει για την απόκτηση προσόντος σχετικού με ένα συγκεκριμένο επάγγελμα, μια συγκεκριμένη τέχνη ή απασχόληση, ή που παρέχει την απαραίτητη κατάρτιση και τις απαραίτητες δεξιότητες για ένα τέτοιο επάγγελμα, μια τέτοια τέχνη ή απασχόληση, οποιαδήποτε και αν είναι η ηλικία και οποιοδήποτε το επίπεδο της κατάρτισης των μαθητών ή των σπουδαστών, έστω και αν το πρόγραμμα κατάρτισης περιέχει κάποιο στοιχείο γενικής εκπαίδευσης.

Στη δεύτερη βαθμίδα της εκπαίδευσης, στον κύκλο που ακολουθεί την υποχρεωτική εκπαίδευση, ο όρος χρησιμοποιείται για να δηλώνει την εκπαίδευση που προετοιμάζει για επαγγέλματα που δεν είναι τεχνικά, όπως τα γεωργοκτηνοτροφικά, οικονομίας και διοίκησης, κοινωνικών υπηρεσιών, κλπ.

επαγγελματική κατάρτιση

Η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) μπορεί να εφοδιάσει τους εκπαιδευόμενους με πρακτικές δεξιότητες για συγκεκριμένες θέσεις εργασίας και για τις εγκάρσιες ικανότητες που απαιτούνται για την προσωπική και την επαγγελματική τους εξέλιξη.

Το άρθρο 14 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αναγνωρίζει ότι όλοι έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση και στην πρόσβαση στην επαγγελματική και συνεχή κατάρτιση.

Το άρθρο 166 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνωρίζει ότι οι χώρες της ΕΕ είναι αρμόδιες για το περιεχόμενο και την οργάνωση της εθνικής ΕΕΚ και ότι ο ρόλος της ΕΕ είναι να συμπληρώνει τη δράση τους. Συνεπώς, η πολιτική της ΕΕ αποσκοπεί στην αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων, όπως η δημογραφική γήρανση, η έλλειψη δεξιοτήτων και ο παγκόσμιος ανταγωνισμός, με στόχο τη βελτίωση της απασχολησιμότητας και των δεξιοτήτων.

Όπως υπογραμμίζεται στη [σύσταση του Συμβουλίου](#) της 24ης Νοεμβρίου 2020, η ΕΕΚ συμβάλλει σημαντικά στη βιώσιμη ανταγωνιστικότητα και στην κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα για την προετοιμασία της επιτυχούς εισόδου των νέων στην επαγγελματική ζωή, καθώς και για τις ανάγκες αναβάθμισης και επανειδίκευσης του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας, προκειμένου να παρέχονται σε όλους οι απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες ώστε να ακμάσουν στην επαγγελματική, κοινωνική και προσωπική τους ανάπτυξη.

Το πρόγραμμα Erasmus για την περίοδο 2021-2027, το οποίο διαχειρίζονται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης και Πολιτισμού και οι εθνικοί οργανισμοί του προγράμματος Erasmus+, αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας της ΕΕΚ σε ολόκληρη την ΕΕ και προσφέρει ευκαιρίες εξεύρεσης εργασίας και επαγγελματικής ανάπτυξης στο εξωτερικό. Επιπλέον, ενθαρρύνει τις συνεργασίες μεταξύ των οργανισμών ΕΕΚ και των επιχειρήσεων, καθώς και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων.

Άλλοι φορείς της ΕΕ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της κατάρτισης είναι οι εξής:

- το Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop) στη Θεσσαλονίκη (ιδρύθηκε το 1975)·
- το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στο Τορίνο (ιδρύθηκε το 1993 και λειτουργεί από το 1994)·
- η συμβουλευτική επιτροπή για την επαγγελματική κατάρτιση, η οποία συστάθηκε για να επικουρεί την Επιτροπή στην εκτέλεση της πολιτικής της·
- οι συνεδριάσεις των γενικών διευθυντών για την ΕΕΚ στις οποίες συμμετέχουν εκπρόσωποι υψηλού επιπέδου των υπουργείων που είναι αρμόδια για την ΕΕΚ σε 35 χώρες.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

επαλήθευση

Η εξακρίβωση συγκεκριμένου χαρακτηριστικού μιας πράξης εσόδων ή δαπανών.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 (L 193.1)

επανακατάρτιση

Επαγγελματική κατάρτιση που προετοιμάζει για ένα επάγγελμα διαφορετικό από αυτό που αποσκοπούσε η αρχική κατάρτιση ή από αυτό που ασκούσε ο εργαζόμενος και για διάφορους λόγους αναγκάστηκε να το σταματήσει.

επαρκής διαδρομή ελέγχου

Διαδρομή ελέγχου είναι η περιγραφή και ο προσδιορισμός των σταδίων – βημάτων του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου. Η διαδρομή ελέγχου πρέπει να περιγράφει τις διαδικασίες και τους αντίστοιχους υπεύθυνους, τους τύπους εγγράφων/εντύπων, αναφορών/εκθέσεων και δεδομένων που χρησιμοποιεί το σύστημα σε όλα τα επίπεδα, τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, και τον τρόπο διοίκησής τους και τον τρόπο παρακολούθησης των δαπανών των Διαρθρωτικών Ταμείων, την αποτελεσματικότητα και τη δαπάνη διαχείρισης.

Η διαδρομή ελέγχου είναι επαρκής, όταν πιστοποιεί την συμφωνία των λογαριασμών των συνολικών ποσών με τις μεμονωμένες εγγραφές δαπανών και τα δικαιολογητικά έγγραφα στα διάφορα διοικητικά επίπεδα και στα επίπεδα των τελικών δικαιούχων και επαληθεύεται η κατανομή και η μεταφορά των κοινοτικών και εθνικών κονδυλίων. Μία ικανοποιητική διαδρομή ελέγχου είναι αποτέλεσμα της καθιέρωσης ενός υγιούς και αποτελεσματικού συστήματος διαχείρισης, της καθιέρωσης μιας αποτελεσματικής διαχείρισης των πόρων, της καθιέρωσης μιας αποτελεσματικής παρακολούθησης των προγραμμάτων, της επαρκούς πιστοποίησης της δήλωσης για το κλείσιμο κάθε προγράμματος και της πρόβλεψης για αποτελεσματικό έλεγχο των πόρων.

Πηγή: ΕΔΕΛ

Επενδυτικό Σχέδιο «Βιώσιμη Ευρώπη»

Sustainable Europe Investment Plan – European Green Deal Investment Plan

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο “Επενδυτικό Σχέδιο «Βιώσιμη Ευρώπη»” – “Επενδυτικό Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας”. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία είναι η απάντηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις προκλήσεις που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον, οι οποίες αποτελούν καθοριστικό στόχο για τη γενιά μας. Πρόκειται για μια νέα αναπτυξιακή στρατηγική που αποσκοπεί στον μετασχηματισμό της ΕΕ σε μια δίκαιη και ευημερούσα κοινωνία που διαθέτει μια οικονομία σύγχρονη, ανταγωνιστική και αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων, στην οποία ως το 2050 έχουν μηδενιστεί οι καθαρές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, στην οποία προστατεύονται το περιβάλλον και η υγεία των πολιτών, η δε οικονομική ανάπτυξη έχει αποσυνδεθεί από τη χρήση των πόρων.

Το επενδυτικό σχέδιο «Βιώσιμη Ευρώπη» είναι ο επενδυτικός πυλώνας της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Για την επίτευξη μιας βιώσιμης Ευρώπης απαιτούνται σημαντικές επενδυτικές προσπάθειες σε όλους τους τομείς της οικονομίας. Για την επίτευξη των στόχων για το κλίμα και την ενέργεια 1 έως το 2030 θα απαιτηθούν πρόσθετες επενδύσεις ύψους 260 δισ. EUR ετησίως έως το 2030². Η Επιτροπή έχει ήδη ανακοινώσει την πρόθεσή της να παρουσιάσει ένα σχέδιο, του οποίου οι επιπτώσεις θα έχουν εκτιμηθεί, για να καταστούν πιο φιλόδοξοι οι στόχοι της ΕΕ σε σχέση με το κλίμα για το 2030, θα απαιτηθούν δε πρόσθετες επενδύσεις για την επίτευξη των ευρύτερων περιβαλλοντικών και κοινωνικών στόχων που έχει θέσει η ίδια η ΕΕ.

Πηγή: COM(2020) 21 final / 14.01.2020

επιδοτήσεις

Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις που πραγματοποιούνται από το Δημόσιο, ως μέσο άσκησης οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, προς επιχειρηματικές μονάδες εγκατεστημένες στη χώρα, για να επηρεάσουν τις τιμές πώλησης των αγαθών και υπηρεσιών ή να καταστήσουν δυνατή την ικανοποιητική αμοιβή των συντελεστών της παραγωγής. Θεωρούνται αρνητικοί έμμεσοι φόροι.

επικουρικότητα subsidiarity

Η αρχή της επικουρικότητας ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στόχος της είναι να εξασφαλίζει ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατό πλησιέστερα στους πολίτες, και ότι διενεργούνται διαρκείς έλεγχοι ώστε να εξακριβώνεται ότι η δράση σε επίπεδο Ένωσης είναι δικαιολογημένη υπό το φως των διαθέσιμων δυνατοτήτων σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο.

Πιο συγκεκριμένα, είναι η αρχή δυνάμει της οποίας η ΕΕ δεν αναλαμβάνει δράση (εκτός από τους τομείς που εμπíπτουν στην αποκλειστική της αρμοδιότητα), παρά μόνο εφόσον η δράση αυτή είναι πιο αποτελεσματική από την αντίστοιχη δράση σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο. Είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία απαιτεί να μην υπερβαίνει οποιαδήποτε δράση της ΕΕ όσα είναι αναγκαία για την επίτευξη των στόχων των Συνθηκών.

Υπάρχουν δύο σημαντικά πρωτόκολλα, προσαρτημένα στη Συνθήκη της Λισαβόνας:

- το πρωτόκολλο αριθ. 1 για τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων ενθαρρύνει τη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων σε δραστηριότητες της ΕΕ, και απαιτεί τα έγγραφα και οι προτάσεις της ΕΕ να διαβιβάζονται άμεσα στα εν λόγω κοινοβούλια, ώστε αυτά να μπορούν να τα/τις εξετάσουν πριν λάβει απόφαση το Συμβούλιο·
- το πρωτόκολλο αριθ. 2 απαιτεί να λαμβάνεται υπόψη από την Επιτροπή η περιφερειακή και τοπική διάσταση όλων των σχεδίων νομοθετικών πράξεων καθώς και να προβαίνει η Επιτροπή σε λεπτομερή δήλωση για τον τρόπο με τον οποίον τηρείται η αρχή της επικουρικότητας. Το πρωτόκολλο επιτρέπει στα εθνικά κοινοβούλια να αντιταχθούν σε μια πρόταση επειδή αυτή παραβιάζει την εν λόγω αρχή. Ως αποτέλεσμα αυτού, η πρόταση πρέπει να επανεξεταστεί και μπορεί να διατηρηθεί, να τροποποιηθεί ή να αποσυρθεί από την Επιτροπή ή να μπλοκαρισθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο.

Σε περίπτωση παραβίασης της αρχής της επικουρικότητας, η Επιτροπή των Περιφερειών ή χώρες της ΕΕ μπορούν να παραπέμψουν εγκεκριμένη πράξη απευθείας στο Δικαστήριο της ΕΕ.

Εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η ΕΕ έχει αποκλειστική αρμοδιότητα, δεν θα πρέπει να αναλαμβάνεται δράση σε ευρωπαϊκό επίπεδο εκτός αν αυτή είναι αποτελεσματικότερη από τη δράση που αναλαμβάνεται σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο. Η επικουρικότητα συνδέεται στενά με τις αρχές της αναλογικότητας και της αναγκαιότητας, που σημαίνει ότι καμία δράση της Ένωσης δεν πρέπει να υπερβαίνει αυτό που απαιτείται για την επίτευξη των στόχων της συνθήκης.

Η αρχή της επικουρικότητας θεσπίστηκε για πρώτη φορά με τη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Άρθ. 5) το 1992. Η αρχή διευρύνθηκε με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ (1997), έτσι ώστε όλες οι νομοθετικές προτάσεις να αξιολογούνται ως προς τον αντίκτυπο που έχουν στην επικουρικότητα.

Η Συνθήκη της Λισαβόνας ενισχύει περισσότερο την αρχή αυτή. Στις συγκεκριμένες αλλαγές περιλαμβάνονται τα εξής: περισσότερες διαβουλεύσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο κατά τη σύνταξη των νομοθετικών προτάσεων· στενότερη επικοινωνία με τα εθνικά κοινοβούλια κατά τη νομοθετική διαδικασία.

Πηγή: Eur-Lex

επιλέξιμες δαπάνες

Οι δαπάνες είναι επιλέξιμες εφόσον είναι νόμιμες και κανονικές και επιπλέον έχουν χρησιμοποιηθεί με βάση την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης ήτοι, σύμφωνα με τις αρχές της οικονομίας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας. Η αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης εφαρμόζεται και στις δαπάνες όλων των δικαιούχων ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή. Μια δαπάνη είναι επιλέξιμη για χρηματοδότηση από τα Ταμεία εφόσον έχει πραγματοποιηθεί από έναν δικαιούχο και έχει πληρωθεί το διάστημα της οικείας προγραμματικής περιόδου σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο.

επιλογές απλουστευμένου κόστους Simplified Cost Options (SCOs)

Οι Επιλογές Απλουστευμένου Κόστους (ΕΑΚ) είναι ένας καινοτόμος τρόπος επιστροφής των επιχορηγήσεων και της επιστρεπτέας ενίσχυσης στο πλαίσιο των Ταμείων της πολιτικής συνοχής. Αντί να επιστρέφουν «πραγματικές δαπάνες», οι ΕΑΚ επιτρέπουν την επιστροφή των δαπανών σύμφωνα με προκαθορισμένες μεθόδους που βασίζονται στη διαδικασία, τις εκροές ή τα αποτελέσματα. Οι ΕΑΚ μπορούν να λάβουν τη μορφή κατ' αποκοπήν χρηματοδότησης, τυποποιημένων κλιμάκων μοναδιαίου κόστους και κατ' αποκοπήν ποσών. Οι ΕΑΚ επιτρέπουν τον εντοπισμό των συγχρηματοδοτούμενων δαπανών χωρίς να απαιτείται η υποβολή μεμονωμένων δικαιολογητικών. Ως εκ τούτου με τις απλουστευμένες επιλογές κόστους επιτυγχάνεται:

- σημαντική μείωση του διοικητικού φόρτου τόσο για τις διαχειριστικές αρχές όσο και για τους δικαιούχους
- επιτρέπεται στις διοικήσεις να στραφούν από τη συλλογή και την επαλήθευση των οικονομικών εγγράφων στην επίτευξη των στόχων πολιτικής (δηλαδή να επικεντρωθούν στην επίτευξη συγκεκριμένων εκροών και αποτελεσμάτων αντί της επαλήθευσης και του ελέγχου των πραγματικών δαπανών)
- απλούστευση της διαδρομής ελέγχου, μειώνοντας έτσι τον κίνδυνο σφαλμάτων και με αποτέλεσμα λιγότερες διακοπές/αναστολές – και ταχύτερη επιστροφή των δαπανών.
- Μέσω αυτής της απλουστευμένης διαδικασίας διαχείρισης, η χρήση των ΕΑΚ μπορεί να διευκολύνει την πρόσβαση των μικρών δικαιούχων στα ΕΔΕΤ.

Για την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027, οι κανόνες για τη χρήση των ΕΑΚ καθορίζονται στα άρθρα 51-56 και 94 του κανονισμού περί [κοινών διατάξεων \(ΚΚΔ\)](#).

Οι [Κατευθυντήριες γραμμές για τη χρήση των ΕΑΚ στα ΕΔΕΤ](#) παρέχει τεχνική καθοδήγηση σχετικά με τους τρεις τύπους απλουστευμένων δαπανών που εφαρμόζονται στα ΕΔΕΤ για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 – συμπεριλαμβανομένου του τρόπου ανάπτυξης και χρήσης τους. Οι αρχές που καθορίζονται στο παρόν έγγραφο εξακολουθούν να ισχύουν για τη χρήση των ΕΑΚ κατά την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027.

Το απλουστευμένο κόστος μπορεί να χρησιμοποιείται μόνο στην περίπτωση πράξεων που χρηματοδοτούνται μέσω επιχορηγήσεων και επιστρεπτέας συνδρομής (άρθρο 67 παράγραφος 1 του ΚΚΔ). Πέραν των περιπτώσεων στις οποίες η χρήση των επιλογών

απλουστευμένου κόστους είναι υποχρεωτική, η χρήση του απλουστευμένου κόστους συνιστάται όταν υφίστανται μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες συνθήκες:

- αν τα κράτη μέλη επιθυμούν η διαχείριση των ΕΔΕΤ να επικεντρώνεται περισσότερο στις εκροές και στην επίτευξη αποτελεσμάτων και όχι τόσο στις εισροές
- οι πραγματικές δαπάνες είναι δύσκολο να ελέγχονται (πολλά δικαιολογητικά για μικρά ποσά με μικρό ή μηδενικό αντίκτυπο στις αναμενόμενες εκροές των πράξεων, σύνθετες κλείδες επιμερισμού κλπ.)
- υπάρχουν αξιόπιστα στοιχεία σχετικά με τη οικονομική και ποσοτική υλοποίηση των πράξεων
- απλούστερη διαχείριση των εγγράφων
- οι πράξεις εντάσσονται σε ένα τυποποιημένο πλαίσιο
- υπάρχουν ήδη μέθοδοι ΕΑΚ για παρόμοιους τύπους πράξεων και δικαιούχων στο πλαίσιο συστήματος που χρηματοδοτείται από το κράτος μέλος ή άλλου ενωσιακού μηχανισμού.

Πηγή: Ανακοίνωση της Επιτροπής – Κατευθυντήριες Γραμμές για τη χρήση των Επιλογών Απλουστευμένου Κόστους στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) – Αναθεωρημένη Έκδοση (2021/C 200/01)

Επιμερισμένη διαχείριση shared management

Ένας από τους τρεις δυνατούς τρόπους υλοποίησης προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ (οι άλλοι δύο τύποι είναι η άμεση διαχείριση και η έμμεση διαχείριση). Η Επιτροπή ασκεί επιμερισμένη διαχείριση των δημόσιων συμβάσεων για εξωτερικές δράσεις με χώρες της ΕΕ. Στην επιμερισμένη διαχείριση, τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και εθνικές αρχές στα κράτη μέλη, όπως υπουργεία και δημόσιοι οργανισμοί, διαχειρίζονται από κοινού τη χρηματοδότηση, είναι δηλαδή υπεύθυνες για την υλοποίηση ενός συγκεκριμένου προγράμματος. Οι διοικήσεις των κρατών μελών (σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) επιλέγουν τα έργα προς χρηματοδότηση και αναλαμβάνουν την ευθύνη για την καθημερινή διαχείριση. Σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, η Επιτροπή διασφαλίζει ότι τα έργα ολοκληρώνονται με επιτυχία και ότι τα χρήματα δαπανώνται σωστά. Η Επιτροπή είναι πάντα υπεύθυνη για τη δημοσίευση κατευθυντήριων γραμμών για τις δημόσιες συμβάσεις και γνωστοποιήσεων ανάθεσης. Η επιμερισμένη διαχείριση είναι ο συνηθέστερος τρόπος διαχείρισης, καθώς οι εθνικές διοικήσεις είναι υπεύθυνες για την εκτέλεση περίπου του 75 % του προϋπολογισμού της ΕΕ. Τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα επιλογής του τρόπου εκτέλεσής του –για παράδειγμα είτε με τη μορφή επιχορηγήσεων είτε με τη μορφή δημόσιων συμβάσεων. Οι κανόνες που καθορίζονται στην οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις εφαρμόζονται στα κράτη μέλη, τα οποία είναι υπεύθυνα για ολόκληρη τη διαδικασία· η Επιτροπή διενεργεί μόνον επαληθεύσεις και ελέγχους. Η επιμερισμένη διαχείριση επιτρέπει την ανάληψη ευθύνης στο κατάλληλο επίπεδο και, ως εκ τούτου, επιτρέπει στη χρηματοδότηση να υποστηρίζει καλύτερα τους στόχους του ΕΚΤ+. Μαζί με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ) και το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ), το ΕΚΤ+ αποτελεί αναπόσπαστη συνιστώσα της πολιτικής συνοχής της ΕΕ.

Πώς λειτουργεί η επιμερισμένη διαχείριση στο ΕΚΤ+;

Με την επιμερισμένη διαχείριση, την ευθύνη για τη διαχείριση του ΕΚΤ+ φέρουν τόσο η Επιτροπή όσο και τα κράτη μέλη. Στην αρχή κάθε επταετούς περιόδου προγραμματισμού, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη συμφωνούν σχετικά με τις βασικές προτεραιότητες για τις επενδύσεις του ΕΚΤ+, οι οποίες καθορίζονται σε εθνικά ή περιφερειακά προγράμματα. Για παράδειγμα, ένα κράτος μέλος και η Επιτροπή ενδέχεται να συμφωνούν ότι πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην ανεργία των νέων ή στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος

του κράτους. Μόλις επιτευχθεί συμφωνία για τα προγράμματα, τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για την υλοποίηση των προγραμματισμένων δράσεων –συμπεριλαμβανομένης της επιλογής συγκεκριμένων έργων για χρηματοδότηση και της πληρωμής των διοργανωτών των έργων. Τα κράτη μέλη χορηγούν χρηματοδότηση σε ευρύ φάσμα οργανισμών –δημόσιους φορείς, ιδιωτικές εταιρείες και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Η Επιτροπή παρακολουθεί την υλοποίηση, επιστρέφει τις δαπάνες και φέρει την τελική ευθύνη για τον προϋπολογισμό. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι η επιμερισμένη διαχείριση λειτουργεί στο πλαίσιο της αρχής της εταιρικής σχέσης, σύμφωνα με την οποία οι εταίροι και τα ενδιαφερόμενα μέρη θα πρέπει να συμμετέχουν σε όλα τα στάδια, από τον προγραμματισμό έως την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση. Η αρχή αυτή είναι καίριας σημασίας για να διασφαλίζεται ότι οι δαπάνες είναι όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικές και αποδοτικές. Η συγχρηματοδότηση, βασική αρχή της επιμερισμένης διαχείρισης του ΕΚΤ+, επιτρέπει τόσο στον προϋπολογισμό της ΕΕ όσο και στον προϋπολογισμό ενός κράτους μέλους να συνεισφέρουν στον συνολικό προϋπολογισμό ενός προγράμματος του ΕΚΤ+. Ανάλογα με τον τομέα των επενδύσεων και το επίπεδο ανάπτυξης της περιφέρειας στην οποία πραγματοποιούνται οι δραστηριότητες, το ποσοστό συγχρηματοδότησης της ΕΕ μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 50 % και 95 %.

Πηγή: <https://ec.europa.eu/european-social-fund-plus/el/epimerismeni-diaheirisi>

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Επίσημη Εφημερίδα η οποία δημοσιεύεται από την Υπηρεσία Εκδόσεων της ΕΕ και αναφέρεται συχνότερα ως ΕΕ:

- είναι ο βασικός πυρήνας του δικαίου της ΕΕ·
- δημοσιεύεται καθημερινά (Δευτέρα έως Παρασκευή και, σε επείγουσες περιπτώσεις, τα σαββατοκύριακα και τις αργίες).

Η ΕΕ περιλαμβάνει τα εξής:

- τις [συνθήκες](#)·
- τη νομοθεσία της ΕΕ ([κανονισμούς](#), [οδηγίες](#), [αποφάσεις](#) κ.λπ.)·
- διεθνείς συμφωνίες·
- ανακοινώσεις και προκηρύξεις σχετικά με τη νομολογία του [Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#), και
- διάφορα άλλα κείμενα, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών και ανακοινώσεων.

Εκδίδεται σε **δύο σειρές**:

- L (Νομοθεσία) και
- C (Ανακοινώσεις και Πληροφορίες).

Υπάρχουν επίσης **τρεις υποσειρές**.

- Η υποσειρά CA περιέχει προκηρύξεις κενών θέσεων. Οι εν λόγω εκδόσεις ενδέχεται να εμφανίζονται σε μία, σε μερικές ή σε όλες τις επίσημες γλώσσες.
- Οι υποσειρές LI και CI παρέχουν τη δυνατότητα μεγαλύτερης ευελιξίας σε περίπτωση αλλαγών στο σχεδιαζόμενο περιεχόμενο της ΕΕ, ιδίως για έγγραφα που πρέπει να δημοσιευθούν σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά την έκδοσή τους.

Το συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι αφιερωμένο στις ευρωπαϊκές δημόσιες συμβάσεις δημοσιεύεται στον ιστότοπο Tenders Electronic Daily (TED).

Τα ηλεκτρονικά τεύχη της Επίσημης Εφημερίδας (ΕΕ) έχουν νομική ισχύ από την 1η Ιουλίου 2013. Τα εν λόγω τεύχη είναι διαθέσιμα στο [EUR-Lex](#). Η ηλεκτρονική έκδοση είναι **αυθεντική** και **παράγει έννομα αποτελέσματα**, ενώ η έντυπη έκδοση δεν έχει πλέον νομική ισχύ. Ωστόσο, σε περίπτωση απρόβλεπτων και έκτακτων προβλημάτων στα συστήματα ΤΠ της Υπηρεσίας Εκδόσεων, νομική ισχύ έχει η έντυπη έκδοση.

Επιπλέον, όταν μια χώρα προσχωρεί στην ΕΕ, δημοσιεύεται ειδική έκδοση της ΕΕ. Η ειδική έκδοση περιέχει το παράγωγο δίκαιο που ίσχυε κατά την ημερομηνία προσχώρησης της εν λόγω χώρας. Οι πράξεις που περιλαμβάνονται στις ειδικές εκδόσεις παρέχονται σε τόμους με τη σειρά της δημοσίευσής τους και ταξινομούνται σε κεφάλαια τα οποία αντιστοιχούν στα κεφάλαια του [Ευρετηρίου της νομοθεσίας της ΕΕ](#).

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Επιτροπή Απασχόλησης

Το άρθρο 150 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπει τη σύσταση της Επιτροπής Απασχόλησης από το Συμβούλιο προκειμένου να παρέχει συμβουλές στους υπουργούς Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων της ΕΕ στο Συμβούλιο Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (EPSCO).

Η Επιτροπή Απασχόλησης βοηθάει στον συντονισμό των πολιτικών απασχόλησης και αγοράς εργασίας των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Διαδραματίζει καίριο ρόλο στην παροχή συμβουλών όσον αφορά πτυχές που αφορούν την απασχόληση στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού εξαμήνου.

Τα βασικά καθήκοντά της περιλαμβάνουν τα εξής:

- να βοηθάει στο έργο της EPSCO το οποίο σχετίζεται με το Ευρωπαϊκό εξάμηνο [κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, συστάσεις ανά χώρα για την πολιτική απασχόλησης (ΣΑΧ), γνωμοδότηση για εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων κ.λπ.]·
- να συντάσσει την κοινή έκθεση για την απασχόληση·
- να επεξεργάζεται σχέδιο συμπερασμάτων της EPSCO σχετικά με την ετήσια επισκόπηση ανάπτυξης·
- να παρέχει πολυμερή εποπτεία της εφαρμογής των ΣΑΧ από τις χώρες της ΕΕ και να καταρτίζει τις ΣΑΧ του επόμενου έτους.

Επίσης, η Επιτροπή Απασχόλησης διατυπώνει γνωμοδοτήσεις κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου, της Επιτροπής ή εξ ιδίας πρωτοβουλίας.

Αποτελείται από δύο εκπροσώπους ανά χώρα της ΕΕ και δύο εκπροσώπους της Επιτροπής. Για την επιτυχή ολοκλήρωση των εργασιών της, ζητά τη γνώμη των κοινωνικών εταίρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (Ε.Δ.ΕΛ.)

Η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (Ε.Δ.ΕΛ.) είναι η ανεξάρτητη Αρχή Ελέγχου με βάση τα προβλεπόμενα στους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ), με αποστολή τον έλεγχο της ορθής και αποτελεσματικής λειτουργίας των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου των συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων/Ταμείων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το έργο της ΕΔΕΛ περιλαμβάνει:

- Κατάρτιση Εγχειριδίων και Στρατηγικών Ελέγχου
- Κατάρτιση προγραμματισμού, διενέργεια ελέγχων και παρακολούθηση της συμμόρφωσης των ελεγχόμενων φορέων
- Ετήσιες εκθέσεις και γνωμοδοτήσεις
- Σχέσεις με κοινοτικά όργανα.

Πηγή: <http://www.edel.gr/>

Επιτροπές Παρακολούθησης Προγραμμάτων 2021-2027 (πλην των Προγραμμάτων INTERREG)

Οι Επιτροπές Παρακολούθησης των Προγραμμάτων 2021-2027 (πλην των Προγραμμάτων INTERREG) έχουν ως αποστολή την παρακολούθηση της υλοποίησης των οικείων Προγραμμάτων και ασκούνται καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 40 του Κανονισμού.

Επιτροπή Παρακολούθησης συγκροτείται για κάθε Τομεακό και Περιφερειακό Πρόγραμμα, έπειτα από εισήγηση της αρμόδιας Διαχειριστικής Αρχής, εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης με την οποία εγκρίνεται το Πρόγραμμα.

Για τα τρία Προγράμματα TAMEY συγκροτείται μία Επιτροπή Παρακολούθησης.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης αποτελείται από εκπροσώπους της Διαχειριστικής Αρχής του οικείου Προγράμματος, της ΕΑΣ, της Λογιστικής Αρχής, των επιτελικών ή άλλων υπηρεσιακών δομών του τομέα πολιτικής του οικείου Προγράμματος, εκπροσώπους των Ενδιάμεσων Φορέων του Προγράμματος, εφόσον έχουν οριστεί, εκπροσώπους φορέων που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης των διακρίσεων, εκπροσώπους δημόσιων αρχών και αρμόδιων φορέων για θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, πολιτισμού, τουρισμού, κρατικών ενισχύσεων, έρευνας και καινοτομίας, υγείας, αγροτικής ανάπτυξης, δημόσιας διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και εκπροσώπους της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, της ΜΟΔ ΑΕ, των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων και αντιπροσωπευτικών Οργανώσεων Κοινωνίας Πολιτών (ΟΚοιΠ) υπό την έννοια της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 4873/2021 (ΦΕΚ 248 Α'). Κάθε μέλος της Επιτροπής Παρακολούθησης έχει μία ψήφο και μπορεί να εισηγείται θέματα για την ημερήσια διάταξη.

Στην Επιτροπή Παρακολούθησης συμμετέχουν επίσης εκπρόσωποι της Αρχής Ελέγχου, της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων, της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και εκπρόσωποι άλλων φορέων χωρίς δικαίωμα ψήφου. Εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μετέχουν με ρόλο παρατηρητή και συμβουλευτικά, επίσης χωρίς δικαίωμα ψήφου. Για τα Προγράμματα που λαμβάνουν στήριξη από τα TAMEY, στις εργασίες της Επιτροπής Παρακολούθησης μπορούν να συμμετέχουν σχετικοί αποκεντρωμένοι οργανισμοί, καθώς και σχετικοί διεθνείς οργανισμοί και ΟΚοιΠ, όπως οργανώσεις προσφύγων και μεταναστών.

Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης είναι το αρμόδιο όργανο στο οποίο υπάγεται η Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος. Ειδικά για τα Προγράμματα TAMEY, Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης είναι ο Γενικός Γραμματέας Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

Στις Επιτροπές Παρακολούθησης των Προγραμμάτων συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ ή εκπρόσωπός του.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης συνεδριάζει μία (1) τουλάχιστον φορά τον χρόνο και εξετάζει όλα τα ζητήματα που επηρεάζουν την πρόοδο του Προγράμματος ως προς την επίτευξη των

στόχων. Οι αποφάσεις είναι δυνατόν να λαμβάνονται και μέσω γραπτής διαδικασίας, που πραγματοποιείται ηλεκτρονικά στην επιχειρησιακή πλατφόρμα «ΔΙΑΥΛΟΣ».

Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης μπορεί να προσκληθούν εμπειρογνώμονες σε οικονομικά, τεχνικά, κοινωνικά, επιστημονικά και λοιπά θέματα.

Κάθε Επιτροπή Παρακολούθησης θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό της, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, διατάξεων σχετικά με την πρόληψη κάθε σύγκρουσης συμφερόντων και την εφαρμογή της αρχής της διαφάνειας, κατόπιν εισήγησης της Διαχειριστικής Αρχής του οικείου Προγράμματος και σύμφωνα με τις οδηγίες της ΕΑΣ. Ο εσωτερικός κανονισμός ρυθμίζει την άσκηση του δικαιώματος ψήφου και κάθε θέμα σχετικό με τη διαδικασία στην Επιτροπή Παρακολούθησης.

Ο κατάλογος των μελών της Επιτροπής Παρακολούθησης, ο εσωτερικός κανονισμός της, καθώς και οι πληροφορίες και τα δεδομένα παρουσιάζονται στην Επιτροπή Παρακολούθησης και δημοσιεύονται στον ιστότοπο της Διαχειριστικής Αρχής όπου διατίθενται πληροφορίες σχετικά με το Πρόγραμμα.

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α΄/21.03.2022

Επιτροπές Παρακολούθησης Προγραμμάτων INTERREG 2021-2027

Οι Επιτροπές Παρακολούθησης των Προγραμμάτων INTERREG έχουν ως αποστολή την παρακολούθηση της υλοποίησης των Προγραμμάτων και ασκούν τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 30 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 – [Κανονισμού INTERREG](#)), καθώς και τα καθήκοντα για την επιλογή των πράξεων που προβλέπονται στο άρθρο 22 του Κανονισμού INTERREG.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης για κάθε Πρόγραμμα INTERREG συγκροτείται εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης στα κράτη μέλη της απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έγκριση του Προγράμματος.

Η σύνθεση της Επιτροπής Παρακολούθησης συμφωνείται από τα κράτη μέλη και, κατά περίπτωση, τις άλλες χώρες που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα INTERREG και εξασφαλίζει την ισόρροπη εκπροσώπηση των προβλεπόμενων στο άρθρο 29 του Κανονισμού INTERREG φορέων. Η ελληνική πλευρά εκπροσωπείται από τον Ειδικό Γραμματέα Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΤΠΑ και ΤΣ, ο οποίος επικουρείται από την Ειδική Υπηρεσία INTERREG 2021-2027.

Κάθε Επιτροπή Παρακολούθησης θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό της. Ο εσωτερικός κανονισμός της Επιτροπής Παρακολούθησης και, κατά περίπτωση, της Επιτροπής Καθοδήγησης που δύναται να συγκροτηθεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 9, προβλέπει, μεταξύ άλλων, διατάξεις για την αποφυγή κάθε κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων κατά την επιλογή των πράξεων INTERREG 2021-2027, καθώς και διατάξεις σχετικά με τα δικαιώματα ψήφου και τους κανόνες συμμετοχής στις συνεδριάσεις.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης συνεδριάζει μία (1) τουλάχιστον φορά τον χρόνο και εξετάζει όλα τα ζητήματα που επηρεάζουν την πρόοδο του Προγράμματος προς την επίτευξη των στόχων του. Η Διαχειριστική Αρχή δημοσιεύει τον εσωτερικό κανονισμό της Επιτροπής Παρακολούθησης, τον κατάλογο των μελών της, καθώς και σύνοψη των στοιχείων και των πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων, που εγκρίνονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης στον ιστότοπο της Διαχειριστικής Αρχής όπου διατίθενται πληροφορίες σχετικά με τα Προγράμματα INTERREG.

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α΄/21.03.2022

Επιτροπή Παρακολούθησης ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027

Η Επιτροπή Παρακολούθησης ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 έχει ως αποστολή την παρακολούθηση της υλοποίησης του ΣΣ ΚΑΠ και ασκεί τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 124 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 ([Κανονισμού ΣΣ ΚΑΠ](#)).

Η Επιτροπή Παρακολούθησης συγκροτείται για το ΣΣ ΚΑΠ, έπειτα από εισήγηση της Διαχειριστικής Αρχής ΣΣ ΚΑΠ, εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης με την οποία εγκρίνεται το ΣΣ ΚΑΠ.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης αποτελείται από εκπροσώπους της Διαχειριστικής Αρχής του ΣΣ ΚΑΠ, της Εθνικής Αρχής Συντονισμού, της Αρχής Διαπίστευσης, του Οργανισμού Πληρωμών, των Ενδιάμεσων Φορέων του ΣΣ ΚΑΠ, εφόσον έχουν οριστεί, εκπροσώπους φορέων που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης των διακρίσεων, εκπροσώπους δημόσιων αρχών και αρμόδιων φορέων για περιβαλλοντικά και κλιματικά θέματα, για θέματα πολιτισμού, τουρισμού, κρατικών ενισχύσεων, έρευνας και καινοτομίας, εκπροσώπους της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, της ΜΟΔ ΑΕ, των οικονομικών και κοινωνικών εταιρών, συμπεριλαμβανομένων των εκπροσώπων του γεωργικού τομέα και αντιπροσωπευτικών Οργανώσεων Κοινωνίας Πολιτών (ΟΚοιΠ), υπό την έννοια της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4873/2021 (Α' 248). Κάθε μέλος της Επιτροπής Παρακολούθησης έχει μία ψήφο και μπορεί να εισηγείται θέματα για την ημερήσια διάταξη.

Στην Επιτροπή Παρακολούθησης συμμετέχουν, επίσης, εκπρόσωποι του Οργανισμού Πιστοποίησης, της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, του ομίλου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και εκπρόσωποι άλλων φορέων χωρίς δικαίωμα ψήφου. Εκπρόσωποι της Επιτροπής μετέχουν με ρόλο παρατηρητή και συμβουλευτικά, επίσης χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης είναι το αρμόδιο όργανο στο οποίο υπάγεται η Διαχειριστική Αρχή του ΣΣ ΚΑΠ.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης συνεδριάζει τουλάχιστον μία (1) φορά τον χρόνο και εξετάζει όλα τα ζητήματα που επηρεάζουν την πρόοδο του ΣΣ ΚΑΠ προς την επίτευξη των αριθμητικών του στόχων. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης είναι δυνατόν να λαμβάνονται και μέσω γραπτής διαδικασίας, που πραγματοποιείται ηλεκτρονικά στην επιχειρησιακή πλατφόρμα «ΔΙΑΥΛΟΣ».

Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης μπορεί να προσκληθούν εμπειρογνώμονες σε οικονομικά, τεχνικά, κοινωνικά, επιστημονικά και λοιπά θέματα.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό της, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, διατάξεων σχετικά με την πρόληψη κάθε σύγκρουσης συμφερόντων και την εφαρμογή της αρχής της διαφάνειας, κατόπιν εισήγησης της Διαχειριστικής Αρχής του ΣΣ ΚΑΠ. Ο εσωτερικός κανονισμός ρυθμίζει την άσκηση του δικαιώματος ψήφου και τις λεπτομέρειες της διαδικασίας στην Επιτροπή Παρακολούθησης.

Ο κατάλογος των μελών της Επιτροπής Παρακολούθησης, ο εσωτερικός κανονισμός της, καθώς και οι πληροφορίες και τα δεδομένα παρουσιάζονται στην Επιτροπή Παρακολούθησης και δημοσιεύονται στον ιστότοπο της Διαχειριστικής Αρχής του ΣΣ ΚΑΠ.

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

Επιτροπή Παραλαβής

Για τη διενέργεια της προσωρινής παραλαβής η προϊσταμένη αρχή ορίζει την επιτροπή παραλαβής, αφού προηγουμένως η Διευθύνουσα Υπηρεσία της ανακοινώσει την περάτωση των εργασιών και την υποβολή ή σύνταξη της τελικής επιμέτρησης. Η επιτροπή είναι τριμελής, όταν όμως πρόκειται για σημαντικά έργα μπορεί να ορισθούν μέχρι και τέσσερα (4) επιπλέον μέλη για να περιληφθούν σε αυτήν τεχνικοί διαφόρων ειδικοτήτων, ανάλογα με τη φύση του έργου. Στην επιτροπή παραλαβής των έργων τουλάχιστον ο πρόεδρος δεν ορίζεται από υπαλλήλους της διευθύνουσας υπηρεσίας. Τα μέλη της επιτροπής είναι τεχνικοί υπάλληλοι που έχουν αντίστοιχη εμπειρία και ικανότητα και επιλέγονται κατόπιν κληρώσεως υποχρεωτικά, σύμφωνα με το ηλεκτρονικό σύστημα της παραγράφου 6 του άρθρου 118 του Ν.4412/2016.

Η Επιτροπή Παραλαβής παραλαμβάνει το έργο ποσοτικά και ποιοτικά, ελέγχει κατά το δυνατόν τις επιμετρήσεις, με γενικές ή σποραδικές καταμετρήσεις, καταγράφει στο πρωτόκολλο τις ποσότητες της τελικής επιμέτρησης. Η επιτροπή επίσης ελέγχει κατά το δυνατόν την ποιότητα των εργασιών.

Πηγή: Ν.4412/2016 όπως ισχύει

επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Πηγή: Σύσταση της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003 σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2003) 1422] (2003/361/EK)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ)

Τα επιχειρησιακά προγράμματα είναι αναλυτικά σχέδια στα οποία το Κράτος Μέλος ορίζει πώς θα διατεθούν τα κονδύλια από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου. Μπορούν να καταρτιστούν για μια συγκεκριμένη περιφέρεια ή για έναν πανεθνικής κλίμακας θεματικό στόχο (π.χ. Περιβάλλον). Για το στόχο «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία», καταρτίζονται διασυνοριακά ή διαπεριφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα.

Τα Κράτη Μέλη υποβάλλουν τα επιχειρησιακά τους προγράμματα βάσει των δικών τους συμβάσεων εταιρικής σχέσης. Κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα προσδιορίζει ποιοι από τους θεματικούς στόχους που έχουν οριστεί στις πολιτικές για την προγραμματική περίοδο θα καλυφθούν μέσω της χρηματοδότησης που διατίθεται στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Επιχειρησιακά Προγράμματα 2021 – 2027

Η υλοποίηση των στόχων των Ταμείων στην προγραμματική περίοδο 2021-2027 πραγματοποιείται μέσω Προγραμμάτων που περιλαμβάνονται στο Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) και στα «Ταμεία Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (ΤΑΜΕΥ)».

Το ΕΣΠΑ 2021-2027 περιλαμβάνει εννέα (9) **Τομεακά Προγράμματα**, δεκατρία (13) **Περιφερειακά Προγράμματα** και δεκατρία (13) **Προγράμματα για τον Στόχο «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» (INTERREG)**. Τα ΤΑΜΕΥ περιλαμβάνουν τρία (3) Προγράμματα.

Τα **Τομεακά Προγράμματα** είναι επτά (7 και λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη από ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα Ταμεία: το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+ και το ΤΑ. Τα Τομεακά Προγράμματα είναι τα ακόλουθα:

- 1) «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»,
- 2) «Ανταγωνιστικότητα»,
- 3) «Ψηφιακός Μετασχηματισμός»,
- 4) «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή»,
- 5) «Πολιτική Προστασία»,
- 6) «Μεταφορές»,
- 7) «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων»,

Ένα (1) Τομεακό Πρόγραμμα που λαμβάνει χρηματοδοτική στήριξη από το ΤΔΜ, το οποίο ονομάζεται «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση», και

Ένα (1) Τομεακό Πρόγραμμα που λαμβάνει χρηματοδοτική στήριξη από το ΕΤΘΑΥ, το οποίο ονομάζεται «Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα».

Τα **Περιφερειακά Προγράμματα** είναι δεκατρία (13) και λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+ και το ΤΑ. Τα Περιφερειακά Προγράμματα είναι τα ακόλουθα:

- 1) «Ανατολική Μακεδονία, Θράκη»,
- 2) «Κεντρική Μακεδονία»,
- 3) «Θεσσαλία»,
- 4) «Ήπειρος»,
- 5) «Δυτική Ελλάδα»,
- 6) «Δυτική Μακεδονία»,
- 7) «Στερεά Ελλάδα»,
- 8) «Πελοπόννησος»,
- 9) «Ιόνια Νησιά»,
- 10) «Βόρειο Αιγαίο»,
- 11) «Κρήτη»,
- 12) «Αττική»,
- 13) «Νότιο Αιγαίο».

Τα **Προγράμματα στο πλαίσιο του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» (INTERREG)**, είναι δεκατρία (13) και λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη από το ΕΤΠΑ ή/και τους μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης. Τα προγράμματα αυτά είναι τα ακόλουθα:

- 1) (Interreg VI-A) Greece-Bulgaria,
- 2) (Interreg VI-A) Greece-Italy,
- 3) (Interreg VI-A) Greece-Cyprus,
- 4) (Interreg VI-A) IPA III CbC Greece-Albania,
- 5) (Interreg VI-A) IPA III CBC Greece-Republic of North Macedonia,
- 6) (Interreg VI-B) Euro Mediterranean 2021-2027 (EURO MED),
- 7) (Interreg VI-B) Adriatic-Ionian,
- 8) (Interreg VI-B) Interreg NEXT MED,
- 9) (Interreg VI-B) Interreg NEXT Black Sea Basin,
- 10) (Interreg VI-C) Interreg Europe,
- 11) (Interreg VI-C) Interact,
- 12) Urbact IV,
- 13) ESPON 2030 Cooperation Programme.

Τα Προγράμματα των TAMEY είναι τρία (3) διακριτά Προγράμματα, καθένα από τα οποία λαμβάνει χρηματοδοτική στήριξη από κάθε αντίστοιχο Ταμείο:

- το Ταμείο Μετανάστευσης (TAME)
- το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (TEA) και
- το Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων (ΜΔΣΘ).

Πηγή: Ν. 4914/2022 όπως ισχύει

επιχορήγηση

Χρηματοδοτική συνεισφορά εν είδει χαριστικής παροχής.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 (L 193.1)

επιχορηγήσεις υπό όρους

Κατηγορία επιχορήγησης που υπόκειται σε όρους που συνδέονται με την αποπληρωμή της στήριξης.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

επιχορήγηση μικρού ύψους

Για τους σκοπούς του Κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 ως επιχορήγηση μικρού ύψους θεωρείται η επιχορήγηση με ποσό μικρότερο ή ίσο των 60 000 EUR.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018

εταιρική σχέση και πολυεπίπεδη διακυβέρνηση

Για τη συμφωνία εταιρικής σχέσης και για κάθε πρόγραμμα, κάθε κράτος μέλος οργανώνει και υλοποιεί συνολική εταιρική σχέση σύμφωνα με το θεσμικό και νομικό του πλαίσιο και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των Ταμείων. Η εν λόγω εταιρική σχέση περιλαμβάνει τουλάχιστον τους ακόλουθους εταίρους:

- τις περιφερειακές, τοπικές, αστικές και άλλες δημόσιες αρχές·
- τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους·
- σχετικούς φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, όπως περιβαλλοντικούς εταίρους, μη κυβερνητικές οργανώσεις, και φορείς που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες, της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης των διακρίσεων
- ερευνητικοί οργανισμοί και πανεπιστήμια, ανάλογα με την περίπτωση.

Η εταιρική σχέση που θεσπίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 8 του Καν. (ΕΕ) 2021/1060 λειτουργεί σύμφωνα με την αρχή της **πολυεπίπεδης διακυβέρνησης** και σύμφωνα με μια προσέγγιση «εκ των κάτω προς τα άνω». Το κράτος μέλος εξασφαλίζει τη συμμετοχή των εταίρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στην κατάρτιση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και καθ' όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας, της υλοποίησης και της αξιολόγησης των προγραμμάτων, μεταξύ άλλων μέσω συμμετοχής σε επιτροπές παρακολούθησης σύμφωνα με το άρθρο 39 του ίδιου κανονισμού. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη διαθέτουν, όποτε συντρέχει λόγος, κατάλληλο ποσοστό από τους πόρους των Ταμείων για την ανάπτυξη των διοικητικών ικανοτήτων των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

Για τα προγράμματα Interreg, η εταιρική σχέση περιλαμβάνει εταίρους από όλα τα συμμετέχοντα κράτη μέλη.

Η οργάνωση και η υλοποίηση της εταιρικής σχέσης πραγματοποιούνται σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την εταιρική σχέση που θεσπίστηκε με τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 240/2014.

Τουλάχιστον μία φορά κατ' έτος, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με τις οργανώσεις που εκπροσωπούν τους εταίρους στο επίπεδο της Ένωσης σχετικά με την υλοποίηση των προγραμμάτων και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με το αποτέλεσμα.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων...2021/1060 - Άρθρο 8

Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)

Η συμφωνία εταιρικής σχέσης που ορίζει τον στρατηγικό προσανατολισμό για τον προγραμματισμό και τις ρυθμίσεις ως προς τη χρήση του ΕΤΠΑ, του ΕΚΤ+, του ΤΣ, του ΤΔΜ και του ΕΤΘΑΥ με αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2021 έως την 31η Δεκεμβρίου 2027.

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

Το νέο **"Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027"** ("ΕΣΠΑ 2021-2027") αποτυπώνει σε μεγάλο βαθμό τις νέες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τις νέες αναπτυξιακές προτεραιότητες της Ελλάδας για τα επόμενα χρόνια. Εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 29 Ιουλίου 2021 και σύμφωνα με αυτό πρόκειται να διατεθούν για την χώρα μας πόροι συνολικού ύψους 26,2 δισ. ευρώ για τα επόμενα 7 έτη, από τα οποία τα 20,9 δισ. ευρώ αφορούν στην Ενωσιακή Στήριξη και ποσό 5,3 δισ. ευρώ αφορά στην Εθνική Συνεισφορά.

Η Ελλάδα είναι το πρώτο Κράτος-Μέλος της ΕΕ που προχώρησε σε επίσημη υποβολή και της εγκρίθηκε το «Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027» για τη νέα Προγραμματική Περίοδο.

Το νέο «ΕΣΠΑ 2021-2027» αποτυπώνει και θέτει προτεραιότητες για την ενίσχυση του παραγωγικού δυναμικού της οικονομίας, των υποδομών, των ανθρώπινων δεξιοτήτων και την ενδυνάμωση της κοινωνικής προστασίας.

Τα έργα/δράσεις που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν από το νέο ΕΣΠΑ λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες και ανάγκες της χώρας τα επόμενα χρόνια και απαντούν στις διαρθρωτικές υστερήσεις της ελληνικής οικονομίας. Ταυτόχρονα, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται μεγάλα έργα που ξεκίνησαν στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Προβάλλονται, ως συνολική πολιτική, οι προτεραιότητες και δράσεις που θα υλοποιηθούν και οι οποίες ως σκοπό τους έχουν τη γόνιμη μετάβαση σε μια:

- «πιο έξυπνη» Ελλάδα - 20% των πόρων
- «πιο πράσινη» Ελλάδα - 27% των πόρων
- «πιο διασυνδεδεμένη» Ελλάδα - 8% των πόρων
- «πιο κοινωνική» Ελλάδα - 30% των πόρων
- Ελλάδα πιο κοντά στους πολίτες της - 6% των πόρων
- για τη Δίκαιη Μετάβαση των περιοχών μετά την απολιγνιτοποίηση - 7% των πόρων

Το νέο «ΕΣΠΑ 2021-2027» έχει ισχυρό αναπτυξιακό αποτύπωμα μέσα από δράσεις και έργα υψηλής προστιθέμενης αξίας και με πολλαπλασιαστικά οφέλη τόσο για την κοινωνία, όσο και για την οικονομία -μετά την πανδημική κρίση- συμβάλλοντας τα μέγιστα στην εκκίνηση ενός νέου κύκλου ευημερίας για όλους. Το Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027 εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 29/7/2021.

Το επίσημο κείμενο του νέου ΕΣΠΑ 2021-2027 είναι διαθέσιμο στο σύνδεσμο: [Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027 \(29 Ιουλίου 2021\)](#).

Ο Εφαρμοστικός Νόμος για το ΕΣΠΑ 2021-2027 είναι ο Ν.4914/2022 και είναι διαθέσιμος στο σύνδεσμο: [Νόμος 4914/19.03.2022 \(ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022\) Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις](#).

Πηγή: <https://www.espa.gr/el/Pages/newespa21-27.aspx>

Ετήσια Μονάδα Εργασίας (ΕΜΕ)

Ετήσια Μονάδα Εργασίας. Η μία (1) ετήσια μονάδα εργασίας αντιστοιχεί σε ένα άτομο που εργάστηκε στην επιχείρηση ή για λογαριασμό της επιχείρησης, με καθεστώς πλήρους απασχόλησης κατά τη διάρκεια ολόκληρου του εξεταζόμενου έτους. Η εργασία των προσώπων που δεν έχουν εργαστεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ή που εργάστηκαν με καθεστώς μερικής απασχόλησης ή εποχιακά, υπολογίζεται ως κλάσματα ΕΜΕ.

Ευρώ

Το ευρώ είναι το κοινό νόμισμα 19 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία απαρτίζουν τη ζώνη του ευρώ. Καθιερώθηκε με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία ορίζει ότι ένας από τους στόχους της ΕΕ είναι να ιδρύσει μια οικονομική και νομισματική ένωση με το ευρώ ως νόμισμά της.

Το ευρώ εισήχθη σε κυκλοφορία σταδιακά.

Το 1999, 11 κράτη μέλη καθόρισαν τις συναλλαγματικές ισοτιμίες τους, υιοθέτησαν μια κοινή νομισματική πολιτική στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και καθιέρωσαν το ευρώ ως το νέο κοινό νόμισμά τους. Το ευρώ ήταν αρχικά ένα ηλεκτρονικό νόμισμα που χρησιμοποιούταν από χρηματοπιστωτικές αγορές και για πληρωμές χωρίς μετρητά.

Το 2002, τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα του ευρώ τέθηκαν σε κυκλοφορία και στη συνέχεια το ευρώ υιοθετήθηκε από περισσότερα κράτη μέλη ως το νόμισμά τους.

Σύμφωνα με τις συνθήκες της ΕΕ, όλα τα κράτη μέλη (με εξαίρεση τη Δανία, η οποία έχει ρήτρα εξαίρεσης) υποχρεούνται να υιοθετήσουν το ευρώ όταν πληρούν τα κριτήρια σύγκλισης (με απλά λόγια, όταν το ποσοστό πληθωρισμού, τα δημόσια οικονομικά τους, η συναλλαγματική ισοτιμία τους και τα μακροπρόθεσμα επιτόκια τους συγκλίνουν σε μεγάλο βαθμό με αυτά των τριών χωρών της ζώνης του ευρώ με την καλύτερη επίδοση). Αυτά τα κριτήρια επιδιώκουν να διασφαλίσουν ότι το κράτος μέλος που θα ενταχθεί στη ζώνη του ευρώ μπορεί να ενσωματωθεί ομαλά στη νομισματική ένωση χωρίς κίνδυνο διατάραξης είτε για το ίδιο είτε για τη ζώνη του ευρώ συνολικά.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία

Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία που εφαρμόζει η Επιτροπή υπό καθεστώς άμεσης ή έμμεσης διαχείρισης. Η Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία στηρίζεται από το ΕΤΠΑ. Η εν λόγω πρωτοβουλία καλύπτει όλες τις αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των λειτουργικών αστικών περιοχών, και συμβάλλει στην υλοποίηση της Αστικής Ατζέντας για την ΕΕ, μεταξύ άλλων με τη στήριξη της συμμετοχής των τοπικών αρχών στις θεματικές εταιρικές σχέσεις που θεσπίζονται στο πλαίσιο της Αστικής Ατζέντας για την ΕΕ.

Κατόπιν αιτήματος ενός ή περισσότερων κρατών μελών, η Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία μπορεί επίσης να στηρίζει τη διακυβερνητική συνεργασία σε αστικά θέματα.

Κάθε δύο χρόνια, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με τις εξελίξεις στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Αστικής Πρωτοβουλίας.

Το μοντέλο διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Αστικής Πρωτοβουλίας περιλαμβάνει τη συμμετοχή των κρατών μελών, των περιφερειακών και τοπικών αρχών και των πόλεων.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής

Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) European Union (EU)

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα ιδρύθηκε το 1952. Από κοινού με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ) του 1958, εξελίχθηκε μέσα από μια μακρά ιστορία διαδοχικών μεταρρυθμίσεων της Συνθήκης στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) το 1992.

Η ΕΕ αποτελεί συγχρόνως πολιτικό σχέδιο και νομική υπερεθνική οργάνωση.

Το πολιτικό σχέδιο που αντικατοπτρίζει τη βούληση των κρατών μελών της ΕΕ για μια διαρκώς στενότερη ένωση των λαών της Ευρώπης, στην οποία οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο ανοικτά και όσο το δυνατόν εγγύτερα στους πολίτες (άρθρο 1 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση).

Για την επίτευξη των παραπάνω, της έχουν ανατεθεί διάφοροι στόχοι:

- προώθηση της ειρήνης, των αξιών της και της ευημερίας των λαών
- δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης χωρίς σύνορα για τους πολίτες που ζουν στην ΕΕ
- εγκαθίδρυση εσωτερικής αγοράς στην οποία διασφαλίζονται η αειφόρος ανάπτυξη με βάση την ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη και τη σταθερότητα των τιμών, μια κοινωνική οικονομία της αγοράς με υψηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας, που στόχο έχει την πλήρη απασχόληση, την κοινωνική πρόοδο, την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της επιστημονικής πρόοδου

- καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και των διακρίσεων και προαγωγή της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών, της αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών και των δικαιωμάτων του παιδιού
- διασφάλιση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ
- σεβασμός της πολιτιστικής και γλωσσικής της πολυμορφίας των κρατών μελών και προστασία της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς
- εγκαθίδρυση οικονομικής και νομισματικής ένωσης, με νόμισμα το ευρώ
- στο πλαίσιο των σχέσεων της με τον υπόλοιπο κόσμο, η Ένωση ενεργεί σεβόμενη τις αξίες της και το διεθνές δίκαιο με σκοπό να διασφαλίσει την ειρήνη, την ασφάλεια, την αειφόρο ανάπτυξη, την ανάπτυξη των λαών και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η ΕΕ βασίζεται στις κοινές αξίες των κρατών μελών της, της, οι οποίες περιλαμβάνουν τον σεβασμό της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες. Η δήλωση των κρατών μελών σχετικά με τα σύμβολα της ΕΕ καθορίζει τα σύμβολα που εκφράζουν την αίσθηση κοινότητας των πολιτών της ΕΕ και την πίστη τους σε αυτήν:

- η σημαία (δώδεκα αστέρια σε μπλε φόντο)
- ο ύμνος («Ωδή στη χαρά» του Ludwig van Beethoven)
- το έμβλημα («Ενωμένοι στην πολυμορφία»)
- το νόμισμα (το ευρώ) και
- η Ημέρα της Ευρώπης (9 Μαΐου).

Η ΕΕ αποτελεί νομική οργάνωση που ιδρύθηκε κυρίως από τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη συνθήκη για τη λειτουργία της ΕΕ. Τα κράτη μέλη της ΕΕ εκχωρούν εξουσίες στην ΕΕ προκειμένου να επιτευχθούν οι από κοινού τους στόχοι. Η «μέθοδος της ΕΕ» (γνωστή και ως «κοινοτική μέθοδος») εφαρμόζεται στις περισσότερες πολιτικές που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της ΕΕ, με εξαίρεση:

- την αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις, όπου τα κράτη μέλη της ΕΕ διαθέτουν δικαίωμα πρωτοβουλίας και δικαίωμα προσφυγής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο όσον αφορά τον νομοθετικό τομέα
- την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, όπου υπερισχύει η διακυβερνητική μέθοδος.

Διαθέτει ενιαίο θεσμικό πλαίσιο (που αποτελείται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Ελεγκτικό Συνέδριο). Εξάλλου, η συνθήκη της Λισσαβόνας προσδίδει νομική προσωπικότητα στην ΕΕ.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) **European Commission (EC)**

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι το όργανο που ασκεί την εκτελεστική εξουσία στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ).

Η Επιτροπή, που ιδρύθηκε το 1957, απαρτίζεται πλέον από 27 επιτρόπους, συμπεριλαμβανομένου/-ης του/της προέδρου της. Ενεργεί με γνώμονα το γενικό συμφέρον της ΕΕ με πλήρη ανεξαρτησία από τις εθνικές κυβερνήσεις και λογοδοτεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Έχει το δικαίωμα να προτείνει νέα νομοθεσία με δική της πρωτοβουλία σε ευρύ φάσμα τομέων πολιτικής. Στους τομείς της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων μοιράζεται το δικαίωμα πρωτοβουλίας με τα κράτη μέλη. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο μπορούν από τη μεριά τους να ζητήσουν από την Επιτροπή να προτείνει νομοθεσία. Οι πολίτες της ΕΕ μπορούν και αυτοί να καλέσουν την Επιτροπή μέσω της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών να προτείνει νομοθεσία.

Η Επιτροπή έχει το δικαίωμα να εκδίδει μη νομοθετικές πράξεις, ιδίως κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικές πράξεις, και διαθέτει σημαντικές εξουσίες για τη διασφάλιση δίκαιων όρων ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων της ΕΕ.

Η Επιτροπή επιβλέπει την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ. Εκτελεί επίσης τον προϋπολογισμό της ΕΕ σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και διαχειρίζεται τα προγράμματα χρηματοδότησης. Επιπλέον, ασκεί συντονιστικά, εκτελεστικά και διαχειριστικά καθήκοντα σύμφωνα με τους όρους των Συνθηκών. Εκπροσωπεί, τέλος, την ΕΕ σε διεθνείς διαπραγματεύσεις, κυρίως στους τομείς της εμπορικής πολιτικής και της ανθρωπιστικής βοήθειας.

Η Επιτροπή είναι οργανωμένη κατά θεματικά τμήματα, τα οποία ονομάζονται Γενικές Διευθύνσεις (ΓΔ), και υπηρεσίες, που έχουν την έδρα τους κυρίως στις Βρυξέλλες και στο Λουξεμβούργο.

Ιστότοπος: https://commission.europa.eu/index_el

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ) **European Committee of the Regions**

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ) είναι συμβουλευτικό όργανο της ΕΕ αποτελούμενο από τοπικούς και περιφερειακούς εκλεγμένους εκπροσώπους και των 27 κρατών μελών που δημιουργήθηκε το 1994. Μέσω της ΕτΠ, οι εκπρόσωποι αυτοί μπορούν να εκφέρουν γνώμη για τις νομοθετικές πράξεις της ΕΕ που έχουν άμεσο αντίκτυπο στις περιφέρειες και τις πόλεις των κρατών μελών. Η ΕτΠ δίνει στις περιφέρειες και τις πόλεις τη δυνατότητα να διατυπώνουν επίσημα τη γνώμη τους κατά τη νομοθετική διαδικασία της ΕΕ, μεριμνώντας ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι απόψεις και οι ανάγκες των περιφερειακών και τοπικών αρχών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο της ΕΕ και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο οφείλουν να ζητούν τη γνώμη της ΕτΠ κατά την κατάρτιση νομοθεσίας για θέματα που αφορούν την τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση, όπως η υγεία, η εκπαίδευση, η απασχόληση, η κοινωνική πολιτική, η οικονομική και κοινωνική συνοχή, οι μεταφορές, η ενέργεια και η κλιματική αλλαγή. Σε περίπτωση που αυτό δεν γίνει, η ΕτΠ μπορεί να προσφύγει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Μόλις η ΕτΠ λάβει μια νομοθετική πρόταση, προετοιμάζει και εκδίδει γνωμοδότηση την οποία διαβιβάζει στα αρμόδια όργανα της ΕΕ. Η ΕτΠ εκδίδει επίσης γνωμοδοτήσεις με δική της πρωτοβουλία.

Τα μέλη της ΕτΠ είναι εκλεγμένοι εκπρόσωποι τοπικών ή περιφερειακών αρχών. Κάθε χώρα ορίζει μέλη της επιλογής της, τα οποία διορίζονται με ανανεώσιμη θητεία πέντε ετών από το Συμβούλιο της ΕΕ. Ο αριθμός των μελών ανά χώρα εξαρτάται από το μέγεθος του πληθυσμού της χώρας. Τα μέλη από μια χώρα απαρτίζουν την εθνική αντιπροσωπεία η οποία

αντικατοπτρίζει τις πολιτικές, γεωγραφικές, περιφερειακές και τοπικές ισορροπίες αυτής της χώρας. Κάθε μέλος μπορεί επίσης να επιλέξει να ανήκει σε μια πολιτική ομάδα της ΕτΠ. Σήμερα υπάρχουν έξι πολιτικές ομάδες που εκφράζουν διάφορες πολιτικές πεποιθήσεις: το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα (EPP), το Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα (PES), η ομάδα «Renew Europe», η ομάδα «Ευρωπαϊκή Συμμαχία» (EA), η ομάδα των Ευρωπαίων Συντηρητικών και Μεταρρυθμιστών (ECR) και οι Πράσινοι. Τα μέλη μπορούν επίσης, αν το επιθυμούν, να επιλέξουν να μην ανήκουν σε ένα πολιτικό κόμμα (αδέσμευτοι).

Η ΕτΠ διορίζει τον/την πρόεδρο από τα μέλη της με θητεία δύομισι ετών.

Η ΕτΠ εδρεύει στις Βρυξέλλες.

Ιστότοπος: <https://cor.europa.eu/el>

Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) **European Free Trade Association (EFTA)**

Η ΕΖΕΣ είναι μια διακυβερνητική οργάνωση που ιδρύθηκε το 1960 με τη Σύμβαση της ΕΖΕΣ, που προάγει το ελεύθερο εμπόριο και την οικονομική ολοκλήρωση μεταξύ των μελών της, εντός της Ευρώπης αλλά και παγκόσμια. Υπήρχαν 7 ιδρυτικές χώρες: Αυστρία, Δανία, Νορβηγία, Πορτογαλία, Σουηδία, Ελβετία και Ηνωμένο Βασίλειο. Το 1970 έγινε μέλος η Ισλανδία, το 1986 η Φινλανδία και το 1991 το Λιχτενστάιν. Παράλληλα, το 1973, η Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο έγιναν μέλη της ΕΕ το 1986, η Πορτογαλία έγινε μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), και, το 1995, η Αυστρία, η Φινλανδία και η Σουηδία έγιναν μέλη της ΕΕ, αποχωρώντας, κατά συνέπεια, από την ΕΖΕΣ. Η ΕΖΕΣ έχει επί του παρόντος 4 χώρες μέλη: την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία. Οι χώρες της ΕΖΕΣ έχουν αναπτύξει ένα από τα μεγαλύτερα δίκτυα Συμφωνιών Ελευθέρων Συναλλαγών (ΣΕΣ). Οι εν λόγω ΣΕΣ εκτείνονται σε πάνω από 60 χώρες και εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της ΕΕ.

Το ανώτερο διοικητικό όργανο της ΕΖΕΣ είναι το Συμβούλιο της ΕΖΕΣ. Σε γενικές γραμμές, συνεδριάζει 8 φορές τον χρόνο σε επίπεδο πρέσβευων και δύο φορές τον χρόνο σε υπουργικό επίπεδο.

Η έδρα της Γραμματείας της ΕΖΕΣ βρίσκεται στη Γενεύη και διαθέτει γραφεία στις Βρυξέλλες και στο Λουξεμβούργο. Η Γραμματεία στη Γενεύη συνδράμει το Συμβούλιο της ΕΖΕΣ στη διαχείριση των σχέσεων μεταξύ των 4 κρατών της ΕΖΕΣ και ασχολείται με τη διαπραγμάτευση και την εκτέλεση των ΣΕΣ και των Κοινών Δηλώσεων περί Συνεργασίας με χώρες που δεν είναι μέλη της ΕΕ. Η Γραμματεία στις Βρυξέλλες παρέχει υποστήριξη για τη διαχείριση της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας νέας νομοθεσίας και της συνδρομής στην παροχή σχολίων και παρατηρήσεων στο πλαίσιο της λήψης αποφάσεων της ΕΕ. Η Στατιστική Υπηρεσία της ΕΖΕΣ στο Λουξεμβούργο συμβάλει στην ανάπτυξη ενός ευρέος και ολοκληρωμένου ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος.

Η Εποπεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ (ΕΑΕ) παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τους κανόνες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) στην Ισλανδία, στο Λιχτενστάιν και στη Νορβηγία. Έχει αρμοδιότητες που είναι παρόμοιες με τις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά την εποπτεία και την εφαρμογή της νομοθεσίας του ΕΟΧ.

Το Δικαστήριο της ΕΖΕΣ, που έχει έδρα στο Λουξεμβούργο, έχει την αρμοδιότητα και την εξουσία να επιλύει εσωτερικές και εξωτερικές διαφορές όσον αφορά την εφαρμογή ή την ερμηνεία της συμφωνίας για τον ΕΟΧ. Η δικαιοδοσία του αντιστοιχεί στη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ζητήματα σχετικά με τις χώρες του ΕΟΧ ΕΖΕΣ.

Ιστότοπος: <https://www.efta.int/>

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) **European Economic and Social Committee (EESC)**

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) είναι ένα συμβουλευτικό όργανο της ΕΕ. Συστάθηκε το 1957 με σκοπό να εκπροσωπεί τα συμφέροντα των διάφορων οικονομικών και κοινωνικών ομάδων στις χώρες της ΕΕ. Σύμφωνα με τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), η ΕΟΚΕ αποτελείται από 350 μέλη. Σε κάθε χώρα της ΕΕ αντιστοιχούν από 5 έως 24 μέλη. Τα μέλη χωρίζονται σε 3 ομάδες, εκπροσωπώντας, αντιστοίχως, τα συμφέροντα: 1. των εργοδοτών, 2. των εργαζομένων καθώς και 3. των τομέων συγκεκριμένων δραστηριοτήτων (όπως γεωργών, μικρών επιχειρήσεων, ελεύθερων επαγγελματιών, καταναλωτών, συνεταιρισμών, οικογενειών, περιβαλλοντικών ομάδων). Τα μέλη της ΕΟΚΕ διορίζονται για 5 έτη (ανανεώσιμη θητεία).

Η ΕΟΚΕ συμβουλεύει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις περιπτώσεις που ορίζονται στις συνθήκες της ΕΕ. Μπορεί επίσης να διατυπώνει γνώμη με δική της πρωτοβουλία. Ο ρόλος, η οργάνωση και οι αρμοδιότητές της διέπονται από το άρθρο 13 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και τα άρθρα 301-304 της ΣΛΕΕ.

Ιστότοπος: <https://www.eesc.europa.eu/el>

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (EUROSTAT)

Είναι η Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πραγματοποιεί και δημοσιεύει τακτικά στατιστικές αναλύσεις και προβλέψεις και εφοδιάζει τα όργανα της ΕΕ με στοιχεία στα οποία αυτά βασίζουν τις αποφάσεις και τη δράση τους. Η Eurostat παράγει ευρωπαϊκές στατιστικές σε συνεργασία με τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες και άλλες εθνικές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ. Αυτή η σύμπραξη είναι γνωστή ως Ευρωπαϊκό Στατιστικό Σύστημα (European Statistical System – ESS). Περιλαμβάνει επίσης τις στατιστικές αρχές των χωρών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) και της Ελβετίας. Η Eurostat συντονίζει τις στατιστικές δραστηριότητες σε επίπεδο Ένωσης και ειδικότερα εντός της Επιτροπής.

Πηγή: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/about-us/who-we-are?>

Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση (ΕΣΑ) **European Employment Strategy (EES)**

Η ΕΣΑ, που εγκαινιάστηκε το 1997 στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου, αποτελεί τον βασικό μηχανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον συντονισμό των μεταρρυθμιστικών προσπαθειών των χωρών της ΕΕ στον τομέα της αγοράς εργασίας και των κοινωνικών πολιτικών. Ο μηχανισμός αυτός βασίζεται στη συγκριτική αξιολόγηση, την παρακολούθηση και τη μάθηση αντί για τη νομοθεσία.

Από το 1997 και μετά, η ΕΣΑ υπέστη διάφορες αλλαγές σε ό,τι αφορά τόσο τη διακυβέρνηση όσο και τον προσανατολισμό της πολιτικής. Το 2005, επαναδρομολογήθηκε στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισαβόνας. Το γεγονός αυτό οδήγησε σε συγχώνευση των ευρωπαϊκών κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση με τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών (ΓΠΟΠ) σε ένα ενιαίο σύνολο ολοκληρωμένων κατευθυντήριων γραμμών για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Η στρατηγική της Λισαβόνας αναθεωρήθηκε το 2010 με την εκκίνηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Οι χώρες της ΕΕ ενέκριναν νέες προτεραιότητες, οι οποίες μεταφράστηκαν σε νέους στόχους και ολοκληρωμένες

κατευθυντήριες γραμμές. Από το 2011, η ΕΣΑ είναι πλήρως ενσωματωμένη στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, τον ετήσιο κύκλο συντονισμού της οικονομικής πολιτικής.

Η ΕΣΑ βασίζεται:

- στην κοινή έκθεση για την απασχόληση, που αναλύει τις βασικές προκλήσεις για την απασχόληση που αντιμετωπίζουν οι χώρες της ΕΕ και τις αντιδράσεις πολιτικής τους ως προς τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους·
- στην ετήσια έρευνα για την ανάπτυξη, που καθορίζει τις μακροοικονομικές προτεραιότητες της ΕΕ για την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης και την προώθηση της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης και ανοίγει το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο·
- στις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές, που καθορίζουν τις βασικές προτεραιότητες πολιτικής σε ό,τι αφορά τα θέματα απασχόλησης και τα κοινωνικά θέματα·
- στις συστάσεις ανά χώρα, που παρέχουν προσαρμοσμένη καθοδήγηση στις χώρες της ΕΕ σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων, καθώς και των προκλήσεων σχετικά με την απασχόληση.

Ιστότοπος: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=101&langId=el>

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) European Convention on Human Rights (ECHR)

Η ΕΣΔΑ, που υπεγράφη το 1950 από το Συμβούλιο της Ευρώπης, είναι μια διεθνής συνθήκη για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών στην Ευρώπη. Στη Σύμβαση αυτή συμμετέχουν και οι 47 χώρες του Συμβουλίου της Ευρώπης, 27 από τις οποίες είναι μέλη της ΕΕ.

Με τη Συνθήκη συγκροτήθηκε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που αποσκοπεί στην προστασία των ατόμων από τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Κάθε άτομο του οποίου τα δικαιώματα έχουν παραβιαστεί βάσει της Σύμβασης από κράτος που συμμετέχει σε αυτήν, μπορεί να προσφύγει στο Δικαστήριο. Πρόκειται για καινοτόμο χαρακτηριστικό, καθώς παρέχει στα άτομα δικαιώματα στον διεθνή χώρο. Οι αποφάσεις που διαπιστώνουν παραβίαση δικαιωμάτων είναι δεσμευτικές για τις οικείες χώρες. Η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης εποπτεύει την εκτέλεση των αποφάσεων. Η Σύμβαση περιλαμβάνει αρκετά πρωτόκολλα, που τροποποιούν το πλαίσió της. Η συνθήκη της Λισαβόνας, που τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009, επιτρέπει στην ΕΕ να προσχωρήσει στην ΕΣΔΑ και ένα σχέδιο συμφωνίας προσχώρησης οριστικοποιήθηκε το 2013.

Ιστότοπος: <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) συστάθηκε το 1991 και έχει την έδρα της στο Λονδίνο.

Συστάθηκε προκειμένου να παράσχει υποστήριξη για τη μετάβαση των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης στην οικονομία της αγοράς μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου. Το

γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της επεκτάθηκε αργότερα στις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και στη συνέχεια στις χώρες της νότιας και της ανατολικής Μεσογείου. Επί του παρόντος δραστηριοποιείται σε περισσότερες από 30 χώρες. Στους μετόχους της ΕΤΑΑ συγκαταλέγονται 65 χώρες, καθώς και η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Πολιτική εντολή της ΕΤΑΑ είναι να βοηθήσει μόνον όσες χώρες έχουν δεσμευτεί να εφαρμόσουν τις αρχές της πολυκομματικής δημοκρατίας και του πλουραλισμού.

Μολονότι η ΕΤΑΑ έχει χορηγήσει μεγάλο μέρος της χρηματοδότησής της στις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, έχει επιδείξει επίσης μεγάλη δραστηριότητα στη στήριξη των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Η στήριξη των τελευταίων πραγματοποιήθηκε τόσο μέσω άμεσων επενδύσεων όσο και μέσω πιστώσεων προς αυτά για τη χορήγηση δανείων στις επιχειρήσεις. Μια άλλη σημαντική εστίαση της χρηματοδότησης της ΕΤΑΑ υπήρξε ο τομέας των μεταφορών, της ενέργειας και των υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης.

Ιστότοπος: <https://www.eib.org/en/>

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) European Investment Bank (EIB)

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων ή οποιοσδήποτε θυγατρικές της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

Πηγή: *Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων*

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) Office européen de lutte antifraude (OLAF)

Η OLAF, η οποία ιδρύθηκε με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αντικατέστησε τη μονάδα συντονισμού για την καταπολέμηση της απάτης (UCLAF) που είχε δημιουργηθεί το 1988 και το πεδίο δράσης της περιοριζόταν αποκλειστικά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η OLAF διερευνά περιπτώσεις απάτης εις βάρος του προϋπολογισμού της ΕΕ, διαφθοράς και σοβαρών παραπτώσεων στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Χαράσσει επίσης την πολιτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης. Η OLAF ερευνά περιπτώσεις απάτης, διαφθοράς, και κάθε άλλη αξιόποινη πράξη που θίγει τα δημοσιονομικά συμφέροντα της ΕΕ σχετικά με τα εξής:

- όλες τις δαπάνες της ΕΕ: οι κυριότερες κατηγορίες δαπανών αφορούν τα διαρθρωτικά ταμεία, τα ταμεία γεωργικής πολιτικής και αγροτικής ανάπτυξης, τις άμεσες δαπάνες και την εξωτερική βοήθεια,
- ορισμένες πηγές εσόδων της ΕΕ, κυρίως τους τελωνειακούς δασμούς,
- υποψίες για σοβαρά παραπτώματα που διαπράττονται από υπαλλήλους της ΕΕ και μέλη των θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

Ιστότοπος: <https://anti-fraud.ec.europa.eu/>

Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)

Το ΕΓΤΑΑ είναι ένα από τα δύο ταμεία της ΕΕ που παρέχουν χρηματική ενίσχυση για την εφαρμογή της ΚΓΠ (το άλλο είναι το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων). Αποσκοπεί στην ενθάρρυνση της αγροτικής ανάπτυξης σε ολόκληρη την ΕΕ, παράλληλα με άλλες πρωτοβουλίες αυτού του τομέα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική χρήση της χρηματοδότησης της ΕΕ. Το ταμείο ιδρύθηκε δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 για την χρηματοδότηση της Ένωσης για την αγροτική ανάπτυξη. Η λειτουργία του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης διέπεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013, με τον οποίο συμπληρώνονται οι διατάξεις του δευτέρου μέρους του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Το ΕΓΤΑΑ στοχεύει:

- στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στη γεωργία
- στη διασφάλιση αφενός της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων και αφετέρου της αποδοτικής υλοποίησης των μέτρων αντιμετώπισης της αλλαγής του κλίματος
- στην επίτευξη ισορροπημένης εδαφικής ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών σε ολόκληρη την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας και της διατήρησης θέσεων απασχόλησης.

Οι προτεραιότητές του ΕΓΤΑΑ είναι η στήριξη των δράσεων της ΕΕ για την επίτευξη έξι στόχων προτεραιότητας:

1. προώθηση της μεταφοράς γνώσεων και της καινοτομίας·
2. ενίσχυση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας όλων των τύπων γεωργίας, καθώς και της βιώσιμης διαχείρισης των δασών·
3. προώθηση της οργάνωσης της αλυσίδας τροφίμων, περιλαμβανομένης της επεξεργασίας και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, της καλής διαβίωσης των ζώων και της διαχείρισης κινδύνων·
4. αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που συνδέονται με τη γεωργία και τη δασοπονία·
5. προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων και της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα·
6. προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας και της οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές.

Ο κανονισμός του ΕΓΤΑΑ τροποποιήθηκε το 2017 με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/2393 (έναρξη εφαρμογής από την 1η Ιανουαρίου 2018), το 2020 – λόγω της πανδημίας COVID-19 – με τον τροποποιητικό κανονισμό (ΕΕ) 2020/872, τους μεταβατικούς κανόνες του τροποποιητικού Κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220 για τα έτη 2021 και 2022 και το 2022 με τον τροποποιητικό κανονισμό (ΕΕ) 2022/1033. Από την 1^η Ιανουαρίου 2023

Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΔΑΑ) λειτουργεί ως κόμβος πληροφοριών σχετικά με την έμπρακτη εφαρμογή των πολιτικών, των προγραμμάτων, των έργων και άλλων πρωτοβουλιών αγροτικής ανάπτυξης και τον τρόπο βελτίωσής τους για περισσότερα αποτελέσματα. Στόχος του είναι να προσεγγίσει και να εμπλέξει όλα τα άτομα που ενδιαφέρονται για την αγροτική ανάπτυξη στην Ευρώπη και πιστεύουν σ' αυτή.

Το ΕΔΑΑ υποστηρίζει την αποτελεσματική εφαρμογή των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης των χωρών της ΕΕ με την παραγωγή και την ανταλλαγή γνώσεων, καθώς και με τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών και συνεργασίας σε ολόκληρη την αγροτική Ευρώπη. Το ΕΔΑΑ παρέχει πληθώρα πληροφοριών σχετικά με την εφαρμογή των ΠΑΑ στο σύνολο της ΕΕ.

Πηγή: https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/rural-development_el

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) **European Court of Auditors (ECA)**

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) είναι θεσμικό όργανο της ΕΕ για τη διασφάλιση ότι τα κεφάλαια της ΕΕ καταχωρίζονται ορθά και ότι όλα τα κεφάλαια εισπράττονται και δαπανώνται σύμφωνα με τους δημοσιονομικούς κανόνες της ΕΕ. Το ΕΕΣ ιδρύθηκε προκειμένου να ελέγχει τα οικονομικά της ΕΕ. Αφετηρία του ελεγκτικού έργου του αποτελούν ο προϋπολογισμός και οι πολιτικές της ΕΕ, πρωτίστως δε οι τομείς που αφορούν την οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση, την προστιθέμενη αξία, τα δημόσια οικονομικά, το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα. Το ΕΕΣ ελέγχει τον προϋπολογισμό από την άποψη τόσο των εσόδων όσο και των δαπανών. Το ΕΕΣ:

- Συμβάλει στη βελτίωση της δημόσιας λογοδοσίας στην ΕΕ
- Καταρτίζει εκθέσεις προς χρήση από τους υπευθύνους για τη χάραξη πολιτικής και τους πολίτες της ΕΕ
- Συνεργάζεται στενά με άλλα ανώτατα όργανα ελέγχου
- Διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη και εφαρμογή διεθνών προτύπων (π.χ. αυτών του INTOSAI).

Έχει έδρα στο Λουξεμβούργο.

Ιστότοπος: <https://www.eca.europa.eu/el/Pages/ecadefault.aspx>

Πηγή: <https://www.eca.europa.eu/el/Pages/ecadefault.aspx>

Ευρωπαϊκό Εξάμηνο **European Semester**

Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο εντάσσεται στο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο τα κράτη μέλη ευθυγραμμίζουν τις δημοσιονομικές και οικονομικές πολιτικές τους προς τους κανόνες που έχουν συμφωνηθεί σε ενωσιακό επίπεδο. Μολονότι το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο ήταν αρχικά κυρίως οικονομικό εγχείρημα, έχει εξελιχθεί, ενσωματώνοντας στη διαδικασία και άλλους σχετικούς τομείς πολιτικής. Αυτή η διαδικασία συντονισμού της κοινωνικοοικονομικής πολιτικής πραγματοποιείται ετησίως από τον Νοέμβριο έως τον Ιούλιο.

Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο έχει τους ακόλουθους στόχους:

- συμβάλλει στη διασφάλιση της σύγκλισης και της σταθερότητας στην ΕΕ
- συμβάλλει στη διασφάλιση υγιών δημόσιων οικονομικών
- ενισχύει την οικονομική ανάπτυξη
- προλαμβάνει τις υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες στην ΕΕ
- παρακολουθεί την εφαρμογή των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας
- συντονίζει και παρακολουθεί τις πολιτικές απασχόλησης και τις κοινωνικές πολιτικές
- Πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης (γενικές πληροφορίες)

- Σχέδιο ανάκαμψης (γενικές πληροφορίες)

Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο καλύπτει διάφορους τομείς συντονισμού των οικονομικών και των κοινωνικών πολιτικών:

- δημοσιονομικές πολιτικές, ώστε να διασφαλίζεται η βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών σύμφωνα με το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης
- πρόληψη υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών
- διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, με έμφαση στην προώθηση της ανάπτυξης και της απασχόλησης
- διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που προβλέπονται στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας
- πολιτικές απασχόλησης και κοινωνικές πολιτικές, σύμφωνα με τις αρχές του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων

Πηγή: <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/european-semester/>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων European Institute for Gender Equality (EIGE)

Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) είναι αποκεντρωμένος οργανισμός της ΕΕ που δρύθηκε το 2010 με στόχο να ενισχύσει και να προωθήσει την ισότητα των φύλων στην ΕΕ. Το EIGE εργάζεται για να κατοχυρωθεί η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών στην ΕΕ και πέραν αυτής έτσι ώστε να έχουν όλοι τις ίδιες ευκαιρίες, ανεξαρτήτως φύλου.

Οι έρευνες του EIGE συμβάλουν στην καλύτερη κατανόηση και ενημέρωση σε θέματα ισότητας των φύλων, σε όλους τους τομείς της ζωής. Με την παροχή από το EIGE τεκμηριωμένης πρακτικής πληροφόρησης, υποστηρίζεται η προσπάθεια των υπευθύνων χάραξης πολιτικής, ώστε να φέρουν την Ευρώπη πιο κοντά στην επίτευξη του στόχου της ισότητας των φύλων και τη βελτίωση της ζωής τόσο των γυναικών όσο και των ανδρών.

Ιστότοπος: <http://eige.europa.eu/>

Έχει έδρα στο Βίλνιους της Λιθουανίας.

Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης Centre Européen pour le Développement de la Formation Professionnelle (C.E.DE.FO.P.)

Το Cedefop, ένας από τους αποκεντρωμένους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδρύθηκε ⁽¹⁾ το 1975 και έχει την έδρα του στην Ελλάδα από το 1995. Αποστολή του είναι να συμβάλλει στην ανάπτυξη και υλοποίηση ευρωπαϊκών πολιτικών για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK). Για την εξυπηρέτηση του σκοπού αυτού επικουρεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη της ΕΕ και τους κοινωνικούς εταίρους.

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» ⁽²⁾, που αποσκοπεί στην επίτευξη μιας οικονομικής ανάπτυξης έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς που να βασίζεται στη γνώση και την καινοτομία, έθεσε ως στόχο την αύξηση του ποσοστού απασχόλησης σε 75%. Η επιτυχία της πολιτικής αυτής εξαρτάται από τις δεξιότητες του εργατικού δυναμικού της Ευρώπης. Οι επιχειρήσεις χρειάζονται άτομα με δεξιότητες που επιτρέπουν την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, και συνεπώς προάγουν την ανταγωνιστικότητα.

Ταυτόχρονα, πρέπει κανείς να διαθέτει τα κατάλληλα τυπικά προσόντα για να βρει δουλειά. Όσοι διαθέτουν χαμηλά ή καθόλου προσόντα έχουν σχεδόν τριπλάσιες πιθανότητες να μείνουν άνεργοι σε σχέση με τα άτομα που διαθέτουν υψηλότερου επιπέδου προσόντα. Τα

άτομα που ανήκουν στην πρώτη αυτή κατηγορία είναι περίπου 75 εκατομμύρια, σχεδόν το ένα τρίτο του ενεργού πληθυσμού της ΕΕ. Παράλληλα, πάρα πολλοί νέοι (περίπου 15%) εγκαταλείπουν το σχολείο πριν αποκτήσουν τυπικά προσόντα.

(¹) Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (1975). Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 337/75 του Συμβουλίου της 10ης Φεβρουαρίου 1975 περί δημιουργίας Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop), *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, L 39 της 13.2.1975, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2051/2004 του Συμβουλίου.

Το 2019, ο ιδρυτικός κανονισμός του Cedefop αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό 2019/128.

<http://www.cedefop.europa.eu/en/about-cedefop/what-we-do/cedefop-regula...>

(²) Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2010). *Ευρώπη 2020: Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, ανακοίνωση της Επιτροπής*.

COM(2010) 2020 τελικό. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN...>

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (2010). *Ευρώπη 2020: Νέα ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση και την ανάπτυξη. Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου*. Βρυξέλλες, 25/26 Μαρτίου 2010. http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/10/st00/st00007_e10.pdf

Πηγή: <https://www.cedefop.europa.eu/>

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο European Parliament

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το οποίο εδρεύει στο Στρασβούργο και στις Βρυξέλλες, εκπροσωπεί τα συμφέροντα των πολιτών της ΕΕ. Μαζί με το Συμβούλιο, αποτελεί το βασικό όργανο λήψης αποφάσεων της ΕΕ.

Οι 705 βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, γνωστοί και ως ευρωβουλευτές, εκλέγονται άμεσα από τους ψηφοφόρους της ΕΕ κάθε 5 χρόνια. Οι πιο πρόσφατες εκλογές πραγματοποιήθηκαν το 2019. Κάθε χώρα της ΕΕ εκλέγει έναν αριθμό μελών ανάλογο του πληθυσμού της. Οι βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατανέμονται σε ομάδες σύμφωνα με την εθνικότητά τους, αλλά σε πολιτικές ομάδες στις οποίες εκπροσωπούνται διάφορες χώρες, ή συμμετέχουν ως ανεξάρτητοι, Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σήμερα είναι ο κ. Νταβίντ Σασόλι.

Ιστότοπος: <https://www.europarl.europa.eu/portal/el>

Πηγή: *Σύντομος οδηγός για την ΕΕ (υπηρεσία επίσημων εκδόσεων της ΕΕ)*

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) European Social Fund Plus (ESF+)

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus (ESF+) είναι το κύριο μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για επενδύσεις σε ανθρώπους και υποστήριξη της εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Με προϋπολογισμό σχεδόν 99,3 δισεκατομμυρίων ευρώ για την περίοδο 2021-2027, το ΕΚΤ+ θα συνεχίσει να συνεισφέρει σημαντικά στις πολιτικές της ΕΕ για την απασχόληση, την κοινωνική και την εκπαίδευση και τις δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένων των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων σε αυτούς τους τομείς.

Το Ταμείο θα είναι επίσης ένας από τους ακρογωνιαίους λίθους της κοινωνικοοικονομικής ανάκαμψης της ΕΕ από την πανδημία του κορωνοϊού. Η πανδημία έχει αντιστρέψει τα κέρδη στη συμμετοχή στην εργασία, αμφισβητεί τα συστήματα εκπαίδευσης και υγείας και έχει αυξήσει τις ανισότητες. Το ΕΚΤ+ θα είναι ένα από τα βασικά μέσα της ΕΕ που θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν αυτές τις προκλήσεις.

Ως μέρος της πολιτικής συνοχής, το ΕΚΤ+ θα συνεχίσει επίσης την αποστολή του να υποστηρίζει την οικονομική, εδαφική και κοινωνική συνοχή στην ΕΕ – μειώνοντας τις ανισότητες μεταξύ των κρατών μελών και των περιφερειών.

Το ΕΚΤ+ συγκεντρώνει τέσσερα χρηματοδοτικά μέσα που ήταν χωριστά κατά την προγραμματική περίοδο 2014-20: το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας στους Απόρους (FEAD), την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων και το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (EaSI).

Η διαχείριση της στήριξης στο πλαίσιο του ΕΚΤ+ γίνεται κυρίως από τα κράτη μέλη, ενώ η Επιτροπή διαδραματίζει εποπτικό ρόλο. Συνεπώς, η χρηματοδότηση πραγματοποιείται μέσω:

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) αποτελείται από δύο σκέλη:

- το σκέλος υπό επιμερισμένη διαχείριση (το «σκέλος του ΕΚΤ+ υπό επιμερισμένη διαχείριση») και
- το σκέλος «Απασχόληση και Κοινωνική Καινοτομία» (το «σκέλος EaSI»).

Το σκέλος της κοινής διαχείρισης - εφαρμόζεται από τα κράτη μέλη σε συνεργασία με την Επιτροπή. Οι πόροι αυτοί έχουν προϋπολογισμό περίπου 98,5 δισεκατομμυρίων ευρώ για την προγραμματική περίοδο 2021-2027

Το σκέλος της Απασχόλησης και της Κοινωνικής Καινοτομίας (EaSI) - υλοποιείται από την Επιτροπή με προϋπολογισμό κοντά στα 762 εκατομμύρια ευρώ για την περίοδο 2021-2027.

Ιστότοπος: <https://ec.europa.eu/european-social-fund-plus/el>

Πηγή: <https://ec.europa.eu/european-social-fund-plus/en/what-esf>

Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων

Το κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Αναφοράς, το οποίο συνδέει τα εθνικά συστήματα και πλαίσια επαγγελματικών προσόντων διαφορετικών χωρών. Περικλείει τη γενική εκπαίδευση και την εκπαίδευση ενηλίκων, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και την ανώτατη εκπαίδευση. Διακρίνεται σε οκτώ (8) επίπεδα, τα οποία καλύπτουν όλο το φάσμα των επαγγελματικών προσόντων.

Πηγή: Ν. 4763/2020 (ΦΕΚ 254/Α/21-12-2020) "Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018"

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ή Συμβούλιο Αρχηγών Κρατών και Κρατών και Κυβερνήσεων European Council

Μετά τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης της Λισαβόνας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο είναι θεσμικό όργανο της ΕΕ. Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου εκλέγεται με ειδική πλειοψηφία για δύομισι έτη. Το 2019 πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου εξελέγη ο Charles Michel.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το οποίο απαρτίζεται από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών, καθώς και από τον πρόεδρό του και τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συνέρχεται τουλάχιστον 4 φορές κάθε έτος. Ο ύπατος εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας συμμετέχει στις εργασίες του.

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου είναι να παρέχει στην ΕΕ την αναγκαία για την ανάπτυξη της ώθηση και να καθορίζει τους γενικούς της πολιτικούς προσανατολισμούς και προτεραιότητες (άρθρο 15 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση – ΣΕΕ), συμπεριλαμβανομένων των εξής:

- καθορισμός των στρατηγικών συμφερόντων και στόχων που αφορούν την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) της ΕΕ, καθώς και άλλους τομείς που εμπίπτουν στην εξωτερική δράση της ΕΕ (άρθρα [22](#) και [26](#) ΣΕΕ).
- διατύπωση των γενικών προσανατολισμών των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και της ΕΕ (άρθρο [121](#) της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ – ΣΛΕΕ) ή εξέταση της κατάστασης της απασχόλησης στην ΕΕ (άρθρο [148](#)).
- διαπίστωση της ύπαρξης σοβαρής και διαρκούς παραβίασης από κράτος μέλος των αξιών της ΕΕ (άρθρο [7](#) παράγραφος 2 ΣΕΕ).

Δεν ασκεί νομοθετική λειτουργία. Ωστόσο, καθορίζει τους στρατηγικούς προσανατολισμούς του νομοθετικού και επιχειρησιακού προγραμματισμού στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης (άρθρο [68](#) ΣΛΕΕ). Δύναται επίσης να παρεμβαίνει σε ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης (άρθρο [48](#) ΣΛΕΕ) ή σε ποινικές υποθέσεις (άρθρα [82](#) και [83](#) ΣΛΕΕ) εφόσον μέλος του Συμβουλίου, υπό τους όρους που ορίζει η Συνθήκη, ζητήσει να υποβληθεί σχέδιο νομοθετικής πράξης στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δύναται επίσης να εκδίδει, ομόφωνα, απόφαση η οποία επιτρέπει στο Συμβούλιο να αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία και όχι ομόφωνα όταν εκδίδει κανονισμό που καθορίζει το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (άρθρο [312](#) παράγραφος 2 ΣΛΕΕ). Εκδίδει επίσης αποφάσεις σχετικά με τη λειτουργία του Συμβουλίου (άρθρο [236](#) ΣΛΕΕ) και τη σύνθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (άρθρο [14](#) ΣΕΕ).

Οι αποφάσεις του λαμβάνονται με συναίνεση ή, αν ορίζεται από τις συνθήκες, ομόφωνα, με ειδική πλειοψηφία ή με απλή πλειοψηφία. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθορίζει την πολιτική ατζέντα της ΕΕ, παραδοσιακά διατυπώνοντας «συμπεράσματα» κατά τις συνεδριάσεις του στις οποίες εντοπίζονται ζητήματα που προκαλούν προβληματισμό και μέτρα που πρέπει να ληφθούν.

Ιστότοπος: <https://www.consilium.europa.eu/el/european-council/>

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το κλίμα European Climate Pact

Το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το Κλίμα είναι μια ευκαιρία για ανθρώπους, κοινότητες και οργανισμούς να συμμετάσχουν στη δράση για το κλίμα σε ολόκληρη την Ευρώπη και:

- να ενημερωθούν για την κλιματική αλλαγή
- να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν λύσεις
- να συνδεθούν με άλλους και να μεγιστοποιήσουν τον αντίκτυπο αυτών των λύσεων.

Ως μέρος της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας το Σύμφωνο στοχεύει να γίνει ένας ζωντανός χώρος ανταλλαγής πληροφοριών, συζητήσεων και δράσης για την κλιματική κρίση, και προσφορά υποστήριξης για ένα ευρωπαϊκό κίνημα για το κλίμα για να αναπτυχθεί και να εδραιωθεί.

Επειδή η κλιματική κρίση είναι πραγματική και η ΕΕ έχει δεσμευτεί να την καταπολεμήσει, αλλά και επειδή οι επιστήμονες κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου και τονίζουν ότι οι δράσεις πρέπει να είναι άμεσες ώστε να επιτευχθεί η Συμφωνία του Παρισιού, ιδίως να περιορισθεί η υπερθέρμανση του πλανήτη σε πολύ κάτω από τους 2°C κατ' αρχάς αλλά και να συνεχισθούν οι προσπάθειες για τον περιορισμό της θέρμανσης στους 1,5°C πάνω από τα επίπεδα του 1990 η χρησιμότητα ενός Ευρωπαϊκού Συμφώνου για το Κλίμα είναι προφανής.

Τον Δεκέμβριο του 2019 επετεύχθη η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία για τη μετάβαση σε μια δικαιότερη, υγιέστερη και πιο ευημερούσα κοινωνία για τις μελλοντικές γενιές. Οι λύσεις

που περιγράφονται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία μπορούν να επιτύχουν μόνο εάν εμπλακούν και αναλάβουν δράση όλοι οι άνθρωποι, οι κοινότητες και οι οργανισμοί. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο δημιουργήθηκε το Σύμφωνο, που είναι μια πλατφόρμα για να κοινή δράση, για ανάπτυξη λύσεων και δημιουργία δικτύων για πραγματική αλλαγή.

Οι στόχοι του Συμφώνου είναι:

- ευαισθητοποίηση για τα κλιματικά ζητήματα και τις δράσεις της ΕΕ
- ενθάρρυνση της δράσης για το κλίμα και λειτουργία ως καταλύτης για την εμπλοκή των πολιτών
- σύνδεση πολιτών και οργανισμών που δρουν για το κλίμα.

Όλοι ενθαρρύνονται να συμμετέχουν με όποιον τρόπο μπορούν. Οι απλούστεροι από τους πολλούς τρόπους συμμετοχής είναι το να γίνει ο πολίτης Πρεσβευτής του Συμφώνου για το Κλίμα και να αναλάβει δράση φιλική προς το κλίμα αναλαμβάνοντας δεσμεύσεις είτε ατομικές (όλοι οι Ευρωπαίοι μπορούν να κάνουν πρακτικά, καθημερινά βήματα για να μειώσουν το αποτύπωμα άνθρακα και να συμβάλουν σε μια πιο βιώσιμη ζωή) είτε να οργανωθεί και να συμμετάσχει σε ομαδική δέσμευση (οργανισμοί και ομάδες μπορούν να κάνουν τη διαφορά εμπλέκοντας τους εργαζόμενους και πολλούς άλλους ενδιαφερόμενους φορείς στην πράσινη μετάβαση).

Πηγή: https://climate.ec.europa.eu/eu-action/european-green-deal/european-climate-pact_en

Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ) European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund (EMFAF)

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας («ΕΤΘΑΥ») αποσκοπεί να βοηθήσει τους παράκτιους πληθυσμούς, καθώς και όσους εργάζονται στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας να προσαρμοστούν στην κοινή αλιευτική πολιτική (ΚΑΠ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Η λειτουργία του διέπεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1139 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1004 και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) European Regional Development Fund (ERDF)

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) στοχεύει στην ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τη διόρθωση των ανισορροπιών μεταξύ των περιφερειών της. Το 2021-2027 θα επιτρέψει επενδύσεις σε μια πιο έξυπνη, πιο πράσινη, πιο συνδεδεμένη και πιο κοινωνική Ευρώπη που θα είναι πιο κοντά στους πολίτες της

Το ΕΤΠΑ χρηματοδοτεί προγράμματα με κοινή ευθύνη μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των εθνικών και περιφερειακών αρχών των κρατών μελών. Οι διοικήσεις των κρατών μελών επιλέγουν ποια έργα θα χρηματοδοτήσουν και αναλαμβάνουν την ευθύνη για την καθημερινή διαχείριση.

Το 2021-2027, το ταμείο θα επιτρέψει τις επενδύσεις να κάνουν την Ευρώπη και τις περιφέρειές της:

-**Πιο ανταγωνιστικό και πιο έξυπνο**, μέσω της καινοτομίας και της υποστήριξης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, καθώς και της ψηφιοποίησης και της ψηφιακής συνδεσιμότητας

-**Πιο πράσινο**, χαμηλών εκπομπών άνθρακα και ελαστικό

-**Πιο συνδεδεμένο με τη βελτίωση της κινητικότητας**

-**Περισσότερο κοινωνικό**, υποστηρίζοντας την αποτελεσματική και χωρίς αποκλεισμούς απασχόληση, εκπαίδευση, δεξιότητες, κοινωνική ένταξη και ίση πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, καθώς και ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού

-**Πιο κοντά στους πολίτες**, υποστηρίζοντας την τοπική ανάπτυξη και τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη σε ολόκληρη την ΕΕ

Με βάση την ευημερία τους, όλες οι περιφέρειες και τα κράτη μέλη θα επικεντρώσουν τη στήριξη σε μια πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη Ευρώπη (στόχος πολιτικής – ΣΠ 1), καθώς και σε μια πιο πράσινη μετάβαση με χαμηλές εκπομπές άνθρακα προς μια καθαρή οικονομία μηδενικού άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη (ΣΠ2), μέσω του μηχανισμού που είναι γνωστός ως «θεματική συγκέντρωση».

Όλες οι περιφέρειες και τα κράτη μέλη (ΚΜ) θα συγκεντρώσουν τουλάχιστον το 30% της κατανομής τους στον ΣΠ2 και:

- Οι πιο ανεπτυγμένες περιφέρειες ή τα κράτη μέλη θα αφιερώσουν τουλάχιστον το 85% της κατανομής τους στους ΣΠ1 και ΣΠ2.
- Περιοχές μετάβασης ή κράτη μέλη τουλάχιστον 40% σε ΣΠ1.
- Λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές ή κράτη μέλη τουλάχιστον 25% σε ΣΠ1.

Όλες οι περιφέρειες και τα κράτη μέλη θα συγκεντρώσουν επίσης τουλάχιστον το 8% των πόρων τους για την αστική ανάπτυξη που θα παραδοθεί μέσω εταιρικών σχέσεων τοπικής ανάπτυξης με διαφορετικά εργαλεία.

Οι ενέργειες στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ αναμένεται επίσης να συνεισφέρουν το 30 % του συνολικού χρηματοδοτικού κονδυλίου στους στόχους για το κλίμα.

Το άρθρο 176 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει ότι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) συμβάλλει στη διόρθωση των κυριότερων περιφερειακών ανισοτήτων στην Ένωση. Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο και το άρθρο 174 δεύτερο και τρίτο εδάφιο ΣΛΕΕ, το ΕΤΠΑ οφείλει να συμβάλλει στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και της υστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών, μεταξύ των οποίων χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής οι περιοχές που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά μειονεκτήματα, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των μειονεκτημάτων που οφείλονται στη δημογραφική συρρίκνωση, όπως οι υπερβόρειες περιοχές που είναι ιδιαίτερα αραιοκατοικημένες, οι νησιωτικές και οι διασυνοριακές και ορεινές περιοχές.

Πηγή: α) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

β) https://ec.europa.eu/regional_policy/funding/erdf_en

Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για τους απολυμένους εργαζόμενους (ΕΤΠ)

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για τους απολυμένους εργαζόμενους (ΕΤΠ) είναι ένα ειδικό μέσο της ΕΕ που έχει ως στόχο την έκφραση της αλληλεγγύης της ΕΕ προς τους ευρωπαίους εργαζόμενους ή τους αυτοαπασχολούμενους που απολύθηκαν λόγω αναδιάρθρωσης, καθώς και τη διευκόλυνση της αναζήτησης νέων θέσεων εργασίας για τους απολυμένους εργαζόμενους.

Το ΕΤΠ συμβάλλει στη δημιουργία μιας περισσότερο δυναμικής και ανταγωνιστικής ευρωπαϊκής οικονομίας, βελτιώνοντας τις δεξιότητες και την απασχολησιμότητα των απολυμένων εργαζομένων, με σκοπό να τους βοηθήσει να βρουν καλύτερη εργασία.

Το ΕΤΠ βοηθά τα ανειδίκευτα και μειονεκτούντα άτομα που αναζητούν εργασία να αντιμετωπίσουν τις νέες προκλήσεις στην αγορά εργασίας.

Κατά κανόνα, το ΕΤΠ μπορεί να ενεργοποιηθεί όταν μια μεμονωμένη εταιρεία (συμπεριλαμβανομένων των προμηθευτών και των παραγωγών επόμενων σταδίων) απολύσει πάνω από 200 εργαζόμενους. Καλύπτει μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς εντός της ίδιας περιφέρειας ή σε έναν συγκεκριμένο τομέα σε μία ή περισσότερες γειτονικές περιφέρειες.

Το ΕΤΠ διαθέτει ετήσιο προϋπολογισμό ύψους 210 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2021-2027. Μπορεί να χρηματοδοτεί από 60 % έως 85 % του κόστους σχεδίων παροχής βοήθειας σε εργαζόμενους που απολύονται, ώστε να βρουν νέα θέση εργασίας ή να δημιουργήσουν δικές τους επιχειρήσεις. Οι εθνικές ή περιφερειακές αρχές υλοποιούν και διαχειρίζονται τα σχέδια του ΕΤΠ. Κάθε σχέδιο διαρκεί δύο χρόνια.

Το ΕΤΠ συμπληρώνει τις υφιστάμενες υπηρεσίες στήριξης της αγοράς εργασίας παρέχοντας εξατομικευμένα μέτρα για τους ανέργους. Μπορεί να συγχρηματοδοτεί μέτρα, όπως:

- βοήθεια για αναζήτηση εργασίας
- συμβουλές σε θέματα επαγγελματικής σταδιοδρομίας
- εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση και επανακατάρτιση
- υπηρεσίες επαγγελματικής καθοδήγησης
- επιχειρηματικότητα και σύσταση επιχείρησης.

Μπορεί επίσης να παρέχει επιδόματα κατάρτισης, ημερήσια αποζημίωση ή παρόμοιες μορφές στήριξης, συμπεριλαμβανομένων επιδομάτων για άτομα που παρέχουν φροντίδα, επιδομάτων κινητικότητας και μετεγκατάστασης, καθώς και κίνητρα πρόσληψης για τους εργοδότες.

Το ΕΤΠ δεν συγχρηματοδοτεί μέτρα κοινωνικής προστασίας, όπως συντάξεις ή επιδόματα ανεργίας.

Οι κανόνες που διέπουν τα κριτήρια παρέμβασης, τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα μέτρα περιλαμβάνονται στον [κανονισμό ΕΤΠ](#). (Κανονισμός (ΕΕ) 2021/691 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Απριλίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για τους απολυμένους εργαζόμενους (ΕΤΠ) και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1309/2013 - ΟJ L 153, 3.5.2021)

Οι κύριες πτυχές είναι οι εξής:

- Όσοι χάνουν την εργασία τους λόγω της κρίσης του κορονοϊού, της ψηφιοποίησης, της αυτοματοποίησης, της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα ή άλλων αλλαγών, είναι επιλέξιμοι για στήριξη, ανεξάρτητα από το τι προκάλεσε τη μετατόπιση της θέσης εργασίας.

- Η τυπική προϋπόθεση είναι τουλάχιστον 200 εργαζόμενοι να έχουν χάσει την εργασία τους εντός συγκεκριμένης περιόδου αναφοράς.
- Το ποσοστό συγχρηματοδότησης μπορεί να κυμαίνεται από 60 % έως 85 %.
- Κάθε σχέδιο διαρκεί 2 χρόνια.

Τα διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία της ΕΕ, και ιδίως το [Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο](#), ακολουθούν μια μακροπρόθεσμη προσέγγιση στρατηγικού χαρακτήρα. Στόχος είναι η πρόβλεψη και διαχείριση του κοινωνικού αντικτύπου των βιομηχανικών αλλαγών, μέσα από δραστηριότητες όπως η διά βίου μάθηση. Σε αντίθεση, το ΕΤΠ παρέχει στους εργαζομένους μεμονωμένη στήριξη με περιορισμένη χρονική διάρκεια και μόνο για μία φορά.

Πηγή: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=326&langId=el>

Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων European fund for strategic investments (EFSI)

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) αποτελεί τον πυρήνα του **επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη**, το οποίο επιδιώκει να τονώσει τη μακροπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στόχος του ταμείου είναι να συμβάλει στη χρήση δημόσιων κεφαλαίων, μεταξύ άλλων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, για την κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων σε ευρύ φάσμα έργων εντός της ΕΕ. Τα έργα αυτά καλύπτουν τομείς όπως οι υποδομές, η έρευνα και η καινοτομία, η εκπαίδευση, η υγεία και η τεχνολογία των πληροφοριών και των επικοινωνιών. Το ταμείο είναι διακριτή και διαφανής οντότητα και αποτελεί χωριστό λογαριασμό υπό τη διαχείριση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ). Δημιουργήθηκε τον Ιούλιο του 2015 με τον κανονισμό για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων, τον Ευρωπαϊκό Κόμβο Επενδυτικών Συμβουλών και την Ευρωπαϊκή Πύλη Επενδυτικών Σχεδίων. Η λειτουργία του διέπεται από τον [Κανονισμό \(ΕΕ\) 2015/1017](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 2015 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων, τον Ευρωπαϊκό Κόμβο Επενδυτικών Συμβουλών και την Ευρωπαϊκή Πύλη Επενδυτικών Έργων και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 – το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων.

Τον Ιούνιο του 2018 η Επιτροπή πρότεινε για τον προϋπολογισμό της επόμενης προγραμματικής περιόδου τη δημιουργία του προγράμματος InvestEU, προκειμένου να τεθούν υπό την ίδια στέγη τα χρηματοδοτικά κονδύλια που χορηγούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για δάνεια και εγγυήσεις. Η λειτουργία του ΕΤΣΕ ολοκληρώθηκε (μετά από διαδοχικές παρατάσεις) στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Στη συνέχεια τη σκυτάλη έλαβε το πρόγραμμα [InvestEU](#).

Πηγή: <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/investment-plan/strategic-investments-fund/>

Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ΕΜΣ) European Stability Mechanism (ESM)

Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ΕΜΣ) αποτελεί τμήμα της στρατηγικής της ΕΕ για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στη ζώνη του ευρώ. Παρέχει συνδρομή στις χώρες της ζώνης του ευρώ που αντιμετωπίζουν χρηματοπιστωτικές δυσκολίες ή απειλούνται λόγω αυτών. Οι χώρες της ζώνης του ευρώ υπέγραψαν διακυβερνητική συνθήκη που θεσπίζει τον ΕΜΣ, στις 2 Φεβρουαρίου 2012. Ο ΕΜΣ εγκαινιάστηκε στα τέλη του 2012 και είναι μια διακυβερνητική οργάνωση που διέπεται από το δημόσιο διεθνές δίκαιο, με έδρα το Λουξεμβούργο. Μέτοχοι του είναι οι χώρες της ζώνης του ευρώ. Ο ΕΜΣ εκδίδει χρεόγραφα

προκείμενου να χρηματοδοτήσει δάνεια και άλλες μορφές χρηματοπιστωτικής συνδρομής προς τις χώρες της ζώνης του ευρώ. Ο ΕΜΣ πήρε τη σκυτάλη από τον προκάτοχό του, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) που είχε θεσπιστεί το 2010.

Ο ΕΜΣ εξουσιοδοτείται:

- να χορηγεί δάνεια στο πλαίσιο προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής
- να αγοράζει χρεόγραφα στις πρωτογενείς και δευτερογενείς αγορές χρεογράφων
- να παρέχει προληπτική χρηματοδοτική συνδρομή με τη μορφή πιστωτικών γραμμών
- να χρηματοδοτεί ανακεφαλαιοποιήσεις χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων μέσα από δανειοδότηση προς τις κυβερνήσεις των χωρών μελών του.

Ιστότοπος: <https://www.esm.europa.eu/>

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος (ΕΟΧ) **European Economic Area (EEA)**

Ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος (ΕΟΧ) συγκεντρώνει τα 27 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και τρεις χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) –την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία– σε μια ενιαία αγορά η οποία υπόκειται στους ίδιους κανόνες.

Οι εν λόγω κανόνες καλύπτουν τις «τέσσερις ελευθερίες» (δηλαδή, την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, κεφαλαίων, υπηρεσιών και προσώπων), τον ανταγωνισμό και τις κρατικές ενισχύσεις, καθώς και άλλους τομείς που σχετίζονται με τις τέσσερις ελευθερίες. Οι κανόνες εγγυώνται επίσης ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις εντός της ενιαίας αγοράς για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις σε ολόκληρο τον ΕΟΧ.

Ο ΕΟΧ ιδρύθηκε με τη συμφωνία για τον ΕΟΧ η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1994.

Οι ακόλουθοι τομείς πολιτικής της ΕΕ που δεν καλύπτονται από τη συμφωνία για τον ΕΟΧ είναι:

- η κοινή γεωργική και αλιευτική πολιτική·
- η τελωνειακή ένωση·
- η κοινή εμπορική πολιτική·
- η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας·
- η δικαιοσύνη και οι εσωτερικές υποθέσεις, αν και οι χώρες της ΕΖΕΣ είναι μέλη του χώρου Σένγκεν·
- η άμεση και έμμεση φορολογία·
- η οικονομική και νομισματική ένωση.

Η διαχείριση του ΕΟΧ ασκείται από κοινού από την ΕΕ και τις τρεις χώρες της ΕΖΕΣ.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Εφαρμοστές εκ των προτέρων αιρεσιμότητες

Στα πλαίσια του ΠΑΑ, συγκεκριμένος και επακριβώς προκαθορισμένος κρίσιμος παράγοντας, ο οποίος αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την αποτελεσματική και αποδοτική υλοποίηση του ειδικού στόχου επενδυτικής προτεραιότητας ή προτεραιότητας της Ένωσης, έχει δε άμεση και πραγματική σχέση με την υλοποίηση αυτή και άμεσο αντίκτυπο σε αυτήν·

Πηγή: Καν (ΕΕ) 1303/2013

εφαρμοστέο δίκαιο

Το ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εφαρμογή του εθνικό δίκαιο.

Πηγή: α) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

β) Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α΄/21.03.2022

Z

Ζώνη του Ευρώ

Η ζώνη του ευρώ απαρτίζεται από 19 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) που έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως νόμισμα.

Οι εν λόγω χώρες είναι οι εξής: Βέλγιο, Γερμανία, Εσθονία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Πορτογαλία, Σλοβενία, Σλοβακία και Φινλανδία.

Επειδή αυτές οι χώρες χρησιμοποιούν το ίδιο νόμισμα, πρέπει να συντονίζουν πολύ στενά τις οικονομικές πολιτικές τους, ώστε να διασφαλίζεται η σταθερότητα και να αξιοποιούνται πλήρως τα οφέλη. Ο εν λόγω συντονισμός γίνεται σε συνεχή βάση και μέσα από τις μηνιαίες συναντήσεις της Ευρωομάδας, όπου συζητούνται ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος σχετικά με τη διαχείριση της ζώνης του ευρώ και αναλαμβάνεται δράση για αυτά.

Το ευρώ είναι επίσης το νόμισμα ορισμένων χωρών εκτός της ΕΕ:

- Ανδόρα
- Κοσσυφοπέδιο*
- Μονακό
- Μαυροβούνιο
- Άγιος Μαρίνος και
- Πόλη του Βατικανού.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

ηλεκτρονική Διακυβέρνηση e-government

Πρόκειται για την παροχή της δυνατότητας ευρείας προσβασιμότητας σε πληροφορίες της Δημόσιας Διοίκησης με τη χρήση νέων τεχνολογιών και το Διαδίκτυο. Οι υπηρεσίες ηλεκτρονικής διοίκησης μπορούν να διακριθούν σε 4 επίπεδα :

- Υπηρεσίες πληροφόρησης (παροχή ταξινομημένων πληροφοριών)
- Υπηρεσίες επικοινωνίας (π.χ. διάθεση εντύπων)
- Υπηρεσίες αμφίδρομης επικοινωνίας (π.χ. υποβολή δικαιολογητικών)
- Υπηρεσίες διεκπεραίωσης (ολοκληρωμένες συναλλαγές)

Στόχος της ηλεκτρονικής διοίκησης είναι η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης με τρόπο ώστε να παρέχει βελτιωμένες υπηρεσίες προς τον πολίτη στα πλαίσια της νέας οικονομίας.

Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Διαχείρισης Ενισχύσεων (ΗΠΑΕ)

Ηλεκτρονική Πλατφόρμα που περιλαμβάνει τις διαδικασίες και τα δεδομένα που απαιτούνται για τη διαχείριση, έλεγχο και υλοποίηση των δράσεων ενισχύσεων και είναι σύμφωνη με το ΣΔΕ του ΕΣΑΑ Ελλάδα 2.0.

ημερομηνίες – ορόσημα της ΕΕ

9 Μαΐου 1950	Η Διακήρυξη Σουμάν . Ο Γάλλος υπουργός εξωτερικών Ρομπέρ Σουμάν προτείνει τη συγχώνευση της παραγωγής άνθρακα και χάλυβα, έτσι ώστε καμία χώρα να μην μπορεί να κατασκευάσει όπλα με σκοπό να στραφεί εναντίον κάποιας άλλης.
23 Ιουλίου 1952	Ιδρύεται η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα .
25 Μαρτίου 1957	Υπογράφονται οι Συνθήκες της Ρώμης από έξι χώρες – Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες και Λουξεμβούργο. Οι χώρες αυτές δημιουργούν μια ενιαία αγορά, την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) , από την 1 ^η Ιανουαρίου 1958.
30 Ιουλίου 1962	Θεσπίζεται η κοινή γεωργική πολιτική με σκοπό τη διασφάλιση της προμήθειας των τροφίμων και τη στήριξη των γεωργών και των αγροτικών περιοχών.
1 Ιουλίου 1968	Καταργούνται οι δασμοί μεταξύ των έξι κρατών-μελών.
7-10 Ιουνίου 1979	Για πρώτη φορά οι Ευρωπαίοι πολίτες μπορούν να ψηφίσουν αυτούς που θα τους εκπροσωπήσουν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
15 Ιουνίου 1987	Δρομολογείται το πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών Erasmus .
1 ^η Ιανουαρίου 1993	Θεσπίζεται ενιαία αγορά , όπου άνθρωποι, εμπορεύματα, υπηρεσίες και χρήματα μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα.
1 ^η Νοεμβρίου 1993	Δημιουργείται η Ευρωπαϊκή Ένωση .
26 Μαρτίου 1995	Η Συμφωνία Σένγκεν καταργεί τους συνοριακούς ελέγχους μεταξύ ορισμένων κρατών-μελών. Είκοσι δύο κράτη-μέλη διαθέτουν σήμερα αυτό το πλεονέκτημα.

- 1^η Ιανουαρίου 2002 Κάνουν την πρώτη εμφάνιση τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα του **ευρώ**, τα οποία χρησιμοποιούνται σήμερα σε 19 χώρες της ΕΕ.
- 1^η Απριλίου 2012 Θεσπίζεται η **Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών**.
- 10 Δεκεμβρίου 2012 Απονέμεται στην ΕΕ το **Νόμπελ Ειρήνης**.
- 12 Δεκεμβρίου 2015 195 χώρες, μεταξύ των οποίων όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ υιοθετούν τη **συμφωνία των Παρισίων** για την κλιματική αλλαγή.
- 15 Ιουνίου 2017 Καταργούνται τα **τέλη περιαγωγής**.
- 9 Μαΐου 2021 Ξεκινά η **Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης**.
- Πηγή: Σύντομος οδηγός για την ΕΕ (υπηρεσία επίσημων εκδόσεων της ΕΕ)

Θεματική συγκέντρωση των πόρων

Η θεματική συγκέντρωση για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 παραμένει ως υποχρέωση τόσο στο ΕΤΠΑ όσο και στο ΕΚΤ+ αλλά με αλλαγές σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο (2014-2020 όπου η θεματική συγκέντρωση εφαρμοζόταν σε επίπεδο κατηγορίας περιφερειών).

Στο ΕΤΠΑ, αφορά τους Στόχους Πολιτικής 1 και 2. Τα κριτήρια της θεματικής συγκέντρωσης εφαρμόζονται σε εθνικό επίπεδο και όχι σε επίπεδο κατηγοριών περιφερειών, γεγονός που προσφέρει ευελιξία στις επιλογές του κάθε Κράτους - Μέλους . Έτσι για τα ΚΜ με κατά κεφαλή ΑΕΠ κάτω από το 75%, όπως η Ελλάδα, προβλέπεται ότι:

- τουλάχιστον το 35% των πόρων του ΕΤΠΑ να διατεθεί στο Στόχο Πολιτικής 1 και
- τουλάχιστον το 30% των πόρων του ΕΤΠΑ να διατεθεί στο Στόχο Πολιτικής 2.

Επιπλέον το 6 % των πόρων του ΕΤΠΑ θα διατεθεί για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη με τη μορφή τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων, ολοκληρωμένων εδαφικών επενδύσεων ή άλλων εδαφικών εργαλείων στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 5.

Στο ΕΚΤ+ αντίστοιχα, στον προϋπολογισμό που αναλογεί στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης θα πρέπει να διατεθεί :

- τουλάχιστον το 25% για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης (Μειονεκτούσες ομάδες, μεταξύ άλλων, οι οικονομικά μη ενεργοί και οι μακροχρόνια άνεργοι, τα παιδιά, οι περιθωριοποιημένες κοινότητες όπως οι Ρομά, οι άποροι και οι υπήκοοι τρίτων χωρών, αναφέρονται ρητά στο σκέλος του ΕΚΤ+ που αφορά την πολιτική ένταξης)
- τουλάχιστον το 4% για την καταπολέμηση της υλικής στέρησης, με στόχο την προώθηση των προτεραιοτήτων και των δραστηριοτήτων του σημερινού ΤΕΒΑ (στήριξη των απόρων). Τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέτουν τουλάχιστον το 2 % των εθνικών τους πόρων από το σκέλος του ΕΚΤ+ στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης για την αντιμετώπιση των ακραίων μορφών φτώχειας με τον μεγαλύτερο αντίκτυπο κοινωνικού αποκλεισμού, όπως η έλλειψη στέγης, η παιδική φτώχεια και η στέρηση τροφής
- τουλάχιστον το 10% για τη στήριξη της απασχόλησης των νέων στα κράτη μέλη με ποσοστό νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΑΚ), όπως στην Ελλάδα, μεγαλύτερο από τον μέσο όρο της Ένωσης το 2019.

Πηγή: 1η εγκύκλιος (με αριθ. πρωτ. 60072 / 06.06.2019 της ΕΥΣΣΑ της ΓΓΔΕ του Υπ. Οικονομίας και Ανάπτυξης)

Θεματικό Δίκτυο για την Ολοκληρωμένη Εδαφική και Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021 – 2027

Θεσμοθετήθηκε με την με αριθμό 26834/30.03.2023 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ (ΦΕΚ 2141 τ.Β'/2023). Στο Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2021-2027 προβλέπεται η αναβάθμιση του Εθνικού Δικτύου Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης με τη συμμετοχή της ΚΕΔΕ, της ΕΕΤΑΑ και χωρικών φορέων για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών, καθώς και την επίλυση προβλημάτων στο σχεδιασμό και υλοποίηση των στρατηγικών.

Στις αρμοδιότητες του Δικτύου περιλαμβάνονται:

- η παροχή κατευθύνσεων και ανταλλαγή τεχνογνωσίας, η εξασφάλιση της ολοκληρωμένης αναπτυξιακής προσέγγισης των χωρικών στρατηγικών, η διαχείριση και η παρακολούθησή τους.
- η παροχή τεχνογνωσίας, την ανταλλαγή ιδεών και την γνωστοποίηση καλών πρακτικών στην κατεύθυνση της συμπληρωματικότητας μεταξύ του εθνικού και περιφερειακού επιπέδου, καθώς και άλλων εργαλείων ή προγραμμάτων (άλλα ευρωπαϊκά ή εθνικά προγράμματα, π.χ. Lifet+, Horizon 2020, TAA, κ.λπ.), διασφαλίζοντας την αποφυγή επικαλύψεων.
- η παρουσίαση ειδικών θεμάτων που άπτονται της χωρικής και αστικής ανάπτυξης, όπως ηλεκτροκίνηση, ενεργειακή μετάβαση, κ.ά.
- η συνεχής ενημέρωση σε θέματα που άπτονται του θεσμικού και νομικού πλαισίου υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων έργων και των απαιτήσεων του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.

Η διάρκεια του Δικτύου ορίζεται τουλάχιστον έως τη λήξη της προγραμματικής περιόδου 2021-2027.

Πηγή: ΦΕΚ 2141 τ.Β' / 03.04.2023

Θεμελιώδη δικαιώματα

Ο όρος «θεμελιώδη δικαιώματα» χρησιμοποιείται για την απόδοση της έννοιας των «ανθρωπίνων δικαιωμάτων» στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Τα εν λόγω δικαιώματα, που είναι θεμελιώδη για τα άτομα που ζουν στην ΕΕ, θεσπίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Ο Χάρτης έγινε νομικά δεσμευτικός σε όλη την ΕΕ όταν τέθηκε σε ισχύ η Συνθήκη της Λισαβόνας τον Δεκέμβριο του 2009.

Ο όρος «ανθρώπινα δικαιώματα» χρησιμοποιείται, σε γενικές γραμμές, στο διεθνές δίκαιο και αναφέρεται στα δικαιώματα που διαθέτουν όλοι οι άνθρωποι ανεξάρτητα από την εθνικότητα, τη φυλή, την κάστα, τις θρησκευτικές πεποιθήσεις, το φύλο κ.λπ. Η ΕΕ τείνει να χρησιμοποιεί τον όρο «ανθρώπινα δικαιώματα» στο πλαίσιο των εξωτερικών σχέσεων της και της ανάπτυξης πολιτικών συνεργασίας.

Ο Χάρτης εφαρμόζεται στα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τηρουμένης της αρχής της επικουρικότητας, και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να επεκτείνει τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα που τους αναθέτουν οι Συνθήκες. Ο Χάρτης εφαρμόζεται επίσης στα κράτη μέλη της ΕΕ όταν εφαρμόζουν την νομοθεσία της ΕΕ.

Πολλά από τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που περιλαμβάνονται στον Χάρτη της ΕΕ αντικατοπτρίζουν όσα κατοχυρώνονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1950) και στον Κοινωνικό Χάρτη (1965, και αναθεωρήθηκε το 1996) του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, με έδρα τη Βιέννη στην Αυστρία, που αντικατέστησε το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο των Φαινομένων Ρατσισμού και Ξενοφοβίας, ιδρύθηκε το 2007 για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων, των αξιών και των ελευθεριών που κατοχυρώνονται στον Χάρτη της ΕΕ.

Το άρθρο 7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) προβλέπει τη δυνατότητα αναστολής ορισμένων δικαιωμάτων (όπως το δικαίωμα ψήφου στο Συμβούλιο) εάν μια χώρα παραβιάζει σοβαρά και κατ' εξακολούθηση τις αρχές επάνω στις οποίες βασίζεται η ΕΕ (ελευθερία, δημοκρατία, σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών και κράτος δικαίου).

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

θύλακες ανεργίας

Συγκεκριμένες περιοχές στις οποίες τα ποσοστά ανεργίας είναι αυξημένα (ανώτερα του μέσου όρου που ισχύει για την επικράτεια) ένεκα ομαδικών απολύσεων λόγω παύσης λειτουργίας επιχειρήσεων ή πτώχευσης ή αναδιαρθρώσεων κλάδων οικονομικών δραστηριοτήτων ή από περιοχές που παρουσιάζουν ιδιαίτερα προβλήματα στην τοπική αγορά εργασίας.

Ιδιωτική συμμετοχή

Το ποσό της ιδιωτικής συμμετοχής που καταβάλλεται, εφόσον απαιτείται για την εκτέλεση της πράξης του ΕΣΠΑ 2021-2027. Στις περιπτώσεις πράξεων επιχειρηματικότητας, το πεδίο αυτό περιλαμβάνει την ιδιωτική συμμετοχή που αντιστοιχεί στον ενισχυόμενο προϋπολογισμό της πράξης.

Καθαρή Εθνική Δαπάνη

Είναι το αποτέλεσμα που προκύπτει από την Ακαθάριστη Εθνική Δαπάνη, αφού αφαιρεθούν οι δοσοληψίες με το εξωτερικό.

Καθαρό Εθνικό Εισόδημα

Το σύνολο των εισοδημάτων, σε νομισματικές μονάδες, που εξασφαλίζουν οι κάτοικοι μιας χώρας, αφού αφαιρεθούν οι φόροι και όσα διατέθηκαν για την απόκτηση του προϊόντος αυτού εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος. Είναι το Καθαρό Εθνικό Προϊόν στο οποίο προστίθεται το αποτέλεσμα των δοσοληψιών με το εξωτερικό.

καθεστώς ενίσχυσης

Κάθε πράξη βάσει της οποίας, χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω μέτρα εκτέλεσης, είναι δυνατόν να χορηγούνται ατομικές ενισχύσεις σε επιχειρήσεις οι οποίες ορίζονται στην εν λόγω πράξη, κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο και κάθε πράξη βάσει της οποίας μπορεί να χορηγείται ενίσχυση μη συνδεδεμένη με συγκεκριμένο σχέδιο, σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις για αόριστο χρονικό διάστημα ή/και για απροσδιόριστο ποσό.

καθεστώς επικουρικής προστασίας

Είναι η αναγνώριση από την αρμόδια ελληνική αρχή ενός υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς ως δικαιούχου επικουρικής προστασίας.

Πηγή: Ν. 4636/2019 "Περί Διεθνούς Προστασίας και άλλες διατάξεις" – ΦΕΚ 169 Α'/2019

καινοτομία

Ως «καινοτομία» – για τους σκοπούς του Ν. 4412/2016 – νοείται η υλοποίηση νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος, υπηρεσίας ή διαδικασίας, που περιλαμβάνει, αλλά δεν περιορίζεται στις διαδικασίες παραγωγής, ανοικοδόμησης ή κατασκευής, νέα μέθοδο εμπορίας ή νέα μέθοδο οργάνωσης στις επιχειρηματικές πρακτικές, οργάνωσης του χώρου εργασίας ή των εξωτερικών σχέσεων μεταξύ άλλων, με σκοπό τη συμβολή στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων ή την υποστήριξη της στρατηγικής «Ευρώπη 2030» για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Πηγή: Ν 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

κανόνας αυτόματης αποδέσμευσης

Πρόκειται για την αυτόματη αποδέσμευση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάθε τμήματος των αναλήψεων υποχρεώσεων του προϋπολογισμού σε ένα Επιχειρησιακό Πρόγραμμα το οποίο δεν χρησιμοποιήθηκε για την καταβολή των πληρωμών προχρηματοδότησης ή των ενδιάμεσων πληρωμών, ή για το οποίο δεν υποβλήθηκε αίτηση πληρωμής έως τις 31 Δεκεμβρίου του δεύτερου έτους μετά το έτος της ανάληψης υποχρεώσεων του

προϋπολογισμού του προγράμματος («κανόνας n+2»). Για τα κράτη - μέλη των οποίων το ΑΕΠ από το 2001 ως το 2003 ήταν μικρότερο από το 85% του μέσου όρου της ΕΕ των 25 την ίδια περίοδο, η παραπάνω προθεσμία είναι η 31η Δεκεμβρίου του τρίτου έτους που έπεται του έτους που αναλήφθηκαν οι ετήσιες υποχρεώσεις του προϋπολογισμού από το 2007 έως και το 2010 στο πλαίσιο των επιχειρησιακών τους προγραμμάτων («κανόνας n+3»). Στην περίπτωση αυτή υπάγεται και η Ελλάδα.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1296/2013 (EaSI)

Κανονισμός περί Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ)

Ο Κανονισμός περί Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ) [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2021/1060](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 (OJ L 231/159) για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για τα Ταμεία της ΕΕ και τον καθορισμό δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων θεσπίζει κοινούς κανόνες για τα **ενωσιακά ταμεία επιμερισμένης διαχείρισης**.

Την περίοδο 2021-2027 καλύπτει οκτώ ταμεία:

1. το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)
2. το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ)
3. το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+)
4. το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ)
5. το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ)
6. το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑΜΕ)
7. το μέσο για τη διαχείριση των συνόρων και τις θεωρήσεις (ΜΔΣΘ), και
8. το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (ΤΕΑ).

Επισημαίνεται, ότι τα Ταμεία αρμοδιότητας της ΓΔ Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (ΤΑΜΕ, ΤΕΑ και ΜΔΣΘ) διέπονται από τον ΚΚΔ, επειδή όμως δεν αποτελούν τμήμα του ΕΣΠΑ 2021-2027, υπάρχει γι' αυτά σχεδιασμός διακριτών Προγραμμάτων.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

Κανονισμός INTERREG

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 "για τις ειδικές διατάξεις που διέπουν τον στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» (Interreg) ο οποίος υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και τους μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης" (OJ L 231 / 2021).

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α/21.03.2022

Κανονισμός ΣΣ ΚΑΠ

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/ 2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 "για τον καθορισμό κανόνων σχετικά με τη στήριξη για τα Στρατηγικά

Σχέδια που καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και την κατάργηση των Κανονισμών (ΕΕ) 1305/2013 και (ΕΕ) 1307/2013" (OJ L 435 / 2021).

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

καταπολέμηση της απάτης

Η καταπολέμηση της απάτης και της διαφθοράς βασίζεται στο άρθρο [325](#) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), το οποίο ζητεί από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπιση της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) ιδρύθηκε το 1999 βάσει της απόφασης 1999/352/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ της Επιτροπής και οι εξουσίες και οι αρμοδιότητές της καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013.

Οι κύριοι στόχοι της OLAF είναι:

- να προστατεύσει τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ με τη διερεύνηση περιπτώσεων απάτης, διαφθοράς και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας·
- να εντοπίζει και να διερευνά σοβαρά παραπτώματα μελών του προσωπικού της ΕΕ, τα οποία θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε πειθαρχική ή ποινική δίωξη·
- να παρέχει βοήθεια στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία· και
- να υποστηρίζει τα θεσμικά όργανα και τις εθνικές αρχές της ΕΕ στην ανάπτυξη και εφαρμογή της νομοθεσίας και των πολιτικών κατά της απάτης.

Κατά την άσκηση των εξουσιών της, η OLAF διενεργεί (διοικητικές) εξωτερικές έρευνες στα κράτη μέλη της ΕΕ και εσωτερικές έρευνες στα θεσμικά όργανα και λοιπά όργανα και στους οργανισμούς της ΕΕ και συνιστά την ανάληψη δράσης (όπου είναι απαραίτητο) στα θεσμικά όργανα και στις εθνικές κυβερνήσεις της ΕΕ σε βάρος των οποίων διαπράττεται η απάτη. Χάρη στο ερευνητικό έργο της OLAF, τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά επιστρέφονται σταδιακά στον προϋπολογισμό της ΕΕ, ασκείται δίωξη στους εγκληματίες ενώπιον εθνικών δικαστηρίων και εφαρμόζονται καλύτερες διασφαλίσεις κατά της απάτης σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Σύμφωνα με το Μέρος Τρίτο, Τίτλος V, Κεφάλαια 4 και 5 της ΣΛΕΕ, που αφορούν την αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις, η Eurojust και η Ευρωπόλ έχουν τη δυνατότητα να υποστηρίζουν τα κράτη μέλη στην καταπολέμηση της απάτης και της διαφθοράς παρέχοντας συμπληρωματική στήριξη στις εθνικές αρχές κατά τη διάρκεια διασυνοριακών ποινικών ερευνών.

Το 2017, με τη διαδικασία ενισχυμένης συνεργασίας, 22 από τα 27 κράτη μέλη δημιούργησαν μια ανεξάρτητη και αποκεντρωμένη εισαγγελική αρχή της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, που συστάθηκε βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1939, έχει ως αποστολή να διερευνά, να ασκεί δίωξη και να εκδικάζει εγκλήματα σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ.

Από το 2019 τέθηκαν σε ισχύ κοινοί κανόνες με την οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 για την καταπολέμηση της απάτης κατά του προϋπολογισμού της ΕΕ και για την καλύτερη προστασία των οικονομικών συμφερόντων της εναρμονίζοντας τους ορισμούς, τις κυρώσεις και τις προθεσμίες παραγραφής ορισμένων ποινικών αδικημάτων που θίγουν αυτά τα συμφέροντα.

Σύμφωνα με τον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕ (πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο) για την περίοδο 2021-2027, θα διατεθούν 181 εκατομμύρια ευρώ για την υποστήριξη των

προσπαθειών των κρατών μελών της ΕΕ να καταπολεμήσουν την απάτη, τη διαφθορά και άλλες παρατυπίες που επηρεάζουν αρνητικά τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Κεντρικές δραστηριότητες αγορών

Ως «κεντρικές δραστηριότητες αγορών» – για τους σκοπούς του Ν. 4412/2016 – νοούνται δραστηριότητες που διεξάγονται σε μόνιμη βάση με μία από τις παρακάτω μορφές:

- α) της απόκτησης αγαθών ή/και υπηρεσιών που προορίζονται για αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς,
- β) της ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων ή της σύναψης συμφωνιών-πλαίσιο για έργα, αγαθά ή υπηρεσίες που προορίζονται για αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς.

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α/21.03.2022

Κεντρική Αρχή Αγορών (ΚΑΑ)

Ως «κεντρική αρχή αγορών» (ΚΑΑ) – για τους σκοπούς του Ν. 4412/2016 – νοείται:

- α) μία αναθέτουσα αρχή που παρέχει κεντρικές δραστηριότητες αγορών και, ενδεχομένως, επικουρικές δραστηριότητες αγορών,
- β) ένας αναθέτων φορέας, ο οποίος παρέχει κεντρικές δραστηριότητες αγορών και, ενδεχομένως, επικουρικές δραστηριότητες αγορών.

Οι συμβάσεις που ανατίθενται από ΚΑΑ, προκειμένου να πραγματοποιηθούν κεντρικές δραστηριότητες αγορών, θεωρείται ότι αποτελούν συμβάσεις για την εκτέλεση δραστηριότητας που περιγράφεται στα άρθρα 228 ως 234. Το άρθρο 237 δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις που ανατίθενται από ΚΑΑ με σκοπό την πραγματοποίηση κεντρικών δραστηριοτήτων αγορών.

Πηγή: Ν.4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΚεΜΚΕ)

Οργανική μονάδα επιπέδου Διεύθυνσης υπαγόμενη στη Γενική Διεύθυνση Κρατικών Ενισχύσεων και Αρωγής της Γενικής Γραμματείας Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, του άρθρου 37β του Π.Δ. 142/2017 (ΦΕΚ 181 τ. Α'/2017). Αποτελεί την αρμόδια εθνική αρχή συντονισμού για τις κρατικές ενισχύσεις και το μοναδικό επίσημο σημείο επαφής για θέματα κρατικών ενισχύσεων τόσο με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και με άλλους ευρωπαϊκούς και διεθνείς φορείς.

Πηγή: ΥΑ υπ'αρ. 119126 ΕΞ 2021 (ΦΕΚ 4498/Β/29-9-2021)

Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)

Πύλη του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τη Δημοσιότητα Δημοσίων Συμβάσεων, που αναπτύχθηκε και λειτουργεί από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Στο μητρώο αυτό παρέχονται πληροφορίες για τις αποφάσεις και πράξεις φορέων και αρχών του Δημοσίου Τομέα σχετικά με τις Δημόσιες Συμβάσεις. Η αναζήτηση για στοιχεία και έγγραφα μιας Δημόσιας Σύμβασης γίνεται με βάση:

- τον τίτλο της απόφασης ή πράξης
- το αντικείμενο της προμήθειας ή υπηρεσίας ή έργου ή μελέτης
- τον Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (ΑΔΑΜ)

- την ημερομηνία ανάρτησης
- το κόστος της δημόσιας σύμβασης
- τον φορέα έκδοσης
- τον υπογράφοντα
- τον ανάδοχο (αντισυμβαλλόμενο Οικονομικό Φορέα)

Την υπηρεσία μπορούν να χρησιμοποιούν:

- Αναθέτουσες Αρχές / Αναθέτοντες Φορείς (δημόσιοι φορείς - αγοραστές που προβαίνουν σε υποχρεωτικές αναρτήσεις εγγράφων και μεταδεδομένων (metadata) των σχετικών αποφάσεων ή/και πράξεων τους)
- Οικονομικοί Φορείς (επιχειρήσεις, συμμετέχουσες σε δημόσιους διαγωνισμούς - προμηθευτές αγαθών ή/και πάροχοι υπηρεσιών ή/και εργολήπτες ή/και μελετητές)
- Πολίτες ή/και άλλα Νομικά Πρόσωπα (ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες ή αρχές ή συμμετέχοντες της αγοράς).

Πηγή: <https://www.gov.gr/upourgeia/upourgeio-anaptuxes-kai-ependuseon/anaptuxes-kai-ependuseon/demosioteta-demosion-sumbaseon-kemdes>

Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΚΑΠΕ) **Centre for Renewable Energy Sources and Saving (CRES)**

Το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΚΑΠΕ) είναι ο εθνικός φορέας για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), την Ορθολογική Χρήση Ενέργειας (ΟΧΕ) και την Εξοικονόμηση Ενέργειας (ΕΞΕ). Με το Νόμο 2244/94 ("Ρύθμιση θεμάτων ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας") και το Νόμο 2702/99 το ΚΑΠΕ ορίστηκε ως το Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο στους τομείς δραστηριότητάς του.

Ιδρύθηκε το Σεπτέμβριο του 1987 με το Π.Δ. 375/87, είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΔΔ) και έχει οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια. Σύμφωνα με το ΠΔ 189/09 εποπτεύεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Ο κύριος σκοπός του είναι η προώθηση των εφαρμογών ΑΠΕ/ΟΧΕ/ΕΞΕ σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, καθώς και η κάθε είδους υποστήριξη δραστηριοτήτων (τεχνολογικών, ερευνητικών, συμβουλευτικών, επενδυτικών) στους παραπάνω τομείς, με γνώμονα τη μείωση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης στην αλυσίδα παραγωγή/μεταφορά/χρήση της ενέργειας.

Το Κέντρο διοικείται από πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο περιλαμβάνει εκπροσώπους της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας, της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού καθώς και του ΣΕΒ -Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών ή του ΕΒΕΑ -Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών. Το ΚΑΠΕ διαθέτει ένα επιστημονικό επιτελείο 120 και πλέον επιστημόνων, εμπειρων και εξειδικευμένων στους τομείς που δραστηριοποιείται.

Οι οικονομικοί πόροι του ΚΑΠΕ, προέρχονται κυρίως από Εθνικά, Ευρωπαϊκά και Διεθνή προγράμματα, όπως και από έργα που εκτελεί για τη βιομηχανία, τα ενεργειακά έργα, τις ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, τα κτίρια, κ.λπ.

Πηγή: http://www.cres.gr/cres/pages/parousiasi_cres.html

Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ)

Ως Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) νοείται μία εγκατάσταση όπου πραγματοποιείται διαχωρισμός ανάμικτων μη επικινδύνων αποβλήτων ή άλλων ομάδων υλικών τα οποία προέρχονται από μεθόδους αποκομιδής αποβλήτων με συνδυασμό

χειρωνακτικής και μηχανικής διαλογής στην πηγή. Στη συνέχεια, πραγματοποιείται ποιοτική αναβάθμιση όπως και δεματοποίηση των διαχωρισθέντων αυτών υλικών.

Στην Ελλάδα υπάρχουν συνολικά 28 Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών όπου και μεταφέρονται τα απορρίμματα που συλλέγονται από τους "μπλε κάδους". Τα κυριότερα υλικά που μεταφέρονται στα κέντρα αυτά είναι το πλαστικό, το χαρτί, το αλουμίνιο, το γυαλί, τα μέταλλα, τα ελαστικά αυτοκινήτων, η ξυλεία και ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές. Στο ΚΔΑΥ μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί και προσωρινή αποθήκευση ηλεκτρικών - ηλεκτρονικών συσκευών και λυχνιών. Αυτά διαχωρίζονται και στη συνέχεια μεταφέρονται σε κατάλληλες μονάδες επεξεργασίας, οι οποίες είναι κυρίως ιδιωτικές επενδύσεις, προκειμένου να ανακυκλωθούν και να επαναχρησιμοποιηθούν.

Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου (ΚΔΕΟΔ)

Το Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου (ΚΔΕΟΔ) ιδρύθηκε με τον νόμο 717/1977, και άρχισε να λειτουργεί το 1978 στη Θεσσαλονίκη. Ιδρυτής του ΚΔΕΟΔ είναι ο αείμνηστος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Δημήτριος Ευρυγένης, βουλευτής του Ελληνικού και Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Δικαστής στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ο οποίος διορίστηκε ως ο πρώτος Γραμματέας και εν συνεχεία ως Διευθυντής του ΚΔΕΟΔ. Το ΚΔΕΟΔ είναι εθνικός φορέας τεκμηρίωσης και έρευνας, ο οποίος λειτουργεί με την μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου. Εποπτεύεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, διαθέτει όμως τη διοικητική και οικονομική αυτοτέλειά του. Επίσης το ΚΔΕΟΔ ορίστηκε από την ίδρυσή του, με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ως "Κέντρο Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης" (ΚΕΤ).

Σκοπός του ΚΔΕΟΔ είναι:

- α. Η προαγωγή της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας και η διάδοση της γνώσης όλων των πεδίων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και
- β. Η παροχή συμβουλευτικής συνδρομής και νομικών πληροφοριών σε θέματα που σχετίζονται με το επιστημονικό του αντικείμενο προς το Κράτος και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου

Το επιστημονικό αντικείμενο του ΚΔΕΟΔ συμπεριλαμβάνει το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Διεθνές και Ευρωπαϊκό Οικονομικό δίκαιο, το Διεθνές Εμπορικό δίκαιο, το δίκαιο της Προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το δίκαιο των Δημοσίων Συμβάσεων, το δίκαιο των Κρατικών Ενισχύσεων, το δίκαιο της Ενέργειας.

Το ΚΔΕΟΔ έχει ορισθεί ως **Κέντρο Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης (ΚΕΤ)** με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από το 1978, ενώ στο ΚΔΕΟΔ λειτουργεί επίσης (από την 01.01.1997) η **Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών & Συμβάσεων (ΜοΠαΔιΣ)**. Από το 1995 το ΚΔΕΟΔ φιλοξενεί στις εγκαταστάσεις του, την **Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών** σε ξεχωριστό κτίριο.

Με το ΠΔ 77/27.06.2023 (ΦΕΚ 130 Α'/2023) μεταφέρθηκαν στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας) ως σύνολο αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού – μεταξύ άλλων – η εποπτεία ή/και υποστήριξη, σύμφωνα με τις ειδικότερες κατά περίπτωση διατάξεις του Νομικού Προσώπου Ιδιωτικού Δικαίου με την επωνυμία "Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου (ΚΔΕΟΔ)".

Εδρεύει στη Θεσσαλονίκη.

Ιστότοπος: <https://www.cieel.gr/>

κλιματική αλλαγή **climate change**

Σύμφωνα με τη σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές μεταβολές, με τον όρο αυτό νοείται η αλλαγή του κλίματος που οφείλεται άμεσα ή έμμεσα στην ανθρώπινη δραστηριότητα η οποία αλλοιώνει τη σύνθεση της ατμόσφαιρας του πλανήτη, επιπλέον των φυσικών διακυμάνσεων του κλίματος που παρατηρούνται στη διάρκεια συγκρίσιμων χρονικών περιόδων.

Πηγή: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR14_14/QJAB14014ELC.pdf

κλιματική ουδετερότητα (στόχος της ΕΕ) **climate neutrality objective**

Οι χώρες της ΕΕ έχουν δεσμευτεί να επιτύχουν κλιματική ουδετερότητα στην ΕΕ έως το 2050. Η μετάβαση σε μια κοινωνία και οικονομία μηδενικών εκπομπών αφενός αποτελεί επείγουσα πρόκληση —δεδομένης της αυξανόμενης συχνότητας ακραίων καιρικών φαινομένων— και αφετέρου δίνει τη δυνατότητα να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας και οικονομικές ευκαιρίες.

Η πράσινη μετάβαση αποτελεί επίσης αναγκαίο βήμα για τη μείωση των ενεργειακών εξαρτήσεων της ΕΕ. Η αντικατάσταση των ορυκτών καυσίμων με καθαρότερες μορφές ενέργειας θα μειώσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου της ΕΕ και θα ελαττώσει την εξάρτηση της ΕΕ από το ρωσικό αέριο.

Το Συμβούλιο επεξεργάζεται επί του παρόντος νέους κανόνες που αποσκοπούν στη μείωση των εκπομπών της ΕΕ κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030 (σε σύγκριση με το 1990), με τη λεγόμενη δέσμη μέτρων προσαρμογής στον στόχο του 55 % (Fit for 55).

Πηγή: <https://www.consilium.europa.eu/el/topics/climate-neutrality/>

κλιματική ουδετερότητα ή μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου

Στα πλαίσια του κλιματικού νόμου (Ν. 4936/2022 όπως τροποποιημένος ισχύει) νοείται ο ισοσκελισμός των ανθρωπογενών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από πηγές και των απορροφήσεων τους από καταβόθρες.

Πηγή: Ν.4936/2022 (ΦΕΚ Α' 105/27.05.2022) όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.4986/2022 και ισχύει

Κοινή Αλιευτική Πολιτική (ΚΑΠ)

Η κοινή αλιευτική πολιτική (ΚΑΠ) είναι ένα σύνολο κανόνων για τη διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων, καθώς και τη διαχείριση και τον έλεγχο της ευρωπαϊκής αλιείας εντός και εκτός των υδάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Ο στόχος της ΚΑΠ είναι να διασφαλίσει ότι οι δραστηριότητες αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συμβάλλουν στη μακροπρόθεσμη περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική βιωσιμότητα. Σε αυτόν τον στόχο περιλαμβάνεται η διασφάλιση της ιχθυοαλιευσιμότητας, της ασφάλειας και της ποιότητας των προϊόντων που πωλούνται στην ΕΕ· η συμβολή στην αύξηση της παραγωγικότητας, σε ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο για τον τομέα της αλιείας, συμπεριλαμβανομένης της αλιείας μικρής κλίμακας, και σε σταθερές αγορές· και η διασφάλιση της διαθεσιμότητας των επισιτιστικών πόρων σε λογικές τιμές για τους καταναλωτές.

Το πεδίο εφαρμογής της ΚΑΠ περιλαμβάνει τη διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων και τη διαχείριση της αλιείας που τους εκμεταλλεύεται. Όσον αφορά τα μέτρα σχετικά με τις αγορές και τα χρηματοοικονομικά μέσα, η ΚΑΠ καλύπτει επίσης τους βιολογικούς πόρους γλυκού νερού και τις δραστηριότητες υδατοκαλλιέργειας, καθώς και την επεξεργασία και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

Η πιο πρόσφατη μεταρρύθμιση της ΚΑΠ πραγματοποιήθηκε το 2013 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2014. Η τρέχουσα ΚΑΠ βασίζεται σε τέσσερις κύριους πυλώνες:

1. διαχείριση της αλιείας
2. διεθνής πολιτική
3. πολιτική της αγοράς και εμπορική πολιτική
4. χρηματοδότηση της πολιτικής.

Το τέταρτο στοιχείο της ΚΑΠ είναι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (2021-2027), που συμβάλλει στην υλοποίηση των στόχων της ΚΑΠ χρηματοδοτώντας επιλέξιμες δράσεις.

Η ΚΑΠ προβλέπει ότι πρέπει να καθοριστούν όρια αλιευμάτων που είναι βιώσιμα και διατηρούν τα αποθέματα ιχθύων μακροπρόθεσμα. Η ΚΑΠ υιοθετεί μια επιφυλακτική προσέγγιση που αναγνωρίζει τον αντίκτυπο της ανθρώπινης δραστηριότητας σε όλα μέρη του οικοσυστήματος. Αποσκοπεί να καταστήσει τους αλιευτικούς στόλους πιο επιλεκτικούς όσον αφορά τα αλιεύματα, και να καταργήσει σταδιακά την πρακτική «της απόρριψης» αποφεύγοντας και μειώνοντας –όσο περισσότερο γίνεται– ανεπιθύμητα αλιεύματα, διασφαλίζοντας ότι τα αλιεύματα εκφορτώνονται. Η ΚΑΠ άλλαξε τον τρόπο που γίνεται η διαχείριση των πολιτικών αλιείας, δίνοντας στις περιφερειακές ομάδες των κρατών μελών μεγαλύτερο έλεγχο μέσω της καθιέρωσης της λεγόμενης περιφερειοποίησης.

Η ΚΑΠ θεσπίζεται στα άρθρα 38-43 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Σύμφωνα με το άρθρο 3 της ΣΛΕΕ, η διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων στο πλαίσιο της ΚΑΠ είναι «αποκλειστική αρμοδιότητα» της ΕΕ, που σημαίνει ότι μόνο η ΕΕ μπορεί να νομοθετεί και να εγκρίνει δεσμευτικές πράξεις. Τα κράτη μέλη μπορούν να το κάνουν μόνο αν εξουσιοδοτούνται από την ΕΕ να εφαρμόσουν τέτοιου είδους πράξεις. Σύμφωνα με το άρθρο 4 της ΣΛΕΕ, τα μέρη της ΚΑΠ που αφορούν πτυχές που δεν συνδέονται με τη διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων εμπίπτουν στη «συντρέχουσα αρμοδιότητα», που σημαίνει ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη της μπορούν να νομοθετούν και να εγκρίνουν νομικά δεσμευτικές πράξεις και τα κράτη μέλη μπορούν να ασκούν την αρμοδιότητά τους όταν η ΕΕ δεν ασκεί, ή έχει αποφασίσει να μην ασκήσει, την αρμοδιότητά της.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ)

Η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ) είναι ένας τομέας μοιρασμένης αρμοδιότητας ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τα [κράτη μέλη](#) της ΕΕ.

Σύμφωνα με το άρθρο 39 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στόχοι της ΚΓΠ είναι:

- να αυξάνει την παραγωγικότητα της γεωργίας με την ανάπτυξη της τεχνικής προόδου και την εξασφάλιση της αρίστης χρησιμοποίησης των συντελεστών παραγωγής, ιδίως του εργατικού δυναμικού·
- να εξασφαλίζει ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο στους γεωργούς·
- να σταθεροποιεί τις αγορές·
- να εξασφαλίζει τον εφοδιασμό·
- να διασφαλίζει λογικές τιμές για τους καταναλωτές.

Με το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ), η ΚΓΠ βοηθάει τους γεωργούς της ΕΕ να προσφέρουν ασφαλή εφοδιασμό με ασφαλή, υγιεινά και οικονομικώς προσιτά τρόφιμα, προβλέποντας εισοδηματική στήριξη για τους γεωργούς. Επίσης, χρηματοδοτεί μέτρα για τη στήριξη και τη σταθεροποίηση των γεωργικών αγορών. Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) χρηματοδοτεί τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης των κρατών μελών.

Οι περισσότερες αποφάσεις για τη γεωργία λαμβάνονται με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας (άρθρο [42](#) παράγραφος 1 και άρθρο [43](#) παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

Η ΚΓΠ συμπληρώνει πλέον περίπου τα 60 χρόνια. Γίνεται επί του παρόντος η έκτη σημαντική αναθεώρησή της, και η νέα ΚΓΠ θα εφαρμόζεται από τις αρχές του 2023. Το μερίδιο που της αναλογεί από τον προϋπολογισμό της ΕΕ μειώνεται σταθερά κατά τα τελευταία 30 χρόνια, από το 73 % το 1985 στο 31 % για την περίοδο 2021-2027.

Η νέα ΚΓΠ έχει ως στόχο να προάγει έναν βιώσιμο και ανταγωνιστικό γεωργικό τομέα, ο οποίος να μπορεί να προσφέρει τα μέσα διαβίωσης στους γεωργούς και να παρέχει υγιεινά και βιώσιμα τρόφιμα στην κοινωνία, παράλληλα με δυναμικές αγροτικές περιοχές.

Η γεωργία και οι αγροτικές περιοχές είναι καίριες για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, και η νέα ΚΓΠ θα αποτελέσει βασικό εργαλείο ώστε να υλοποιηθούν οι φιλοδοξίες της στρατηγικής «από το αγρόκτημα στο πιάτο» και της στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα.

Λόγω της καθυστέρησης των διαπραγματεύσεων για τη νέα ΚΓΠ, η ημερομηνία έναρξης αναβλήθηκε για την 1η Ιανουαρίου 2023. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2020/2220 (μεταβατικός κανονισμός) εγκρίθηκε για να εξασφαλιστεί η πληρωμή των γεωργών και των άλλων δικαιούχων της ΚΓΠ το 2021 και 2022.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Κοινή βοήθεια για τη στήριξη σχεδίων στις ευρωπαϊκές περιφέρειες JASPERS Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions

Το 2006 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, δημιούργησε μια νέα πρωτοβουλία, γνωστή ως «Κοινή βοήθεια για την υποστήριξη των έργων στις ευρωπαϊκές περιφέρειες» (JASPERS). Κύριος στόχος της πρωτοβουλίας ήταν να παρέχει ανεξάρτητες, δωρεάν συμβουλές προς υποστήριξη των κρατών μελών που προσχώρησαν στην ΕΕ από το 2004 και εντεύθεν ή, αργότερα, να προετοιμάζει μεγάλα έργα υψηλής ποιότητας. Μολονότι η JASPERS συνέβαλε στην ταχύτερη έγκριση των έργων και τη βελτίωση της ποιότητας της σχετικής υποκείμενης τεκμηρίωσης, γενικώς δεν κατάφερε να επηρεάσει την απορρόφηση των κονδυλίων της ΕΕ.

Στην Ελλάδα το πρόγραμμα JASPERS ξεκίνησε το 2013, ενισχύοντας έκτοτε τις δραστηριότητές του με συμβουλευτικές υπηρεσίες, ανάπτυξη ικανοτήτων, οριζόντια βοήθεια και υποστήριξη αξιολόγησης έργων σε πολλούς τομείς (μεταφορές, ενέργεια, ύδρευση, διαχείριση στερεών αποβλήτων, έξυπνη ανάπτυξη).

Ιστότοπος: <https://jaspers.eib.org/>

Κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις Common Procurement Vocabulary (CPV)

Το ενιαίο σύστημα ταξινόμησης - Κοινό Λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις («Common Procurement Vocabulary», CPV) καθιερώθηκε με τον [Κανονισμό \(ΕΚ\) αριθ. 2195/2002 περί του κοινού λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις \(CPV\)](#). Αυτή η ταξινόμηση αποσκοπεί στην κάλυψη όλων των χαρακτηριστικών όσον αφορά τις συμβάσεις προμηθειών, έργων και υπηρεσιών. Τυποποιώντας τις αναφορές που χρησιμοποιούνται από τις αναθέτουσες αρχές για την περιγραφή του αντικειμένου των συμβάσεών τους, η χρήση του CPV βελτιώνει τη διαφάνεια των δημόσιων συμβάσεων που υπόκεινται στις οδηγίες της ΕΕ.

Η χρήση του CPV καθιστά ευκολότερο για τους πιθανούς αναδόχους, όπως εταιρείες, να βρουν ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις και μειώνει τον κίνδυνο λάθους στη μετάφραση προκηρύξεων, δεδομένου ότι το CPV είναι διαθέσιμο σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

Το CPV αποδίδει σε κάθε αριθμητικό κωδικό μια περιγραφή αντικειμένου σύμβασης, για την οποία υπάρχει έκδοση σε κάθε επίσημη γλώσσα της ΕΕ. Το CPV περιλαμβάνει:

- **ένα κύριο λεξιλόγιο** το οποίο, βασιζόμενο σε δενδροειδή διάρθρωση, περιέχει σειρά αριθμητικών κωδικών, καθένας από τους οποίους περιέχει 8 ψηφία και ένα ένατο ψηφίο που χρησιμεύει για την επαλήθευση των προηγούμενων ψηφίων.
- **ένα συμπληρωματικό λεξιλόγιο** που ολοκληρώνει την περιγραφή του αντικειμένου των συμβάσεων προσδιορίζοντας το χαρακτήρα ή τον προορισμό του αντικειμένου της σύμβασης.

Ο κατάλογος των κωδικών CPV και οι πίνακες αντιστοιχίας μεταξύ του CPV και των λοιπών ονοματολογιών διατίθενται στον δικτυακό τόπο: [SIMAP](#) «Πληροφορίες σχετικά με τις ευρωπαϊκές προκηρύξεις δημοσίων συμβάσεων».

Το τρέχον CPV σχεδιάστηκε προκειμένου να καταστεί πιο εύχρηστο, εστιάζοντας λιγότερο στα υλικά και περισσότερο στα προϊόντα. Εξορθολογίστηκε, επίσης, η ιεραρχία του λεξιλογίου.

Ο δικτυακός τόπος TED εξασφαλίζει ότι οι προκηρύξεις των δημόσιων συμβάσεων που υπόκεινται στις οδηγίες της ΕΕ δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα, σειρά «S». Από το 2003, ο δικτυακός τόπος TED χρησιμοποιεί τους κωδικούς CPV, οι οποίοι θα έγιναν υποχρεωτικοί με τη θέσπιση των οδηγιών 2004/17/EK και 2004/18/EK (που καταργήθηκαν στη συνέχεια αντίστοιχα από τις οδηγίες [2014/25/ΕΕ](#) και [2014/24/ΕΕ](#)).

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/summary/common-procurement-vocabulary.html>

κοινός δείκτης άμεσων αποτελεσμάτων

Κοινός δείκτης αποτελεσμάτων που συλλαμβάνει τα αποτελέσματα εντός τεσσάρων εβδομάδων από την ημέρα αποχώρησης του συμμετέχοντος από την πράξη.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013

κοινός δείκτης πιο μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων

Κοινός δείκτης αποτελεσμάτων που καταγράφει τα αποτελέσματα έξι μήνες μετά την αποχώρηση του συμμετέχοντος από την πράξη.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013

κοινωνική αιρεσιμότητα

Όρος που εισήχθη από την ΕΕ με τη μεταρρύθμιση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) συνδέοντας εν μέρει τις γεωργικές επιδοτήσεις με ελάχιστες απαιτήσεις για τις συνθήκες εργασίας και την προστασία.

κοινωνική επιχείρηση

Επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως της νομικής τους μορφής, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας, ή φυσικά πρόσωπα:

- α) τα οποία, σύμφωνα με το καταστατικό τους ή με άλλο νομικό έγγραφο το οποίο μπορεί να συνεπάγεται ευθύνη βάσει των κανόνων του κράτους μέλους όπου βρίσκεται η έδρα της κοινωνικής επιχείρησης, έχουν ως πρωταρχικό κοινωνικό στόχο την επίτευξη μετρήσιμου, θετικού κοινωνικού αντικτύπου, συμπεριλαμβανομένου του περιβαλλοντικού, αντί της δημιουργίας κέρδους για άλλους σκοπούς και παρέχουν υπηρεσίες ή αγαθά που δημιουργούν κοινωνική ανταπόδοση ή χρησιμοποιούν μεθόδους παραγωγής αγαθών ή υπηρεσιών με κοινωνική στόχευση
- β) τα οποία χρησιμοποιούν τα κέρδη τους πρωτίστως για την επίτευξη του πρωταρχικού τους κοινωνικού στόχου και διαθέτουν για τυχόν διανομή κερδών προκαθορισμένες διαδικασίες και κανόνες που εξασφαλίζουν ότι η διανομή δεν υπονομεύει τον πρωταρχικό κοινωνικό στόχο·
- γ) των οποίων η διαχείριση γίνεται με επιχειρηματικό, συμμετοχικό, υπεύθυνο και διαφανή τρόπο, ιδίως με τη συμμετοχή των εργαζομένων, των πελατών και των ενδιαφερόμενων μερών που επηρεάζονται από τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες·

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013

Κοινοτικές Αποφάσεις

Οι νομοθετικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες δεσμεύουν άμεσα εκείνον ή εκείνους προς τους οποίους απευθύνονται (κράτη- μέλη, επιχειρήσεις ή πολίτες κρατών - μελών) και διακρίνονται για την ατομική ισχύ (οι αποδέκτες ορίζονται και δεσμεύονται ατομικά, στοιχείο που διαφοροποιεί τις Κοινοτικές Αποφάσεις από τους Κοινοτικούς Κανονισμούς) και τη δεσμευτικότητα ως προς όλα τα στοιχεία τους (στοιχείο που τις διακρίνει από τις Κοινοτικές Οδηγίες).

Κοινοτικές Οδηγίες

Οι νομοθετικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες απευθύνονται σε ένα, περισσότερα ή όλα τα κράτη - μέλη και είναι δεσμευτικές όσον αφορά τον επιδιωκόμενο στόχο αλλά επαφίεται στις εθνικές αρχές η επιλογή του τύπου και των μέσων ενσωμάτωσής τους στο εθνικό δίκαιο.

Κοινοτικές Συστάσεις και Γνώμες

Οι νομικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης που προβλέπονται ρητά από τις Κοινοτικές Συνθήκες και δίνουν τη δυνατότητα στα Κοινοτικά Όργανα να διατυπώνουν θέσεις προς τα κράτη - μέλη και, σε ορισμένες περιπτώσεις, προς τους πολίτες της Κοινότητας, χωρίς με αυτό να θεμελιώνουν νομικές υποχρεώσεις για τον αποδέκτη.

Η διαφορά μεταξύ Συστάσεων και Γνωμών είναι ότι οι πρώτες υποδεικνύουν στους αποδέκτες μια ορισμένη συμπεριφορά, ενώ οι δεύτερες εκδίδονται από τα Κοινοτικά Όργανα για την εκτίμηση μιας κατάστασης ή κάποιων γεγονότων στην Κοινότητα ή στα κράτη-μέλη.

Κοινοτικοί Κανονισμοί

Οι νομοθετικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες υπερισχύουν της εθνικής νομοθεσίας των κρατών μελών, διακρίνονται από τον κοινοτικό χαρακτήρα (ισχύουν ενιαία και πλήρως σε όλα τα κράτη - μέλη) και την άμεση ικανότητα εφαρμογής τους (δεν οφείλουν προηγουμένως να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο). Είναι η πλέον ισχυρή μορφή της κοινοτικής νομοθεσίας.

κοινωνική ένταξη

Για τους σκοπούς της Εθνικής Στρατηγικής για την Προστασία των Ασυνόδευτων Ανηλίκων, ο όρος ερμηνεύεται ως η διαδικασία κατά την οποία οι ασυνόδευτοι ανήλικοι που διαμένουν στην Ελλάδα γίνονται μέρος της κοινότητας υποδοχής τους δημιουργώντας εντός της κοινότητας τις συνθήκες εκείνες που προάγουν την αρμονική συνύπαρξη και την κοινωνική συνοχή.

Πηγή: Εθνική Στρατηγική για την Προστασία των Ασυνόδευτων Ανηλίκων

Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (Κ.Α.Ο.)

Ως «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία» ορίζεται «το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων που στηρίζονται σε μία εναλλακτική μορφή οργάνωσης των σχέσεων παραγωγής, διανομής, κατανάλωσης και επανεπένδυσης, βασισμένη στις αρχές της δημοκρατίας, της ισότητας, της αλληλεγγύης, της συνεργασίας, καθώς και του σεβασμού στον άνθρωπο και το περιβάλλον.»

Η Κ.Α.Ο. δεν είναι μια ακόμη προνοιακή πολιτική για τους ευάλωτους και οικονομικά ασθενέστερους πολίτες αλλά ένας εναλλακτικός τρόπος να παράγουμε, να εργαζόμαστε και να καταναλώνουμε.

- Να παράγουμε και να καταναλώνουμε υπηρεσίες και προϊόντα που προάγουν τα χαρακτηριστικά της κοινωνικής καινοτομίας, της βιώσιμης ανάπτυξης, της αειφορίας του περιβάλλοντος, της κοινωνικής ένταξης και του γενικού κοινωνικού συμφέροντος.
- Να καταναλώνουμε τα αγαθά, που ικανοποιούν εμάς τους ίδιους που εργαζόμαστε για να τα παράγουμε αλλά και τους άλλους συμπολίτες μας, σε τοπικό ή ευρύτερο επίπεδο μέσω ενός αλληλέγγυου εμπορικού ή ανταλλακτικού δικτύου που εναρμονίζει την προσφορά και την ζήτηση.
- Να εργαζόμαστε με ένα άλλο τρόπο, συμπράττοντας δημοκρατικά, διαμορφώνοντας πιο ισότιμες σχέσεις παραγωγής, διανέμοντας το πλεόνασμα της εργασίας μας, σε μας τους ίδιους ή/και δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας ή/και προσφέροντας μέρος αυτού σε αλληλέγγυες δράσεις.

Σύμφωνα με το Άρθρο 3 του νόμου, ορίζονται ως «Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας», οι εξής:

- Οι **Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.)** του άρθρου 14, όπου αναφέρεται ότι οι Κοιν.Σ.Επ. είναι οι αστικοί συνεταιρισμοί του Ν. 1667/1986, που έχουν ως καταστατικό σκοπό τη συλλογική και την κοινωνική ωφέλεια, όπως ορίζονται στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 2 και διαθέτουν εκ του νόμου εμπορική ιδιότητα. Διακρίνονται σε:
 - α) Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης, οι οποίες διακρίνονται σε δύο υποκατηγορίες:
 - αα) *Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ευάλωτων Ομάδων*, οι οποίες επιδιώκουν την ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή, των ατόμων που ανήκουν στις Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες, και
 - αβ) *Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ειδικών Ομάδων*, οι οποίες επιδιώκουν την ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού.
 - β) Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής ωφέλειας, που αναπτύσσουν δραστηριότητες «βιώσιμης ανάπτυξης», ή και παρέχουν «κοινωνικές υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος».
- οι **Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.)** που διέπονται από το άρθρο 12 του Ν. 2716/1999 (ΦΕΚ 96 Α'), συμπληρωματικά από τις διατάξεις του Ν. 1667/1986 (ΦΕΚ 196 Α'), του άρθρου 12 του Ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α') και του Ν. 4430/2016. Οι Κοι.Σ.Π.Ε. θεωρούνται αυτοδικαίως Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης.
- οι **Συνεταιρισμοί Εργαζομένων**, που συστήνονται με το άρθρο 24 του Ν. 4430/2016. Είναι οι Αστικοί Συνεταιρισμοί του Ν. 1667/1986 που έχουν ως καταστατικό σκοπό τη «συλλογική ωφέλεια», όπως ορίζεται στον Ν. 4430/2016 και διαθέτουν εκ του νόμου εμπορική ιδιότητα. Μέλη τους είναι αποκλειστικά και μόνο φυσικά πρόσωπα, τα οποία επιθυμούν να βιοποριστούν, παράγοντας από κοινού αγαθά και υπηρεσίες για τρίτους.
- οποιοδήποτε άλλο μη μονοπρόσωπο νομικό πρόσωπο, εφόσον έχει αποκτήσει νομική προσωπικότητα, όπως ιδίως αγροτικοί συνεταιρισμοί του Ν. 4384/2016 (ΦΕΚ 78 Α') και Ν. 4673/2020, αστικοί συνεταιρισμοί του Ν. 1667/1986, Αστικές Εταιρίες των άρθρων 741 επ. του Α.Κ., εφόσον σωρευτικά συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις.

Πηγή: Ν. 4430/2016

κοινωνική καινοτομία

Δραστηριότητα που είναι κοινωνική τόσο ως προς τον σκοπό της όσο και ως προς τα μέσα της και ιδίως μια δραστηριότητα που αφορά την ανάπτυξη και εφαρμογή νέων ιδεών (για προϊόντα, υπηρεσίες, πρακτικές και πρότυπα) που ταυτόχρονα ικανοποιεί κοινωνικές ανάγκες και δημιουργεί νέες κοινωνικές σχέσεις ή συνεργασίες μεταξύ δημόσιων οργανισμών, οργανισμών της κοινωνίας των πολιτών ή ιδιωτικών οργανισμών, ωφελώντας κατ' αυτόν τον τρόπο την κοινωνία και ενισχύοντας την ικανότητά της να αναλαμβάνει δράση.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013

κοινωνικοί εταίροι

Οι οργανώσεις κοινωνικών εταίρων εκπροσωπούν τα συμφέροντα των ευρωπαϊών εργαζομένων και εργοδοτών. Οι κύριες διεπαγγελματικές οργανώσεις εκπροσώπησης σε επίπεδο ΕΕ είναι:

- Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Συνδικάτων (CES)
- Ένωση Συνομοσπονδιών της Βιομηχανίας και των Εργοδοτών της Ευρώπης (BUSINESSEUROPE)
- η Ευρωπαϊκή Ένωση Βιοτεχνικών και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (UEAPME)
- το Ευρωπαϊκό Κέντρο Δημοσίων Επιχειρήσεων (ΕΚΔΕ).

Παράλληλα με αυτές τις οργανώσεις, άλλες κοινωνικο-επαγγελματικές ομάδες εκπροσωπούν ειδικά ή κλαδικά συμφέροντα.

Το άρθρο 152 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ αναγνωρίζει τον ρόλο των κοινωνικών εταίρων στις βιομηχανικές σχέσεις και τον ευρωπαϊκό κοινωνικό διάλογο. Οι κοινωνικοί εταίροι εκπροσωπούν τα μέλη τους στις διαβουλεύσεις με την Επιτροπή και κατά τη διαπραγμάτευση των συλλογικών συμβάσεων.

Είναι επίσης μέλη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, μαζί με άλλες οργανώσεις που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

κράτη μέλη

Μια υποψήφια προς ένταξη χώρα που πληροί τα κριτήρια προσχώρησης, όπως ορίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης το 1993, και υπογράφει τη συνθήκη προσχώρησης με κάθε κράτος μέλος της ΕΕ γίνεται κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κάθε ένα από τα 27 κράτη μέλη δεσμεύεται από τις Συνθήκες και το κοινοτικό κεκτημένο. Το καθένα συμμετέχει στη διακυβέρνηση της ΕΕ με ισότιμους όρους. Υπήρχαν 28 κράτη μέλη μέχρι την 1η Φεβρουαρίου 2020, όταν το Ηνωμένο Βασίλειο αποχώρησε από την ΕΕ και έγινε τρίτη χώρα (χώρα που δεν είναι μέλος της ΕΕ).

Πλέον υπάρχουν 27 κράτη μέλη: Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχία, Δανία, Γερμανία, Εσθονία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Κροατία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σλοβακία, Φινλανδία και Σουηδία. Στις συνόψεις της νομοθεσίας της ΕΕ, ο όρος «χώρες της ΕΕ» χρησιμοποιείται πολλές φορές αντί για τον όρο «κράτη μέλη».

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

κρατικές ενισχύσεις

Ως κρατική ενίσχυση ορίζεται η παρέμβαση μιας δημόσιας αρχής (σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο), μέσω των δημόσιων πόρων, με σκοπό την υποστήριξη ορισμένων επιχειρήσεων ή της παραγωγής ορισμένων αγαθών. Συνεπώς, η επιχείρηση που δέχεται μια τέτοιου είδους ενίσχυση πλεονεκτεί απέναντι στους ανταγωνιστές της.

Οι ενισχύσεις που παρέχονται κατά τρόπο επιλεκτικό από χώρες της ΕΕ ή μέσω κρατικών πόρων και οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ των χωρών της ΕΕ και να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό, απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 107 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Οι κρατικές ενισχύσεις μπορούν να επιτρέπονται εφόσον δικαιολογούνται από στόχους γενικού συμφέροντος: ενισχύσεις που προορίζονται για την ανάπτυξη των μειονεκτουσών περιφερειών, τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, την προώθηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, την έρευνα και την ανάπτυξη, την προστασία του περιβάλλοντος, την επαγγελματική κατάρτιση, την απασχόληση και τον πολιτισμό. Οι χώρες της ΕΕ οφείλουν να κοινοποιούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις ενισχύσεις που χορηγούν, εκτός από ορισμένες συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 108 της ΣΛΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι επιφορτισμένη με τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται από τις χώρες της ΕΕ, είτε βρίσκονται στο στάδιο σχεδίου είτε ισχύουν ήδη, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ότι δεν νοθεύουν τον ανταγωνισμό.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

κυκλική οικονομία

Μια κυκλική οικονομία είναι ένα σύστημα που διατηρεί την αξία των προϊόντων, των υλικών και των πόρων στην οικονομία όσο το δυνατόν περισσότερο, και ελαχιστοποιεί την παραγωγή αποβλήτων. Αυτό συνεπάγεται ένα σύστημα όπου τα προϊόντα επαναχρησιμοποιούνται, επιδιορθώνονται, ανακατασκευάζονται ή ανακυκλώνονται.

Οι δράσεις στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας συμβάλλουν επίσης στην υλοποίηση άλλων βασικών προτεραιοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), όπως είναι η πράσινη ανάκαμψη, ο μετριασμός των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και η εξοικονόμηση ενέργειας, η προστασία της βιοποικιλότητας, και στην παγκόσμια προσπάθεια για αειφόρο ανάπτυξη.

Το 2015 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε ένα φιλόδοξο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία. Ανακοινώθηκαν 54 μέτρα που καλύπτουν ολόκληρο τον κύκλο ζωής των προϊόντων για την επιτάχυνση της μετάβασης της ΕΕ σε μια κυκλική οικονομία. Όλα αυτά τα μέτρα έχουν εγκριθεί.

Μεταξύ άλλων, άρχισε να ισχύει από το 2018 και η αναθεωρημένη νομοθεσία της ΕΕ για τα απόβλητα. Τέθηκαν σαφείς στόχοι για την ανακύκλωση και εκπονήθηκε ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο για τη σύγχρονη διαχείριση των αποβλήτων. Σε αυτή τη νομοθεσία περιλαμβάνονταν:

- στόχοι όσον αφορά την ανακύκλωση αστικών αποβλήτων και αποβλήτων συσκευασίας·
- δεσμευτικοί στόχοι για τη μείωση των χώρων υγειονομικής ταφής κάτω από ένα μέγιστο όριο·
- μέτρα για τη μείωση των απορριμμάτων τροφίμων και των θαλάσσιων απορριμμάτων.

Το 2018 υπήρξαν και άλλες πρωτοβουλίες, όπως η στρατηγική της ΕΕ για τα πλαστικά, μια έκθεση για τις κρίσιμες πρώτες ύλες στην κυκλική οικονομία, κανόνες για τα πλαστικά μίας χρήσης, ενώ προτάθηκε και νομοθεσία σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την επαναχρησιμοποίηση του νερού (που εγκρίθηκε το 2020).

Τον Μάρτιο του 2020 η Επιτροπή ενέκρινε ένα [νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία στην ΕΕ](#), το οποίο ήταν συστατικό στοιχείο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας του 2019 για την ενίσχυση της αποτελεσματικής χρήσης των πόρων μέσω της μετάβασης σε μια καθαρή, κυκλική οικονομία, για την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και τη μείωση της ρύπανσης. Αυτό περιλαμβάνει μέτρα ώστε:

- η παραγωγή βιώσιμων προϊόντων να γίνει κανόνας στην ΕΕ
- να δοθεί μεγαλύτερη δύναμη σε καταναλωτές και δημόσιους φορείς που πραγματοποιούν αγορές
- να δοθεί έμφαση στους τομείς που χρησιμοποιούν τους περισσότερους πόρους και όπου υπάρχει μεγάλη δυνατότητα κυκλικότητας, όπως:

- ηλεκτρονική και τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών,
- μπαταρίες και οχήματα,
- συσκευασίες, πλαστικά και υφάσματα,
- κατασκευές και κτίρια,
- τρόφιμα, νερό και θρεπτικές ουσίες
- να παράγονται λιγότερα απόβλητα
- να διασφαλιστεί η λειτουργία της κυκλικής οικονομίας προς όφελος των πολιτών, των περιφερειών και των πόλεων
- να ηγηθεί η ΕΕ των προσπαθειών της παγκόσμιας κοινότητας στον τομέα της κυκλικής οικονομίας.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

κύκλος ζωής

Ως «κύκλος ζωής» – για τους σκοπούς του Ν. 4412/2016 – νοούνται όλα τα διαδοχικά και/ή διασυνδεδεμένα στάδια, συμπεριλαμβανομένων της έρευνας και της ανάπτυξης που θα πραγματοποιηθούν, της παραγωγής, της εμπορίας και των όρων της, της μεταφοράς, της χρήσης και της συντήρησης, καθ' όλη τη διάρκεια ύπαρξης ενός προϊόντος ή ενός έργου ή της παροχής μιας υπηρεσίας, από την απόκτηση των πρώτων υλών ή την παραγωγή των πόρων μέχρι την απόρριψη, την εκκαθάριση και το τέλος της υπηρεσίας ή χρήσης.

Πηγή: Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Λειτουργική ταξινόμηση (στην πολυεπίπεδη διακυβέρνηση)

Η κατηγοριοποίηση των δημόσιων πολιτικών με βάση το λειτουργικό κριτήριο, ήτοι την επιδίωξη συγκεκριμένου δημόσιου σκοπού, λαμβάνοντας υπόψη και τις αρχές του Διεθνούς Προτύπου Ταξινόμησης των λειτουργιών της Κυβέρνησης (Classification of the functions of government – COFOG) των Ηνωμένων Εθνών.

Πηγή: Ν. 5013/2023 (ΦΕΚ 12 Α' / 12.01.2023) "Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, διαχείριση κινδύνων στον δημόσιο τομέα και άλλες διατάξεις"

Λογαριασμός υπό μεσεγγύηση

Στην περίπτωση πράξης ΣΔΙΤ, τραπεζικός λογαριασμός που καλύπτεται από γραπτή συμφωνία μεταξύ του δικαιούχου δημόσιου φορέα και του εταίρου του ιδιωτικού τομέα, ο οποίος έχει εγκριθεί από τη διαχειριστική αρχή ή ενδιάμεσο φορέα και χρησιμοποιείται για πληρωμές κατά τη διάρκεια ή μετά την περίοδο επιλεξιμότητας.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

Λογική της παρέμβασης intervention logic

Η λογική της παρέμβασης (intervention logic) εκφράζει τη λογική σχέση μεταξύ των ακόλουθων στοιχείων:

- των αναπτυξιακών αναγκών και προκλήσεων, τις οποίες καλείται να αντιμετωπίσει η αναπτυξιακή παρέμβαση
- του θεματικού στόχου και των επενδυτικών προτεραιοτήτων που αντιστοιχούν στις προσδιορισθείσες ανάγκες/προκλήσεις
- των ειδικών στόχων που εκφράζουν την επιθυμητή αλλαγή (επιθυμητό αποτέλεσμα)
- των δεικτών αποτελέσματος που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση των αποτελεσμάτων και τον καθορισμό των σχετικών τιμών-στόχων
- των τύπων δράσεων που θα υλοποιηθούν με σκοπό την επίτευξη των ειδικών στόχων
- των δεικτών εκρών που θα χρησιμοποιηθούν για τη μέτρηση των εκρών των δράσεων και τον καθορισμό των σχετικών τιμών-στόχων.

Λογιστική χρήση

Η περίοδος από 1ης Ιουλίου έως 30ής Ιουνίου του επόμενου έτους, εκτός από την πρώτη λογιστική χρήση της περιόδου προγραμματισμού, η οποία καλύπτει την περίοδο από την ημερομηνία έναρξης της επιλεξιμότητας των δαπανών έως την 30ή Ιουνίου 2022· η τελική λογιστική χρήση είναι η περίοδος από την 1η Ιουλίου 2029 έως τις 30 Ιουνίου 2030.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

N.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

μακροχρόνια ανεργία

Η κατάσταση της ανεργίας στην οποία βρίσκεται ο άνεργος για χρονικό διάστημα πάνω από 12 μήνες και είναι εγγεγραμμένος στις καταστάσεις ανέργων στις αρμόδιες υπηρεσίες απασχόλησης.

μελέτη σκοπιμότητας

Η αξιολόγηση και ανάλυση της δυναμικής ενός έργου, με στόχο την υποστήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, αποκαλύπτοντας κατά τρόπο αντικειμενικό και ορθολογικό τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες του, τις ευκαιρίες και τις απειλές που προκύπτουν από αυτό, καθώς και προσδιορίζοντας τους πόρους που απαιτούνται για την εκτέλεσή του και, τελικά, τις προοπτικές επιτυχίας του.

μειονεκτικές περιοχές Less favorite areas

Ως μειονεκτικές περιοχές χαρακτηρίζονται:

- ορεινές περιοχές, με σημαντικό περιορισμό των δυνατοτήτων χρησιμοποίησης της γης και σημαντική αύξηση του κόστους της εκμετάλλευσής της
- περιοχές που απειλούνται με εγκατάλειψη των χρήσεων γης και στις οποίες η διατήρηση του φυσικού χώρου είναι αναγκαία
- άλλες περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα όπου η γεωργική δραστηριότητα θα πρέπει να συνεχιστεί υπό όρους για τη διατήρηση του φυσικού χώρου και τη διαφύλαξη του τουριστικού δυναμικού της περιοχής.

Ο πρώτος κατάλογος των Ελληνικών μειονεκτικών περιοχών καθορίστηκε αρχικά στην Οδηγία 81/645 με βάση τα χαρακτηριστικά και τα κριτήρια που περιέχονταν στην Οδηγία 75/268. Οι περιοχές αυτές χαρακτηρίζονται από περιορισμένη παραγωγικότητα των εδαφών, οικονομικά αποτελέσματα σημαντικά κατώτερα του μέσου όρου και μικρή πυκνότητα ή μείωση του πληθυσμού. Οι περιοχές αυτές θα οριοθετηθούν εκ νέου για το ΠΑΑ λαμβάνοντας υπόψη τους φυσικούς περιορισμούς που προκαλούνται από δυσχερείς κλιματολογικές ή εδαφολογικές συνθήκες ή συνδυασμό τους καθώς και αν οι περιορισμοί αυτοί έχουν ξεπεραστεί, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 32 Καν (ΕΕ) 1305/2013.

Οι περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα με βάση την Οδηγία του Συμβουλίου 81/645/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, καταλαμβάνουν σήμερα το 2,5% της συνολικής έκτασης της χώρας και το 3,5% της έκτασης των αγροτικών περιοχών. Οι εν λόγω περιοχές χαρακτηρίζονται είτε από την ύπαρξη μη ευνοϊκών φυσικών συνθηκών, που εκδηλώνεται με τα χαμηλά επίπεδα αποδόσεως και εισοδημάτων, είτε από την ύπαρξη των δυσχερειών που προκύπτουν από τη μεθοριακή ή τη νησιωτική τους θέση. Οι περιοχές αυτές θα αναπροσαρμοστούν μετά την ολοκλήρωση της οριοθέτησης των περιοχών του άρθρου 32.1.β Καν (ΕΕ) 1305/2013, λαμβάνοντας υπόψη την παράγραφο 4 του άρθρου 32 Καν (ΕΕ) 1305/2013.

μεταφορά στερεών αποβλήτων

Το σύνολο των εργασιών μετακίνησης των αποβλήτων από τα μέσα συλλογής στους χώρους διάθεσης, αξιοποίησης ή μεταφόρτωσης.

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

μεταφόρτωση στερεών αποβλήτων

Οι εργασίες μετακίνησης των αποβλήτων από τα μέσα ή χώρους συλλογής σε άλλα μέσα μεταφοράς με ενδεχόμενη συμπίεσή τους (στην έννοια αυτή περιλαμβάνεται κινητός ή σταθερός σταθμός μεταφόρτωσης)

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 59010/03 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»

μη επιλέξιμες κατηγορίες δράσεων

Στην παρακάτω ενότητα παρατίθενται συγκεκριμένες -προβλεπόμενες από το κανονιστικό πλαίσιο- εξαιρέσεις από τις επιλέξιμες κατηγορίες δράσεων:

ΕΤΠΑ και ΤΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1058 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής, τα συγκεκριμένα Ταμεία δεν μπορούν να χρηματοδοτήσουν:

- α) τον παροπλισμό ή την κατασκευή πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής.
- β) επενδύσεις για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από δραστηριότητες που απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- γ) την παρασκευή, επεξεργασία και εμπορία καπνού και προϊόντων καπνού.
- δ) προβληματικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, εκτός έχει παρασχεθεί έγκριση δυνάμει ενισχύσεων de minimis ή προσωρινών κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων που έχουν θεσπιστεί για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστάσεων
- ε) τις επενδύσεις σε αερολιμενικές υποδομές, με εξαίρεση τις εξόχως απόκεντρες περιοχές και τους υφιστάμενους περιφερειακούς αερολιμένες που ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 153 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014, σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - i) σε μέτρα για τον μετριασμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ή,
 - ii) σε συστήματα ασφαλείας, προστασίας και διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας που απορρέουν από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Νέας Γενιάς για τη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας (SESAR).
- στ) Επενδύσεις σε χώρους υγειονομικής ταφής αποβλήτων, με εξαίρεση:
 - i) τις εξόχως απόκεντρες περιοχές, μόνο σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ή,
 - ii) τις επενδύσεις που αφορούν τον παροπλισμό, τη μετατροπή ή την ασφάλεια των υφιστάμενων χώρων υγειονομικής ταφής υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω επενδύσεις δεν αυξάνουν την δυναμικότητά τους

- ζ) τις επενδύσεις που αυξάνουν την δυναμικότητα εγκαταστάσεων για την επεξεργασία υπολειμματικών αποβλήτων, με εξαίρεση:
- i) τις εξόχως απόκεντρες περιοχές, μόνο σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ή,
 - ii) τις επενδύσεις σε τεχνολογίες για την ανάκτηση υλικών από υπολειμματικά απόβλητα για σκοπούς κυκλικής οικονομίας
- η) τις επενδύσεις που συνδέονται με την παραγωγή, την επεξεργασία, τη μεταφορά, τη διανομή, την αποθήκευση ή την καύση ορυκτών καυσίμων, με εξαίρεση:
- i) την αντικατάσταση συστημάτων θέρμανσης που λειτουργούν με καύση στερεών ορυκτών καυσίμων, ιδίως άνθρακα, τύρφης, λιγνίτη, πετρελαιούχου σχιστόλιθου, από συστήματα θέρμανσης που λειτουργούν με φυσικό αέριο, με σκοπό:
 - την αναβάθμιση των συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης στο επίπεδο "αποδοτικής τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης" όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 41 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ
 - την αναβάθμιση εγκαταστάσεων συμπαραγωγής θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας στο επίπεδο «συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης» όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 34 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ
 - τις επενδύσεις σε καυστήρες και συστήματα θέρμανσης φυσικού αερίου σε κατοικίες και κτίρια προς αντικατάσταση εγκαταστάσεων που λειτουργούν με καύση άνθρακα, τύρφης, λιγνίτη ή πετρελαιούχου σχιστόλιθου·
 - ii) τις επενδύσεις για την επέκταση και τον επαναπροσδιορισμό, τη μετατροπή ή τη μετασκευή δικτύων μεταφοράς και διανομής αερίου, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω επενδύσεις ετοιμάζουν τα δίκτυα για τη μεταγενέστερη προσθήκη αερίων από ανανεώσιμες πηγές και αερίων χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, όπως το υδρογόνο, το βιομεθάνιο και το συνθετικό αέριο, στο σύστημα και επιτρέπουν την αντικατάσταση των εγκαταστάσεων στερεών ορυκτών καυσίμων·
 - iii) τις επενδύσεις σε:
 - καθαρά οχήματα, όπως ορίζονται στην οδηγία 2009/33/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου(22)· για σκοπούς δημοσίου συμφέροντος και
 - οχήματα, αεροσκάφη και σκάφη σχεδιασμένα και κατασκευασμένα ή προσαρμοσμένα για χρήση από τις υπηρεσίες πολιτικής προστασίας και πυρόσβεσης.

Επιπλέον, το Ταμείο Συνοχής δεν στηρίζει τις επενδύσεις στη στέγαση, εκτός εάν σχετίζονται με την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης ή τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

EKT+

Σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1057, οι κάτωθι κατηγορίες δαπανών δεν είναι επιλέξιμες για γενική στήριξη από το σκέλος του EKT+ υπό επιμερισμένη διαχείριση:

- α) αγορά γης και ακινήτων, καθώς και αγορά υποδομών, και
- β) αγορά επίπλωσης, εξοπλισμού και οχημάτων, εκτός εάν η αγορά είναι αναγκαία για την επίτευξη του στόχου της πράξης, ή τα αντικείμενα αυτά έχουν αποσβεσθεί πλήρως στη διάρκεια της πράξης, ή η αγορά τους είναι η πλέον οικονομική επιλογή.

TΔM

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1056, το TΔM δεν υποστηρίζει:

- α) τον παροπλισμό ή την κατασκευή πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής
- β) την παρασκευή, επεξεργασία και εμπορία καπνού και προϊόντων καπνού

- γ) μία προβληματική επιχείρηση, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής(18), εκτός αν αυτό επιτρέπεται βάσει προσωρινών κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις που έχουν θεσπιστεί για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστάσεων ή βάσει ενισχύσεων de minimis για τη στήριξη των επενδύσεων που μειώνουν τα ενεργειακά κόστη στο πλαίσιο της διαδικασίας ενεργειακής μετάβασης
- δ) επενδύσεις που σχετίζονται με την παραγωγή, την επεξεργασία, τη μεταφορά, τη διανομή, την αποθήκευση ή την καύση ορυκτών καυσίμων

ΕΤΘΑΥ

Σύμφωνα με το άρθρο 13 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, οι ακόλουθες δράσεις ή δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες για στήριξη από το ΕΤΘΑΥ:

- α) δράσεις που αυξάνουν την αλιευτική ικανότητα ενός αλιευτικού σκάφους
- β) η απόκτηση εξοπλισμού που αυξάνει την ικανότητα ενός αλιευτικού σκάφους να εντοπίζει αλιεύματα
- γ) η κατασκευή, η απόκτηση ή η εισαγωγή αλιευτικών σκαφών
- δ) η μεταβίβαση ή η μετανολόγηση αλιευτικών σκαφών σε τρίτες χώρες, μεταξύ άλλων μέσω της δημιουργίας κοινοπραξιών με εταιρείες τρίτων χωρών
- ε) η προσωρινή ή οριστική παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων
- στ) η πειραματική αλιεία
- ζ) η μεταβίβαση της κυριότητας μιας επιχείρησης
- η) η άμεση ανανέωση του αποθέματος, εκτός εάν προβλέπεται ρητά ως μέτρο επαναφοράς ή άλλα μέτρα διατήρησης από νομική πράξη της Ένωσης ή στην περίπτωση πειραματικού εμπλουτισμού αποθεμάτων
- θ) η κατασκευή νέων λιμένων ή νέων ιχθυοσκαλών, με εξαίρεση τους νέους τόπους εκφόρτωσης
- ι) οι μηχανισμοί παρέμβασης στην αγορά που αποσκοπούν στην προσωρινή ή μόνιμη απόσυρση προϊόντων αλιείας ή υδατοκαλλιέργειας από την αγορά με σκοπό τη μείωση της προσφοράς, προκειμένου να αποφευχθεί μείωση ή αύξηση των τιμών
- ια) οι επενδύσεις επί των αλιευτικών σκαφών που είναι απαραίτητες για τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις της ενωσιακής νομοθεσίας εν ισχύ κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης για στήριξη, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων που απορρέουν από τις υποχρεώσεις της Ένωσης στο πλαίσιο ΠΟΔΑ
- ιβ) οι επενδύσεις επί των αλιευτικών σκαφών που έχουν πραγματοποιήσει αλιευτικές δραστηριότητες για λιγότερο από 60 ημέρες εντός των δύο ημερολογιακών ετών που προηγούνται του έτους υποβολής της αίτησης στήριξης
- ιγ) η αντικατάσταση ή ο εκσυγχρονισμός κύριου ή βοηθητικού κινητήρα σε αλιευτικό σκάφος

Πηγή: Κανονισμοί (ΕΕ):

- 2021/1056 της 24ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης
- 2021/1057 της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013
- 2021/1058 της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής
- 2021/1060 της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

Μητρώο Φορέων Κοινωνικής & Αλληλέγγυας Οικονομίας

Το Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας θεσπίστηκε με το άρθρο 4 του Ν. 4430/2016. Είναι η βάση δεδομένων που τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή από το Τμήμα Μητρώου της Διεύθυνσης Κ.Α.Λ.Ο., στην οποία εγγράφονται οι Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.

Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) Recovery and Resilience Facility (RRF)

Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) είναι ένα προσωρινό μέσο ανάκαμψης. Παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να συγκεντρώνει κεφάλαια ώστε να βοηθήσει τα κράτη μέλη να υλοποιήσουν μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που συνάδουν με τις προτεραιότητες της ΕΕ και αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής. Διαθέτει 723,8 δισ. ευρώ (σε τρέχουσες τιμές) υπό μορφή δανείων (385,8 δισ. ευρώ) και επιχορηγήσεων (338 δισ. ευρώ) για τον σκοπό αυτό. Ο ΜΑΑ αποτελεί το κύριο εργαλείο του μέσου NextGenerationEU που θα βοηθήσει την ΕΕ να εξέλθει ισχυρότερη και ανθεκτικότερη από την τρέχουσα κρίση.

Στο πλαίσιο του μηχανισμού αυτού χορηγούνται επιδοτήσεις και δάνεια για τη στήριξη των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στα κράτη μέλη της ΕΕ. Στόχος του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) είναι να μετριαστούν οι οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας του κορονοϊού και να καταστούν οι ευρωπαϊκές οικονομίες και κοινωνίες περισσότερο βιώσιμες, ανθεκτικές και καλύτερα προετοιμασμένες για τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Για τη χορήγηση των κονδυλίων στο πλαίσιο του εν λόγω μηχανισμού, τα κράτη μέλη καταρτίζουν σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας στα οποία εξηγούν πώς θα επενδύσουν τα κονδύλια αυτά.

Ο ΜΑΑ βοηθά την ΕΕ να επιτύχει τον στόχο της για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 και θέτει την Ευρώπη σε πορεία ψηφιακής μετάβασης, δημιουργώντας θέσεις εργασίας και τονώνοντας την ανάπτυξη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

Πηγή: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_el

Μηχανισμός Ευελιξίας

Ο Μηχανισμός Ευελιξίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση, για ένα δεδομένο οικονομικό έτος, συγκεκριμένων απρόβλεπτων δαπανών στο πλαίσιο πιστώσεων για αναλήψεις υποχρεώσεων και των αντίστοιχων πιστώσεων για πληρωμές οι οποίες δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν εντός των διαθέσιμων ανώτατων ορίων για έναν ή περισσότερους άλλους τομείς. Το ανώτατο όριο του ετήσιου ποσού που είναι διαθέσιμο για τον Μηχανισμό Ευελιξίας ορίζεται σε 915 εκατομμύρια EUR (σε τιμές 2018).

Το μη χρησιμοποιηθέν μέρος του ετήσιου ποσού του Μηχανισμού Ευελιξίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί μέχρι το έτος $n+2$. Όποιο μέρος του ετήσιου ποσού προκύπτει από προηγούμενα έτη χρησιμοποιείται πρώτο, κατά χρονολογική σειρά. Όποιο μέρος του ετήσιου ποσού του έτους n δεν χρησιμοποιείται έως και το έτος $n+2$ καταργείται.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2020 για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2021 έως 2027 (OJ L1 433/11 22.12.2020)

Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ) Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA)

Από τον Ιανουάριο του 2007 και μετά, ο Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ) αντικαθιστά μια σειρά προγραμμάτων και χρηματοδοτικών μέσων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις υποψήφιες ή δυνάμει υποψήφιες χώρες, και συγκεκριμένα το PHARE, το PHARE CBC, το ISPA, το SAPARD, το CARDS και το χρηματοδοτικό μέσο για την Τουρκία.

Το Μέσο Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ) / Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA) είναι το μέσο με το οποίο η ΕΕ στηρίζει τις μεταρρυθμίσεις στην περιοχή της διεύρυνσης με οικονομική και τεχνική βοήθεια από το 2007. Τα κονδύλια του ενισχύουν τις ικανότητες των δικαιούχων καθ' όλη τη διάρκεια της ενταξιακής διαδικασίας, με αποτέλεσμα τη σταδιακή, θετικές εξελίξεις στην περιοχή.

IPA III (2021-2027)

Το μέσο IPA III (διάδοχος των IPA και IPA II) έχει ως γενικό στόχο την παροχή υποστήριξης στους δικαιούχους στην υιοθέτηση και εφαρμογή των πολιτικών, θεσμικών, νομικών, διοικητικών, κοινωνικών και οικονομικών μεταρρυθμίσεων που απαιτούνται από αυτούς τους δικαιούχους για να συμμορφωθούν με τις αξίες της Ένωσης και να ευθυγραμμιστούν σταδιακά με τους κανόνες, τα πρότυπα και τις πολιτικές της Ένωσης και πρακτικές με σκοπό την προσχώρηση στην Ένωση, συμβάλλοντας έτσι στη σταθερότητα, την ασφάλεια και την ευημερία τους. Το μέσο IPA III είναι σαφώς ευθυγραμμισμένο με τις εμβληματικές και τις προτεραιότητες του «Οικονομικού και Επενδυτικού Σχεδίου για τα Δυτικά Βαλκάνια» (Οκτώβριος 2020), της Στρατηγικής των Δυτικών Βαλκανίων «Μια αξιόπιστη προοπτική διεύρυνσης και ενισχυμένη δέσμευση της ΕΕ με τα Δυτικά Βαλκάνια (Φεβρουάριος 2018)», και την ανακοίνωση της Επιτροπής «Ενίσχυση της ενταξιακής διαδικασίας – μια αξιόπιστη προοπτική της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια (Φεβρουάριος 2020).

Οι σημερινοί δικαιούχοι είναι: Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κοσσυφοπέδιο, Μαυροβούνιο, Βόρεια Μακεδονία, Σερβία και Τουρκία. Βοήθεια παρέχεται επίσης μέσω πολυεθνικών/περιφερειακών προγραμμάτων.

Για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027, το δημοσιονομικό κονδύλιο του IPA III ανέρχεται σε 14,162 δισεκατομμύρια ευρώ.

Πηγή: https://ec.europa.eu/regional_policy/funding/ipa_en?ettrans=el

Μηχανισμός "Συνδέοντας την Ευρώπη" (ΜΣΕ) Connecting Europe Facility (CEF)

Οι γενικοί στόχοι του ΜΣΕ είναι η κατασκευή, η ανάπτυξη, ο εκσυγχρονισμός και η ολοκλήρωση των διευρωπαϊκών δικτύων στον τομέα των μεταφορών, τον τομέα της ενέργειας και τον ψηφιακό τομέα και η διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη τις μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις για απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές και τους στόχους να αυξηθεί η ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα· η έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη· η εδαφική, κοινωνική και οικονομική συνοχή· και η πρόσβαση στην εσωτερική αγορά και η ολοκλήρωσή της, με έμφαση στη διευκόλυνση των συνεργειών μεταξύ του τομέα των μεταφορών, του τομέα της ενέργειας και του ψηφιακού τομέα.

Οι συγκεκριμένοι στόχοι του ΜΣΕ είναι:

α) στον τομέα των μεταφορών:

- i) η συμβολή στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν αποτελεσματικά, διασυνδεδεμένα και πολυτροπικά δίκτυα και υποδομές για έξυπνη, διαλειτουργική, βιώσιμη, χωρίς αποκλεισμούς, προσιτή, ασφαλή και προστατευμένη κινητικότητα, σύμφωνα με τους στόχους του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, και
 - ii) η προσαρμογή τμημάτων του ΔΕΔ-Μ για τη διπλή χρήση των υποδομών μεταφορών με στόχο τη βελτίωση τόσο της μη στρατιωτικής, όσο και της στρατιωτικής κινητικότητας,
- β) στον τομέα της ενέργειας:
- i) η συμβολή στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν την περαιτέρω ενοποίηση μιας αποδοτικής και ανταγωνιστικής εσωτερικής αγοράς ενέργειας και τη διαλειτουργικότητα των δικτύων σε διασυνοριακό και διατομεακό επίπεδο, ώστε να διευκολυνθεί η απαλλαγή της οικονομίας από τις ανθρακούχες εκπομπές, να προωθηθεί η ενεργειακή απόδοση και η ασφάλεια εφοδιασμού, και
 - ii) η διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας,
- γ) στον ψηφιακό τομέα: η συμβολή στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν την ανάπτυξη ασφαλών και προστατευμένων δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων 5G, και την πρόσβαση σε αυτά, καθώς και στην αύξηση της ανθεκτικότητας και της χωρητικότητας των ψηφιακών δικτύων κορμού στα εδάφη της Ένωσης με τη σύνδεσή τους με γειτονικά εδάφη, καθώς και στην ψηφιοποίηση των δικτύων μεταφορών και ενέργειας.

Το Κοινοβούλιο θέλοντας να ενισχύσει το πρόγραμμα του μηχανισμού "Συνδέοντας την Ευρώπη" με στόχο τον εκσυγχρονισμό των μεταφορικών και ψηφιακών δικτύων της ΕΕ και των ενεργειακών της υποδομών, υιοθέτησε στις 6 Ιουλίου το ανανεωμένο εμβληματικό πρόγραμμα του μηχανισμού "Συνδέοντας την Ευρώπη" (CEF). Στα πλαίσια του [προϋπολογισμού της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027](#), το πρόγραμμα ύψους 33,1 δισ. ευρώ (σε τρέχουσες τιμές) θα χρηματοδοτήσει έργα που στοχεύουν στη βελτίωση των μεταφορικών και ενεργειακών δικτύων, καθώς και των ψηφιακών υπηρεσιών και της συνδεσιμότητας στην Ευρώπη. Στοχεύει επίσης στη στήριξη της απασχόλησης, της οικονομικής ανάπτυξης και της ανάπτυξης νέων τεχνολογιών. Τα μέλη του Κοινοβουλίου εξασφάλισαν ότι το 60% των κονδυλίων θα κατευθυνθεί σε έργα που θα συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ όσον αφορά το κλίμα, ενώ το 15% των κονδυλίων του πυλώνα της ενέργειας θα διατεθούν σε διασυνοριακά έργα ανανεώσιμης ενέργειας.

Ο [μηχανισμός "Συνδέοντας την Ευρώπη"](#) στοχεύει στη δημιουργία συνεργειών μεταξύ των τομέων των μεταφορών, της ενέργειας και της ψηφιακής τεχνολογίας. Η κατανομή του [προϋπολογισμού](#) ανά τομέα έχει ως εξής:

- Μεταφορές: 25,81 δισ. ευρώ
- Ενέργεια: 5,84 δισ. ευρώ
- Ψηφιακές τεχνολογίες: 2,07 δισ. ευρώ

Η λειτουργία του Μηχανισμού "Συνδέοντας την Ευρώπη" (Connecting Europe Facility – CEF) διέπεται από τον [Κανονισμό \(ΕΕ\) 2021/1153](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 2021 για τη σύσταση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 και (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και έχει αναδρομική ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Πηγή: α) <https://www.europarl.europa.eu/news/el/headlines/society/20210701STO07546/sundeontas-tin-europi-neoi-poroi-gia-psifiaka-energeiaka-kai-metaforika-erga>

β) *Καν. (ΕΕ) 2021/1153*

μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)

Σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361 της Επιτροπής, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) είναι εταιρείες που ο αριθμός του προσωπικού τους και το οικονομικό βάρος τους δεν ξεπερνούν ορισμένα όρια:

- μια **μεσαία επιχείρηση** απασχολεί έως 250 εργαζόμενους, έχει κύκλο εργασιών έως 50 εκατομμύρια ευρώ και συνολικό ισολογισμό έως 43 εκατομμύρια ευρώ·
- μια **μικρή επιχείρηση** απασχολεί έως 50 εργαζόμενους και έχει κύκλο εργασιών ή συνολικό ισολογισμό έως 10 εκατομμύρια ευρώ·
- μια **πολύ μικρή επιχείρηση** απασχολεί έως 10 εργαζόμενους και έχει κύκλο εργασιών ή συνολικό ισολογισμό έως 2 εκατομμύρια ευρώ.

Υπάρχουν πάνω από 23 εκατομμύρια ΜΜΕ στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), που αντιστοιχούν στο 99 % των επιχειρήσεων και αντιπροσωπεύουν δύο στις τρεις θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό τομέα. Αποτελούν βασικό μοχλό ανάπτυξης της οικονομίας.

Η ΕΕ ενθαρρύνει τη χρήση αυτού του ορισμού για τις ΜΜΕ ως σημείου αναφοράς, μεταξύ άλλων, και από τα κράτη μέλη της ΕΕ. Επιπλέον, η χρήση του είναι δεσμευτική σε ορισμένα ζητήματα όπως οι κρατικές ενισχύσεις και η υλοποίηση των διαρθρωτικών ταμείων ή άλλων προγραμμάτων της ΕΕ.

Υπάρχουν διάφορα προγράμματα της ΕΕ που στηρίζουν πρωτοβουλίες σε ζητήματα που αφορούν τις ΜΜΕ, ιδίως το πρόγραμμα για την ενιαία αγορά.

Οι γενικοί στόχοι του **προγράμματος για την ενιαία αγορά (2021-2027)** περιλαμβάνουν τη **βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς**, ιδίως για την προστασία και την ενδυνάμωση του κοινού, των καταναλωτών και των επιχειρήσεων, και ειδικά των ΜΜΕ.

- Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος, υπάρχει ειδικός προϋπολογισμός (1 δισεκατομμυρίου ευρώ) για έργα και δράσεις που σχετίζονται με ΜΜΕ. Ο κύριος στόχος είναι η αντιμετώπιση των βασικών προκλήσεων για τις επιχειρήσεις αυτές όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα και τη βιωσιμότητα. Οι δράσεις που υποστηρίζονται στο πλαίσιο της συνιστώσας του για τις ΜΜΕ δίνουν επίσης έμφαση σε στόχους όπως η προώθηση της επιχειρηματικότητας, οι νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες (συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε αγορές), η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των βιομηχανικών οικοσυστημάτων και η ανάπτυξη βιομηχανικών αλυσίδων αξίας.
- Τα έργα και οι δράσεις που υποστηρίζονται στο πλαίσιο της συνιστώσας για τις ΜΜΕ υλοποιούνται σε γενικές γραμμές από παρόχους υποστήριξης και άλλους σχετικούς φορείς σε συνεργασία με ΜΜΕ. Κάποια από αυτά τα έργα παρέχουν επίσης χρηματοδότηση από τρίτους σε ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στον σχεδιασμό, στη δοκιμή και στην υλοποίηση λύσεων ή υπηρεσιών.
- Το πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και η συνιστώσα του για τις ΜΜΕ δεν είναι επενδυτικό πρόγραμμα. Υποστήριξη για επενδύσεις σε επιχειρήσεις θα παρέχουν άλλα μέσα της ΕΕ όπως το InvestEU και τα διαρθρωτικά ταμεία.

Πηγή: α) <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

β) Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων – Παράρτημα Ι άρθρο 2 (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36)

μικροχρηματοδότηση

Περιλαμβάνει εγγυήσεις, μικροπιστώσεις, ίδια κεφάλαια και οιονεί ίδια κεφάλαια, σε συνδυασμό με συνοδευτικές υπηρεσίες ανάπτυξης επιχειρήσεων, όπως με τη μορφή παροχής εξατομικευμένων συμβουλών, κατάρτισης και καθοδήγησης, που παρέχονται σε άτομα και πολύ μικρές επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά την πρόσβαση σε πιστώσεις για επαγγελματικές δραστηριότητες και δραστηριότητες που παράγουν έσοδα.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013

Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης των Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (Μ.Ο.Δ. αε)

Η ΜΟΔ ιδρύθηκε το 1996 με κοινή απόφαση της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Κατά τη διάρκεια του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 1994-1999 αποστολή της ΜΟΔ ήταν:

1. η κάλυψη των αναγκών της δημόσιας διοίκησης σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και σε μεταφορά τεχνογνωσίας για τη βελτίωση της διαχείρισης προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και
2. η υποστήριξη των φορέων στην επιτυχή αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων κατά την υλοποίησή τους, όπως:
 - στην ποιότητα μελετών των έργων
 - στον προϋπολογισμό των έργων
 - στο χρονοδιάγραμμα των έργων
 - στην εφαρμογή των απαιτήσεων που απορρέουν από τους εθνικούς και κοινοτικούς κανονισμούς για την κατασκευή των έργων.

Για τον σκοπό αυτό, η ΜΟΔ προσέλαβε μετά από διαγωνισμούς εξειδικευμένα στελέχη του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα και, στη συνέχεια, συγκρότησε και έθεσε στη διάθεση των φορέων διαχείρισης προγραμμάτων:

- *"Ομάδες Στελεχών"* που ανέλαβαν τον ρόλο της Γραμματείας Επιτροπής Παρακολούθησης στα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και σε 3 Τομεακά Προγράμματα
- *"Ομάδες Έργου"* που ανέλαβαν να υποστηρίξουν 3 Υπουργεία και ένα Οργανισμό – Φορέα Υλοποίησης στη διαχείριση 4 Τομεακών Προγραμμάτων.

Οι Ομάδες αυτές, υπό τον συντονισμό της Κεντρικής Υπηρεσίας, διαδραμάτισαν έναν ενεργό ρόλο στην προώθηση της υλοποίησης του προγράμματος ευθύνης τους, και ειδικότερα ανέλαβαν ρόλο:

- παρακολούθησης των απορροφήσεων και γενικότερα της προόδου του προγράμματος
- ενημέρωσης - πληροφόρησης και γενικής υποστήριξης των φορέων υλοποίησης του προγράμματος
- συντονισμού των αρμοδίων φορέων για την επιτάχυνση των διαδικασιών υλοποίησης του προγράμματος
- εντοπισμού και έγκαιρης ανάδειξης των προβλημάτων που παρουσιάζονταν κατά την υλοποίηση των έργων/ενεργειών του κάθε προγράμματος
- εισήγησης λήψης αποφάσεων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων
- μέριμνας για την εφαρμογή των κριτηρίων επιλεξιμότητας των έργων/ενεργειών και ετοιμότητας των φορέων
- ελέγχου της τήρησης των κανονισμών (Εθνικών και Κοινοτικών).

Κατά την ίδια περίοδο του Β' ΚΠΣ, η ΜΟΔ ανέλαβε επίσης:

- την εκπαίδευση / κατάρτιση σε συνεχή βάση όλων αυτών των στελεχών, καθώς και την κατάρτιση στελεχών των Φορέων Υλοποίησης σε εξειδικευμένα θέματα
- την παραγωγή και προώθηση τεχνογνωσίας (με οδηγούς, εργαλεία κλπ) και οργανωτικών συστημάτων για την καλύτερη διαχείριση των προγραμμάτων και των έργων του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης
- τον εξοπλισμό των Ομάδων Στελεχών και Έργου με σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή και πληροφοριακά συστήματα.

Το έργο της ΜΟΔ στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2006 επικεντρώθηκε στους ακόλουθους τομείς :

- Σχεδιασμός του Πλαισίου Επιχειρησιακής Λειτουργίας των 38 Ειδικών Υπηρεσιών του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής και στελέχωσή τους, σύμφωνα με πρότυπο σύστημα επιλογής και πρόσληψης στελεχών
- Εκπαίδευση και συνεχής κατάρτιση των στελεχών των Ειδικών Υπηρεσιών και των Τελικών Δικαιούχων.
- Υποστήριξη των Τελικών Δικαιούχων κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους και την υλοποίηση των έργων που είχαν αναλάβει.
- Διάδοση της τεχνογνωσίας και πληροφόρησης σε φορείς που διαχειρίστηκαν έργα και προγράμματα του ΚΠΣ, καθώς και σε φορείς σε νέα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε κράτη υπό ένταξη.
- Εγκατάσταση, εξοπλισμός γραφείων και λειτουργία πληροφοριακών συστημάτων των Ειδικών Υπηρεσιών.

Κατά την προγραμματική περίοδο του ΕΣΠΑ 2007-2013, η ΜΟΔ συνέχισε να υποστηρίζει και να ενισχύει τους δημόσιους φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση των συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγραμμάτων και άλλων αναπτυξιακών παρεμβάσεων. Βασικές αρμοδιότητές της ήταν:

- Οργάνωση και στελέχωση των Ειδικών Υπηρεσιών
- Εκπαίδευση στελεχών των Ειδικών Υπηρεσιών και των Δικαιούχων
- Συμβουλευτική, διαχειριστική και τεχνική υποστήριξη των Δικαιούχων
- Ανάπτυξη συστημάτων και ειδικών εργαλείων για την οργάνωση της διαχείρισης του ΕΣΠΑ και μεταφορά τεχνογνωσίας
- Στέγαση των Ειδικών Υπηρεσιών και εξοπλισμός τους με την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή και ηλεκτρονικά συστήματα
- Ανάπτυξη, υποστήριξη και φιλοξενία πληροφοριακών συστημάτων, διαδικτυακών εφαρμογών, παροχή κεντρικών δικτυακών υπηρεσιών (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, πρόσβαση στο διαδίκτυο, διασύνδεση με ΟΠΣ).

Εκτός των παραπάνω, η ΜΟΔ ορίσθηκε και Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης Τεχνικής Βοήθειας με πόρους που εκχωρήθηκαν από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής, Μακεδονίας - Θράκης, Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων, Αττικής, Θεσσαλίας – Στερεάς - Ηπείρου, Κρήτης & Νήσων Αιγαίου.

Με την ιδιότητα αυτή ενεργοποίησε συμβουλευτικές υπηρεσίες για την παροχή οριζόντιας τεχνικής βοήθειας σε θέματα που δεν καλύπτονταν από το υφιστάμενο προσωπικό των φορέων ώστε να ωριμάσουν και υλοποιήσουν έργα τους στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ. (π.χ. τεχνικοί σύμβουλοι, νομική υποστήριξη, υποβολή φακέλων, οικονομική παρακολούθηση κ.λπ.) και υποστήριξε Φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Φορείς Υγείας στην υλοποίηση περίπου 2.000 έργων.

Με το ΠΔ 77/27.06.2023 (ΦΕΚ 130 Α'/2023) μεταφέρθηκαν στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας) ως σύνολο αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού – μεταξύ άλλων – η εποπτεία ή/και υποστήριξη, σύμφωνα με τις ειδικότερες κατά περίπτωση διατάξεις της ανώνυμης εταιρείας "Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων Α.Ε. (ΜΟΔ)".

Πηγή: α) www.mou.gr

β) ΠΔ 77/27.06.2023 (ΦΕΚ 130 Α'/2023)

Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων (ΜΟ.ΠΑ.ΔΙ.Σ.)

Η [Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών & Συμβάσεων \(ΜοΠαΔιΣ\)](#) λειτουργεί από 01.01.1997 στη Θεσσαλονίκη, στις εγκαταστάσεις του Κέντρου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου. Αποτελεί έναν εξειδικευμένο νομικό σύμβουλο του ελληνικού δημοσίου, παρέχοντας στις ελληνικές αναθέτουσες αρχές ταχύτατη συμβουλευτική υποστήριξη κατά τη δημοπράτηση συγχρηματοδοτούμενων δημοσίων συμβάσεων.

Αποστολή της ΜοΠαΔιΣ είναι να διασφαλίσει την τήρηση των κανόνων δικαίου κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, να βοηθήσει στον σχεδιασμό, να προάγει την ταχύτητα και την αποτελεσματικότητα, να συμβάλλει στην καθιέρωση συνθηκών διαφάνειας και γνήσιου ανταγωνισμού. Παράλληλα, καλλιεργεί την ακαδημαϊκή έρευνα και ενθαρρύνει τον διεπιστημονικό διάλογο στο γνωστικό αντικείμενό της.

Πηγή: <http://mopadis.cieel.gr/index.jsp?extLang=>

μόχλευση leverage

Το ποσό της επιστρεπτέας χρηματοδότησης που παρέχεται σε τελικούς αποδέκτες διαιρούμενο διά του ποσού της συνεισφοράς από τα Ταμεία.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

νομικές πράξεις της ΕΕ

Ως ευρωπαϊκά νομοθετικά μέσα ορίζονται τα μέσα που διαθέτουν τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα για την εκπλήρωση της αποστολής τους. Τα μέσα αυτά, που απαριθμούνται στο άρθρο 288 της ΣΛΕΕ, είναι τα ακόλουθα

- ο **κανονισμός**: υποχρεωτικός ως προς όλα τα μέρη του, εφαρμόζεται άμεσα σε όλα τα κράτη μέλη
- η **οδηγία**: δεσμεύει το κράτος μέλος ως προς τα αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν, προϋποθέτει μεταφορά στο εθνικό νομοθετικό πλαίσιο, ενώ παράλληλα αφήνει περιθώριο επιλογής όσον αφορά τον τύπο και τα μέσα εφαρμογής
- η **απόφαση**: υποχρεωτική ως προς όλα τα μέρη της, δεσμεύει εκείνους προς τους οποίους απευθύνεται και τους προσδιορίζει ρητά
- η **σύσταση** και η γνώμη: μη υποχρεωτικές, έχουν χαρακτήρα δήλωσης.

Εξάλλου, η συνθήκη της Λισαβόνας εισάγει τη δυνατότητα για τον ευρωπαϊκό νομοθέτη να αναθέτει στην Επιτροπή την εξουσία έκδοσης μη νομοθετικών πράξεων γενικής ισχύος που συμπληρώνουν ή τροποποιούν ορισμένα μη ουσιώδη στοιχεία της νομοθετικής πράξης (άρθρο 290 της ΣΛΕΕ).

Εκτός από τις πράξεις αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 288 της ΣΛΕΕ, αναπτύχθηκε στην πράξη και μια σειρά άτυπων πράξεων: διοργανικές συμφωνίες, ψηφίσματα, συμπεράσματα, ανακοινώσεις, πράσινες και λευκές βίβλοι. Στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, χρησιμοποιούνται ειδικές νομικές πράξεις όπως οι δράσεις και οι θέσεις της ΕΕ.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

νομική δέσμευση

Η πράξη με την οποία ο αρμόδιος διατάκτης αναλαμβάνει ή καθιερώνει υποχρέωση από την οποία προκύπτει μεταγενέστερη πληρωμή ή πληρωμές και η αναγνώριση δαπάνης που επιβαρύνει τον προϋπολογισμό, και η οποία περιλαμβάνει ειδικές συμφωνίες και συμβάσεις που συνάπτονται στο πλαίσιο χρηματοδοτικών συμφωνιών-πλαίσιο εταιρικής σχέσης και συμβάσεων-πλαίσιο.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 (L 193.1)

νομική οντότητα

Φυσικό πρόσωπο, ή νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί και αναγνωρίζεται ως τέτοιο βάσει του ενωσιακού, του εθνικού ή του διεθνούς δικαίου και το οποίο διαθέτει νομική προσωπικότητα και την ικανότητα να ενεργεί για δικό του λογαριασμό, να ασκεί δικαιώματα και να υπόκειται σε υποχρεώσεις, ή οντότητα άνευ νομικής προσωπικότητας του άρθρου 197 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013

νομοθετικές πράξεις της ΕΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 289 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ):

- οι **νομοθετικές πράξεις** είναι αποφάσεις που εκδίδονται με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ή με ειδική νομοθετική διαδικασία·
- οι **μη νομοθετικές πράξεις** είναι αποφάσεις που εκδίδονται εν γένει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατόπιν εξουσιοδότησης (**πράξεις κατ' εξουσιοδότηση**) ή για την εφαρμογή μιας νομοθετικής πράξης (**εκτελεστικές πράξεις**).

Σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις που ορίζονται στις συνθήκες στις νομοθετικές πράξεις μπορεί να περιλαμβάνονται πράξεις οι οποίες εκδίδονται:

- με πρωτοβουλία ομάδας χωρών της ΕΕ ή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου·
- κατόπιν συστάσεως της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ή
- κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου ή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 297 της ΣΛΕΕ, οι νομοθετικές πράξεις που εκδίδονται δυνάμει της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας πρέπει να υπογράφονται από τους προέδρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Οι πράξεις που εκδίδονται με ειδική διαδικασία πρέπει να υπογράφονται από τον πρόεδρο του αρμόδιου θεσμικού οργάνου.

Οι νομοθετικές πράξεις δημοσιεύονται στην [Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#) και τίθενται σε ισχύ την ημερομηνία που καθορίζεται σε αυτές ή, εάν δεν προβλέπεται ημερομηνία, την 20ή ημέρα από τη δημοσίευσή τους.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Natura 2000

Το Natura 2000 είναι ένα δίκτυο ζωνών στο έδαφος των κρατών μελών στις οποίες πρέπει να προστατεύονται τα φυτικά και τα ζωικά είδη και τα ενδιαιτήματά τους. Η προστασία αυτή έχει οργανωθεί σύμφωνα με την οδηγία για τα πτηνά (1979) και με την οδηγία για τα ενδιαιτήματα (ή οικότοπους) (1992).

Η κοινοτική νομοθεσία απαριθμεί τα είδη της πανίδας και της χλωρίδας και τα ενδιαιτήματα που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω της σπανιότητάς τους ή του ευάλωτου χαρακτήρα τους, ιδίως τα είδη και τα ενδιαιτήματα που απειλούνται με εξαφάνιση. Η Επιτροπή καθορίζει, ύστερα από πρόταση των κρατών μελών, τις ζώνες στις οποίες οργανώνεται η προστασία αυτών των ειδών. Οι ζώνες αυτές κατατάσσονται σε επτά βιογεωγραφικές περιοχές της ΕΕ (αλπική, ατλαντική, βόρεια, ηπειρωτική, μακαρονησιακή, μεσογειακή και παννονική).

Το δίκτυο είναι διαρθρωμένο σε ζώνες ειδικής προστασίας (ΖΕΠ), για τη διατήρηση άνω των 180 ειδών και υποειδών πτηνών, και σε ειδικές ζώνες διατήρησης (ΕΖΔ), για τη διατήρηση άνω των 250 τύπων ενδιαιτημάτων, 200 ζωικών ειδών και άνω των 430 φυτικών ειδών. Το Natura 2000 αντιπροσωπεύει σήμερα άνω του 20% της εδαφικής επικράτειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα κράτη είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση αυτών των ζωνών και οφείλουν να εξασφαλίσουν τη διατήρηση των ειδών και των ενδιαιτημάτων που καθορίζονται στην κοινοτική νομοθεσία. Οι ανθρώπινες δραστηριότητες, όπως η γεωργία για παράδειγμα, επιτρέπονται εντός των ζωνών αυτών στο βαθμό που είναι συμβατές με το στόχο της διατήρησης.

οδηγία

Η οδηγία είναι μια νομική πράξη που εγκρίνεται από τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), απευθύνεται στα κράτη μέλη και, όπως ορίζεται στο άρθρο 288 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι δεσμευτική ως προς το αποτέλεσμα που πρέπει να επιτευχθεί. Η οδηγία ανήκει στο παράγωγο δίκαιο της ΕΕ, δηλαδή στη νομοθεσία απορρέει από τις αρχές και τους στόχους που τίθενται από τις Συνθήκες της ΕΕ (το πρωτογενές δίκαιο).

Οι εθνικές αρχές κάθε χώρας της ΕΕ στην οποία απευθύνεται η οδηγία καθορίζουν τον τρόπο και τις μεθόδους που θα χρησιμοποιήσουν προκειμένου να ενσωματώσουν την οδηγία στο εθνικό δίκαιο (επισημώς αυτό αποκαλείται «μεταφορά στο εθνικό δίκαιο»). Σε γενικές γραμμές, αυτό πρέπει να γίνει μέσα σε 2 χρόνια από την έγκριση της οδηγίας.

Για να τεθεί σε ισχύ η οδηγία, πρέπει με τα εθνικά μέτρα να επιτευχθούν οι στόχοι που καθορίζονται σε αυτήν. Οι εθνικές αρχές οφείλουν να κοινοποιούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα μέτρα τα οποία υιοθετούν.

Οι οδηγίες μπορούν να θεσπίζουν ελάχιστα πρότυπα, συχνά λόγω του ότι τα νομικά συστήματα ορισμένων κρατών μελών έχουν ήδη καθορίσει αυστηρότερα πρότυπα. Σε αυτή την περίπτωση, τα κράτη μέλη έχουν δικαίωμα να θέσουν αυστηρότερα πρότυπα από εκείνα που καθορίζονται στην οδηγία.

Σε άλλες περιπτώσεις, οι οδηγίες θέτουν ομοιόμορφα όρια εναρμόνισης. Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να προβλέψουν κανόνες που να είναι αυστηρότεροι από εκείνους τους οποίους θεσπίζει η οδηγία.

Αν ένα κράτος μέλος δεν μεταφέρει μια οδηγία στο εθνικό δίκαιο, η Επιτροπή μπορεί να κινήσει διαδικασία επί παραβάσει κατά της χώρας και να προσφύγει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή

Βασικός στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ήταν ευθύς εξαρχής η μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων μεταξύ των πολύ διαφορετικών περιφερειών της μέσω της πολιτικής συνοχής της. Η Συνθήκη της Λισαβόνας πρόσθεσε μια τρίτη διάσταση: την εδαφική συνοχή.

Αυτή χρησιμοποιεί κονδύλια της ΕΕ για να βοηθήσει όλα τα κράτη μέλη και τις περιφέρειές τους να αναπτυχθούν οικονομικά και κοινωνικά, καθώς και να αντιμετωπίσουν τα ιδιαίτερα προβλήματα περιφερειών διαφόρων κατηγοριών, όπως:

- περιφερειών με σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά μειονεκτήματα (π.χ., αραιοκατοικημένων, νησιωτικών, διασυνοριακών ή ορεινών περιφερειών)·
- περιοχών που πλήττονται από την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και
- αγροτικών περιοχών.

Τη χρηματοδότηση για την υλοποίηση των στόχων της συνοχής διαχειρίζονται γενικά, σε συνεργασία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι εθνικές ή περιφερειακές αρχές. Η χρηματοδότηση εστιάζεται στις προτεραιότητες της ΕΕ και διατίθεται κυρίως από:

- το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
- το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
- το Ευρωπαϊκό Ταμείο Συνοχής
- το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης.

Άλλα ταμεία της ΕΕ που υποστηρίζουν τη συνοχή με τις επενδύσεις τους είναι:

- το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας
- το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης
- η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Τα άρθρα 174-178 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ αποτελούν τη νομική βάση για την πολιτική συνοχής της ΕΕ.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

οικονομικός φορέας

Ως «οικονομικός φορέας» – για τους σκοπούς του Ν. 4412/2016 – νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή δημόσιος φορέας ή ένωση αυτών των προσώπων ή φορέων, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών συμπράξεων επιχειρήσεων, που προσφέρει στην αγορά εκτέλεση εργασιών ή/και έργου, προμήθεια προϊόντων ή παροχή υπηρεσιών. Στην έννοια αυτή περιλαμβάνεται και ο όρος «εργοληπτική επιχείρηση» του Τίτλου 1 του Κεφαλαίου ΙΙ του Μέρους Β' του παρόντος Βιβλίου του ίδιου νόμου.

Πηγή: Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

οικοσύστημα

Οικοσύστημα είναι ένα σύστημα στο οποίο τα έμβια είδη (φυτά, ζώα, βακτήρια κ.λπ.) και το μη έμβιο περιβάλλον τους αλληλεπιδρούν ως λειτουργική μονάδα.

Η βιοποικιλότητα παίζει ζωτικό ρόλο στις υπηρεσίες οικοσυστήματος, στις υπηρεσίες δηλαδή που παρέχει η φύση και από τις οποίες εξαρτώνται οι άνθρωποι. Σε αυτές περιλαμβάνονται η επικονίαση, η ρύθμιση του κλίματος, η προστασία από πλημμύρες, η γονιμότητα του εδάφους και η παραγωγή τροφίμων, καυσίμων, ινών και φαρμάκων. Η ανθρώπινη κατανάλωση και συμπεριφορά έχουν οδηγήσει, άμεσα και έμμεσα, στην υποβάθμιση της βιοποικιλότητας με γρήγορους ρυθμούς, με αποτέλεσμα την κατάρρευση του οικοσυστήματος.

Από το 2000 η ΕΕ προσπαθεί να καταπολεμήσει την απώλεια βιοποικιλότητας με σχέδια δράσης και στρατηγικές, με πιο πρόσφατη τη στρατηγική για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030, που έχει σχεδιαστεί προκειμένου να συμβάλει στην ανάκαμψη της βιοποικιλότητας της Ευρώπης μέχρι το 2030. Η στρατηγική, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, περιλαμβάνει δεσμεύσεις και δράσεις για την προστασία και την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και της εύρυθμης λειτουργίας των οικοσυστημάτων.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ)

Στρατηγικές που καθορίζουν ολοκληρωμένες δράσεις για την αντιμετώπιση οικονομικών, περιβαλλοντικών, κλιματικών, δημογραφικών και κοινωνικών προκλήσεων που θίγουν συγκεκριμένες χωρικές ενότητες και την ανάπτυξή τους μέσω αξιοποίησης και μεγιστοποίησης αναπτυξιακών δυνατοτήτων τους, που χαρακτηρίζονται από συμπληρωματικότητα και συνεκτικότητα δράσεων, καθώς και αντιπροσωπευτικότητα του συστήματος διακυβέρνησης.

Οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) αποτελούν εργαλείο ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης για την εφαρμογή αναπτυξιακών στρατηγικών συγκεκριμένων χωρικών ενοτήτων. Οι περιοχές αυτές είτε παρουσιάζουν συγκεκριμένα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν με συνολικό τρόπο, είτε διακρίνονται από σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν και να μεγιστοποιηθούν με βάση ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό σχέδιο. Στους στόχους της χωρικής στρατηγικής κάθε περιοχής περιλαμβάνονται η βελτίωση της οικονομικής κατάστασης και απασχόλησης, η με κοινωνικούς όρους βελτίωση της καθημερινής ζωής των πολιτών και η διατήρηση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος με βάση την αειφόρο προσέγγιση της αναπτυξιακής διαδικασίας. Οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις διακρίνονται σε:

- **Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη (ΒΑΑ)**, σε πόλεις με περισσότερους των 10.000 κατοίκων.
- **Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ)**, για περιοχές της υπαίθρου με αναπτυξιακή υστέρηση, αλλά και με αναξιοποίητα συγκριτικά πλεονεκτήματα, με πληθυσμό από 10.000 μέχρι 150.000 κατοίκους.
- **Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ)**, είτε στο πλαίσιο της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ), είτε για άλλες περιοχές εκτός ΒΑΑ, με συγκεκριμένη θεματική αναπτυξιακή κατεύθυνση, σε σαφώς προσδιορισμένο χωρικό επίπεδο.

Ο σχεδιασμός αυτών των παρεμβάσεων έχει ένα κοινό χαρακτηριστικό και για τις τρεις κατηγορίες Χωρικής Ανάπτυξης, το οποίο αναφέρεται στον προσδιορισμό της στρατηγικής από την κοινωνικοοικονομική βάση κάθε περιοχής (πολίτες και φορείς), στο πλαίσιο της συνολικής αναπτυξιακής στρατηγικής των Περιφερειών. Διαφοροποιείται, όμως, το σύστημα διακυβέρνησης και διαχείρισης αυτών των παρεμβάσεων, μεταξύ των τριών κατηγοριών.

Πηγή: α) Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α΄/21.03.2022

β) <https://www.espa.gr/el/Pages/staticOXE.aspx>

Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ)

Το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) είναι το κεντρικό πληροφοριακό σύστημα για την ηλεκτρονική καταχώριση και αποθήκευση των δεδομένων, τα οποία είναι αναγκαία για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, τις επαληθεύσεις και τους ελέγχους σχετικά με τις πράξεις που λαμβάνουν στήριξη από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+, το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), το ΤΔΜ, το ΕΤΘΑΥ, το ΤΑΜΕ, το ΤΕΑ και το ΜΔΣΘ. Επιπλέον στο ΟΠΣ καταχωρίζονται και δεδομένα που αφορούν στα προγράμματα του ΧΜ ΕΟΧ, στις δράσεις και τα έργα του Μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», του Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση και του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το ΟΠΣ, επίσης, φιλοξενεί τις δράσεις και τα έργα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης.

Σκοπός του ΟΠΣ είναι:

- Η διαχείριση της πληροφορίας από το ανώτερο έως το κατώτερο επίπεδο (πράξη/υποέργο και παραστατικά πληρωμών)

- Η διενέργεια ηλεκτρονικά των διαδικασιών διαχείρισης. Η δημιουργία των απαραίτητων εκτυπωτικών για κάθε στάδιο υλοποίησης και διαχείρισης μίας πράξης και των νομικών δεσμεύσεων που την απαρτίζουν
- Η κάλυψη όλων των διαστάσεων της διαχείρισης, που περιλαμβάνουν οικονομικό και φυσικό αντικείμενο, χρονοδιάγραμμα, διοικητικό και θεσμικό πλαίσιο
- Η κάλυψη όλων των σταδίων της διαχείρισης, στο πλαίσιο του προγραμματισμού και της υλοποίησης των έργων και προγραμμάτων
- Η επικοινωνία της απαιτούμενης πληροφορίας με την βάση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) SFC.

Το πληροφοριακό σύστημα του ΟΠΣ φιλοξενείται στις υποδομές του Υπολογιστικού Κέντρου της ΜΟΔ ΑΕ, η οποία παρέχει και την τεχνική υποστήριξη.

Πηγή: α) Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α΄/21.03.2022

β) <https://www.ops.gr/Ergorama/>

Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΟΠΣ Π.Δ.Ε ή «e-ΠΔΕ»)

Το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, όπου καταχωρίζονται τα δεδομένα που αφορούν στον προγραμματισμό, την εκτέλεση και παρακολούθηση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), στη χρηματοδότηση και τις πληρωμές των δικαιούχων και των αναδόχων τους, καθώς και οι σχετικές ενέργειες των εμπλεκόμενων φορέων χρηματοδότησης και υλοποίησης. Το πληροφοριακό σύστημα του ΟΠΣ ΠΔΕ (e-pde) φιλοξενείται στις υποδομές του Υπολογιστικού Κέντρου της ΜΟΔ ΑΕ, η οποία παρέχει και την τεχνική υποστήριξη..

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α΄/21.03.2022

Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Ταμείου Ανάκαμψης» (ΟΠΣ ΤΑ)

Το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Ταμείου Ανάκαμψης (ΟΠΣ ΤΑ) είναι το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης) για την υλοποίηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των έργων και δράσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Οι χρήστες του ΟΠΣ ΤΑ είναι όλοι οι εμπλεκόμενοι στα έργα του Ταμείου όπως τα Υπουργεία Ευθύνης και οι φορείς υλοποίησης.

Πηγή: Υπουργική Απόφαση 119126 ΕΞ 2021 (ΦΕΚ 4498/Β/29-9-2021)

Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ)

Το πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 56 του Ν. 4914/2022 που αποκαλείται Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) περιλαμβάνει τις διαδικασίες και τα δεδομένα που απαιτούνται για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την υλοποίηση των δράσεων κρατικών ενισχύσεων και ήσσονος σημασίας, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1407/2013, ή τον Κανονισμό (ΕΕ) 1408/2013, ή τον Κανονισμό (ΕΕ) 717/2014. Οι διαδικασίες προδιαγράφονται στα Εγχειρίδια Διαδικασιών ΣΔΕ, ώστε να είναι σύμφωνες με τους ενωσιακούς κανόνες των ταμείων και των κρατικών ενισχύσεων.

Το ΟΠΣΚΕ διαλειτουργεί με συστήματα της Δημόσιας Διοίκησης για την ανταλλαγή των δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 59 του Ν.4914/2022.

Την εποπτεία της παραγωγικής λειτουργίας του ΟΠΣΚΕ, τη φιλοξενία των εξυπηρετητών του ΟΠΣΚΕ, του δικτυακού εξοπλισμού, την τεχνική υποστήριξη του κεντρικού εξοπλισμού και του λογισμικού υποδομής, την παροχή υπηρεσιών για τη δικτυακή σύνδεση του ΟΠΣΚΕ με τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Δημοσίου, την ανάπτυξη και συντήρηση του επιχειρησιακού λογισμικού και την υλοποίηση των σχετικών αναβαθμίσεων, τη συγκέντρωση των απαιτήσεων των χρηστών, την ανάλυση και τον σχεδιασμό του Πληροφοριακού Συστήματος και των προσαρμογών του, τη συντήρηση και ανάπτυξη του επιχειρησιακού λογισμικού, την εκπαίδευση των χρηστών, τον έλεγχο και την αξιολόγηση της παραγωγικής λειτουργίας, τη διενέργεια στατιστικών αναλύσεων και την αξιοποίηση των δεδομένων, την ανάλυση και τον προγραμματισμό για περαιτέρω βελτιώσεις της λειτουργίας και αποτελεσματικότητας του ΟΠΣΚΕ, καθώς και την υλοποίηση των σχετικών αναβαθμίσεων, αναλαμβάνει η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ (του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών μετά την 27.06.2023) μέσω της αρμόδιας για τις κρατικές ενισχύσεις Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων και Χρηματοδοτικών Εργαλείων της ΕΑΣ. Για την τεχνική ανάπτυξη του ΠΣΚΕ, συνεργάζεται με τη ΜΟΔ ΑΕ, η οποία υποστηρίζει τη φιλοξενία του ΟΠΣΚΕ στις υποδομές του Πληροφοριακού Κέντρου της. Επιπλέον, η ΜΟΔ ΑΕ διατηρεί τεχνικό γραφείο εξυπηρέτησης (help desk) για τη υποστήριξη των χρηστών του ΟΠΣΚΕ. Τα ανωτέρω ισχύουν και για το υφιστάμενο σύστημα ΠΣΚΕ (ΕΣΠΑ 2014-2020), το οποίο παραμένει σε λειτουργία, για την εξυπηρέτηση των χρηστών της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, σύμφωνα με το οικείο θεσμικό πλαίσιο.

Η χρήση του ΟΠΣΚΕ είναι υποχρεωτική για το σύνολο των φορέων που υλοποιούν δράσεις κρατικών ενισχύσεων και ήσσονος σημασίας, που χρηματοδοτούνται από τα Ταμεία και το ΕΓΤΑΑ. Επιπλέον, στο ΟΠΣΚΕ δύνανται να καταχωρίζονται και δεδομένα που αφορούν σε προγράμματα, δράσεις ή έργα που χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους, όπως το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και τον τακτικό προϋπολογισμό.

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

Ονοματολογία των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS) NUTS I, II, III Nomenclature Unit for Territorial Statistics

Η ονοματολογία των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS) καταρτίστηκε από τη στατιστική υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurostat) προκειμένου να παράσχει μια ενιαία και ομοιόμορφη κατανομή των εδαφικών μονάδων για την παραγωγή περιφερειακών στατιστικών.

Το έδαφος της ΕΕ χωρίζεται σε τρία διαφορετικά γεωγραφικά επίπεδα:

- **NUTS 1:** μεγάλες κοινωνικο-οικονομικές περιφέρειες με πληθυσμό που κυμαίνεται από 3 έως 7 εκατομμύρια, π.χ. γερμανικές περιφέρειες «Länder», πολωνικές περιφέρειες «regiony» και ρουμανικές περιφέρειες «macroregiuni».
- **NUTS 2:** βασικές περιφέρειες που συνήθως χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή των περιφερειακών πολιτικών με πληθυσμό που κυμαίνεται από 800.000 έως 3 εκατομμύρια, π.χ. βελγικές περιφέρειες «provinc(i)es», δανικές περιφέρειες «regioner» και σσεχικές περιφέρειες «oblasti».
- **NUTS 3:** μικρές περιφέρειες για συγκεκριμένες διαγνώσεις με πληθυσμό που κυμαίνεται από 150.000 έως 800.000, π.χ. βουλγαρικές περιφέρειες «oblasti» και ιταλικές περιφέρειες «provincie».

Οι περιφέρειες που είναι επιλέξιμες για στήριξη στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ καθορίζονται στο επίπεδο NUTS 2.

Η ονοματολογία NUTS θεσπίστηκε επισήμως το 2003 με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1059/2003. Περιλαμβάνει κανόνες για τροποποιήσεις της ονοματολογίας. Οι εν λόγω τροποποιήσεις μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο μετά το πέρας τουλάχιστον τριών ετών από την προηγούμενη έκδοση με στόχο τη διασφάλιση ελάχιστου επιπέδου σταθερότητας, που υποστηρίζει τη συλλογή δεδομένων, τον σχεδιασμό πολιτικών προγραμμάτων και την εφαρμογή τους.

Από το 2003, η ονοματολογία NUTS έχει ενημερωθεί αρκετές φορές. Η τελευταία ενημέρωση έγινε το 2021 (βλέπε [κατάταξη της NUTS 2021](#)).

οργανισμοί δημοσίου δικαίου

Ως «οργανισμοί δημοσίου δικαίου» νοούνται οι οργανισμοί που έχουν όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: α) έχουν συσταθεί για τον συγκεκριμένο σκοπό της κάλυψης αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, β) έχουν νομική προσωπικότητα και γ) χρηματοδοτούνται, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή η διαχείριση των οποίων υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς ή έχουν διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό συμβούλιο, του οποίου περισσότερο από το ήμισυ των μελών διορίζεται από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Πηγή: Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Οργανισμός περιφερειακής ολοκλήρωσης και συνεργασίας

Στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ των εξόχως απόκεντρων περιοχών, ομάδα τρίτων χωρών ή περιφερειών της ίδιας γεωγραφικής περιοχής που επιδιώκουν να συνεργάζονται στενά σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος, στην οποία μπορούν να συμμετέχουν και κράτη μέλη.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τις ειδικές διατάξεις που διέπουν τον στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» (Interreg) ο οποίος υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και τους μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης

Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (ΟΠΕΓΕΠ) (πρώην AGROCERT)

Ο Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.Γ.Ε.Π.), είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων που λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος υπό την εποπτεία του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (Ν.2637/98).

Βασικές του αρμοδιότητες, μεταξύ άλλων, είναι οι εξής:

Ο έλεγχος, η επίβλεψη, η προστασία και η πιστοποίηση αγροτικών προϊόντων Προστατευόμενων Ονομασιών Προέλευσης (Π.Ο.Π.), Προστατευόμενων Γεωγραφικών Ενδείξεων (Π.Γ.Ε.), Προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας (Π.Β.Γ.), Ειδικών Παραδοσιακών Ιδιότυπων Προϊόντων (Ε.Π.Ι.Π.) καθώς και των Νεοφανών Αγροτικών Προϊόντων σύμφωνα με τους ισχύοντες Κανονισμούς ΕΟΚ ή άλλους παρεμφερείς εθνικούς, κοινοτικούς ή διεθνείς

κώδικες, καθώς και η εφαρμογή των διαδικασιών απονομής κοινοτικών βεβαιώσεων ή σημάτων ιδιοτυπίας.

Η πιστοποίηση της συμμόρφωσης αγροτικών προϊόντων των διαδικασιών παραγωγής τους ή συστημάτων ελέγχου τους προς προαιρετικά κλαδικά εθνικά ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα και προδιαγραφές, ή προς ισχύοντες εθνικούς, κοινοτικούς ή διεθνείς κανόνες και κώδικες με τη μορφή απονομής βεβαιώσεων, πιστοποιητικών, σημάτων συμμόρφωσης ή πιστοποιητικών συστημάτων ποιότητας ή συστημάτων αγροπεριβαλλοντικής διαχείρισης.

Παλαιότερα το σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης του ΕΛ.Γ.Ο ΔΗΜΗΤΡΑ έφερε τον διακριτικό τίτλο AGROCERT.

Ιστότοπος: <https://www.opekepe.gr/>

Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ)

Ο Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) είναι Οργανισμός κοινής ωφέλειας, Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου που εποπτεύεται από τον Υπουργό Γεωργίας και ανήκει εξολοκλήρου στο Δημόσιο. Ιδρύθηκε με το Νόμο 1790/16.6.88 (ΦΕΚ 134/Α'/20.6.88) περί "Οργάνωσης και Λειτουργίας Οργανισμού ΕΛΓΑ και άλλες διατάξεις", αποτελεί τον κεντρικό φορέα ασφαλιστικής κάλυψης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην Ελλάδα και επιδίωξή του είναι η στήριξη του γεωργικού εισοδήματος των ασφαλισμένων του. Σήμερα ο ΕΛΓΑ λειτουργεί με βάση το Νόμο 3877/2010 (ΦΕΚ 160) «Σύστημα προστασίας και ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας».

Πηγή: <https://www.elga.gr/>

Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ)

Οι Δήμοι και οι Κοινότητες που αποτελούν τη πρώτη βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης.

Οριζόντιος Κανονισμός ΚΑΠ

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 "για τη χρηματοδότηση, διαχείριση και παρακολούθηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΕ) 1306/2013" (ΟJ L 435 / 2021).

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

Ορίζων 2020 (H2020)

Το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» (H2020), το πολυετές πρόγραμμα για την έρευνα και την καινοτομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προηγήθηκε του εν ισχύει σήμερα προγράμματος Ορίζων Ευρώπη (Horizon Europe), είχε διαθέσιμο προϋπολογισμό σχεδόν 80 δισεκατομμυρίων ευρώ από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και διήρκεσε για την περίοδο 2014-2020. Αυτό το κοινό στρατηγικό πλαίσιο για τη χρηματοδότηση της ΕΕ για την αριστεία στην έρευνα και την καινοτομία προσέλκυσε επίσης πρόσθετες επενδύσεις από τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα. Το πρόγραμμα H2020 ακολούθησε το 7ο πρόγραμμα-πλαίσιο της ΕΕ για δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης, το οποίο διήρκεσε για την περίοδο 2007-2013. Το πρόγραμμα H2020 σχεδιάστηκε για να μεγιστοποιήσει την προστιθέμενη αξία και τον αντίκτυπο της ΕΕ, εστιάζοντας σε στόχους και δραστηριότητες

που δεν μπορούν να επιτευχθούν αποτελεσματικά από τις χώρες της ΕΕ που ενεργούν μόνες τους. Υποστήριξε την εφαρμογή της ένωσης καινοτομίας, μίας από τις εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής Ευρώπη 2020, μιας δεκαετούς στρατηγικής που προτάθηκε το 2010. Η στρατηγική είχε ως στόχο, μεταξύ άλλων, την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη που θα συνέβαλλε στη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ. Το πρόγραμμα Η2020 συμπληρώθηκε με μέτρα για την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας καταρρίπτοντας τα εμπόδια για τη δημιουργία μιας πραγματικής ενιαίας αγοράς για τη γνώση, την έρευνα και την καινοτομία.

Μετά το πρόγραμμα Η2020 ακολουθεί το Ορίζων Ευρώπη, το 9ο πολυετές επενδυτικό πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας, το οποίο θα διαρκέσει για την περίοδο από το 2021 έως το 2027.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Ορίζων Ευρώπη Horizon Europe

Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» είναι το 9ο πολυετές πρόγραμμα-πλαίσιο της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία που θα διαρκέσει από το 2021 έως το 2027. Διαδέχεται το «Ορίζων 2020», το 8ο πρόγραμμα-πλαίσιο, το οποίο διήρκεσε από το 2014 έως το 2020. Η παρακάτω σύνοψη αφορά τις συνιστώσες του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» οι οποίες καλύπτονται από ένα από τα ειδικά προγράμματα του «Ορίζων Ευρώπη» και από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας, του οποίου οι δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας εστιάζονται αποκλειστικά σε εφαρμογές μη στρατιωτικού χαρακτήρα. Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» είναι το βασικό χρηματοδοτικό πρόγραμμα της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία, το οποίο:

- καταπολεμά την κλιματική αλλαγή
- συμβάλλει στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών
- τονώνει την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη της ΕΕ
- διευκολύνει τη συνεργασία και αυξάνει τον αντίκτυπο της έρευνας και καινοτομίας όσον αφορά τη χάραξη, στήριξη και εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ, ενώ παράλληλα ανταποκρίνεται στις παγκόσμιες προκλήσεις
- στηρίζει τη δημιουργία και την καλύτερη διάδοση γνώσεων και τεχνολογιών αριστείας
- δημιουργεί θέσεις εργασίας, αξιοποιεί πλήρως το δυναμικό της ευρωπαϊκής δεξαμενής ταλέντων, τονώνει την οικονομική ανάπτυξη, προάγει τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα και βελτιώνει τον αντίκτυπο των επενδύσεων εντός ενός ενισχυμένου Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE).

Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» απαρτίζεται από τα ακόλουθα:

- Πυλώνας 1 – Επιστήμη αριστείας
- Πυλώνας 2 – Παγκόσμιες προκλήσεις και ευρωπαϊκή βιομηχανική ανταγωνιστικότητα
- Πυλώνας 3 – Καινοτόμος Ευρώπη
- το μέρος «Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του EXE».

Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» διαθέτει προϋπολογισμό ύψους 95,5 δισεκατομμύρια ευρώ (τρέχουσες τιμές) για την περίοδο 2021-2027 (συμπεριλαμβανομένων 5,4 δισεκατομμυρίων ευρώ από το NextGenerationEU – το σχέδιο ανάκαμψης της Ευρώπης για την αποκατάσταση της οικονομικής και κοινωνικής ζημίας που προκλήθηκε από την πανδημία του κορονοϊού).

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

ορόσημο

Ενδιάμεση τιμή που πρέπει να επιτευχθεί σε ορισμένη χρονική στιγμή εντός της περιόδου επιλεξιμότητας σε σχέση με δείκτη εκρών που περιλαμβάνεται σε ειδικό στόχο.

Πηγή: α) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Σύνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

β) Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α΄/21.03.2022

OLAF (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης) European Anti-Fraud Office

Η [Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης \(OLAF\)](#) ιδρύθηκε το 1999, με την απόφαση 1999/352/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ με κύριο σκοπό να διερευνά περιπτώσεις διαφθοράς και σοβαρών παραπτώμων στα θεσμικά όργανα της ΕΕ καθώς επίσης και περιπτώσεις απάτης εις βάρος του προϋπολογισμού της ΕΕ. Το νομικό πλαίσιο που καθορίζει τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες της OLAF είναι ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 (ο κανονισμός της OLAF).

Σύμφωνα με το νομικό καθεστώς της, η OLAF έχει υβριδική φύση. Ως ανεξάρτητο όργανο, η Υπηρεσία διεξάγει εξωτερικές έρευνες στην ΕΕ και σε τρίτες χώρες για περιπτώσεις απάτης, διαφθοράς και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων κατά του προϋπολογισμού της ΕΕ και εσωτερικές έρευνες στα όργανα, τους οργανισμούς, τα γραφεία και τις υπηρεσίες της ΕΕ για τον εντοπισμό τυχόν σοβαρού παραπτώματος από υπαλλήλους της ΕΕ που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε πειθαρχικές ή ποινικές διαδικασίες.

Ως υπηρεσία της Επιτροπής, η OLAF είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη πολιτικής και νομοθεσίας στον τομέα της πρόληψης της απάτης και της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ.

Η τρέχουσα αναθεώρηση του κανονισμού της OLAF, που τέθηκε σε ισχύ από τις 17 Ιανουαρίου 2021, οδήγησε σε αυξημένη αποτελεσματικότητα των ερευνών της OLAF και ενίσχυσε την από κοινού δράση με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (EPPO) με βάση τη συνεργασία, την ανταλλαγή πληροφοριών, τη συμπληρωματικότητα και τη μη επικάλυψη ενεργειών.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

παρατυπία

Κάθε παράβαση του εφαρμοστέου δικαίου, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει τον προϋπολογισμό της Ένωσης με καταλογισμό αδικαιολόγητων δαπανών στον εν λόγω προϋπολογισμό.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

N.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης ΣΣ ΚΑΠ

Οι παρεμβάσεις που προβλέπονται στο Κεφάλαιο IV του Τίτλου III του Κανονισμού ΣΣ ΚΑΠ.

Πηγή: N.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

παρεμβάσεις άμεσων ενισχύσεων ΣΣ ΚΑΠ

Οι παρεμβάσεις που προβλέπονται στο Κεφάλαιο Η του Τίτλου III του Κανονισμού ΣΣ ΚΑΠ.

Πηγή: N.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

πάροχος υπηρεσιών διαδικασιών σύναψης συμβάσεων – πάροχος υπηρεσιών σύναψης συμβάσεων

Ως «πάροχος υπηρεσιών διαδικασιών σύναψης συμβάσεων» ή «πάροχος υπηρεσιών σύναψης συμβάσεων» – για τους σκοπούς του Ν. 4412/2016 – νοείται δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας που προσφέρει στην αγορά επικουρικές δραστηριότητες αγορών.

Πηγή: N.4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

πεδίο εφαρμογής της στήριξης του ΕΤΠΑ

Το ΕΤΠΑ στηρίζει τα ακόλουθα:

- α) επενδύσεις σε υποδομές
- β) δραστηριότητες για την εφαρμοσμένη έρευνα και την καινοτομία συμπεριλαμβανομένης της βιομηχανικής έρευνας, την πειραματική ανάπτυξη και τις μελέτες σκοπιμότητας
- γ) επενδύσεις για την πρόσβαση σε υπηρεσίες
- δ) παραγωγικές επενδύσεις σε ΜΜΕ και επενδύσεις που στοχεύουν στη διασφάλιση των υφιστάμενων και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας
- ε) εξοπλισμό, λογισμικό και άυλα περιουσιακά στοιχεία

- στ) δικτύωση, συνεργασία, ανταλλαγή εμπειριών και δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν πόλοι καινοτομίας, μεταξύ άλλων ανάμεσα σε επιχειρήσεις, ερευνητικούς οργανισμούς και δημόσιες αρχές
- ζ) ενημέρωση, επικοινωνία και μελέτες· και
- η) τεχνική βοήθεια.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής

πεδίο εφαρμογής της στήριξης του Ταμείου Συνοχής

Το Ταμείο Συνοχής στηρίζει τα ακόλουθα:

- α) επενδύσεις στο περιβάλλον, μεταξύ άλλων στους τομείς που συνδέονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ενέργεια και παρουσιάζουν περιβαλλοντικά οφέλη, εστιάζοντας ειδικότερα στην ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές
- β) επενδύσεις στο ΔΕΔ-Μ
- γ) τεχνική βοήθεια
- δ) ενημέρωση, επικοινωνία και μελέτες.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής

περατωθείσα πράξη

Πράξη που έχει ολοκληρωθεί φυσικά ή υλοποιηθεί πλήρως και για την οποία έχουν καταβληθεί όλες οι σχετικές πληρωμές από τους δικαιούχους και έχει καταβληθεί στους δικαιούχους η αντίστοιχη δημόσια συνεισφορά.

Πηγή: α) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας

β) Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια (Π.Χ.Π.)

Τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια (Π.Χ.Π.) του νόμου Ν. 4447/2016 αντικατέστησαν ως εργαλεία χωρικού σχεδιασμού τα Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΧΣΑΑ) του Ν. 2742/1999 στα πλαίσια της μεταρρύθμισης του χωρικού σχεδιασμού που εισήγαγε ο Ν. 4447/2016. Καλύπτουν υποχρεωτικά το σύνολο της εδαφικής περιοχής κάθε Αυτοδιοικητικής Περιφέρειας της χώρας πλην της Περιφέρειας Αττικής που ρυθμίζεται από το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας.

Η Κύρια μελέτη διαρθρώνεται σε τρεις φάσεις που ταυτόχρονα αποτελούν και φάσεις της σύνθετης διαδικασίας εκπόνησης του Π.Χ.Π. και φάσεις διοικητικής παραλαβής και έγκρισης της μελέτης. Οι φάσεις αυτές ως προς το περιεχόμενο αφορούν:

- την αξιολόγηση των χωρικών δεδομένων κατά τη χρονική περίοδο της εκπόνησης του Π.Χ.Π. και τον εντοπισμό των αναγκαίων παρεμβάσεων χωρικού σχεδιασμού με βάση τη διάγνωση των δυνατοτήτων / προοπτικών και προβλημάτων χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης
- τη διατύπωση εναλλακτικών σεναρίων χωρικής ανάπτυξης που θα αντιμετωπίζουν / υλοποιούν τις προοπτικές στη νέα περίοδο σχεδιασμού

- την πρόταση του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου που θα οδηγήσει στην οριστική διατύπωση της Υ/Α θεσμοθέτησής του.

Οι τεχνικές προδιαγραφές εκπόνησης μελετών Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων (Π.Χ.Π.) του Ν. 4447/2016 δημοσιεύτηκαν στο ΦΕΚ 2818 Β'/16.07.2018.

Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ)

Κάθε Περιφέρεια καταρτίζει Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ). Το ΠεΣΠΚΑ αποτελεί ολοκληρωμένο σχέδιο που προσδιορίζει και ιεραρχεί τα απαραίτητα μέτρα και τις δράσεις προσαρμογής σε περιφερειακό επίπεδο.

Το ΠεΣΠΚΑ περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- α) ανάλυση στόχων
- β) σύντομη αναφορά στα στοιχεία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της περιφέρειας
- γ) εκτίμηση των αναμενόμενων κλιματικών μεταβολών στην περιφέρεια και ανάλυση της κλιματικής τρωτότητας επιμέρους τομέων και γεωγραφικών περιοχών
- δ) εκτίμηση των άμεσων και μακροπρόθεσμων επιπτώσεων των κλιματικών αλλαγών σε διάφορους τομείς του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας και καθορισμό των τομεακών και χωρικών προτεραιοτήτων
- ε) προτεινόμενα μέτρα και δράσεις για τους τομείς και τις περιοχές προτεραιοτήτων, εκτίμηση του πιθανού κόστους υλοποίησής τους και αναφορά των πιθανών φορέων υλοποίησης, καθώς και των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων
- στ) εξέταση ενσωμάτωσης των προτεινόμενων μέτρων και δράσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή σε άλλες υφιστάμενες πολιτικές, όπως πολιτικές διαχείρισης φυσικών καταστροφών
- ζ) εξέταση συμβατότητας και συμπληρωματικότητας των ΠεΣΠΚΑ με άλλα περιφερειακά σχέδια
- η) συνέργεια και μεταφορά τεχνογνωσίας μεταξύ ΠεΣΠΚΑ, ιδίως όμορων περιφερειών
- θ) τρόπο διαβούλευσης, όπως ερωτηματολόγια, στοιχεία διαβούλευσης και ανταλλαγής πληροφοριών με κοινωνικούς εταίρους που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, με στόχο τη διερεύνηση της δικής τους εκτίμησης για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και την εκ μέρους τους λήψη μέτρων προσαρμογής
- ι) αναφορά των ειδικότερων μέτρων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του ενδιαφερόμενου κοινού και των κοινωνικών εταίρων
- ια) παρακολούθηση της εφαρμογής και υλοποίησης του ΠεΣΠΚΑ
- ιβ) μη τεχνική περίληψη.

Τα ΠεΣΠΚΑ καλύπτουν χρονική περίοδο επτά (7) τουλάχιστον ετών. Τα ΠεΣΠΚΑ, αξιολογούνται ανά πενταετία τουλάχιστον από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας περιφέρειας και αναθεωρούνται, εφόσον απαιτείται, με τη διαδικασία της παρ. 2 του Ν.4936/2022.

Τα ΠεΣΠΚΑ δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της οικείας Περιφέρειας.

Πηγή: Ν.4936/2022 (ΦΕΚ Α' 105/27.05.2022) όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.4986/2022 και ισχύει

Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕ.Σ.Δ.Α.)

Το ΠΕΣΔΑ αποτελεί επιχειρησιακό σχέδιο διαχείρισης των στερεών αποβλήτων σε επίπεδο Περιφέρειας, καταρτίζεται για κάθε Περιφέρεια της χώρας και εξειδικεύει τις γενικές κατευθύνσεις που περιέχονται στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων και αποσκοπεί:

- στην επιλογή των περιοχών που συγκροτούν τις ενότητες διαχείρισης των στερεών αποβλήτων (διαχειριστικές ενότητες)
- στον καθορισμό των μεθόδων διαχείρισης που πρέπει να εφαρμόζονται σε κάθε διαχειριστική ενότητα
- στην εξειδίκευση συγκεκριμένων μέτρων, όρων και περιορισμών για την επίτευξη των στρατηγικών και ποσοτικών στόχων που καθορίζονται στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων.

«Πληρώνω Όσο Πετάω» (ΠοΠ)

«Pay-As-You-Throw» (PAYT)

Η προσέγγιση του Pay-As-You-Throw – PAYT- (επίσης γνωστή ως **τιμολόγηση μεταβλητού επιτοκίου, τιμολόγηση μονάδας, σύστημα διαφοροποιημένου τιμολογίου**) στη διαχείριση απορριμμάτων είναι η υλοποίηση της αρχής “ο ρυπαίνων πληρώνει” με δίκαιο τρόπο χρεώνοντας τους ανθρώπους σύμφωνα με το ποσό των αποβλήτων που στην πραγματικότητα παράγουν.

Τα συστήματα ΠοΠ ενισχύουν την εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει» και κατ’ επέκταση την ιεράρχηση στη διαχείριση των ΑΣΑ, καθώς συνδέουν το κόστος διαχείρισης με την πραγματικά παραγόμενη ποσότητα αποβλήτων και παρέχουν κίνητρα για την εφαρμογή της χωριστής συλλογής και την εκτροπή σημαντικών ποσοτήτων από το ρεύμα των ΑΣΑ.

Βασικοί άξονες εφαρμογής του ΠοΠ είναι η αναγνώριση του παραγωγού, η μέτρηση της ποσότητας των αποβλήτων και η χρέωση της διαχείρισης ανά μονάδα. Το κόστος για τη λειτουργία των συστημάτων ΠοΠ διακρίνεται σε πάγια διαχειριστικά έξοδα που απαιτούνται για την παροχή της υπηρεσίας και σε μεταβλητό κόστος που προκύπτει από τα λειτουργικά έξοδα του συστήματος. Έτσι, προκύπτουν τρία διακριτά σχήματα χρέωσης του μεταβλητού κόστους, ανάλογα με το αν αυτή βασίζεται στον όγκο των παραγόμενων αποβλήτων (ογκομετρικά σχήματα, όπου η χρέωση βασίζεται στον όγκο των παραγόμενων αποβλήτων), το βάρος των παραγόμενων αποβλήτων (δυναμομετρικά σχήματα, όπου η χρέωση γίνεται με βάση το βάρος των αποβλήτων) ή τη συχνότητα αποκομιδής (σχήματα συχνότητας, όπου η χρέωση γίνεται με βάση τη συχνότητα αποκομιδής). Οι πιο διαδεδομένες μέθοδοι χρέωσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση προκύπτουν από συνδυασμό στοιχείων των ανωτέρω βασικών σχημάτων και περιλαμβάνουν:

- (1) πάγια ετήσια χρέωση ανά νοικοκυριό
- (2) τέλη αγοράς συγκεκριμένων σάκων αποβλήτων
- (3) τέλη για αποκομιδή κάδου και
- (4) τέλη ανά κιλό αποβλήτων.

Στα παραδοσιακά συστήματα διαχείρισης οικιακών απορριμμάτων στην Ευρώπη, οι υπηρεσίες χρηματοδοτούνται μέσω γενικών φόρων ή λόγω σταθερής επαναλαμβανόμενης αμοιβής σε λογαριασμούς άλλων υπηρεσιών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, ανεξάρτητα από την ποσότητα των παραγόμενων αποβλήτων. Το κόστος υπολογίζεται συνήθως με βάση τον χώρο διαβίωσης, τον αριθμό των μελών του νοικοκυριού. Αυτός ο τρόπος χρηματοδότησης είναι άδικος για τους ανθρώπους που παράγουν λίγα απόβλητα είτε λόγω των προσπαθειών τους για ανακύκλωση-κομποστοποίηση είτε επειδή δεν υπερκαταναλώνουν.

Το Pay-as-you-through σπάει αυτή την παράδοση οργάνωσης διαχείρισης απορριμμάτων αντιμετωπίζοντας τις υπηρεσίες που σχετίζονται με τη διαχείριση απορριμμάτων όπως και άλλες επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, για παράδειγμα, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, παροχή νερού και τηλεπικοινωνίες. Στα συστήματα PAYT τα νοικοκυριά πληρώνουν ένα μεταβλητό ποσό ανάλογα με την ποσότητα των απορριμμάτων που δημιουργούνται από αυτά και την αντίστοιχη υπηρεσία που έλαβαν για τη διάθεσή τους.

Λαμβάνοντας υπόψη τις ποικίλες εφαρμογές και τους συγκεκριμένους στόχους εφαρμογής στις διάφορες χώρες όπου έχει ήδη εισαχθεί το PAYT, οι κύριοι στόχοι της μεταβλητής χρέωσης για τα απόβλητα μπορούν να συνοψιστούν στα ακόλουθα σημεία:

- Να μειωθούν τα απόβλητα που διατίθενται σε χωματερές χωρίς να αυξηθούν οι ανάγκες επεξεργασίας πέρα από την ανακύκλωση και την κομποστοποίηση.
- Εξοικονόμηση πρώτων υλών εξοικονομώντας φυσικούς πόρους μέσω ανακύκλωσης-κομποστοποίησης.
- Να καθιερωθεί ισότητα και περισσότερη δικαιοσύνη στη χρέωση των απορριμμάτων μεταξύ των πολιτών.
- Βελτίωση της ευαισθητοποίησης για την προστασία του περιβάλλοντος.

Πηγή: α) Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των επικίνδυνων αποβλήτων, 2020-2030 (ΕΣΔΑ – ΕΣΔΕΑ)

β) www.payt.gr

Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI)

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) είναι η τεχνολογία που εμφανίζει ανθρώπινη συμπεριφορά. Περιλαμβάνει λογισμικό που χρησιμοποιεί τη μηχανική μάθηση και άλλα εργαλεία για την επεξεργασία πληροφοριών από μεγάλες ποσότητες δεδομένων χρησιμοποιώντας αισθητήρες, ψηφιακά δεδομένα ή άλλες εισροές για τη δημιουργία συμπεριφοράς με βάση μοντέλα που έχουν κατασκευαστεί με αυτά τα δεδομένα. Το λογισμικό αυτό επιτρέπει στις μηχανές να παίρνουν αποφάσεις που κανονικά θα λαμβάνονταν από ανθρώπους.

Ανταποκρινόμενη στην έκκληση των ηγετών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για χάραξη μιας [προσέγγισης της ΕΕ σε σχέση με την AI](#), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2018 πρότεινε μια προσέγγιση με σκοπό την πλήρη αξιοποίηση των ευκαιριών που παρέχει η AI, αντιμετωπίζοντας παράλληλα τις νέες προκλήσεις που θέτει. Αυτή η προσέγγιση σε επίπεδο ΕΕ είχε τρεις στόχους:

1. την αύξηση των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων στην τεχνητή νοημοσύνη,
2. την προετοιμασία κοινωνικοοικονομικών αλλαγών και
3. τη διασφάλιση του κατάλληλου δεοντολογικού και νομικού πλαισίου.

Ακολούθησε, το 2021, μια πιο ολοκληρωμένη δέσμη μέτρων για την τεχνητή νοημοσύνη που συμπεριλάμβανε:

- μία ανακοίνωση για την προώθηση της προσέγγισης της ΕΕ σε σχέση με την τεχνητή νοημοσύνη,
- ένα σχέδιο σε συντονισμό με τα κράτη μέλη για την ενίσχυση της αριστείας στην AI, ενώνοντας τις δυνάμεις τους στην πολιτική και τις επενδύσεις για την τεχνητή νοημοσύνη, και
- μια πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων για την τεχνητή νοημοσύνη, την αντιμετώπιση των κινδύνων από συγκεκριμένες χρήσεις της τεχνητής νοημοσύνης και την κατηγοριοποίησή τους σε τέσσερα διαφορετικά επίπεδα:

απαράδεκτος κίνδυνος, υψηλός κίνδυνος, περιορισμένος κίνδυνος και ελάχιστος κίνδυνος.

Σχεδιάζονται και άλλες νομοθετικές προτάσεις, με τις οποίες θα επιδιωχθεί η αναθεώρηση μέρους της τομεακής νομοθεσίας της ΕΕ για την ασφάλεια (π.χ. για τα μηχανήματα και τη γενική ασφάλεια των προϊόντων) και θα αντιμετωπιστούν ζητήματα ευθύνης που σχετίζονται με τις νέες τεχνολογίες.

Μέσω των προγραμμάτων Ψηφιακή Ευρώπη και Ορίζοντας Ευρώπη η Επιτροπή σχεδιάζει την επένδυση 1 δισεκατομμυρίου ευρώ ετησίως στην τεχνητή νοημοσύνη. Αυτή με τη σειρά της θα κινητοποιήσει πρόσθετες επενδύσεις από τον ιδιωτικό τομέα και τα κράτη μέλη με στόχο έναν ετήσιο όγκο επενδύσεων 20 δισεκατομμυρίων ευρώ κατά τη διάρκεια της επόμενης δεκαετίας.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα

Το ποσό της επένδυσης από επιλέξιμους τελικούς αποδέκτες διαιρούμενο διά του ποσού της συνεισφοράς της Ένωσης.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 (L 193.1)

πολυεπίπεδη διακυβέρνηση multi-level governance

Το ενιαίο λειτουργικά διοικητικό πλέγμα, στο πλαίσιο του οποίου διασφαλίζεται, κυρίως με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών της πληροφορικής και της επικοινωνίας (ΤΠΕ), η συστημική συνεργασία των διοικητικών επιπέδων, κάθετα και οριζόντια ανά δημόσια πολιτική.

Πηγή: Ν. 5013/2023 (ΦΕΚ 12 Α' / 12.01.2023) "Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, διαχείριση κινδύνων στον δημόσιο τομέα και άλλες διατάξεις"

πολύ μικρή επιχείρηση

Επιχείρηση με λιγότερους από 10 εργαζομένους και ετήσιο κύκλο εργασιών ή ισολογισμό κάτω των 2.000.000 EUR.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013

Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027

Έως σήμερα, υπήρξαν έξι Πολυετή Δημοσιονομικά Πλαίσια (ΠΔΠ), μεταξύ άλλων για την περίοδο 2021-2027. Η Συνθήκη της Λισαβόνας μετέτρεψε το ΠΔΠ από διοργανική συμφωνία σε κανονισμό. Το ΠΔΠ, το οποίο θεσπίζεται για περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών, έχει στόχο να διασφαλίζει ότι οι δαπάνες της ΕΕ εξελίσσονται ομαλά και εντός των ορίων των ιδίων πόρων της. Καθορίζει τις διατάξεις με τις οποίες πρέπει να συμμορφώνεται ο ετήσιος προϋπολογισμός της ΕΕ, ώστε να διασφαλίζεται η δημοσιονομική πειθαρχία. Συγκεκριμένα, ο

κανονισμός για το ΠΔΠ καθορίζει ανώτατα όρια δαπανών για ευρείες κατηγορίες δαπανών, τα αποκαλούμενα κονδύλια.

Στις 2 Μαΐου 2018 η Επιτροπή υπέβαλε νομοθετικές προτάσεις σχετικά με νέο ΠΔΠ για την περίοδο 2021-2027. Στον απόηχο της έξαρσης COVID-19, η Επιτροπή υπέβαλε, στις 27 Μαΐου 2020, σχέδιο ανάκαμψης (Next Generation EU) που περιλάμβανε αναθεωρημένες προτάσεις για το ΠΔΠ και τους ιδίους πόρους, καθώς και τη δημιουργία ενός μέσου ανάκαμψης ύψους 750 δισεκατομμυρίων EUR. Η δέσμη εγκρίθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 2020 (Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2020 για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2021 έως 2027 – OJ L1433/11 22.12.2020).

Την 1η Ιανουαρίου 2021, τέθηκε σε ισχύ ένας νέος μηχανισμός για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ από παραβιάσεις των αρχών του κράτους δικαίου, μία ακόμη προϋπόθεση του Κοινοβουλίου για να προβεί σε έγκριση.

Πηγή: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/29/mehrhjahriger-finanzrahmen>

Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027 και NextGenerationEU
(σύνολο κονδυλίων ανά τομέα)

	ΠΔΠ	NextGenerationEU
1. Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία	149,5 δισ.€	11,5 δισ.€
2. Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες	426,7 δισ.€	776,5 δισ.€
3. Φυσικοί πόροι και περιβάλλον	401,0 δισ.€	18,9 δισ.€
4. Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων	25,7 δισ.€	—
5. Ασφάλεια και άμυνα	14,9 δισ.€	—
6. Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος	110,6 δισ.€	—
7. Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση	82,5 δισ.€	—
ΣΥΝΟΛΟ ΠΔΠ	1.210,9 δισ.€	806,9 δισ.€

Όλα τα ποσά είναι σε ευρώ, σε τρέχουσες τιμές. Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

ποσό δημοπράτησης

Είναι ο προϋπολογισμός με τον οποίο δημοπρατείται το έργο και ο οποίος αποτελεί προεκτίμηση του κόστους του έργου και περιλαμβάνει κάθε σχετική δαπάνη, τα γενικά έξοδα και το εργολαβικό όφελος, τα απρόβλεπτα και το ΦΠΑ. Το ποσό δημοπράτησης προσδιορίζεται είτε στο πλαίσιο της μελέτης του έργου (προϋπολογισμός μελέτης) ή με κατάλληλη προσαρμογή του προϋπολογισμού μελέτης από την υπηρεσία της Προϊσταμένης Αρχής που διενεργεί τη δημοπρασία. Επί του ποσού δημοπράτησης οι ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι Ανάδοχοι του Έργου καλούνται να προσφέρουν έκπτωση.

ποσό σύμβασης

Είναι το χρηματικό ποσό που συμφωνείται μέσω της Σύμβασης, ή ενδεχόμενης τροποποίησης αυτής, να καταβληθεί από τον Εργοδότη στον Ανάδοχο ενός έργου, ως αντάλλαγμα για την εκτέλεση από τον δεύτερο του εν λόγω έργου, σύμφωνα με τα Συμβατικά Τεύχη. Το αρχικό Ποσό Σύμβασης (ή το Αρχικό Συμβατικό Οικονομικό Αντικείμενο) προκύπτει από το Ποσό Δημοπράτησης ύστερα από την αφαίρεση του ποσοστού έκπτωσης που προσέφερε ο επιλεγείς Ανάδοχος.

ποσοστά συγχρηματοδότησης

Τα ποσοστά συγχρηματοδότησης (το ποσοστό των επενδύσεων της ΕΕ που μπορούν να λάβουν τα κράτη μέλη) για την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αυξάνονται σε σχέση με εκείνα της προηγούμενης περιόδου. Συγκεκριμένα το ποσοστό ορίζεται σε:

- 40 % για τις περισσότερες αναπτυγμένες περιφέρειες
- 50 % για τις περισσότερες αναπτυγμένες περιφέρειες που ήταν περιφέρειες μετάβασης ή είχαν κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) < 100 % (περίοδος 2014-20)
- 60 % για τις περιφέρειες μετάβασης
- 70 % για τις περιφέρειες μετάβασης που ήταν λιγότερο αναπτυγμένες την περίοδο 2014-2020, και
- 85 % για τις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες.

Πηγή: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/qanda_21_3059

πραγματικός δικαιούχος

Ως «πραγματικός δικαιούχος (beneficial owner)» θεωρείται το ή τα φυσικά πρόσωπα, στα οποία τελικά ανήκει ο πελάτης, νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ή τα οποία ελέγχουν αυτόν, καθώς και το ή τα φυσικά πρόσωπα για λογαριασμό των οποίων διεξάγεται συναλλαγή ή δραστηριότητα.

Η έννοια του πραγματικού δικαιούχου εισάγεται στην ελληνική νομοθεσία με τον ν.4557/2018 (ΦΕΚ Α' 139) «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις», με τον οποίο ενσωματώθηκε στο εθνικό μας δίκαιο η Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Βάσει του ν.4557/2018, με τις προδιαγραφές και τους σκοπούς που καθορίζονται από τη Γενική Γραμματεία Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών, δημιουργείται και τηρείται στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (ΓΓΠΣΔΔ) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης το «Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων» (ΚΜΠΔ). Στο ΚΜΠΔ όλα τα νομικά πρόσωπα και όλες οι νομικές οντότητες που έχουν έδρα στην Ελλάδα ή ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα που φορολογείται στην Ελλάδα υποχρεούνται να καταχωρίζουν τα εκ του νόμου απαιτούμενα στοιχεία των πραγματικών δικαιούχων τους. Σκοπός του ΚΜΠΔ είναι η άμεση πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο, στο πλαίσιο της διαφάνειας των εταιρικών οντοτήτων και των παρεμφερών νομικών μορφωμάτων, με στόχο την πρόληψη και την καταπολέμηση της χρησιμοποίησής τους για ξέπλυμα χρήματος και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Η απαίτηση καταχώρισης στοιχείων για τους πραγματικούς δικαιούχους πράξεων που στηρίζονται από Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027 προβλέπεται στο άρθρο 69 παρ.2 του ΚΚΔ σύμφωνα με το οποίο «*Τα ΚΜ διασφαλίζουν τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών [...] και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διόρθωση και την αναφορά των παρατυπιών, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων απάτης. Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν τη συλλογή πληροφοριών για τους πραγματικούς δικαιούχους μεταξύ των αποδεκτών ενωσιακής χρηματοδότησης σύμφωνα με το παράρτημα XVII. Οι κανόνες που αφορούν τη συλλογή και την επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων συμμορφώνονται με τους ισχύοντες κανόνες για την προστασία των δεδομένων. Η Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης και το Ελεγκτικό Συνέδριο έχουν την*

αναγκαία πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες». Τα στοιχεία που απαιτούνται να συλλέγονται για τους πραγματικούς δικαιούχους αναφέρονται στο Παράρτημα XVII του ΚΚΔ και ειδικότερα στα πεδία δεδομένων 3, 23 και 69 για τα χρηματοδοτικά μέσα.

Οι δικαιούχοι πρέπει κατ' ελάχιστον να συλλέγουν και να εξασφαλίζουν πρόσβαση στις ακόλουθες τυποποιημένες κατηγορίες δεδομένων:

- i) όνομα και επώνυμο, ημερομηνία γέννησης και αριθμός μητρώου ΦΠΑ ή ΑΦΜ για κάθε πραγματικό δικαιούχο του δικαιούχου, εφόσον υπάρχουν, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παρ. 6 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849

και μόνο όταν πρόκειται για διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων που υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια της Ένωσης:

- ii) όνομα και επώνυμο, ημερομηνία γέννησης και αριθμό μητρώου ΦΠΑ ή ΑΦΜ για κάθε πραγματικό δικαιούχο του αναδόχου, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παρ. 6 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

Στην περίπτωση πράξεων χρηματοδοτικών μέσων:

- iii) όνομα και επώνυμο, ημερομηνία γέννησης και αριθμό μητρώου ΦΠΑ ή ΑΦΜ για τους πραγματικούς δικαιούχους κάθε τελικού αποδέκτη, εφόσον υπάρχουν, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παρ. 6 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

Πηγή: α) Ν.4557/2018 - ΦΕΚ 139 τ.Α/30.7.2018
β) Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου ΠΠ 2021-2027

πράξη

Ως πράξη (στα πλαίσια του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων) νοείται:

- α) έργο, σύμβαση, δράση ή ομάδα έργων που επιλέγονται στο πλαίσιο των σχετικών προγραμμάτων·
- β) στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών μέσων, η συνεισφορά του προγράμματος σε ένα χρηματοδοτικό μέσο και η επακόλουθη χρηματοδοτική στήριξη που παρέχεται στους τελικούς αποδέκτες από το εν λόγω χρηματοδοτικό μέσο.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας & Υδατοκαλλιέργειας, & δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία & για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης & Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας & το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη Διαχείρισης των Συνόρων & την Πολιτική των Θεωρήσεων

Ως πράξη νοείται:

- α) Έργο, σύμβαση, δράση ή ομάδα έργων που επιλέγονται στο πλαίσιο των σχετικών Προγραμμάτων ή του ΣΣ ΚΑΠ
- β) στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών μέσων, η συνεισφορά του Προγράμματος ή του ΣΣ ΚΑΠ σε ένα χρηματοδοτικό μέσο και η επακόλουθη χρηματοδοτική στήριξη που παρέχεται στους τελικούς αποδέκτες από το εν λόγω χρηματοδοτικό μέσο.

πράξη στρατηγικής σημασίας

Πράξη η οποία συμβάλλει ουσιαστικά στην επίτευξη των στόχων ενός προγράμματος και η οποία υπόκειται σε ειδικά μέτρα παρακολούθησης και επικοινωνίας.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

πράξη ΣΔΙΤ

Πράξη που υλοποιείται με σύμπραξη μεταξύ δημόσιων φορέων και του ιδιωτικού τομέα βάσει συμφωνίας ΣΔΙΤ και που έχει ως στόχο την παροχή δημόσιων υπηρεσιών με επιμερισμό του κινδύνου αξιοποιώντας την εμπειρογνομosύνη ή πρόσθετες πηγές κεφαλαίου από τον ιδιωτικό τομέα ή και τα δύο.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις (ΠΔΣ)

Διαδικασία με την οποία οι δημόσιες αρχές επιδιώκουν να προμηθεύονται αγαθά, υπηρεσίες και έργα με μικρότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους, σε σύγκριση με αγαθά, υπηρεσίες και έργα που επιτελούν την ίδια πρωταρχική λειτουργία και, σε άλλη περίπτωση, θα αποτελούσαν το αντικείμενο σύμβασης.

Πηγή: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR14_14/QJAB14014ELC.pdf

πράσινες υποδομές

Δίκτυο από α) χερσαίες ή παράκτιες φυσικές και ημιφυσικές περιοχές, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά στοιχεία του περιβάλλοντος που αποσκοπούν στην παροχή ευρείας ποικιλίας οικοσυστημικών υπηρεσιών της παρ. 6 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 1143/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2014 για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών σε αγροτικές και αστικές περιοχές(L317),β) το σύνολο των στοιχείων του φυσικού τοπίου, των υφιστάμενων φυσικών σχηματισμών και των διαμορφωμένων χώρων πρασίνου και

ελεύθερων χώρων, δημόσιων ή ιδιωτικών, τα οποία είναι ή μελετώνται ώστε να είναι διασυνδεδεμένα μεταξύ τους και διαπερνούν, εισέρχονται ή βρίσκονται στον αστικό χώρο.

Πράσινη οικονομία

Το 2011 το Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον όρισε την πράσινη οικονομία ως «μια οικονομία που επιφέρει βελτίωση της ευημερίας του ανθρώπου και κοινωνική δικαιοσύνη, περιορίζοντας παράλληλα σημαντικά τους περιβαλλοντικούς κινδύνους και τις οικολογικές ελλείψεις. Αποτελεί μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, αποδοτική ως προς τους πόρους και χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς». Αναγνωρίζει την πραγματική αξία των περιβαλλοντικών πόρων και των οικοσυστημάτων και είναι στενά συνδεδεμένη με τον όρο «βιώσιμη ανάπτυξη», καθώς και οι δύο σχετίζονται με την επιδίωξη διατήρησης των περιβαλλοντικών πόρων για τις μελλοντικές γενιές.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε τον Δεκέμβριο του 2019 [ανακοίνωση αναφορικά με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία](#). Σε αυτήν καθοριζόταν η αναπτυξιακή στρατηγική για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), λαμβάνοντας υπόψη τη δέσμευσή της να αντιμετωπίσει τις κλιματικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις, ώστε να τη μετατρέψει σε μια σύγχρονη, αποδοτική ως προς τους πόρους και ανταγωνιστική οικονομία. Η Πράσινη Συμφωνία επιδιώκει να καταστήσει την ΕΕ κλιματικά ουδέτερη έως το 2050, να τονώσει την οικονομία μέσω της πράσινης τεχνολογίας, να επιτύχει βιωσιμότητα στη βιομηχανία και στις μεταφορές και να μειώσει τη ρύπανση. Στόχος είναι η μετατροπή των κλιματικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων σε ευκαιρίες που θα συμβάλουν ώστε η μετάβαση στην πράσινη οικονομία της ΕΕ να είναι δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς.

Οι προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν τα κράτη μέλη της ΕΕ κατά τη μετάβασή τους σε μια πράσινη και κλιματικά ουδέτερη οικονομία είναι τεράστιες, ιδιαίτερα για εκείνα που εξαρτώνται από τα ορυκτά καύσιμα και τις βιομηχανίες με μεγάλο αποτύπωμα άνθρακα. Η ΕΕ έχει θεσπίσει τον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης για να τα συνδράμει κατά τη μετάβασή τους.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

Η πράσινη οικονομία είναι ένα αναπτυξιακό μοντέλο το οποίο αναγνωρίζει τη διασύνδεση της οικονομίας και της παραγωγής με τα φυσικά οικοσυστήματα και στοχεύει στην αποσύνδεση (decoupling) της μεγέθυνσης της οικονομίας από την καταστροφή του περιβάλλοντος. Η πράσινη οικονομία έχει συνδεθεί κυρίως με τις επιπτώσεις που προκαλεί η οικονομία στην κλιματική αλλαγή και την υπερθέρμανση του πλανήτη. Στις 22 Οκτωβρίου 2008 η UNEP (United Nations Environmental Program) ανακοίνωσε την «παγκόσμια πράσινη συμφωνία» με την οποία καλεί τα κράτη να υποστηρίξουν το μετασχηματισμό των οικονομιών τους με περισσότερες «πράσινες επενδύσεις».

Πηγή: *Εγχειρίδιο Πράσινης Επιχειρηματικότητας για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις*

Πράσινο Σημείο (ΠΣ)

Χώρος οργανωμένος από Ο.Τ.Α. Α' βαθμού, ο οποίος είναι οριοθετημένος και διαμορφωμένος με την κατάλληλη υποδομή και εξοπλισμό, ώστε οι πολίτες να αποθέτουν χωριστά συλλεγόμενα ανακυκλώσιμα αστικά απόβλητα ή χρησιμοποιημένα αντικείμενα, προκειμένου αυτά να προωθηθούν για ανακύκλωση ή για επαναχρησιμοποίηση.

Με την ΚΥΑ οικ. 18485/10-4-2017 καθορίστηκαν οι κατηγορίες και οι προδιαγραφές των Πράσινων Σημείων.

Όσον αφορά την απαιτούμενη έκταση, τα 1.000 m² αποτελούν το όριο μέχρι το οποίο ένα ΠΣ χαρακτηρίζεται ως **Μικρό Πράσινο Σημείο (μΠΣ)**, ενώ αν η έκτασή του είναι μεγαλύτερη το ΠΣ χαρακτηρίζεται ως **Μεγάλο Πράσινο Σημείο (ΜΠΣ)**. Οι Γωνιές Ανακύκλωσης (ΓΑ) είναι σημεία συλλογής αποβλήτων που μπορούν να αναπτυχθούν σε έκταση περιγράμματος μέχρι 50 m².

Ως προς την περιβαλλοντική αδειοδότηση, η κατάταξη προσδιορίζεται, σύμφωνα με την ΥΑ οικ. 2307/2018 του ΥΠΕΝ, με βάση την αποθηκευτική ικανότητα σε τόνους ανά έτος, ως εξής:

Αποθηκευτική ικανότητα Q (t)	Κατηγορία περιβαλλοντικής αδειοδότησης
α) 15 t < Q < 1000 t εκτός ορίων οικισμών και πόλεων β) 15 t < Q < 200 t εντός ορίων οικισμών και πόλεων	Κατηγορία Β
α) Q ≥ 1000 t εκτός ορίων οικισμών και πόλεων β) Q ≥ 200 t εντός ορίων οικισμών και πόλεων	Υποκατηγορία Α2

Όσον αφορά τις κατηγορίες αποβλήτων-υλικών, στα Μεγάλα Πράσινα Σημεία (ΜΠΣ) και στα Μικρά Πράσινα Σημεία (μΠΣ) γίνονται αποδεκτές οι παρακάτω κατηγορίες:

- Χαρτί
- Μέταλλα
- Πλαστικά
- Γυάλινη συσκευασία
- Σύνθετη συσκευασία
- Βρώσιμα έλαια και λίπη (ΒΛΕ)
- Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)
- Ξύλινη συσκευασία
- Απόβλητα φορητών ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών
- Απόβλητα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα
- Βιοαποδομήσιμα απόβλητα κήπων και πάρκων
- Μικρές ποσότητες αποβλήτων από μικροεπισκευές και συντηρήσεις οικιών (ΑΜΣΟ)
- Ογκώδη απόβλητα (ΟΓΚ)

Πηγή: α) Ν. 4042/2012 άρθρο 11, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 21 του Ν. 4447/2016

β) ΚΥΑ οικ. 18485/10-4-2017

γ) ΥΑ οικ. 2307/2018 του ΥΠΕΝ

Πράσινο Ταμείο

ΝΠΔΔ το οποίο αποτελεί μετεξέλιξη του οργανισμού «Ειδικό Ταμείο Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων – ΕΤΕΡΠΣ» που είχε ιδρυθεί με το άρθρο 19 του Ν.Δ. 1262/1972 (ΦΕΚ 194 Α'). Σκοπός του Πράσινου Ταμείου είναι η ενίσχυση της ανάπτυξης μέσω της προστασίας του περιβάλλοντος με τη διαχειριστική, οικονομική, τεχνική και χρηματοπιστωτική υποστήριξη προγραμμάτων, μέτρων, παρεμβάσεων και ενεργειών που αποβλέπουν στην ανάδειξη και αποκατάσταση του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, η στήριξη της περιβαλλοντικής πολιτικής της Χώρας και η

εξυπηρέτηση του δημόσιου και κοινωνικού συμφέροντος μέσω της διοίκησης, διαχείρισης και αξιοποίησης των πόρων που προβλέπονται γι' αυτό.

Πηγή: Ν.3889/2010 (ΦΕΚ 182/Α/14.10.2010) όπως τροποποιήθηκε με το άρθ. 126 του Ν. 4495/2017 (ΦΕΚ 167/Α/03.11.2017), τα άρθρα 5 και 6 του Ν. 4710/2020 (ΦΕΚ 142/Α/23.07.2020), το άρθρο 25 του Ν.4872/2021 (ΦΕΚ 247/Α/10.12.2021) και το άρθ. 15 του Ν.4964/2022 (ΦΕΚ 150/Α/30.07.2022).

Πρόγραμμα

Κάθε προβλεπόμενο στο άρθρο 3 του Ν.4914/2022 Πρόγραμμα που δύναται να λαμβάνει χρηματοδοτική στήριξη από τα οριζόμενα στο σημείο 37 «Ταμεία».

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α/21.03.2022

Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)

Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) χρηματοδοτεί την αναπτυξιακή πολιτική της χώρας με έργα που συμβάλλουν στην αύξηση του ιδιωτικού και δημόσιου κεφαλαίου της οικονομίας και στηρίζουν τον εκσυγχρονισμό της χώρας σε μακροχρόνια βάση.

Τα έργα που εντάσσονται στο ΠΔΕ εγκρίνονται από τον Υπουργό Οικονομικών, ύστερα από πρόταση των αρμόδιων φορέων και χρηματοδοτούνται από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων. Ο Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων αποτελεί διακριτό τμήμα του Κρατικού Προϋπολογισμού και ψηφίζεται ανά φορέα χρηματοδότησης σε έναν ειδικό φορέα (Υπουργεία και Βουλή των Ελλήνων).

Το ΠΔΕ διακρίνεται σε:

Εθνικό ΠΔΕ: Περιλαμβάνει έργα που χρηματοδοτούνται αμιγώς από εθνικούς πόρους

Συγχρηματοδοτούμενο ΠΔΕ: Περιλαμβάνει έργα που χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων Διεθνών Χρηματοδοτικών Οργανισμών και από εθνικούς πόρους.

Βασικός στόχος στην εκτέλεση του ΠΔΕ είναι η κατανομή των προκαθορισμένων πόρων κατά τρόπο που να επιτευχθεί το μέγιστο δυνατό αναπτυξιακό αποτέλεσμα για την ελληνική οικονομία και την κοινωνία. Ειδικότερα επιδιώκονται:

- η **επίτευξη της απορρόφησης** των προβλεπόμενων πόρων του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) και των άλλων συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων για την εξασφάλιση της εισροής της κοινοτικής συνδρομής
- η **υλοποίηση των προγραμμάτων και των έργων** του εθνικού σκέλους που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ, για την προώθηση των αναπτυξιακών στόχων των Φορέων λαμβάνοντας υπόψη και τυχόν συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τα συγχρηματοδοτούμενα έργα.

Πηγή: <https://www.ggde-espa.gov.gr/pde>

Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027

Το Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027 (ΠΔΑΜ) με συνολικό Π/Υ 1,63 δις € συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) και υλοποιείται στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή με διακριτό ειδικό στόχο για τη δίκαιη μετάβαση παρέχοντας στήριξη σε εκείνες τις περιοχές και τους ανθρώπους που πλήττονται από τις κοινωνικές,

εργασιακές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μετάβασης προς τους στόχους της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα για το έτος 2030 και προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία της Ένωσης έως το 2050.

Λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες των ΕΣΔΙΜ και το πεδίο εφαρμογής του ΤΔΜ (άρθ. 8 Καν.ΤΔΜ), το ΠΔΑΜ περιλαμβάνει τις ακόλουθες 6 Προτεραιότητες:

1. Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας
2. Ενεργειακή μετάβαση - κλιματική ουδετερότητα
3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία
4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρωπίνου κεφαλαίου
5. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας
6. Τεχνική Βοήθεια

Οι δράσεις που υποστηρίζει μέσω των προτεραιοτήτων συμβάλλουν στην άμβλυνση των επιπτώσεων της μετάβασης με τον μετριασμό του αρνητικού αντίκτυπου στην απασχόληση και με τη χρηματοδότηση της διαφοροποίησης και του εκσυγχρονισμού της τοπικής οικονομίας.

Το ΠΔΑΜ επικεντρώνεται στη στήριξη των εξαρτώμενων από την εξόρυξη και καύση λιγνίτη για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας περιοχών καθώς και σε νησιωτικές περιοχές εξαρτώμενες από την καύση μαζούτ και ντίζελ.

Ως περιοχές παρέμβασης καθορίζονται:

- η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
- οι Δήμοι Μεγαλόπολης, Γορτυνίας, Τρίπολης και Οιχαλίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου
- η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου
- η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και
- η Περιφέρεια Κρήτης.

Ο ακριβής χωρικός προσδιορισμός των επηρεαζόμενων περιοχών και η σχετική τεκμηρίωση γίνεται στα 3 διακριτά Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ) που συνοδεύουν το ΠΔΑΜ.

Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας

Τα Προγράμματα στο πλαίσιο του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» (INTERREG), λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη από το ΕΤΠΑ ή/και τους μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης και είναι τα ακόλουθα:

- 1) (Interreg VI-A) Greece-Bulgaria,
- 2) (Interreg VI-A) Greece-Italy,
- 3) (Interreg VI-A) Greece-Cyprus,
- 4) (Interreg VI-A) IPA III CbC Greece-Albania,
- 5) (Interreg VI-A) IPA III CBC Greece-Republic of North Macedonia,
- 6) (Interreg VI-B) Euro Mediterranean 2021-2027 (EURO MED),
- 7) (Interreg VI-B) Adriatic-Ionian,
- 8) (Interreg VI-B) Interreg NEXT MED,
- 9) (Interreg VI-B) Interreg NEXT Black Sea Basin,
- 10) (Interreg VI-C) Interreg Europe,

- 11) (Interreg VI-C) Interact,
- 12) Urbact IV,
- 13) ESPON 2030 Cooperation Programme.

προκαταβολή

Ποσό που καταβάλλεται κατά την έναρξη των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων με στόχο να εξασφαλίζει κανονική ταμειακή ροή που διευκολύνει τις πληρωμές προς τους Δικαιούχους κατά την υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Συνοπτικά προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή είναι η προσαρμογή των φυσικών και ανθρωπογενών συστημάτων στα σημερινά ή στα αναμενόμενα κλιματικά φαινόμενα ή στις επιπτώσεις τους, η οποία μετριάζει τις ζημιές ή εκμεταλλεύεται τις ευκαιρίες.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088

Η κλιματική αλλαγή, μια σημαντική διακύμανση των μέσων καιρικών συνθηκών για δεκαετίες, αντιπροσωπεύει μια σημαντική ανθρώπινη και παγκόσμια πρόκληση. Μολονότι μπορούν να ληφθούν ορισμένες δράσεις για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής (για την αποφυγή και τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, που οδηγούν στην υπερθέρμανση του πλανήτη), πρέπει να ληφθούν κι άλλες δράσεις με στόχο την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή συνεπάγεται την αλλαγή της συμπεριφοράς μας και των τρόπων δράσης μας για να προετοιμαστούμε για το αναπόφευκτο, ώστε να μπορούμε να προστατεύουμε τον εαυτό μας, το περιβάλλον και την οικονομία από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Τον Φεβρουάριο του 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε μια στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Στόχος της είναι να συμπληρώσει τις διάφορες δράσεις που έχει αναλάβει η ΕΕ για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, καθορίζοντας μια στρατηγική προσαρμογής στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Επιδιώκει επίσης να βοηθήσει την ΕΕ να καταστεί όχι μόνο κλιματικά ουδέτερη (με ουδέτερο ισοζύγιο διοξειδίου του άνθρακα), αλλά και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή έως το 2050.

Η στρατηγική έχει τους ακόλουθους τέσσερις βασικούς στόχους.

- **Πιο έξυπνη προσαρμογή.** Οι δράσεις που λαμβάνονται πρέπει να βασίζονται σε αξιόπιστα δεδομένα και εργαλεία εκτίμησης κινδύνου που είναι διαθέσιμα σε όλους.
- **Ταχύτερη προσαρμογή.** Πρέπει να προσαρμοστούμε ταχύτερα και σφαιρικότερα και να επικεντρωθούμε στην εκπόνηση και την εφαρμογή λύσεων που θα συμβάλουν στη μείωση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα, στην αύξηση της προστασίας του κλίματος και στην προστασία της πρόσβασης σε γλυκό νερό.
- **Πιο συστημική προσαρμογή.** Δεδομένου ότι η κλιματική αλλαγή θα έχει επιπτώσεις σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας και σε όλους τους τομείς της οικονομίας, οι δράσεις προσαρμογής πρέπει επίσης να είναι συστημικές. Η στρατηγική θα υποστηρίξει την περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή στρατηγικών και σχεδίων προσαρμογής σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, δίνοντας προτεραιότητα στην ενσωμάτωση της προσαρμογής στην μακροοικονομική δημοσιονομική πολιτική, σε λύσεις για την προσαρμογή βασισμένες στη φύση και σε τοπικές δράσεις για την προσαρμογή.

- **Εντατικοποίηση της διεθνούς δράσης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.** Υλοποιείται με την αύξηση της διεθνούς χρηματοδότησης και μέσω της μεγαλύτερης ενίσχυσης της παγκόσμιας συμμετοχής και των ανταλλαγών στον τομέα της προσαρμογής.

προσβασιμότητα

Το χαρακτηριστικό του περιβάλλοντος (φυσικού ή δομημένου / κτιριακές ή κοινόχρηστες εξωτερικές υποδομές ή ηλεκτρονικού/ηλεκτρονικές εφαρμογές), μιας υπηρεσίας ή ενός αγαθού που διασφαλίζει την αυτόνομη, ασφαλή και άνετη προσέγγιση και χρήση αυτών από τα άτομα με αναπηρία και τα εμποδιζόμενα άτομα.

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α/21.03.2022

προτεραιότητα

Στο πλαίσιο του ΤΑΜΕ, του ΤΕΑ και του ΜΔΣΘ, προτεραιότητα σημαίνει ειδικός στόχος. Στο πλαίσιο του ΕΤΘΑΥ, μόνο για τους σκοπούς του τίτλου VII (του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων) προτεραιότητα σημαίνει ειδικός στόχος.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

προϋπολογισμός της ΕΕ

Τα χρήματα που δαπανά η ΕΕ (ο **προϋπολογισμός της ΕΕ**) προέρχονται από διάφορες πηγές: τελωνειακούς δασμούς, εισφορές με βάση τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) που εισπράττουν οι χώρες της ΕΕ, καθώς και άμεσες εισφορές από τις χώρες της. Τον Ιανουάριο του 2021 θεσπίστηκε μια νέα πηγή εσόδων: μια συνεισφορά που βασίζεται στα μή ανακυκλωμένα απορρίμματα πλαστικών συσκευασιών. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ βοηθά να γίνει πράξη ό,τι είναι σημαντικό για τους ανθρώπους της, από την κατασκευή νέων, βελτιωμένων δρόμων, σιδηροδρόμων και αεροδρομίων έως την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών και την παροχή ευκαιριών για σπουδές στο εξωτερικό. Η ΕΕ πρωτοπορεί στον ψηφιακό μετασχηματισμό και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, ενώ παράλληλα συνεισφέρει στη μείωση των ανισοτήτων εντός και μεταξύ των χωρών της.

Πηγή: Σύντομος οδηγός για την ΕΕ (υπηρεσία επίσημων εκδόσεων της ΕΕ)

Πρωτόκολλο για τα αέρια θερμοκηπίου

Ευρέως χρησιμοποιούμενο εθελοντικό λογιστικό πρότυπο και πρότυπο αναφοράς στοιχείων για τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, το οποίο αναπτύχθηκε από την Πρωτοβουλία του Πρωτοκόλλου για τα αέρια θερμοκηπίου. Η πρωτοβουλία αυτή συνιστά πολυμερή εταιρική σχέση επιχειρήσεων, μη κυβερνητικών οργανώσεων, κυβερνήσεων και άλλων ενδιαφερόμενων μερών συγκαλούμενων από το Ινστιτούτο Παγκόσμιων Πόρων (World Resources Institute), μια περιβαλλοντική ΜΚΟ με έδρα στην Ουάσινγκτον, και από το Παγκόσμιο Συμβούλιο Επιχειρήσεων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (World Business Council for Sustainable Development), μια ένωση διεθνών εταιρειών με έδρα στη Γενεύη.

Πηγή: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR14_14/QJAB14014ELC.pdf

Πρωτόκολλο του Κυότο

Πρόκειται για ένα πρωτόκολλο της σύμβασης πλαισίου του ΟΗΕ για την αλλαγή του κλίματος (CCNUCC), το οποίο εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 1997 και εκφράζει τη νέα στάση της διεθνούς κοινότητας απέναντι στο φαινόμενο των κλιματικών αλλαγών. Βάσει του πρωτοκόλλου αυτού, πράγματι, οι βιομηχανικές χώρες έχουν δεσμευθεί να μειώσουν, στη διάρκεια της περιόδου 2008-2012, τις εκπομπές έξι αερίων που ευθύνονται για το φαινόμενο του θερμοκηπίου (διοξείδιο του άνθρακα, μεθάνιο, μονοξείδιο του αζώτου, υδροφθοράνθρακες, φθοράνθρακες και εξαφθοριούχο θείο) τουλάχιστον κατά 5% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990.

Το πρωτόκολλο του Κυότο προβλέπει τρεις μηχανισμούς που βασίζονται στην αγορά:

- την ανταλλαγή ποσοτώσεων εκπομπών αερίων μεταξύ των συμβαλλόμενων χωρών του πρωτοκόλλου,
- την από κοινού εφαρμογή σχεδίων μεταξύ των χωρών αυτών και
- το μηχανισμό για ίδια ανάπτυξη (με χώρες που δεν είναι συμβαλλόμενα μέρη του πρωτοκόλλου).

Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) δεσμεύθηκαν να μειώσουν τις δικές τους εκπομπές κατά 8% τη συγκεκριμένη περίοδο. Το 2003, οι συνολικές εκπομπές των έξι αερίων του φαινομένου του θερμοκηπίου στις χώρες της Ένωσης ήταν κατά 1,7% χαμηλότερες σε σχέση με τα επίπεδα του 1990. Στις 31 Μαΐου 2002 η Ένωση και τα κράτη - μέλη της επικύρωσαν το Πρωτόκολλο του Κυότο. Η επικύρωσή του από τη Ρωσία το 2004 επέτρεψε να τεθεί αυτό σε ισχύ από τις 16 Φεβρουαρίου 2005 και να καταστεί δεσμευτικό για τα κράτη που το υπέγραψαν. Το πρωτόκολλο του Κυότο αποτελεί ένα πρώτο βήμα για την αντιμετώπιση του προβλήματος των κλιματικών αλλαγών. Τον Νοέμβριο 2005, μια διάσκεψη των μερών της CCNUCC και του Πρωτοκόλλου του Κυότο παρέσχε τη δυνατότητα να δοθεί νέα ώθηση στο Πρωτόκολλο και να τεθούν οι βάσεις των μελλοντικών συζητήσεων σχετικά με το διεθνές πλαίσιο για την καταπολέμηση των κλιματικών αλλαγών. Εξάλλου, κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαΐου του 2007, η ΕΕ ανέλαβε μονομερώς την υποχρέωση να μειώσει κατά 20% τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα έως το 2020 και κάλεσε τις ανεπτυγμένες χώρες να συνάψουν διεθνή συμφωνία για την καθιέρωση ενός στόχου γενικής μείωσης κατά 30% έως το 2020. Με μετέπειτα αποφάσεις της Ε.Ε. καθορίστηκε ότι για την περίοδο αυτή η Ελλάδα έχει την υποχρέωση να μην αυξήσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου περισσότερο από 25% σε σχέση με τις εκπομπές του 1990.

Πυλώνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η κοινοτική ορολογία αναφέρεται στους τρεις πυλώνες της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, υπονοώντας τις τρεις κατηγορίες τομέων στους οποίους παρεμβαίνει σε διαφορετικό βαθμό και με διαφορετικούς τρόπους η Ένωση:

- *πρώτος πυλώνας*: η κοινοτική διάσταση, η οποία αντιστοιχεί στις διατάξεις που περιλαμβάνονται στις Συνθήκες για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της ΕΚΑΧ και της Ευρατόμ: ιθαγένεια της Ένωσης, πολιτικές της Κοινότητας, Οικονομική και Νομισματική Ένωση, κλπ.
- *δεύτερος πυλώνας*: η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας που προβλέπεται στον Τίτλο V της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση
- *τρίτος πυλώνας*: η αστυνομική και η δικαστική συνεργασία σε ποινικά θέματα, που καλύπτεται από τον Τίτλο VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η διαφορά μεταξύ των τριών πυλώνων έγκειται βασικά στις διατάξεις που τους διέπουν. Ο πρώτος πυλώνας λειτουργεί με την κοινοτική μέθοδο, ο δεύτερος και ο τρίτος πυλώνας με τη λεγόμενη «διακυβερνητική» μέθοδο. Η συνθήκη του Άμστερνταμ μετέφερε στον πρώτο πυλώνα ορισμένους από τους τομείς που περιλαμβάνονται στον τρίτο πυλώνα (ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων). Οι τρεις αυτοί πυλώνες λειτουργούν σύμφωνα με διαφορετικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων: κοινοτική διαδικασία για τον πρώτο πυλώνα και διακυβερνητική διαδικασία για τους άλλους δύο. Συνεπώς, στο πλαίσιο του πρώτου πυλώνα, μόνον η Επιτροπή μπορεί να υποβάλει προτάσεις στο Συμβούλιο και στο Κοινοβούλιο και η ειδική πλειοψηφία αρκεί για την έγκριση των πράξεων στο Συμβούλιο. Στο πλαίσιο του δεύτερου και του τρίτου πυλώνα, το εν λόγω δικαίωμα πρωτοβουλίας μοιράζεται μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών – μελών και γενικά απαιτείται ομοφωνία στο Συμβούλιο.

ρίσκο

Η πιθανότητα συνεπειών όπου διακυβεύεται η αξία και το αποτέλεσμα είναι αβέβαιο, αναγνωρίζοντας την ποικιλομορφία των αξιών. Ως μέρος μιας αξιολόγησης κινδύνου και ευπάθειας (για ΣΔΑΕΚ), ο κίνδυνος συχνά αντιπροσωπεύεται ως η πιθανότητα εμφάνισης επικίνδυνων γεγονότων ή τάσεων πολλαπλασιασμένος με τις επιπτώσεις εάν προκύψουν αυτά τα γεγονότα ή τάσεις. Ο κίνδυνος προκύπτει από την αλληλεπίδραση ευπάθειας, έκθεσης και κινδύνου.

ρύθμιση (χωρικού σχεδιασμού)

Πρόβλεψη ενός πλαισίου ή σχεδίου που είναι δεσμευτική και αμέσως εφαρμοστέα, χωρίς να χρήζει περαιτέρω εξειδίκευσης.

Πηγή: Ν.4447/2016 (ΦΕΚ Α΄ 241/23.12.2016) "Χωρικός σχεδιασμός - Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις" όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.)

Συστάθηκε με τον Ν. 5037/2023 (78 Α΄/28.03.2023) και αποτελεί μετονομασία της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ΡΑΕ) με ταυτόχρονη διεύθυνση του αντικειμένου και των αρμοδιοτήτων της με αρμοδιότητες επί των υπηρεσιών ύδατος και της διαχείρισης αστικών αποβλήτων, ενίσχυση της υδατικής πολιτικής ως απόρροια του εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας για τη χρήση και παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μέσω της ενσωμάτωσης των οδηγιών ΕΕ 2018/2001 και 2019/944. Με τον Ν. 5037/2023 μεταφέρθηκαν και θεσπίστηκαν νέες αρμοδιότητες στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας, η οποία μετονομάστηκε σε Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων και έχει πλέον αρμοδιότητες σχετικά με τη διαχείριση των υδάτων και αστικών αποβλήτων.

Πηγή: Ν. 5037/2023 (ΦΕΚ 78 Α΄/2023)

σοβαρή ανεπάρκεια

Ανεπάρκεια όσον αφορά την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου ενός προγράμματος για την οποία απαιτούνται σημαντικές βελτιώσεις όσον αφορά τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, και εφόσον οποιαδήποτε από τις βασικές απαιτήσεις 2, 4, 5, 9, 12, 13 και 15, όπως αναφέρονται στο παράρτημα Χ, ή δύο ή περισσότερες από τις άλλες βασικές απαιτήσεις αξιολογούνται ότι εμπίπτουν στις κατηγορίες 3 και 4 του εν λόγω παραρτήματος.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

Σταθμός Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ)

Εγκατάσταση όπου λαμβάνει χώρα η φόρτωση των στερεών αποβλήτων από το μέσο συλλογής σε άλλο μέσο μεταφοράς, με ταυτόχρονη μείωση του όγκου τους, μέσω κινητής ή μόνιμης εγκατάστασης.

Ως "μόνιμος" θεωρείται ο σταθμός μεταφόρτωσης, όπου όλες οι απαραίτητες διαδικασίες για την κατάλληλη συμπίεση και "συσκευασία" των στερεών αποβλήτων συντελούνται στο χώρο των κτιριοδομικών εγκαταστάσεων του, προκειμένου τα στερεά απόβλητα να μεταφερθούν σε χώρο τελικής διάθεσης, από ειδικά για το σκοπό αυτό οχήματα.

Ως "κινητός" σταθμός μεταφόρτωσης θεωρείται, συνήθως, οιοσδήποτε τύπος φορτηγού οχήματος ή συνδυασμού οχημάτων, που φέρει τον κατάλληλο εξοπλισμό και υπερκατασκευή για την συμπίεση και "συσκευασία" των απορριμμάτων, χωρίς την μεσολάβηση πάγιων εγκαταστάσεων συμπίεσης.

στήριξη σχετική με τον περιορισμό της κλιματικής αλλαγής

Στήριξη για δραστηριότητες σε αναπτυσσόμενες χώρες, οι οποίες συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου σταθεροποίησης των ατμοσφαιρικών συγκεντρώσεων αερίων θερμοκηπίου σε επίπεδα που να αποτρέπουν επικίνδυνες ανθρωπογενείς παρεμβάσεις στο κλιματικό σύστημα.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088

στήριξη σχετική με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Στήριξη για δραστηριότητες σε αναπτυσσόμενες χώρες, οι οποίες προορίζονται να μειώσουν την ευπάθεια των ανθρώπινων ή φυσικών συστημάτων στις επιπτώσεις της κλιματικής

αλλαγής και στους σχετικούς με το κλίμα κινδύνους, διατηρώντας ή αυξάνοντας την προσαρμοστικότητα και την ανθεκτικότητα των αναπτυσσόμενων χωρών.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088

στόχος

Προσυμφωνημένη τιμή που πρέπει να επιτευχθεί έως το τέλος της περιόδου επιλεξιμότητας σε σχέση με δείκτη που περιλαμβάνεται σε ειδικό στόχο.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

Στόχοι Πολιτικής Συνοχής 2021-2027

Οι πολιτικές της ΕΕ την περίοδο 2021-2027 θα καθοδηγούνται από πέντε κύριους στόχους:

- μια **Εξυπνότερη Ευρώπη**, μέσω της καινοτομίας, της ψηφιοποίησης, του οικονομικού μετασχηματισμού και της στήριξης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων
- μια **Πιο Πράσινη Ευρώπη** χωρίς εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, που εφαρμόζει τη συμφωνία του Παρισιού και επενδύει στην ενεργειακή μετάβαση, στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής
- μια **Πιο Συνδεδεμένη Ευρώπη**, με στρατηγικά δίκτυα μεταφορών και ψηφιακά δίκτυα
- μια **Πιο Κοινωνική Ευρώπη**, που υλοποιεί τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και στηρίζει την ποιοτική απασχόληση, την εκπαίδευση, τις δεξιότητες, την κοινωνική ένταξη και την ίση πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη
- μια **Ευρώπη Πιο Κοντά στους Πολίτες**, με τη στήριξη των αναπτυξιακών στρατηγικών που καταρτίζονται σε τοπικό επίπεδο και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης σε όλη την ΕΕ.

Σε εθνικό επίπεδο οι προτεραιότητες που τίθενται βάσει των παραπάνω Στόχων Πολιτικής διαμορφώνονται ως εξής:

ΣΠ1 «Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού»

Κεντρικός στόχος για την ελληνική οικονομία είναι η συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας (δηλαδή της σχετικής συμμετοχής των διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών στο εθνικό προϊόν) καθώς και η στενότερη σύνδεση της παραγωγής με την τεχνολογία και την καινοτομία. Η στροφή της οικονομίας προς αυτή την κατεύθυνση θα πραγματοποιηθεί με τρόπο συμβατό με τους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους της χώρας.

ΣΠ2 «Μια πιο πράσινη χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη μέσω της προώθησης της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων»

Οι κύριες επιλογές πολιτικής στον τομέα της ενέργειας αφορούν τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε όλους τους τομείς, την προώθηση της αυτονομίας με χρήση των ΑΠΕ για αυτοπαραγωγή και συστημάτων αποθήκευσης, τη χρήση ΑΠΕ για θέρμανση/ψύξη, την μετάβαση των νησιών σε καθαρές μορφές ενέργειας, την ενίσχυση διασυνοριακών έργων διασύνδεσης, την αναβάθμιση δικτύων μεταφοράς και διανομής, την ανάπτυξη κέντρων ενεργειακού ελέγχου και «έξυπνων» ενεργειακών συστημάτων και αποθήκευση σε τοπικό επίπεδο, την προώθηση πρακτικών αλιείας χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

ΣΠ3 «Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων ΤΠΕ»

Στοχεύοντας στον οικονομικό/ ψηφιακό μετασχηματισμό ενισχύεται η συνδεσιμότητα με ευρυζωνική πρόσβαση υψηλών ταχυτήτων και στηρίζεται η ανάπτυξη προσβάσιμων, υψηλής ποιότητας, πολυτροπικών, ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή, έξυπνων και βιώσιμων υποδομών και συστημάτων μεταφορών.

ΣΠ4 «Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων»

Κεντρική επιδίωξη των παρεμβάσεων στον ΣΠ4 είναι μια πιο κοινωνική Ελλάδα μέσω της επένδυσης στο ανθρώπινο δυναμικό και της διασφάλισης ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά.

ΣΠ5 «Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της, μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών».

Οι ολοκληρωμένες χωρικές στρατηγικές με την αξιοποίηση των χωρικών εργαλείων Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) και ΤΑΠΤοΚ θα εφαρμοστούν σε περιοχές που θα πληρούν κατ' ελάχιστο τα κριτήρια που θα προσδιοριστούν από τις εθνικές αρχές και θα αναφερθούν στα Προγράμματα.

Ειδικός Στόχος για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης

Η δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών, εδράζεται, κατ' εφαρμογήν σχετικού σχεδίου δράσης, σε πέντε πυλώνες: καθαρή ενέργεια, έξυπνη αγροτική παραγωγή, βιώσιμος τουρισμός, βιοτεχνία-βιομηχανία-εμπόριο και τεχνολογία-εκπαίδευση. Οι προγραμματιζόμενες δράσεις/ επενδύσεις θα είναι σε συμφωνία με τα εδαφικά σχέδια μετάβασης, τα οποία θα παρέχουν λεπτομερή στοιχεία για τις ανάγκες οικονομικής διαφοροποίησης, απόκτησης νέων δεξιοτήτων και περιβαλλοντικής αποκατάστασης.

Πηγή: https://www.espa.gr/el/Pages/CohesionPolicy_21-27.aspx

Στόχος «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία»

Ο στόχος της πολιτικής της ΕΕ σε θέματα συνοχής που αποσκοπεί στην επίλυση διασυνοριακών προβλημάτων και στην από κοινού ανάπτυξη των δυνατοτήτων των διαφόρων εδαφικών περιοχών. Οι δράσεις συνεργασίας που υποστηρίζονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης εντάσσονται σε τρεις κύριες συνιστώσες: τη διασυνοριακή, τη διακρατική και τη διαπεριφερειακή συνεργασία.

Στρατηγικές Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation (RIS3)

Καθοριστικό στοιχείο στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της περιόδου 2014-2020 αποτέλεσε η εκπόνηση της εθνικής και των περιφερειακών Στρατηγικών Έρευνας και Καινοτομίας για την

Έξυπνη Εξειδίκευση. Στο πλαίσιο των στρατηγικών αυτών, η χώρα και οι Περιφέρειές της καλούνται να εντοπίσουν τις δραστηριότητες εκείνες στις οποίες παρουσιάζουν ή είναι σε θέση να οικοδομήσουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και σε αυτές να επικεντρώσουν τους διαθέσιμους πόρους και τις προσπάθειες ώστε να καταστεί δυνατή η επίτευξη σημαντικών αναπτυξιακών αποτελεσμάτων. Σε εθνικό επίπεδο έχουν προσδιοριστεί οκτώ κλάδοι στους οποίους θα δοθεί προτεραιότητα και αναμένεται να έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή στην οικονομική μεγέθυνση. Οι κλάδοι αυτοί είναι οι εξής:

- Αγρο-διατροφή
- Υγεία – φάρμακα
- Τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών
- Ενέργεια
- Περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη
- Μεταφορές
- Υλικά – κατασκευές
- Τουρισμός, πολιτισμός, δημιουργικές βιομηχανίες

στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025 **gender equality strategy**

Η στρατηγική της ΕΕ για την ισότητα των φύλων υλοποιεί τη δέσμευση της Επιτροπής φον ντερ Λάιεν ως προς την επίτευξη μιας Ένωσης ισότητας. Η στρατηγική παρουσιάζει στόχους πολιτικής και δράσεις για την επίτευξη σημαντικής προόδου έως το 2025 **προς μια Ευρώπη με ισότητα των φύλων**. Στόχος είναι μια Ένωση στην οποία οι γυναίκες και οι άνδρες, τα κορίτσια και τα αγόρια, σε όλη την πολυμορφία τους, θα είναι **ελεύθεροι** να χαράξουν την πορεία που αυτοί επιλέγουν στη ζωή τους, θα έχουν ίσες ευκαιρίες **ανέλιξης** και θα μπορούν να συμμετέχουν ισότιμα και να **αναλαμβάνουν ηγετικό ρόλο** στην ευρωπαϊκή κοινωνία μας.

Οι **κύριοι στόχοι** είναι ο τερματισμός της έμφυλης βίας· η αμφισβήτηση των έμφυλων στερεοτύπων· η γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των φύλων στην αγορά εργασίας· η επίτευξη ίσης συμμετοχής σε διάφορους τομείς της οικονομίας· η αντιμετώπιση του μισθολογικού και του συνταξιοδοτικού χάσματος μεταξύ των φύλων· η γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των φύλων όσον αφορά τη φροντίδα και η επίτευξη ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στην πολιτική. Η στρατηγική ακολουθεί μια διττή προσέγγιση της **συνεκτίμησης** της διάστασης του φύλου σε συνδυασμό με στοχευμένες δράσεις, ενώ η **διατομεακότητα** αποτελεί οριζόντια αρχή για την εφαρμογή της. Αν και η στρατηγική επικεντρώνεται σε δράσεις εντός της ΕΕ, είναι συνεπής με την εξωτερική πολιτική της ΕΕ για την ισότητα των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών.

Στις 4 Μαρτίου 2021 η Επιτροπή πρότεινε [δεσμευτικά μέτρα για τη μισθολογική διαφάνεια](#), ως ένα από τα πρώτα παραδοτέα της στρατηγικής.

Στις 8 Μαρτίου 2022 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε [νέα πρόταση οδηγίας σε επίπεδο ΕΕ για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας](#). Η πρόταση αποσκοπεί στη θέσπιση στοχευμένων ελάχιστων κανόνων σχετικά με τα δικαιώματα αυτής της ομάδας θυμάτων εγκληματικών πράξεων και στην ποινικοποίηση των σοβαρότερων μορφών βίας κατά των γυναικών και της βίας στον κυβερνοχώρο.

Ορόσημο αποτελεί η [οδηγία για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στα διοικητικά συμβούλια των εταιρειών](#), η οποία αποσκοπεί στη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων σε θέσεις λήψης εταιρικών αποφάσεων στις μεγαλύτερες εισηγμένες εταιρείες της ΕΕ. Μετά από 10 έτη διαπραγματεύσεων, η οδηγία εγκρίθηκε τελικά στις 22 Νοεμβρίου 2022.

Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ)

Η Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (Σ.Π.Ε.) είναι μια δυναμική διαδικασία που στοχεύει στην εκπλήρωση του στόχου της βιώσιμης ανάπτυξης, διαμέσου της ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης στο κατά το δυνατόν έγκαιρο στάδιο της διαδικασίας σχεδιασμού πολιτικών, σχεδίων και προγραμμάτων. Στη ΣΜΠΕ γίνεται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις παρεμβάσεις που προβλέπονται στο προγραμματικό κείμενο (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα) καθώς επίσης και των εναλλακτικών λύσεων που θα μπορούσαν να αναληφθούν λαμβάνοντας υπόψη τους αναπτυξιακούς στόχους που διατυπώνονται στο σχέδιο του προγραμματικού κειμένου. Η θεώρηση αυτή θα αναδείξει την πλέον αποδεκτή περιβαλλοντικά λύση ενδυναμώνοντας έτσι την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Η ΣΜΠΕ αποτελεί το βασικό κείμενο της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης.

Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (ΣΠΕ)

Η στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση σύμφωνα με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο είναι η διαδικασία εκτίμησης, αξιολόγησης και αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ενός σχεδίου ή προγράμματος, η οποία περιλαμβάνει:

- την εκπόνηση στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΣΜΠΕ),
- τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων,
- τη συνεκτίμηση της ΣΜΠΕ και των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων κατά τη λήψη απόφασης
- την ενημέρωση σχετικά με την απόφαση αυτή.

Σκοπός της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης είναι η υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος και η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών ζητημάτων στην προετοιμασία και θέσπιση σχεδίων και προγραμμάτων, προωθώντας τη βιώσιμη ανάπτυξη. Ειδικότερα, πρέπει να σταθμίζονται κατά ουσιαστικό και διαφανή τρόπο τα περιβαλλοντικά ζητήματα κατά τη διάρκεια εκπόνησης και έγκρισης των σχεδίων και προγραμμάτων που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, η **εκτίμηση** των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων θεσμοθετήθηκε με την [Οδηγία 2001/42/ΕΚ](#).

Σε εθνικό επίπεδο, το βασικό θεσμικό πλαίσιο της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης καθορίζεται στην Κοινή Υπουργική Απόφαση με α.π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006 για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001 (ΦΕΚ Β' 1225).

Πηγή: <https://ypen.gov.gr/perivallon/perivallontiki-adeiodotisi/stratigiki-perivallontiki-ektimisi/>

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με την Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ)

Ένα συνεκτικό σύνολο πράξεων για την ικανοποίηση τοπικών στόχων και αναγκών, το οποίο συμβάλλει στην επίτευξη της στρατηγικής της Ένωσης για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς

αποκλεισμούς ανάπτυξη και η οποία σχεδιάζεται και εφαρμόζεται από μια **Ομάδα Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ)**. Στο πλαίσιο του **ΣΣ ΚΑΠ**, η Τοπική Ανάπτυξη με την Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων αναφέρεται ως **LEADER/ΤΑΠΤΟΚ**.

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής («ΣΣ ΚΑΠ») 2023 - 2027

Το Στρατηγικό Σχέδιο για την Κοινή Αγροτική Πολιτική του άρθρου 4 του Ν.4914/2022 που λαμβάνει χρηματοδοτική στήριξη από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ.

Η υλοποίηση των στόχων του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ πραγματοποιείται μέσω του Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΣΣ ΚΑΠ), στο οποίο τίθενται αριθμητικοί στόχοι, ορίζονται οι προϋποθέσεις για παρεμβάσεις και κατανέμονται οι οικονομικοί πόροι, ανάλογα με τους ειδικούς στόχους και τις διαπιστωθείσες ανάγκες. Το Στρατηγικό Σχέδιο για την Κοινή Αγροτική Πολιτική, σύμφωνα με τον Κανονισμό **ΣΣ ΚΑΠ**, καλύπτει τη χρονική περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2023 έως την 31η Δεκεμβρίου 2027.

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

σύγκρουση συμφερόντων

Σύμφωνα με το άρθρο 61 του δημοσιονομικού κανονισμού (Omnibus) Κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 (L 193.1) απαγορεύεται σε όλους τους δημοσιονομικούς παράγοντες κατά την έννοια του κεφαλαίου 4 (Δημοσιονομικοί παράγοντες) του Τίτλου IV (Εκτέλεση του προϋπολογισμού) του Καν. 2018/1046 και σε κάθε άλλο πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών αρχών σε οποιοδήποτε επίπεδο, το οποίο εμπλέκεται στη δημοσιονομική εφαρμογή υπό καθεστώς άμεσης, έμμεσης ή επιμερισμένης διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών προπαρασκευαστικών πράξεων, και στον λογιστικό ή άλλο έλεγχο, να προβαίνουν σε οποιαδήποτε ενέργεια από την οποία θα μπορούσε να προκύψει σύγκρουση των συμφερόντων τους με τα συμφέροντα της Ένωσης. Λαμβάνουν επίσης τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή φαινομένων σύγκρουσης συμφερόντων στα καθήκοντα για τα οποία είναι αρμόδιοι και για την αντιμετώπιση καταστάσεων που μπορεί αντικειμενικά να εκληφθούν ως σύγκρουση συμφερόντων.

Όταν υπάρχει κίνδυνος σύγκρουσης συμφερόντων με τη συμμετοχή μέλους του προσωπικού εθνικής αρχής, το εν λόγω πρόσωπο παραπέμπει το ζήτημα στον ιεραρχικά ανώτερό του. Όταν υπάρχει τέτοιος κίνδυνος για προσωπικό που καλύπτεται από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, το εν λόγω πρόσωπο παραπέμπει το ζήτημα στον αρμόδιο κύριο διατάκτη. Ο αρμόδιος ιεραρχικά ανώτερος ή ο κύριος διατάκτης βεβαιώνουν εγγράφως εάν έχει διαπιστωθεί ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων. Όταν διαπιστωθεί ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή ή η αρμόδια εθνική αρχή διασφαλίζουν ότι το εν λόγω πρόσωπο παύει κάθε δραστηριότητα στο θέμα αυτό. Ο αρμόδιος κύριος διατάκτης ή η ενδιαφερόμενη εθνική αρχή εξασφαλίζουν ότι κάθε περαιτέρω ενδεδειγμένη ενέργεια αναλαμβάνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 του άρθρου 61 του Καν. 2018/1046, σύγκρουση συμφερόντων υφίσταται όταν η αμερόληπτη και αντικειμενική άσκηση των καθηκόντων δημοσιονομικού παράγοντα ή άλλου προσώπου, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, υπονομεύεται από οικογενειακούς ή συναισθηματικούς λόγους ή από πολιτικούς ή εθνικούς δεσμούς, από οικονομικό συμφέρον ή από οποιοδήποτε άλλο άμεσο ή έμμεσο προσωπικό συμφέρον.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 (L 193.1)

συλλογή (αποβλήτων)

Η συγκέντρωση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της προκαταρκτικής διαλογής και της προκαταρκτικής αποθήκευσης αποβλήτων με σκοπό τη μεταφορά τους σε εγκατάσταση επεξεργασίας αποβλήτων.

Πηγή: α) Ν. 4042/2012

β) Ν. 4819/2021 (ΦΕΚ 129 Α'/23.07.2021 – επανεκτύπωση)

Συμβούλιο Παρακολούθησης και Συντονισμού Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων

Το Συμβούλιο Παρακολούθησης και Συντονισμού Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων έχει ως αποστολή τον συντονισμό των ταμείων και των συνεργειών και της συμπληρωματικότητάς τους για την επίτευξη των στόχων των αναπτυξιακών παρεμβάσεων της προγραμματικής περιόδου 2021-2027. Στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο η επιτροπή αυτή ονομαζόταν “Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΣΠΑ 2014-2020”.

Το Συμβούλιο Παρακολούθησης και Συντονισμού Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του παρακολουθεί:

- (α) τα αποτελέσματα της εφαρμογής των Προγραμμάτων, την πρόοδο επίτευξης των ποιοτικών και ποσοτικών στόχων τους, καθώς και τη συμβολή τους στην αποτελεσματική υλοποίηση των στρατηγικών επιλογών που περιλαμβάνονται στις αναπτυξιακές παρεμβάσεις 2021-2027,
- (β) την πορεία υλοποίησης των εφαρμοζόμενων πολιτικών και διαμορφώνει προτάσεις για τον συντονισμό τους και την ευρεία εφαρμογή τους,
- (γ) την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών για τη διασφάλιση του συντονισμού και της συμπληρωματικότητας των δράσεων εσωτερικά μεταξύ των Ταμείων, καθώς και με το ΕΓΤΕ, το ΕΓΤΑΑ και το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Πρόεδρος του Συμβουλίου Παρακολούθησης και Συντονισμού Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων είναι ο αρμόδιος για θέματα ΕΣΠΑ Υπουργός και αναπληρωτής του ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ. Το Συμβούλιο Παρακολούθησης και Συντονισμού Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων αποτελείται από τους προέδρους των Επιτροπών Παρακολούθησης των Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα Ταμεία την περίοδο 2021-2027, τον Πρόεδρο της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, Γενικούς ή Ειδικούς Γραμματείς αρμόδιων Υπουργείων, εκπροσώπους της ΕΑΣ, της Λογιστικής Αρχής, των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας, της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, της ΜΟΔ ΑΕ και αντιπροσωπευτικών Οργανώσεων Κοινωνίας Πολιτών (ΟΚοιΠ), υπό την έννοια της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 4873/2021 (Α' 248), οι οποίοι μπορούν να εισηγούνται θέματα για την ημερήσια διάταξη. Στο Συμβούλιο συμμετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, εκπρόσωποι της Αρχής Ελέγχου, της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων, της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης (ΕΥΣΤΑ) του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων. Το Συμβούλιο Παρακολούθησης και Συντονισμού Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Με την ίδια απόφαση δύναται να προβλέπεται η συμμετοχή εκπροσώπων φορέων χωρίς δικαίωμα ψήφου,

επιπλέον των ανωτέρω οριζομένων. Οι αποφάσεις του Συμβουλίου είναι δυνατόν να λαμβάνονται και μέσω γραπτής διαδικασίας, που πραγματοποιείται ηλεκτρονικά στην επιχειρησιακή πλατφόρμα «ΔΙΑΥΛΟΣ». Το Συμβούλιο Παρακολούθησης και Συντονισμού Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων θεσπίζει τον εσωτερικό του κανονισμό, μετά από εισήγηση της Εθνικής Αρχής Συντονισμού. Συνεδριάζει μετά από πρόσκληση του προέδρου του, μία (1) τουλάχιστον φορά τον χρόνο. Στις συνεδριάσεις του μπορεί να προσκληθούν ειδικοί επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες σε οικονομικά, τεχνικά, κοινωνικά και λοιπά θέματα.

Το Συμβούλιο Παρακολούθησης και Συντονισμού Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων υποστηρίζεται από την ΕΑΣ, η οποία, στο πλαίσιο αυτό, είναι αρμόδια για την προετοιμασία της απαραίτητης τεκμηρίωσης για τη διεξαγωγή των συνεδριάσεων, της ημερήσιας διάταξης, των συμπερασμάτων και των πρακτικών των συνεδριάσεων, καθώς και για την εφαρμογή των αποφάσεών του.

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το Συμβούλιο είναι ουσιαστικό όργανο λήψης αποφάσεων της ΕΕ. Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και του ρόλου του:

Διαπραγματεύεται και εκδίδει νόμους της ΕΕ

Διαπραγματεύεται και εκδίδει νομοθετικές πράξεις στις περισσότερες περιπτώσεις από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, γνωστή και ως "συναπόφαση". Η συναπόφαση χρησιμοποιείται σε τομείς πολιτικής όπου η ΕΕ έχει αποκλειστική αρμοδιότητα ή τη μοιράζεται με τα κράτη μέλη. Στις περιπτώσεις αυτές, το Συμβούλιο νομοθετεί βάσει προτάσεων που υποβάλλονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Συντονίζει τις πολιτικές των κρατών μελών

Το Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για τον συντονισμό των πολιτικών των κρατών μελών σε συγκεκριμένους τομείς, όπως:

- οι οικονομικές και δημοσιονομικές πολιτικές
- η παιδεία, ο πολιτισμός, η νεολαία και ο αθλητισμός
- η πολιτική απασχόλησης

Αναπτύσσει την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της ΕΕ

Το Συμβούλιο καθορίζει και εφαρμόζει την εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της ΕΕ με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές που χαράσσει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Στην πολιτική αυτή περιλαμβάνονται επίσης η αναπτυξιακή και η ανθρωπιστική βοήθεια, η άμυνα και οι εμπορικές συναλλαγές της ΕΕ. Το Συμβούλιο, από κοινού με τον Υπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, διασφαλίζει την ενότητα, τη συνέπεια και την αποτελεσματικότητα της εξωτερικής δράσης της ΕΕ.

Συνάπτει διεθνείς συμφωνίες

Το Συμβούλιο δίνει την εντολή στην Επιτροπή να διαπραγματευτεί εξ ονόματος της ΕΕ συμφωνίες της ΕΕ με χώρες εκτός ΕΕ ή με διεθνείς οργανισμούς. Στο τέλος των διαπραγματεύσεων, το Συμβούλιο αποφασίζει για την υπογραφή και τη σύναψη της συμφωνίας, με βάση πρόταση της Επιτροπής. Το Συμβούλιο εκδίδει επίσης την τελική απόφαση για τη σύναψη της συμφωνίας, αφού το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δώσει την έγκρισή του (η οποία είναι απαραίτητη στους τομείς όπου εφαρμόζεται η συναπόφαση) και αφού επικυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Οι συμφωνίες αυτές μπορούν να καλύπτουν διάφορους τομείς, όπως εμπόριο, συνεργασία και ανάπτυξη, ή να αφορούν συγκεκριμένα θέματα, όπως κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, αλιεία, τελωνειακούς δασμούς, μεταφορές, θετικές επιστήμες, τεχνολογία, κ.λπ.

Εγκρίνει τον προϋπολογισμό της ΕΕ

Το Συμβούλιο εγκρίνει τον προϋπολογισμό της ΕΕ από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Ο προϋπολογισμός καλύπτει περίοδο ενός ημερολογιακού έτους. Συνήθως εγκρίνεται τον Δεκέμβριο και ισχύει από την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους.

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι επίσης γνωστό και ως Συμβούλιο αποτελείται δε από τους υπουργούς των κυβερνήσεων όλων των χωρών της ΕΕ. Μαζί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο είναι το βασικό όργανο λήψης αποφάσεων της ΕΕ. Κάθε 6 μήνες αναλαμβάνει την **προεδρία** του μια διαφορετική χώρα της ΕΕ. Για να εξασφαλίζεται η συνέχεια των εργασιών, οι προεδρίες συνεργάζονται στενά σε ομάδες των τριών, με κοινή ατζέντα, κατά τη διάρκεια μιας περιόδου 18 μηνών.

Το Συμβούλιο δεν πρέπει να συγχέεται με το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο**, στο οποίο συμμετέχουν οι ηγέτες όλων των χωρών της ΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθορίζει τις πολιτικές κατευθύνσεις και τις προτεραιότητες της ΕΕ. Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σήμερα είναι ο κ. Σάρλ Μισέλ.

Πηγή: α) <https://www.consilium.europa.eu/el/council-eu/>

β) Σύντομος οδηγός για την ΕΕ (υπηρεσία επισήμων εκδόσεων της ΕΕ)

συμμετέχων

Φυσικό πρόσωπο το οποίο επωφελείται άμεσα από μια πράξη χωρίς να έχει την ευθύνη για την έναρξη ή για την έναρξη και υλοποίηση της πράξης και το οποίο στο πλαίσιο του ΕΤΘΑΥ, δεν λαμβάνει χρηματοδοτική στήριξη.

Πηγή: α) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021

β) Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α΄/21.03.2022

Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ)

Μορφές συνεργασίας μεταξύ δημοσίων φορέων και του ιδιωτικού τομέα, οι οποίες αποσκοπούν στη βελτίωση της υλοποίησης επενδύσεων σε έργα υποδομών ή άλλους τύπους πράξεων που παρέχουν δημόσιες υπηρεσίες μέσω επιμερισμού του κινδύνου, συγκέντρωσης εμπειρογνομosύνης του ιδιωτικού τομέα ή πρόσθετων πηγών κεφαλαίου.

Οι Συμπράξεις Δημοσίου – Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) είναι συμβάσεις, κατά κανόνα μακροχρόνιες, οι οποίες συνάπτονται μεταξύ ενός δημόσιου και ενός ιδιωτικού φορέα, με σκοπό την εκτέλεση έργων ή/και την παροχή υπηρεσιών.

Οι ρόλοι του Δημοσίου και του Ιδιωτικού τομέα είναι σαφώς ορισμένοι:

- Αξιοποιείται η τεχνογνωσία και η αποτελεσματικότητα του ιδιωτικού τομέα
- Το Δημόσιο διατηρεί την ιδιοκτησία των παγίων και ισχυρό ρυθμιστικό και εποπτικό ρόλο.
- Κατασκευάζονται ποιοτικά έργα και ταυτόχρονα παρέχονται υψηλού επιπέδου υπηρεσίες στους πολίτες/χρήστες των έργων.
- Αποτελούν σημαντικό εργαλείο τόνωσης της οικονομικής ανάπτυξης, μοχλεύοντας ιδιωτικούς πόρους σε αναπτυξιακά έργα με πολλαπλασιαστικό όφελος.

Η Διυπουργική Επιτροπή Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΔΕΣΔΙΤ) είναι το συλλογικό κυβερνητικό όργανο που αποφασίζει για έργα ΣΔΙΤ.

Πηγή: <https://ependyseis.mindev.gov.gr/el/sdit/p/pliforisi-sdit>

συμφωνία – πλαίσιο

Ως «συμφωνία – πλαίσιο» – για τους σκοπούς του Ν.4412/2016 – νοείται μία συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων και ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων, η οποία αποσκοπεί στον καθορισμό των όρων που διέπουν τις συμβάσεις που πρόκειται να συναφθούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου, ιδίως όσον αφορά τις τιμές και, όπου ενδείκνυται, τις προβλεπόμενες ποσότητες.

Πηγή: Ν. 4412.2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Σύμφωνο των Δημάρχων για το Κλίμα και την Ενέργεια Covenant of Mayors for Climate and Energy

Το «Σύμφωνο των Δημάρχων για το Κλίμα και την Ενέργεια» αποτελεί έως σήμερα τη μεγαλύτερη πανευρωπαϊκή εθελοντική πρωτοβουλία σε επίπεδο ΟΤΑ και εστιάζει στην προσαρμογή και τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής αλλά και στην ασφαλή, βιώσιμη και οικονομικά προσιτή ενέργεια.

Οι πόλεις/δήμοι που υπέγραψαν το Σύμφωνο δεσμεύονται για τη λήψη δράσεων προκειμένου να:

- υλοποιηθεί ο στόχος της ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών CO₂ (και ενδεχομένως άλλων αερίων του θερμοκηπίου) κατά 40% έως το 2030
- υιοθετηθεί μια κοινή προσέγγιση αναφορικά με τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή και ανθεκτικότητα σε αυτήν.

Μέσω της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης και της μεγαλύτερης χρήσης ανανεώσιμων πόρων στις περιοχές της αρμοδιότητάς τους, οι συμμετέχοντες προτίθενται να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της διάσκεψης του Παρισιού που είναι η διατήρηση της αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη κάτω των 2°C (σε σχέση με τη προ-βιομηχανική περίοδο).

Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ)

Το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ) είναι ένα σύνολο κανόνων που έχουν σχεδιαστεί για να διασφαλίζουν ότι οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιδιώκουν υγιή δημόσια οικονομικά και συντονίζουν τις δημοσιονομικές τους πολιτικές.

Πηγή: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact_en

Συναπόφαση ή συνήθης νομοθετική διαδικασία

Η διαδικασία συναπόφασης εισήχθη αρχικά το 1992 ενώ η χρήση της επεκτάθηκε το 1999. Με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, η συναπόφαση μετονομάστηκε σε "συνήθη νομοθετική διαδικασία" και αποτελεί έκτοτε τη βασική διαδικασία λήψης αποφάσεων για τη θέσπιση νομοθετικών πράξεων της ΕΕ. Η διαδικασία εφαρμόζεται σε περίπου 85 τομείς πολιτικής.

Πηγή: <https://www.consilium.europa.eu/el/council-eu/decision-making/ordinary-legislative-procedure/>

συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μια από τις ακόλουθες σχέσεις:

- α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·
- β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·
- γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκήσει κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·
- δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυρίαρχη επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που κατέχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Πηγή: Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων – Παράρτημα Ι άρθρο 2 (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 39)

συνδρομή Ταμείου

Η συμμετοχή των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής στο κόστος ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος. Είναι συνήθως ποσοστό επί τοις εκατό (%) του συνολικού επιλέξιμου κόστους ή των επιλέξιμων δημοσίων δαπανών.

Συνδρομή στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιοχές της Ευρώπης **REcovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe (REACT-EU)**

Η Συνδρομή στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιοχές της Ευρώπης (**REcovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe (REACT-EU)**) διευρύνει τα μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης και αποκατάστασης από αυτήν, τα οποία εφαρμόστηκαν με την Πρωτοβουλία Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορονοϊού (CRII) και την Πρωτοβουλία Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορονοϊού + (CRII +), και επιτρέπει τη μετάβαση στο μακροπρόθεσμο σχέδιο ανάκαμψης. Η REACT-EU αποσκοπεί στην αύξηση της στήριξης προς τα κράτη μέλη, γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ των μέτρων πρώτης απόκρισης και της μεσομακροπρόθεσμης ανάκαμψης και χρησιμοποιείται για τη στήριξη επενδυτικών έργων που ενισχύουν τις ικανότητες αποκατάστασης από την κρίση και συμβάλλουν στην πράσινη, ψηφιακή και ανθεκτική ανάκαμψη της οικονομίας, όπως η στήριξη της διατήρησης θέσεων εργασίας, τα συστήματα μειωμένου ωραρίου εργασίας και η στήριξη των αυτοαπασχολούμενων. Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για τη στήριξη μέτρων δημιουργίας θέσεων εργασίας και απασχόλησης των νέων, για την ενίσχυση των συστημάτων υγείας, καθώς και για την παροχή κεφαλαίων κίνησης και την επενδυτική στήριξη μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

Η εν λόγω στήριξη είναι διαθέσιμη σε όλους τους τομείς της οικονομίας, μεταξύ άλλων και στους τομείς του τουρισμού και του πολιτισμού που έχουν πληγεί ιδιαίτερα. Δεδομένου ότι οι τομείς αυτοί αποτελούν ιδιαίτερα μεγάλο τμήμα ορισμένων από τις οικονομίες της ΕΕ που έχουν πληγεί περισσότερο από την κρίση της COVID-19, η REACT-EU μπορεί επίσης να αντισταθμίσει τις τάσεις αύξησης των αποκλίσεων στην Ένωση.

Η πρόσθετη στήριξη μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για επενδύσεις στην [Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία](#) και την ψηφιακή μετάβαση, ως μέρος των μέτρων ανασύνταξης μετά την

κρίση, ώστε να ενισχυθούν οι σημαντικές επενδύσεις στους εν λόγω τομείς που ήδη υλοποιούνται και προγραμματίζονται μέσω προγραμμάτων συνοχής. Επειδή η COVID-19 είχε σοβαρές επιπτώσεις στις πιο ευάλωτες ομάδες της κοινωνίας μας, μέρος των πρόσθετων πόρων μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για τη στήριξη ατόμων που υποφέρουν από έλλειψη τροφίμων και υλική στέρηση. Υλοποίηση. Τα προγράμματα της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2014-2020 θα συνεχίσουν να αντισταθμίζουν το κόστος επιλέξιμων έργων έως το τέλος του 2023.

Το REACT-EU δεν αποτελεί νέα πηγή χρηματοδότησης, αλλά παρέχει συμπληρωματικά κονδύλια προς τα κονδύλια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για την περίοδο 2014-2020. Τα κονδύλια αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν έως τα τέλη του 2023, όπως ισχύει ήδη για τα αρχικά κονδύλια. Η διάρκεια του προγράμματος είναι διετής (2021-2022) και ο συνολικός προϋπολογισμός 2021-2027 ανέρχεται σε 50,62 δισ. EUR (σε τρέχουσες τιμές) στο πλαίσιο του NextGenerationEU. Το πρόγραμμα υλοποιείται βάσει του καθεστώτος επιμερισμένης διαχείρισης. Οι τοπικές αρχές προκηρύσσουν έργα προσαρμοσμένα στις ιδιαίτερες ανάγκες τους.

Η REACT-EU λειτουργεί συμπληρωματικά με τις ενωσιακές και τις εθνικές πολιτικές και με τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) και τη στήριξη που παρέχεται ήδη στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής. Θα απευθύνεται πιο βραχυπρόθεσμα σε δράσεις ανασύνταξης μετά την κρίση οι οποίες σχετίζονται με τις αγορές εργασίας, τον τομέα της υγείας και τις ΜΜΕ (στήριξη της ρευστότητας για κεφάλαια κίνησης) και σε ουσιαστικές επενδύσεις στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση για την παροχή άμεσης και απευθείας στήριξης στις οικονομίες των κρατών μελών, ενώ ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας θα στηρίξει επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις που θα έχουν διαρκή αντίκτυπο στην παραγωγικότητα και την ανθεκτικότητα της οικονομίας των κρατών μελών. Η REACT-EU θα λειτουργεί επίσης συμπληρωματικά προς τις προτάσεις για τα μελλοντικά προγράμματα της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027. Η επανεξέταση των εθνικών πιστώσεων για τη συνοχή το 2024 θα εξασφαλίσει την κατάλληλη πρόσθετη στήριξη προς τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη, λαμβάνοντας υπόψη τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα εθνικά και περιφερειακά στατιστικά στοιχεία.

Πηγή: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/react-eu_el

συνδυαστική πράξη

Δράση η οποία στηρίζεται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο ενός συνδυαστικού μηχανισμού ή πλατφόρμας όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 6 του δημοσιονομικού κανονισμού, και η οποία συνδυάζει μη επιστρεπτές μορφές στήριξης ή κονδύλια από τον προϋπολογισμό της Ένωσης με επιστρεπτές μορφές στήριξης από ιδρύματα αναπτυξιακής ή άλλης δημόσιας χρηματοδότησης, καθώς και από εμπορικά χρηματοδοτικά ιδρύματα και επενδυτές.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021

συνεισφορά προγράμματος

Η στήριξη από τα Ταμεία και την εθνική δημόσια και ιδιωτική εάν υπάρχει, συγχρηματοδότηση σε ένα χρηματοδοτικό μέσο.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021

συνεισφορά σε είδος

Οι μη χρηματοδοτικοί πόροι που τρίτα μέρη θέτουν στη διάθεση του δικαιούχου άνευ πληρωμής.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 (L 193.1)

συνεχιζόμενη εκπαίδευση

Η εξωσχολική εκπαίδευση που υπογραμμίζει το γεγονός ενός είδους κοινωνικής πίεσης, η οποία ωθεί τον άνθρωπο να εκπαιδευτεί συχνά στον επαγγελματικό τομέα και υποχρεωτικά να προσαρμόζει συνεχώς και εκ νέου το πνεύμα του στις νέες συνθήκες της ζωής.

συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση

Η κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού που συμπληρώνει, εκσυγχρονίζει ή και αναβαθμίζει ήδη υπάρχουσες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες, οι οποίες αποκτήθηκαν από τα συστήματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, μεταδευτεροβάθμιας τυπικής και μη τυπικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή από επαγγελματική εμπειρία, με στόχο την ένταξη στην αγορά εργασίας, τη διασφάλιση της εργασίας, καθώς και την επαγγελματική και προσωπική ανέλιξη.

Πηγή: Ν. 4763/2020 (ΦΕΚ 254/Α/21-12-2020) "Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018"

συνθήκες της ΕΕ (ισχύουσες σήμερα)

Οι Συνθήκες της ΕΕ είναι δεσμευτικές συμφωνίες ανάμεσα στα κράτη μέλη της ΕΕ. Ορίζουν τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τους κανόνες που πρέπει να τηρούν τα θεσμικά της όργανα, τον τρόπο λήψης αποφάσεων και τη σχέση της ΕΕ με τα κράτη μέλη της. Κάθε δράση που αναλαμβάνει η ΕΕ βασίζεται στις Συνθήκες. Οι Συνθήκες ενίοτε τροποποιούνται με σκοπό να γίνει η ΕΕ πιο αποτελεσματική και διαφανής, να προετοιμαστεί για την προσχώρηση νέων κρατών μελών και να αναπτύξει νέους τομείς συνεργασίας.

Οι ισχύουσες σήμερα συνθήκες είναι οι ακόλουθες:

- Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (2016) – (έγγραφο C:2016:202:TOC - Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, C 202, 7 Ιουνίου 2016)
- Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016) – (έγγραφο 02016E/TXT-20200301)
- Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (ενοποιημένη έκδοση 2016)
- Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016)

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/treaties/treaties-force.html>

συνοδευτικό μέτρο

Δραστηριότητα που αναλαμβάνεται πέραν της διανομής τροφίμων και/ή βασικής υλικής βοήθειας με στόχο την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού και τη συμβολή στην εξάλειψη της φτώχειας, όπως η παραπομπή στις κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες, η παροχή κοινωνικών και υγειονομικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της ψυχολογικής

στήριξης, η παροχή σχετικών πληροφοριών για τις δημόσιες υπηρεσίες ή η παροχή συμβουλών για τη διαχείριση του οικογενειακού προϋπολογισμού.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013

συνολικό ποσοστό σφάλματος

Το σύνολο των σφαλμάτων διαιρούμενο διά του πληθυσμού του λογιστικού ελέγχου.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας

σύνολο σφαλμάτων

Το άθροισμα των προβαλλόμενων τυχαίων σφαλμάτων και, κατά περίπτωση, των οριοθετημένων συστημικών σφαλμάτων και των μη διορθωμένων ανώμαλων σφαλμάτων.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας

συντελεστής πολλαπλασιαστικού αποτελέσματος

Στο πλαίσιο των μέσων εγγύησης, συντελεστής που καθορίζεται βάσει συνετής εκ των προτέρων εκτίμησης κινδύνου σχετικά με κάθε προσφερόμενο προϊόν εγγύησης, ως σχέση μεταξύ της αξίας των υποκείμενων εκταμιευμένων νέων δανείων, επενδύσεων μετοχικού ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου, και του ποσού της συνεισφοράς προγράμματος που έχει προβλεφθεί για συμβάσεις εγγυήσεων για την κάλυψη αναμενόμενων και μη αναμενόμενων ζημιών από αυτά τα νέα δάνεια, επενδύσεις μετοχικού ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

συστάσεις

Οι συστάσεις είναι νομοθετικές πράξεις που εκδίδονται για την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στις Συνθήκες της ΕΕ και δεν είναι δεσμευτικές. Η έκδοση σύστασης δίνει τη δυνατότητα στα θεσμικά όργανα να γνωστοποιήσουν τις απόψεις τους και να υποδείξουν μια γραμμή δράσης χωρίς όμως να επιβάλουν κάποια νομική υποχρέωση στους αποδέκτες της σύστασης.

Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ)

Οι διοικητικές αρχές που έχουν οριστεί ως αρμόδιες για τη διαχείριση και τον έλεγχο των Προγραμμάτων ή του ΣΣ ΚΑΠ, οι οποίες βρίσκονται σε αλληλεξάρτηση και είναι διαρθρωμένες με συγκεκριμένη οργανωτική δομή, καθώς και το πλαίσιο κανόνων και διαδικασιών που πρέπει να εφαρμόζονται με βάση το εφαρμοστέο δίκαιο για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων και την υλοποίηση των πράξεων. Το ΣΔΕ δύναται να είναι κοινό για περισσότερα του ενός Προγράμματα.

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

Σύστημα Τηλεκπαίδευσης ΜΟΔ e-Learning ΜΟΔ

Η ΜΟΔ παρέχει από το 2007 υπηρεσίες σύγχρονης και ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης με στόχο τη μεταφορά τεχνογνωσίας στα στελέχη των Ειδικών Υπηρεσιών ([ενημερωτικό video e-learning ΜΟΔ](#) στο Youtube για το σύστημα Τηλεκπαίδευσης).

Το Σύστημα **ασύγχρονης** Τηλεκπαίδευσης παρέχει μαθήματα για:

- θέματα ΕΣΠΑ
- διοικητικές δεξιότητες

Στο [κανάλι της ΜΟΔ στο youtube](#) αναρτώνται εκπαιδευτικά βίντεο της ΜΟΔ, τα οποία απευθύνονται σε Δικαιούχους των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2020, οι οποίοι ασχολούνται με διαχείριση, υλοποίηση, παρακολούθηση συγχρηματοδοτούμενων έργων.

Παράλληλα με την ασύγχρονη, η ΜΟΔ αξιοποιεί και τη **σύγχρονη** τηλεκπαίδευση (**εικονική τάξη**) μέσω της οποίας εξασφαλίζεται άμεση επικοινωνία εκπαιδευτή και εκπαιδευμένου. Η συμμετοχή στις εικονικές τάξεις είναι ανοιχτή στους εγγεγραμμένους στο σύστημα τηλεκπαίδευσης της ΜΟΔ.

Πηγή: <https://www.mou.gr/el/pages/e-Learning.aspx>

συστημική παρατυπία

Παρατυπία που έχει ενδεχομένως επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα, με μεγάλη πιθανότητα εμφάνισης σε παρεμφερείς τύπους πράξεων, η οποία προκύπτει από σοβαρή ανεπάρκεια, συμπεριλαμβανομένης της παράλειψης καθορισμού κατάλληλων διαδικασιών σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό και τους ειδικούς κανόνες για κάθε ταμείο.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021

σφραγίδα αριστείας

Το σήμα ποιότητας που απονέμεται από την Επιτροπή όσον αφορά μία πρόταση, εκ του οποίου φαίνεται ότι η πρόταση που έχει αξιολογηθεί σε πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο ενωσιακού μέσου θεωρείται ότι συμμορφώνεται προς τις ελάχιστες απαιτήσεις ποιότητας του συγκεκριμένου ενωσιακού μέσου, αλλά δεν μπορούσε να χρηματοδοτηθεί λόγω έλλειψης διαθέσιμων κονδυλίων για την εν λόγω πρόσκληση υποβολής προτάσεων, και ενδέχεται να λάβει στήριξη από άλλες ενωσιακές ή εθνικές πηγές χρηματοδότησης.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021

Σχέδιο ανάκαμψης για την Ευρώπη NextGenerationEU (NGEU)

Στο πλαίσιο αντιμετώπισης των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 και για την ώθηση της ευρωπαϊκής οικονομίας να ανακάμψει από την πανδημία, οι Αρχηγοί των Κρατών-Μελών και πρόσφατα και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμφώνησαν με βάση τη σχετική πρόταση της Επιτροπής, σε ένα σημαντικότατο πακέτο ανάκαμψης για την περίοδο 2021-2027, το οποίο συνδυάζει το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ) με το νέο μέσο ανάκαμψης "Next Generation EU". Η κεντρική ιδέα του Ευρωπαϊκού πακέτου ανάκαμψης βασίζεται σε τέσσερις στόχους πολιτικής:

- Προώθηση της οικονομικής κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ένωσης
- Ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής ανθεκτικότητας
- Μετριασμός των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της κρίσης
- Υποστήριξη του πράσινου και ψηφιακού μετασχηματισμού.

Το χρηματοδοτικό μέσο [NextGenerationEU](#) είναι ένα προσωρινό μέσο ανάκαμψης ύψους άνω των 800 δισ. ευρώ για την αποκατάσταση των άμεσων οικονομικών και κοινωνικών ζημιών που έχει προκαλέσει η πανδημία του κορονοϊού. Η Ευρώπη μετά την πανδημία του κορονοϊού θα είναι πιο πράσινη, πιο ψηφιακή, πιο ανθεκτική, και καλύτερα προσαρμοσμένη στις τρέχουσες και στις μελλοντικές προκλήσεις.

Η ραχοκοκαλιά του NextGenerationEU είναι ο [μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας](#) (MAA), στο πλαίσιο του οποίου χορηγούνται επιδοτήσεις και δάνεια συνολικού ύψους 723,8 δισ. ευρώ για τη στήριξη των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στα κράτη μέλη της ΕΕ. Για τη χορήγηση των κονδυλίων στο πλαίσιο του εν λόγω μηχανισμού, τα κράτη μέλη καταρτίζουν σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας στα οποία εξηγούν πώς θα επενδύσουν τα κονδύλια αυτά.

Τα υπόλοιπα χρήματα του NextGenerationEU παρέχονται στα κράτη μέλη της ΕΕ μέσω διαφόρων προγραμμάτων της ΕΕ:

- Συνδρομή στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιοχές της Ευρώπης (REACT-EU)
- Ορίζων Ευρώπη
- InvestEU,
- Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)
- Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ).

Κατανομή του μέσου NextGenerationEU

Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RFF)	723,8	δισ.€
<i>εκ των οποίων, δάνεια</i>	<i>385,8</i>	<i>δισ.€</i>
<i>εκ των οποίων, επιχορηγήσεις</i>	<i>338,0</i>	<i>δισ.€</i>
ReactEU	50,6	δισ.€
Ορίζων Ευρώπη	5,4	δισ.€
Πρόγραμμα InvestEU	6,1	δισ.€
Αγροτική Ανάπτυξη	8,1	δισ.€
Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ)	10,9	δισ.€
RescEU	2,0	δισ.€
ΣΥΝΟΛΟ	806,9	δισ.€

Για τη χρηματοδότηση του [NextGenerationEU](#), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δανείζεται από τις αγορές με ευνοϊκότερους όρους απ' ό,τι τα περισσότερα κράτη μέλη και ανακατανέμει τα ποσά.

Πριν από το [NextGenerationEU](#) η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδιδε ήδη ομόλογα, για παράδειγμα για τη χρηματοδότηση δανείων προς κράτη μέλη της ΕΕ και τρίτες χώρες,

συμπεριλαμβανομένου ποσού ύψους έως και 100 δισ. ευρώ για το πρόγραμμα SURE με σκοπό τη στήριξη της απασχόλησης και για να διατηρηθούν στις θέσεις τους οι εργαζόμενοι κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19.

Για το NextGenerationEU η Ευρωπαϊκή Ένωση θα συγκεντρώσει έως και περίπου 800 εκατ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές έως το 2026 εφαρμόζοντας μια διαφοροποιημένη στρατηγική χρηματοδότησης.

Πηγή: https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_el

Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ)

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα της Αστικής Κινητικότητας (ELTIS, n.d.), ένα ΣΒΑΚ παρουσιάζει, ή συνδέεται με μια υπάρχουσα, μακροπρόθεσμη στρατηγική για τη μελλοντική ανάπτυξη μιας αστικής περιοχής και ειδικότερα της υποδομής και των υπηρεσιών μεταφορών και κινητικότητας. Περιλαμβάνει, επίσης, ένα σχέδιο βραχυπρόθεσμης υλοποίησης της στρατηγικής, προσδιορίζοντας τον χρονικό ορίζοντα υλοποίησης, κατανέμοντας σαφώς αρμοδιότητες και επισημαίνοντας τους απαιτούμενους χρηματοοικονομικούς πόρους.

Το Σχέδιο θα πρέπει να βασίζεται σε μια προσεκτική αξιολόγηση της τρέχουσας και της μελλοντικής απόδοσης του συστήματος αστικών μεταφορών, εξετάζοντας την υφιστάμενη κατάσταση, διαμορφώνοντας ένα επίπεδο αναφοράς έναντι του οποίου μπορεί να μετρηθεί η μελλοντική πρόοδος και καθορίζοντας στόχους απόδοσης και σχετικούς 'ευφυείς-SMART' στόχους για την καθοδήγηση της υλοποίησης του σχεδίου (ELTIS, n.d.).

Το ΣΒΑΚ είναι ένα στρατηγικό σχέδιο και όχι μία μελέτη πολεοδομικού, κυκλοφοριακού, συγκοινωνιακού ή περιβαλλοντικού χαρακτήρα.

Το στρατηγικό αυτό σχέδιο πρέπει να παράξει ένα συγκεκριμένο όραμα για τις μεταφορές και την κινητικότητα σε μία δεδομένη περιοχή μελέτης, με δεδομένους στόχους και αναλυτική περιγραφή πλαισίου μέτρων, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις των κατοίκων της περιοχής. Το όραμα αυτό μπορεί να έχει ορίζοντα 5ετίας, 10ετίας ή 20ετίας και οφείλει να παρακολουθείται και αξιολογείται διαρκώς ως προς το ποσοστό ολοκλήρωσής του.

Ένα ΣΒΑΚ σε γενικές γραμμές πρέπει να περιλαμβάνει την ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης, τη διαμόρφωση οράματος, στόχου και σκοπού, τη διαμόρφωση συνόλου πολιτικών και μέτρων, την σαφή οριοθέτηση θέσεων ευθύνης και ρόλων και τέλος την αξιολόγηση και παρακολούθησή του.

Σύμφωνα με το Ν. 4784/2021, αρ. 2 το ΣΒΑΚ ορίζεται ως εξής: «Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (Σ.Β.Α.Κ.)», το στρατηγικό σχέδιο κινητικότητας που καταρτίζεται με σκοπό την κάλυψη των αναγκών για την κινητικότητα των ανθρώπων και τη μεταφορά αγαθών στον αστικό και περιαστικό ιστό προς διασφάλιση καλύτερης ποιότητας ζωής. Το Σ.Β.Α.Κ. στηρίζεται σε υφιστάμενες πρακτικές σχεδιασμού λαμβάνοντας υπόψη αρχές ενσωμάτωσης επιμέρους τομειακών πολιτικών, συμμετοχικότητας και αξιολόγησης.

Πηγή: <https://www.svak.gr/sbak>

Σχέδιο Δράσης για την Αειφόρο Ενέργεια και το Κλίμα Sustainable Energy and Climate Action Plan (SECAP)

Εθελοντική πρωτοβουλία δέσμευσης των τοπικών αρχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης να συμβάλουν στην υλοποίηση της Ευρωπαϊκής πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια και να

συνεισφέρουν στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου κατά 40% έως το 2030, καθώς και στην υιοθέτηση μιας κοινής προσέγγισης αναφορικά με τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν. Οι τοπικές αρχές δεσμεύονται:

- να μειώσουν τις εκπομπές CO₂ (και ενδεχομένως άλλων αερίων του θερμοκηπίου) στο έδαφος της κατά τουλάχιστον 40% έως το 2030, κυρίως με τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και τη μεγαλύτερη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
- να αυξήσουν την ανθεκτικότητά της περιοχής εμποτεία τους, με την προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής

Στα πλαίσια αυτά οι Δήμοι πρέπει:

- να εκπονήσουν την Απογραφή Εκπομπών Αναφοράς και την Εκτίμηση των Κινδύνων και της Τρωτότητας από την Κλιματική Αλλαγή
- να υποβάλλουν, εντός δύο ετών από την ημερομηνία της απόφασης του τοπικού συμβουλίου, το Σχέδιο Δράσης Αειφόρου Ενέργειας και Κλίματος (ΣΔΑΕΚ) όπου θα περιγράφονται συνοπτικά οι επιλεγμένες δράσεις. Η στρατηγική της προσαρμογής αποτελεί μέρος του ΣΔΑΕΚ
- να συντάσσουν και υποβάλλουν την Έκθεση προόδου υλοποίησης των δράσεων, ανά διετία από την υποβολή του ΣΔΑΕΚ, για σκοπούς αξιολόγησης, παρακολούθησης και επαλήθευσης.

Στην εκπόνηση των σχεδίων αυτών λαμβάνονται υπόψη οι αναβαθμισμένες απαιτήσεις που υπάρχουν αναφορικά με τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από την πρωτοβουλία Σύμφωνο των Δημάρχων (Covenant of Mayors for Climate and Energy) για την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2030, καθώς και για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία

Τον Ιανουάριο του 2020 συγκροτήθηκε, με εντολή της Ελληνικής Κυβέρνησης, ανεξάρτητη Επιτροπή για την εκπόνηση του νέου Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία. Σύμφωνα με την ενδιάμεση έκθεση που παρουσιάστηκε τον Ιούλιο του 2020, ο κεντρικός στόχος για την ελληνική οικονομία, κατά τα επόμενα χρόνια, πρέπει να είναι η συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας (δηλαδή της σχετικής συμμετοχής των διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών στο εθνικό προϊόν), καθώς και η στενότερη διασύνδεση της παραγωγής με την τεχνολογία και την καινοτομία. Ειδικότερα, οι οικονομικές και πολιτικές προτεραιότητες της χώρας πρέπει να είναι: η αύξηση των επενδύσεων και των εξαγωγών ως ποσοστό του ΑΕΠ, η ενίσχυση της μισθωτής εργασίας και η μείωση της παραοικονομίας, η επένδυση στην εκπαίδευση και τη γνώση, η αύξηση του μεγέθους των ελληνικών επιχειρήσεων, η προώθηση της τεχνολογίας αιχμής, της καινοτομίας και της ψηφιοποίησης, η επίτευξη φιλόδοξων περιβαλλοντικών στόχων, η υποστήριξη των αδύναμων νοικοκυριών, η ενίσχυση της βασικής έρευνας μέσω της άρσης αγκυλώσεων στα πανεπιστήμια, τα κίνητρα για ενίσχυση της καινοτομίας, η ριζική αναβάθμιση του συστήματος κατάρτισης για ανέργους και εργαζόμενους, η συνέχιση και εμπάθμιση της ψηφιακής μεταρρύθμισης στη δημόσια διοίκηση, ο εκσυγχρονισμός της εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες, η αναδιάρθρωση του συστήματος υγείας με προτεραιότητα στην ψηφιοποίηση, η ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων και η στροφή σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με άμβλυση του κόστους μετάβασης και στήριξη των τοπικών κοινωνιών κατά την απολιγνιτοποίηση. Το Σχέδιο Ανάπτυξης αποτελεί βασικό κείμενο αναφοράς για τις στρατηγικές επιλογές του ΕΣΠΑ και κατ'επέκταση των Προγραμμάτων του.

Πηγή: 2^η εγκύκλιος (αρ. πρωτ. 125192 - 25-11-2020) της ΕΥΣΣΑ της ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων

Σχέδιο Αξιολόγησης Προγραμμάτων 2021-2027

Το Σχέδιο Αξιολόγησης ενός Προγράμματος αποτελεί έγγραφο που συνοδεύει το Πρόγραμμα σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του. Είναι ένα εργαλείο στα χέρια της ΔΑ το οποίο, ενώ θέτει τον χρονοπρογραμματισμό για την αξιολόγηση της εφαρμογής του, θα πρέπει να αναθεωρείται ώστε να αντικατοπτρίζει και να ενισχύει τη λογική της παρέμβασης του Προγράμματος, η οποία αποτελεί και τη βάση πάνω στην οποία στηρίζεται η δικαιολόγηση των αξιολογήσεων που θα επιλεγούν να πραγματοποιηθούν.

Κάθε Σχέδιο Αξιολόγησης θα καταρτιστεί λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα:

- Το Σχέδιο Αξιολόγησης περιλαμβάνει και αναλύει όλες τις αξιολογήσεις που θα πραγματοποιηθούν σε όλη τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου 2021-2027 (έως και το 2029).
- Το Σχέδιο Αξιολόγησης θα πρέπει να έχει το κατάλληλο βαθμό ανάλυσης για τις αξιολογήσεις που σχεδιάζονται να πραγματοποιηθούν και να γίνεται σαφής αναφορά του στόχου έκαστης αξιολόγησης, του χρόνου υλοποίησης, του ενδεικτικού προϋπολογισμού, και κατά περίπτωση να προσδιορίζει τα μη διαθέσιμα στοιχεία που θα πρέπει να συλλεχθούν.
- Οι αξιολογήσεις των προγραμμάτων θα διενεργούνται σε σχέση με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα κριτήρια: αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, συνάφεια, συνοχή και ενωσιακή προστιθέμενη αξία, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού και της υλοποίησης των προγραμμάτων. Οι αξιολογήσεις μπορούν επίσης να καλύπτουν και άλλα σχετικά κριτήρια –όπως η συμμετοχικότητα, η μη διακριτική μεταχείριση και η προβολή.
- Επιπροσθέτως, έως τις 30 Ιουνίου 2029 θα διενεργηθεί αξιολόγηση για κάθε Πρόγραμμα προκειμένου να αποτιμηθεί ο αντίκτυπός του.
- Η απόφαση για το πόσες και ποιες αξιολογήσεις θα συμπεριληφθούν στο Σχέδιο Αξιολόγησης θα πρέπει να στηριχθεί μεταξύ άλλων στις Προτεραιότητες και στις ανάγκες κάθε Προγράμματος, στους διαθέσιμους πόρους για αξιολογήσεις κ.α. Το Σχέδιο Αξιολόγησης μπορεί να περιλαμβάνει την αξιολόγηση δράσεων της προηγούμενης ΠΠ, αν αυτό κρίνεται χρήσιμο για τη βελτίωση του προγραμματισμού στην περίοδο 2021-2027.

Η δομή των Σχεδίων Αξιολόγησης παραμένει όμοια με την ΠΠ 2014-2020.

Η κατάρτιση του Σχεδίου Αξιολόγησης αποτελεί ευθύνη της ΔΑ κάθε Προγράμματος. Η κατάρτιση του Σχεδίου Αξιολόγησης κάθε Προγράμματος γίνεται βάσει τυποποιημένου Σχεδίου Αξιολόγησης. Η έγκριση και κάθε τροποποίηση του Σχεδίου Αξιολόγησης αποτελεί αρμοδιότητα της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος.

Πηγή: <https://www.espa.gr/>

σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις

Συστάσεις του Συμβουλίου που εκδίδονται σύμφωνα με τα άρθρα 121 παράγραφος 2 και 148 παράγραφος 4 ΣΛΕΕ και αφορούν διαρθρωτικές προκλήσεις, καθώς και συμπληρωματικές συστάσεις της Επιτροπής που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 34 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999, οι οποίες είναι σκόπιμο να αντιμετωπιστούν μέσω πολυετών επενδύσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Ταμείων, όπως ορίζεται στους ειδικούς κανονισμούς για κάθε Ταμείο.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021

Ταμεία

Ως Ταμεία αναφέρονται από κοινού:

- α) το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)
- β) το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+)
- γ) το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ)
- δ) το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ)
- ε) το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ)
- στ) το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑΜΕ)
- ζ) το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (ΤΕΑ) και
- η) το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΜΔΣΘ).

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ (ΤΑΕΕ) European Union Solidarity Fund (EUSF)

Το Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ (ΤΑΕΕ) είναι ένα από τα κύρια μέσα της ΕΕ για την ανάκαμψη ύστερα από καταστροφές και μια απτή έκφραση της αλληλεγγύης της ΕΕ. Στήριζει τα κράτη μέλη και τις υποψήφιες χώρες με χρηματοδοτική συνδρομή για την αντιμετώπιση σοβαρών φυσικών καταστροφών και, από το 2020, σοβαρών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας.

Μεταξύ του 2002 και του τέλους του 2022, το ΤΑΕΕ κινητοποίησε πάνω από 8,2 δισ. ευρώ για παρεμβάσεις σε 127 περιπτώσεις καταστροφών (107 φυσικές καταστροφές και 20 καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας) σε 24 κράτη μέλη (συν το Ηνωμένο Βασίλειο) και 3 υπό ένταξη χώρες (Αλβανία, Μαυροβούνιο και Σερβία).

Το ΤΑΕΕ αποτελεί ειδικό μέσο αλληλεγγύης και ενεργοποιείται κατόπιν αίτησης των επιλέξιμων χωρών και αφού αξιολογηθεί η επιλεξιμότητά τους. Οι ενέργειες έκτακτης ανάγκης και ανάκαμψης μπορούν να χρηματοδοτηθούν από το ΤΑΕΕ αναδρομικά από την πρώτη ημέρα της καταστροφής.

Σε περίπτωση φυσικής καταστροφής, είτε μείζονος είτε περιφερειακής, η χρηματοδότηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ουσιώδεις ενέργειες έκτακτης ανάγκης και ανάκαμψης, όπως για την επισκευή κατεστραμμένων υποδομών, την προστασία του πληθυσμού, τη διασφάλιση των υποδομών πρόληψης και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και για ενέργειες καθαρισμού.

Την περίοδο 2021-2027 το ΤΑΕΕ εντάχθηκε στο νεοσυσταθέν [Αποθεματικό Αλληλεγγύης και Επείγουσας Βοήθειας](#).

Από τον Απρίλιο του 2020 και στο πλαίσιο των προσπαθειών της ΕΕ για την καταπολέμηση της πανδημίας του κορονοϊού, το πεδίο εφαρμογής του ΤΑΕΕ έχει επεκταθεί ώστε να καλύπτει τις σοβαρές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας.

Αποτέλεσμα συμφωνίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου βάσει πρότασης της Επιτροπής είναι η **δέσμη των μέτρων βοήθειας** από το Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ (ΤΑΕΕ) σε επτά κράτη μέλη ύψους 718,5 εκατ. ευρώ ως βοήθεια για την αποκατάσταση των ζημιών που υπέστησαν από τις τεράστιες φυσικές καταστροφές του 2021. Η δέσμη μέτρων βοήθειας απαρτίζεται από τα εξής κονδύλια:

- 612,6 εκατ. ευρώ στη Γερμανία, 87,7 εκατ. ευρώ στο Βέλγιο, 4,7 εκατ. ευρώ στις Κάτω Χώρες, 1,8 εκατ. ευρώ στο Λουξεμβούργο και 780.000 ευρώ στην Αυστρία για την ανάκαμψη και την ανοικοδόμηση ύστερα από τις καταστροφικές πλημμύρες του 2021.
- 9,5 εκατ. ευρώ στην Ισπανία για την έκρηξη ηφαιστείου στη νήσο La Palma.
- 1,35 εκατ. ευρώ στην Ελλάδα για τον σεισμό στην Κρήτη.

Μετά την οριστικοποίηση από την Επιτροπή των αντίστοιχων εκτελεστικών αποφάσεων της για τη χορήγηση της συνδρομής σε κάθε κράτος μέλος που στηρίζεται από την εν λόγω δέσμη μέτρων, η τελική χρηματοδοτική ενίσχυση μπορεί να καταβληθεί σε μία δόση στον γενικό προϋπολογισμό των επιλέξιμων χωρών που έχουν υποβάλει αίτηση. Ενέργειες έκτακτης ανάγκης και ανάκαμψης μπορούν να χρηματοδοτούνται από το ΤΑΕΕ αναδρομικά από την πρώτη ημέρα της καταστροφής.

Πηγή: https://ec.europa.eu/regional_policy/whats-new/newsroom/15-12-2022-eu-cohesion-policy-eur718-5-million-to-support-seven-member-states-following-devastating-natural-disasters-of-2021_el

Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ)

Το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) αποτελεί τον κύριο βραχίονα του Next Generation EU (NGEU), ο οποίος σε συνδυασμό με τα Διαρθρωτικά Ταμεία, αποτελεί μια ολοκληρωμένη δέσμη διοχέτευσης πόρων για τη στήριξη των ευρωπαϊκών οικονομιών στην μετα-πανδημική εποχή.

Οι συνολικοί επενδυτικοί πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ανέρχονται σε €31,2 δισ., εκ των οποίων 12,7 δισ., θα διατεθούν ως εμπορικά δάνεια για την ανάπτυξη επενδυτικών σχεδίων σε 5 πυλώνες (Πράσινη Μετάβαση, Ψηφιακός Μετασχηματισμός, Εξωστρέφεια, Ανάπτυξη Οικονομιών Κλίμακας, Καινοτομία). Η διάθεση των δανειακών αυτών κεφαλαίων θα γίνει, μέσω χρηματοδοτικού μηχανισμού που συγκροτήθηκε για το σκοπό αυτό και προβλέπει την χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων με μέγιστη συμμετοχή του Ταμείου Ανάκαμψης κατά 50%, ελάχιστη συμμετοχή της Τράπεζας κατά 30% και ίδια συμμετοχή από την επιχείρηση 20%.

Το ύψος της χρηματοδότησης του Επενδυτικού Σχεδίου από το Δάνειο ΤΑΑ υπολογίζεται σύμφωνα με την ύπαρξη προϋπολογισμού επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών στους πέντε (5) πυλώνες του δανειακού προγράμματος του ΤΑΑ καθώς και την κάλυψη συγκεκριμένων κριτηρίων ανά πυλώνα. Στην περίπτωση όπου ένα επενδυτικό σχέδιο είναι επιλέξιμο σε παραπάνω από έναν πυλώνα, οι ποσοτώσεις των πυλώνων αθροίζονται, με ανώτατη ποσόστωση δανείου ΤΑΑ στο 50%. Επιλέξιμοι δικαιούχοι των εν λόγω δανείων είναι όλες οι επιχειρήσεις, υφιστάμενες και νέες ανεξαρτήτως μεγέθους και νομικής μορφής.

Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑΜΕ) Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF)

Ταμείο που συστάθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 516/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014. Ο κανονισμός αυτός θεσπίζει το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑΜΕ). Στόχος του εν λόγω ταμείου είναι να συμβάλει στην

αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών και να βελτιώσει την εφαρμογή και ανάπτυξη της κοινής μεταναστευτικής πολιτικής και της πολιτικής ασύλου της ΕΕ.

Το TAME της ΕΕ έχει τέσσερις βασικούς στόχους:

- την ενίσχυση και ανάπτυξη όλων των πτυχών του [κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου](#), συμπεριλαμβανομένης της εξωτερικής του διάστασης
- τη στήριξη της νόμιμης μετανάστευσης προς τα [κράτη μέλη](#) της ΕΕ σύμφωνα με τις οικονομικές και κοινωνικές τους ανάγκες, όπως οι ανάγκες της αγοράς εργασίας, καθώς και την προώθηση της αποτελεσματικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών
- την ανάπτυξη στα κράτη μέλη στρατηγικών επιστροφής, με έμφαση στον διατηρήσιμο χαρακτήρα της επιστροφής και την αποτελεσματική επανεισδοχή στις χώρες καταγωγής
- τη μεγαλύτερη αλληλεγγύη και κατανομή ευθυνών μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως προς τα κράτη μέλη που πλήττονται περισσότερο από εισροές μεταναστών και αιτούντων άσυλο.

Ο κανονισμός αυτός έχει τροποποιηθεί με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2018 (L 328 / 78), με τον Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2020/445 της Επιτροπής της 15 Οκτωβρίου 2019 (L 94 / 1) και με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/585 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 6ης Απριλίου 2022 (L 112 / 1).

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2014/516 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για τη δημιουργία του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, την τροποποίηση της απόφασης 2008/381/ΕΚ του Συμβουλίου και την κατάργηση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αριθ. 573/2007/ΕΚ και αριθ. 575/2007/ΕΚ και της απόφασης 2007/435/ΕΚ του Συμβουλίου, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει

Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) Just Transition Fund (JTF)

Ταμείο που συστάθηκε για την παροχή στήριξης στους ανθρώπους, στις οικονομίες και στο περιβάλλον των εδαφών που αντιμετωπίζουν σοβαρά κοινωνικοοικονομικά προβλήματα τα οποία απορρέουν από τη διαδικασία μετάβασης προς τους στόχους της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα για το έτος 2030 και προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία της Ένωσης έως το 2050.

Το ΤΔΜ συμβάλλει στον ειδικό στόχο του που είναι να δοθεί η δυνατότητα στις περιφέρειες και τους ανθρώπους να αντιμετωπίσουν τις κοινωνικές, εργασιακές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μετάβασης προς τους στόχους της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα για το έτος 2030 και προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία της Ένωσης έως το 2050, βάσει της συμφωνίας του Παρισιού. Το ΤΔΜ υποστηρίζει τον στόχο «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» σε όλα τα κράτη μέλη.

Το ΤΔΜ υποστηρίζει μόνο δραστηριότητες που συνδέονται άμεσα με τον ειδικό στόχο του, και οι οποίες συμβάλλουν στην υλοποίηση των εδαφικών σχεδίων δίκαιης μετάβασης, που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης.

Το ΤΔΜ υποστηρίζει αποκλειστικά τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- α) παραγωγικές επενδύσεις σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών επιχειρήσεων και των νεοφυών επιχειρήσεων, που οδηγούν σε οικονομική διαφοροποίηση, εκσυγχρονισμό και μετατροπή
- β) επενδύσεις στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω εκκολλαπτηρίων επιχειρήσεων και συμβουλευτικών υπηρεσιών, που οδηγούν στη δημιουργία θέσεων εργασίας
- γ) επενδύσεις σε δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας, μεταξύ άλλων από πανεπιστήμια και δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς, και προώθηση της μεταφοράς προηγμένων τεχνολογιών
- δ) επενδύσεις στην ανάπτυξη τεχνολογίας, καθώς και σε συστήματα και υποδομές για οικονομικά προσιτή καθαρή ενέργεια, συμπεριλαμβανομένων τεχνολογιών αποθήκευσης ενέργειας, και στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου
- ε) επενδύσεις στην ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων αειφορίας που καθορίζονται σε αυτήν, και στην ενεργειακή απόδοση, μεταξύ άλλων με σκοπό τη μείωση της ενεργειακής πενίας
- στ) επενδύσεις στην έξυπνη και βιώσιμη τοπική κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένης της απαλλαγής του τομέα των τοπικών μεταφορών και των υποδομών του από τις ανθρακούχες εκπομπές
- ζ) αποκατάσταση και αναβάθμιση των δικτύων τηλεθέρμανσης, με σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των συστημάτων τηλεθέρμανσης, και επενδύσεις στην παραγωγή θερμότητας, υπό την προϋπόθεση ότι οι εγκαταστάσεις τηλεθέρμανσης τροφοδοτούνται αποκλειστικά από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
- η) επενδύσεις στην ψηφιοποίηση, την ψηφιακή καινοτομία και την ψηφιακή συνδεσιμότητα
- θ) επενδύσεις στην αναγέννηση και την απορρύπανση εγκαταλελειμμένων εκτάσεων, την αποκατάσταση του εδάφους και, μεταξύ άλλων όπου απαιτείται, σε έργα πράσινων υποδομών και αναπροσαρμογής της χρήσης, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»
- ι) επενδύσεις στην ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας, μεταξύ άλλων μέσω της πρόληψης και της μείωσης αποβλήτων, μέσω της αποδοτικής χρήσης των πόρων, της επαναχρησιμοποίησης, της επισκευής και της ανακύκλωσης
- ια) αναβάθμιση δεξιοτήτων και επανειδίκευση για τους εργαζόμενους και τα άτομα που αναζητούν εργασία
- ιβ) συνδρομή για την αναζήτηση εργασίας στα άτομα που αναζητούν εργασία
- ιγ) ενεργητική συμπερίληψη των ατόμων που αναζητούν εργασία
- ιδ) τεχνική βοήθεια
- ιε) άλλες δραστηριότητες στους τομείς της εκπαίδευσης και της κοινωνικής ένταξης, συμπεριλαμβανομένων, όπου αιτιολογείται δεόντως, των επενδύσεων σε υποδομές για τους σκοπούς των κέντρων κατάρτισης, των εγκαταστάσεων φροντίδας παιδιών και ηλικιωμένων, όπως αναφέρεται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης.

Το ΤΔΜ μπορεί επίσης να υποστηρίξει επενδύσεις για να επιτευχθεί η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από δραστηριότητες που απαριθμούνται στον κατάλογο του παραρτήματος Ι της οδηγίας 2003/87/ΕΚ με την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω επενδύσεις έχουν εγκριθεί ως μέρος του εδαφικού σχεδίου δίκαιης μετάβασης με βάση τις πληροφορίες που απαιτούνται από το άρθρο 11 παράγραφος 2 στοιχείο θ) του κανονισμού (ΕΕ) 1056/2021. Οι εν λόγω επενδύσεις είναι επιλέξιμες μόνον εφόσον είναι απαραίτητες για την υλοποίηση του εδαφικού σχεδίου δίκαιης μετάβασης.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης

Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (ΤΕΑ) Internal Security Fund (ISF)

Το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (ΤΕΑ) 2021–2027 είναι ένα από τα πολλά ταμεία που έχουν συσταθεί από την ΕΕ στους τομείς της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ασφάλειας. Άλλα ταμεία είναι:

- το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (βλ. σύνοψη) που θεσπίστηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1147·
- το Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων, (βλ. σύνοψη), που θεσπίστηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1148 ως μέρος του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων.

Το ΤΕΑ διέπεται από τον κανονισμό κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060.

Το ΤΕΑ έχει τρεις ειδικούς στόχους:

- να βελτιώσει και να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ και εντός των αρμόδιων αρχών και των σχετικών φορέων, υπηρεσιών και οργανισμών της ΕΕ και, κατά περίπτωση, με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς·
- να βελτιώσει και να εντατικοποιήσει τη διασυνοριακή συνεργασία, συμπεριλαμβανομένων των κοινών επιχειρήσεων, μεταξύ των αρμόδιων αρχών για την τρομοκρατία και το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα με διασυνοριακή διάσταση· και
- να συμβάλει στην ενίσχυση των ικανοτήτων των κρατών μελών της ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση του εγκλήματος, της τρομοκρατίας και της ριζοσπαστικοποίησης και να τα βοηθήσει στη διαχείριση περιστατικών, κινδύνων και κρίσεων που σχετίζονται με την ασφάλεια.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:4538701&from=EN>

Ταμείο μικρών έργων

Πράξη στο πλαίσιο προγράμματος Interreg με στόχο την επιλογή και υλοποίηση έργων, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων «επαφών μεταξύ των λαών», περιορισμένου οικονομικού όγκου·

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

Ταμείο Συνοχής (ΤΣ) Cohesion Fund (CF)

Το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ) αποτελεί ένα από τα χρηματοδοτικά μέσα της Πολιτικής Συνοχής της ΕΕ, μαζί με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο + και το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης.

Το Ταμείο Συνοχής δημιουργήθηκε το 1994 με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να προωθηθεί η βιώσιμη ανάπτυξη. Παρέχει στήριξη στα κράτη μέλη με κατά κεφαλήν ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ) κάτω του 90 % του μέσου όρου της ΕΕ-27 για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της ΕΕ.

Το Ταμείο Συνοχής στηρίζει επενδύσεις στον τομέα του **περιβάλλοντος** και των διευρωπαϊκών δικτύων στον τομέα των υποδομών **μεταφορών** (ΔΕΔ-Μ).

Για την περίοδο 2021-2027, το Ταμείο Συνοχής αφορά τη Βουλγαρία, την Τσεχία, την Εσθονία, την Ελλάδα, την Κροατία, την Κύπρο, τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Ουγγαρία, τη Μάλτα, την Πολωνία, την Πορτογαλία, τη Ρουμανία, τη Σλοβακία και τη Σλοβενία. Το 37 % της συνολικής χρηματοδότησης του Ταμείου Συνοχής αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη των κλιματικών στόχων. Το Ταμείο Συνοχής διέπεται από τον [Κανονισμό \(ΕΕ\) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου](#) της 24ης Ιουνίου 2021.

Πηγή: https://ec.europa.eu/regional_policy/funding/cohesion-fund_en

ταμείο χαρτοφυλακίου

Ταμείο που συστήνεται υπό την ευθύνη διαχειριστικής αρχής στο πλαίσιο ενός ή περισσότερων προγραμμάτων, για την υλοποίηση ενός ή περισσότερων ειδικών ταμείων.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

τελικός αποδέκτης

Νομικό ή φυσικό πρόσωπο που λαμβάνει στήριξη από τα Ταμεία μέσω δικαιούχου ταμείου μικρών έργων ή από ένα χρηματοδοτικό μέσο.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

Νομικό ή φυσικό πρόσωπο που λαμβάνει στήριξη από τα Ταμεία μέσω δικαιούχου ταμείου μικρών έργων ή από ένα χρηματοδοτικό μέσο. Στο πλαίσιο Προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+, τελικοί αποδέκτες είναι οι άποροι που λαμβάνουν στήριξη όπως ορίζεται στο στοιχείο ιγ) της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 «περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1296/2013» (ΟJ L 231 / 2013).

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

τελικός αποδέκτης (στο ΕΚΤ+)

Οι άποροι που λαμβάνουν στήριξη όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο ιγ) του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1296/2013, στήριξη δηλαδή του ΕΚΤ+ ειδικών στόχων στους

τομείς της απασχόλησης και κινητικότητας του εργατικού δυναμικού, της εκπαίδευσης, της κοινωνικής ένταξης, συνεισφέροντας, μεταξύ άλλων, στην εξάλειψη της φτώχειας και συμβάλλοντας έτσι στον στόχο «Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη – Υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων» του άρθρου 5 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013

Τεχνική Γραμματεία Λυμάτων

Προκειμένου η χώρα να ανταποκριθεί έγκαιρα στις διεθνείς υποχρεώσεις της για τη διαχείριση των αστικών λυμάτων που προκύπτουν από την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ, τα αρμόδια Υπουργεία – Περιβάλλοντος & Ενέργειας (ΥΠΕΝ), Οικονομίας & Ανάπτυξης (ΥΠΟΙΑΝ) και Εσωτερικών (ΥΠΕΣ) – σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG REGIO) προχώρησαν στο σχεδιασμό ενός ενιαίου «[Εθνικού Επιχειρησιακού Σχεδίου Υποδομών Λυμάτων](#)» για τους οικισμούς Γ' προτεραιότητας (με ισοδύναμο πληθυσμό άνω των 2.000 κατ.) σε όλη τη χώρα, το οποίο αναπτύσσεται σε 13 Περιφερειακά Σχέδια.

Στόχος του επιχειρησιακού σχεδίου είναι η βελτίωση του προγραμματισμού και της παρακολούθησης της εφαρμογής των ενεργειών κατασκευής και λειτουργίας των αναγκαίων έργων με βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων από το ΕΣΠΑ 2014-2020 και συμπληρωματικά από εθνικούς πόρους.

Για την εφαρμογή του «Εθνικού Επιχειρησιακού Σχεδίου Υποδομών Λυμάτων» έχει υπογραφεί Επιτελική Προγραμματική Σύμβαση με την οποία κατοχυρώνεται η Εταιρική σχέση των εμπλεκόμενων φορέων (ΥΠΕΝ – ΥΠΟΙΑΝ –ΥΠΕΣ – Ένωση Περιφερειών Ελλάδος (ΕΝΠΕ) – Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ) – Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης - Αποχέτευσης (ΕΔΕΥΑ)), και συγκροτείται το Σύστημα Διακυβέρνησης του Εθνικού Επιχειρησιακού Σχεδίου, που αποτελείται στο πολιτικό επίπεδο από ένα ενιαίο διυπουργικό κέντρο συντονισμού και καθοδήγησης (την Επιτροπή Καθοδήγησης), με Πρόεδρο τον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος και στο επιχειρησιακό επίπεδο από την Τεχνική Γραμματεία Λυμάτων.

Το ΥΠΕΝ και η DG REGIO ζήτησαν τη συνδρομή της ΜΟΔ για τη σύσταση του επιτελικού επιχειρησιακού οργάνου (της Τεχνικής Γραμματείας Λυμάτων) η οποία εγκαταστάθηκε στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ και λειτουργεί με 5 στελέχη από τη ΜΟΔ και 4 στελέχη από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΕΓΥ), Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Υπουργείου Μεταφορών, Περιβάλλοντος και Αστικής Ανάπτυξης (ΕΥΔ ΥΜΕΠΕΡΑΑ) και την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής (ΕΥΣΕ).

Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιούνται την τρέχουσα περίοδο 13 περιφερειακές συναντήσεις με σκοπό τη διαβούλευση των επιμέρους Περιφερειακών Επιχειρησιακών Σχεδίων, τα οποία θα συνθέσουν το Εθνικό Σχέδιο και την δημιουργία αποτελεσματικού διαύλου επικοινωνίας και συνεργασίας της Τεχνικής Γραμματείας Λυμάτων με τους αρμόδιους φορείς των έργων. Στις συναντήσεις συμμετέχουν εκπρόσωποι του ΥΠΕΝ και της ΕΓΥ, στελέχη της DG REGIO, μέλη της Επιτροπής Καθοδήγησης, η ΕΥΔ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, η οικεία ΕΥΔ της κάθε Περιφέρειας, η Τεχνική Γραμματεία, και εκπρόσωποι των συναρμόδιων υπηρεσιών καθώς και των Δήμων/ΔΕΥΑ που έχουν την αρμοδιότητα για τη διαχείριση των λυμάτων των οικισμών Γ' προτεραιότητας.

Με την ολοκλήρωση της διαβούλευσης θα εγκριθούν από την Επιτροπή Καθοδήγησης τα 13 Περιφερειακά Σχέδια και θα τεθούν σε εφαρμογή, προκειμένου η χώρα μέχρι το τέλος του 2023 να ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις της για την προστασία του περιβάλλοντος από τα αστικά λύματα.

Για την παρακολούθηση των Περιφερειακών Σχεδίων δημιουργείται από τη ΜΟΔ ειδικό πληροφοριακό σύστημα.

Πηγή: <https://www.mou.gr/el/pages/NewsFS.aspx?item=489>

Τεχνική Υπηρεσία ΜΟΔ (Διεύθυνση Τεχνικής Υπηρεσίας)

Η ΜΟΔ, ανταποκρινόμενη σε μία διαπιστωμένη ανάγκη πολλών ετών, προχώρησε το 2020 στη σύσταση της Τεχνικής της Υπηρεσίας με [ΥΑ υπ' αριθ. 10926/39.01.2020](#) του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων (ΦΕΚ 302 Β'/2020). Η απόφαση αυτή τροποποιήθηκε διαδοχικά με τις [ΥΑ υπ' αριθ. 138788/29.12.2020](#) (ΦΕΚ 5975 Β'/2020), [ΥΑ υπ' αριθ. 124183/16.11.2021](#) (ΦΕΚ 5487 Β'/2021) και [ΥΑ υπ' αριθ. 68168/05.07.2022](#) (ΦΕΚ 3607 Β'/2022) του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και ισχύει.

Αδύναμοι δικαιούχοι, κυρίως ΟΤΑ α' και β' βαθμού που δεν διαθέτουν συγκροτημένη τεχνική υπηρεσία ή αυτή είναι υποστελεχωμένη, μπορούν να απευθύνονται πλέον στη ΜΟΔ και να ζητήσουν υποστήριξη για υλοποιήσουν μελέτες ή/και έργα που χρηματοδοτούνται από το συγχρηματοδοτούμενο κατά προτεραιότητα ή το εθνικό σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων ή από άλλα προγράμματα.

Οι υπηρεσίες που προσφέρει η Τεχνική Υπηρεσία αφορούν κυρίως:

- *Ανάθεση και επίβλεψη/παραλαβή τεχνικών μελετών*
- *Δημοπράτηση, επίβλεψη και παραλαβή των έργων*

Η έναρξη της συνεργασίας προϋποθέτει τη σύναψη Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ του φορέα και της ΜΟΔ, σχέδιο της οποίας ετοιμάζεται από τη ΜΟΔ. Η συνεργασία με τη ΜΟΔ δεν έχει κανένα κόστος για τον φορέα. Αναγκαίες προϋποθέσεις είναι:

- η εξασφάλιση της χρηματοδότησης για τις υπό εκπόνηση μελέτες και για το υπό εκτέλεση έργο
- η εξασφάλιση της αναγκαίας ωριμότητας για τη διενέργεια των διαγωνισμών ανάθεσης των συμβάσεων.

Ο φορέας παραμένει κύριος των μελετών και έργων και διενεργεί τις πληρωμές βάσει των λογαριασμών της τεχνικής υπηρεσίας της ΜΟΔ. Έχει πρόσβαση σε πλήρη ενημέρωση σε όλα τα στάδια της εξέλιξης των έργων.

Η Διεύθυνση Τεχνικής Υπηρεσίας αποτελείται από 3 τμήματα:

- [Τμήμα Μελετών Τεχνικών Έργων](#)
Το Τμήμα Μελετών Τεχνικών Έργων έχει τη συνολική ευθύνη για την κατάρτιση ολοκληρωμένων τεχνικών μελετών και την κατάρτιση προδιαγραφών μελετών, καθώς και την ανάθεση, επίβλεψη εκπόνησης, την παραλαβή, τον έλεγχο και τη θεώρηση αυτών. Επίσης, είναι αρμόδιο για:
 - τη διοίκηση των συναπτόμενων μεταξύ της ΜΟΔ Α.Ε. και υποστηριζόμενων φορέων Προγραμματικών Συμβάσεων του άρθρου 44 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 100 του Ν. 3852/2010, όπως εκάστοτε ισχύουν, όταν αφορούν τεχνικές μελέτες
 - την ανάθεση και παρακολούθηση συμβάσεων τεχνικού συμβούλου για τις ανάγκες έργων που υλοποιεί η Διεύθυνση.
- [Τμήμα Μελετών Ειδικών Έργων](#)
Το Τμήμα Μελετών Ειδικών Έργων έχει τη συνολική ευθύνη για την κατάρτιση τεχνικών μελετών και τεχνικών υπηρεσιών των Ειδικών Έργων (λιμενικών έργων και μεταφορικών μέσων, έργων φυσικών καταστροφών και δασικών, πολεοδομικές και ρυμοτομικές μελέτες, κ.λπ.) με την κατάρτιση των προδιαγραφών τους, την ανάθεση, την

επίβλεψη εκπόνησης, την παραλαβή, τον έλεγχο και τη θεώρηση αυτών. Επίσης, είναι αρμόδιο για:

- τη διοίκηση των συναπτόμενων μεταξύ της ΜΟΔ Α.Ε. και υποστηριζόμενων φορέων Προγραμματικών Συμβάσεων όταν αφορούν τα ειδικά έργα που υλοποιεί η Διεύθυνση
- ενέργειες επιτάχυνσης έργων ΕΣΠΑ και ΕΠΑ σε συνεργασία με τις αρμόδιες διαχειριστικές αρχές.

- **Τμήμα Εκτέλεσης Τεχνικών Έργων**

Το Τμήμα Εκτέλεσης Τεχνικών Έργων έχει τη συνολική ευθύνη για την άρτια και εμπρόθεσμη εκτέλεση τεχνικών έργων των υποστηριζόμενων φορέων και της ίδιας της ΜΟΔ. Στο πλαίσιο αυτό:

- μεριμνά για τη δημοπράτηση, την ανάθεση, την επίβλεψη της εκτέλεσης και την παραλαβή τεχνικά άρτιων και ολοκληρωμένων έργων των υποστηριζόμενων φορέων και της ΜΟΔ
- είναι αρμόδιο για τη διοίκηση των συναπτόμενων μεταξύ της ΜΟΔ Α.Ε. και υποστηριζόμενων φορέων Προγραμματικών Συμβάσεων του άρθρου 44 του ν.4412/2016 και του άρθρου 100 του ν.3852/2010, όπως εκάστοτε ισχύουν, όταν αφορούν εκτέλεση τεχνικών έργων
- είναι αρμόδιο για τη δημιουργία και τήρηση του μητρώου εξωτερικών συνεργατών βοηθών επίβλεψης και για την παρακολούθηση και τον συντονισμό του έργου τους.

Πηγή: <https://www.mou.gr/el/Pages/dty.aspx>

Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ)

Το τυποποιημένο έντυπο για την υποβολή πρότασης ένταξης πράξης από μέρους των ενδιαφερόμενων δικαιούχων.

Το Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ) είναι ενιαίο για όλους τους τύπους πράξεων (δημόσιες συμβάσεις, παραχωρήσεις, ΣΔΙΤ, δράσεις ΕΚΤ+, εκτέλεση έργων με ίδια μέσα, κρατικές ενισχύσεις/ επιχειρηματικότητα, κλπ.) και για όλα τα Ταμεία.

Το Τεχνικό Δελτίο Πράξης αποτελεί ένα από τα βασικά έντυπα του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου και αποτύπωσης των στοιχείων και χαρακτηριστικών της πράξης, βάσει των οποίων διενεργείται η παρακολούθηση της υλοποίησής της, τόσο ως προς το φυσικό όσο και ως προς το οικονομικό αντικείμενο αλλά και η πρόοδος του κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος, από το οποίο χρηματοδοτούνται οι πράξεις.

τιμή αναφοράς

Τιμή που χρησιμοποιείται για τον καθορισμό στόχων όσον αφορά τους κοινούς και ειδικούς ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων και βασίζεται σε υφιστάμενες ή προηγούμενες παρεμφερείς παρεμβάσεις.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021

τομεακές παρεμβάσεις

Οι παρεμβάσεις που προβλέπονται στο Κεφάλαιο ΙΙΙ του Τίτλου ΙΙΙ του Κανονισμού ΣΣ ΚΑΠ.

Πηγή: Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α/21.03.2022

Τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ)

Η τοπική ανάπτυξη με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ) αποτελεί εργαλείο ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση τοπικής στρατηγικής και αντιμετώπισης των τοπικών κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών αναγκών, με τη συμμετοχή των τοπικών φορέων και της τοπικής κοινωνίας σε σαφώς προσδιορισμένες χωρικές ενότητες, εστιασμένες σε υποπεριφερειακές ζώνες. Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ, στρατηγικές ΤΑΠΤΟΚ μπορούν να χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+, το Ταμείο Συνοχής, το ΤΔΜ και το ΕΤΘΑΥ. Στο πλαίσιο του ΣΣ ΚΑΠ η υλοποίηση στρατηγικών LEADER/ΤΑΠΤΟΚ χρηματοδοτείται από το ΕΓΤΑΑ.

Οι Διαχειριστικές Αρχές των Προγραμμάτων ΕΣΠΑ αποτελούν τις αρμόδιες Αρχές για τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της εφαρμογής των στρατηγικών ΤΑΠΤΟΚ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ. Η Διαχειριστική Αρχή ΣΣ ΚΑΠ αποτελεί την αρμόδια Αρχή για τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της εφαρμογής των στρατηγικών LEADER/ΤΑΠΤΟΚ.

Αν μία στρατηγική στηρίζεται από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+ και το ΤΔΜ ή από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+ και το ΕΤΘΑΥ ή από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+, το ΤΔΜ και το ΕΤΘΑΥ, οι αρμόδιες Διαχειριστικές Αρχές των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ συνεργάζονται για την κατάρτιση κοινής πρόσκλησης και τη συγκρότηση Κοινής Επιτροπής για την παρακολούθηση της εφαρμογής της στρατηγικής. Η πρόσκληση για την επιλογή στρατηγικών LEADER/ ΤΑΠΤΟΚ καταρτίζεται από την Διαχειριστική Αρχή ΣΣ ΚΑΠ.

Αν μία στρατηγική στηρίζεται από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+ στο πλαίσιο ενός Περιφερειακού Προγράμματος, η αρμόδια Διαχειριστική Αρχή καταρτίζει μία πρόσκληση για το σύνολο των πόρων.

Οι αρμόδιες Διαχειριστικές Αρχές των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ μπορούν να επιλέξουν ένα από τα οικεία Ταμεία ως το επικεφαλής Ταμείο, καθώς και να επιλέξουν ένα από τα εν λόγω Ταμεία για τη χρηματοδότηση του συνόλου των δαπανών για τις δραστηριότητες προετοιμασίας, διαχείρισης και συντονισμού που αναφέρονται στις περ. α) και γ) της παρ. 1 του άρθρου 34 του Κανονισμού (ΕΕ)2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 (L 231), σε σχέση με τις εν λόγω στρατηγικές. Στην περίπτωση αυτή ως επικεφαλής Ταμείο επιλέγεται το Ταμείο που εισφέρει τους περισσότερους πόρους στο ΤΑΠΤΟΚ.

Πηγή: Ν. 4914/2022 – άρθρο 26

υγειονομική ταφή

Μία από τις εργασίες διάθεσης αποβλήτων όπως περιγράφονται στο Παράρτημα II Α (παρ. D1) του άρθρου 21 της ΚΥΑ 69728/1996

Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 29407/02 «Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή απορριμμάτων»

υγρά απόβλητα

Οποιοδήποτε απόβλητο σε υγρή μορφή, συμπεριλαμβανομένων των λυμάτων, αλλά εξαιρουμένης της ιλύος.

Πηγή: ΚΥΑ υπ' αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/90439/1846 Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων σε εναρμόνιση με τις διατάξεις της οδηγίας 99/31/ΕΚ του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 1999 «περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων», όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2018/850 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018. (ΦΕΚ 4514 Β/30.09.2021)

υλοποίηση με ίδια μέσα

Υλοποίηση με ίδια μέσα νοείται η εκτέλεση μέρους ή του συνόλου της πράξης από τον δικαιούχο με τη χρήση ιδίων πόρων. Μέρος των ενεργειών που απαιτούνται μπορεί να ανατίθεται σε τρίτους (ανάδοχοι) υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος συνεχίζει να διατηρεί τον πλήρη έλεγχο τόσο της διοίκησης όσο και της υλοποίησης του μέρους της πράξης που υλοποιείται με ίδια μέσα.

Πηγή: ΥΑ Αριθμ.114947 Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027 (ΦΕΚ Β 6132/2022)

υπερχρέωση overbooking

Κατάσταση η οποία δημιουργείται όταν το άθροισμα των προϋπολογισμών εγκεκριμένων έργων ενός Άξονα Προτεραιότητας ή Προγράμματος υπερβαίνει τη συνολική αντίστοιχη δέσμευση του Άξονα ή Προγράμματος των εγκεκριμένων Χρηματοδοτικών Πινάκων.

Πηγή: Ν. 4314/14

Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) Services of General Economic Interest (SGEIs)

Οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ) περιλαμβάνουν δραστηριότητες εμπορικού χαρακτήρα που υπάγονται σε ειδικά δικαιώματα δημόσιας υπηρεσίας. Αυτό ισχύει ειδικότερα όσον αφορά τις υπηρεσίες στους τομείς των δικτύων μεταφοράς, ενέργειας, επικοινωνιών και στις ταχυδρομικές υπηρεσίες.

Με τη συνθήκη της Λισσαβόνας προστέθηκε στις ιδρυτικές Συνθήκες ένα πρωτόκολλο σχετικά με τις υπηρεσίες γενικού συμφέροντος και δημιουργήθηκε νέα νομική βάση που επιτρέπει στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα να υιοθετούν κανονισμούς σχετικά με τη διαχείριση των ΥΓΟΣ (άρθρο 14 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ). Ωστόσο, το δίκαιο της ΕΕ αφήνει τις χώρες ελεύθερες να αποφασίσουν πώς να οργανώσουν τις ΥΓΟΣ.

Το άρθρο 36 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει ότι η Ένωση αναγνωρίζει και σέβεται την πρόσβαση στις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος για να προωθήσει την κοινωνική και εδαφική της συνοχή. Οι κανόνες της ελεύθερης αγοράς και του ανταγωνισμού εφαρμόζονται σε επιχειρήσεις υπεύθυνες για τη διαχείριση ΥΓΟΣ, υπό τον όρο ότι οι εν λόγω κανόνες δεν τις εμποδίζουν να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους υπέρ του γενικού συμφέροντος.

Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

υπολειμματικό ποσοστό σφάλματος

Το σύνολο των σφαλμάτων μείον τις δημοσιονομικές διορθώσεις που εφαρμόστηκαν από το κράτος μέλος για τη μείωση των κινδύνων που εντοπίστηκαν από την ελεγκτική αρχή, διά των δαπανών που πρέπει να δηλώνονται στους λογαριασμούς.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ)

Ο μηχανισμός της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης που στα όρια της περιοχής αρμοδιότητάς του (που κατά κανόνα υπερβαίνουν κατά πολύ τα όρια ενός Δήμου, είναι δηλαδή διαδημοτικός), με την ιδιότητα του υπόχρεου φορέα, έρχεται να εξειδικεύσει απόλυτα και λεπτομερειακά τον Περιφερειακό Σχεδιασμό, να συγκεκριμενοποιήσει τις ακριβείς θέσεις κατασκευής των αναγκαίων υποδομών, να εξασφαλίσει τις αναγκαίες αδειοδοτήσεις (περιβαλλοντικές και λοιπές), να υλοποιήσει τα έργα, να τα λειτουργήσει και να εξασφαλίσει την μεταφροντίδα μετά την παύση λειτουργίας τους.

Φορέας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

Είναι μια επιχείρηση που βασίζεται στο συνεταιριστικό πρότυπο, αλλά με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, όπως:

- Όλες οι επιχειρηματικές αποφάσεις λαμβάνονται δημοκρατικά και κάθε μέλος – συνεταιριστής έχει μόνο μια ψήφο, ανεξαρτήτως πόσες συνεταιριστικές μερίδες κατέχει.
- Σε αντίθεση με τις κλασσικού τύπου επιχειρήσεις, στην Κ.ΑΛ.Ο. στόχος δεν είναι η μεγιστοποίηση του κέρδους αλλά, μέσα από την κάλυψη κοινωνικών αναγκών και την παραγωγή κοινωνικής και συλλογικής ωφέλειας, η δημιουργία σταθερών και αξιοπρεπών θέσεων εργασίας.
- Τις αμοιβές και τα κέρδη της επιχείρησης, τα λαμβάνουν μόνο οι εργαζόμενοί της, ανεξάρτητα αν είναι ή όχι μέλη της (συνεταιριστές), ενώ ένα μέρος των κερδών προορίζεται για επανεπένδυση στους σκοπούς της επιχείρησης.

Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας είναι:

- α. Οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις
- β. Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.),
- γ. Οι Συνεταιρισμοί Εργαζομένων
- δ. Οποιοδήποτε άλλο μη μονοπρόσωπο νομικό πρόσωπο, εφόσον:
 - Αναπτύσσει δραστηριότητες συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας
 - Μεριμνά για την πληροφόρηση και τη συμμετοχή των μελών του και εφαρμόζει δημοκρατικό σύστημα λήψης αποφάσεων, σύμφωνα με την αρχή ένα μέλος μία ψήφος, ανεξάρτητα από τη συνεισφορά κάθε μέλους.
 - Το καταστατικό του προβλέπει περιορισμούς στη διανομή κερδών.
 - Εφαρμόζει σύστημα σύγκλισης στην αμοιβή της εργασίας.
 - Αποβλέπει στην ενδυνάμωση των οικονομικών δραστηριοτήτων του και τη μεγιστοποίηση της παραγόμενης κοινωνικής ωφέλειας μέσω της οριζόντιας και ισότιμης δικτύωσης με άλλους φορείς ΚΑΛΟ.
 - Δεν έχει ιδρυθεί και δεν διοικείται άμεσα ή έμμεσα από Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού ή από άλλο νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Πηγή: <https://kalo.gov.gr/syxnes-erotiseis/>

φορέας λειτουργίας

Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που φέρει την ευθύνη για το χώρο ταφής σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Το πρόσωπο αυτό μπορεί να είναι διαφορετικό μεταξύ των φάσεων προετοιμασίας του χώρου και μέριμνας μετά από την παύση λειτουργίας του.

Πηγή: ΚΥΑ υπ' αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/90439/1846 Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων σε εναρμόνιση με τις διατάξεις της οδηγίας 99/31/ΕΚ του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 1999 «περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων», όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2018/850 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018. (ΦΕΚ 4514 Β'/30.09.2021)

Φορέας Χρηματοδότησης Έργου

Φορέας που εμπλέκεται στην υλοποίηση ενός έργου και αναλαμβάνει την υποχρέωση να χρηματοδοτήσει το Φορέα Υλοποίησης για την εκτέλεση του Έργου.

Φορέας Υλοποίησης χρηματοδοτικού μέσου

Φορέας ο οποίος διέπεται από το δημόσιο ή το ιδιωτικό δίκαιο και εκτελεί καθήκοντα ταμείου χαρτοφυλακίου ή ειδικού ταμείου.

Πηγή: α) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

β) Ν.4914/2022 (ΕΣΠΑ) - ΦΕΚ 61 τ.Α'/21.03.2022

Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων της χώρας

Ο χάρτης της Ελλάδας για τη χορήγηση περιφερειακών ενισχύσεων, ο οποίος έχει ισχύ από 1η Ιανουαρίου 2022 έως 31 Δεκεμβρίου 2027, με πρόβλεψη για ενδιάμεση αναθεώρηση το 2024 δημοσιεύθηκε στη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων όπως [εγκρίθηκε από την Επιτροπή](#).

Ο περιφερειακός χάρτης της Ελλάδας καθορίζει τις ελληνικές περιφέρειες που είναι επιλέξιμες για περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις καθώς και τις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης (μέγιστα ποσοστά ενίσχυσης) στις επιλέξιμες περιφέρειες. Η ένταση της ενίσχυσης είναι το μέγιστο ποσό κρατικής ενίσχυσης που μπορεί να χορηγηθεί ανά επιχείρηση εκφρασμένο ως ποσοστό συγκεκριμένων επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών.

Στο πλαίσιο του αναθεωρημένου χάρτη δύναται να λάβουν περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις περιφέρειες που καλύπτουν το 82,34% του πληθυσμού της χώρας ως εξής:

<u>ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ (NUTS2)</u>	<u>ΕΝΤΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ 2022-2027</u>
EL 41 Βόρειο Αιγαίο.....	50%
EL 43 Κρήτη.....	40%
EL 51 Ανατολική Μακεδονία-Θράκη.....	50%
EL 52 Κεντρική Μακεδονία.....	50%
EL 53 Δυτική Μακεδονία.....	40%
EL 54 Ήπειρος.....	50%
EL 61 Θεσσαλία.....	50%
EL 62 Ιόνια Νησιά.....	40%
EL 63 Δυτική Ελλάδα.....	50%
EL 64 Στερεά Ελλάδα.....	40%
EL643 Ευρυτανία (αραιοκατοικημένη περιοχή).....	40%
EL 65 Πελοπόννησος.....	40%
EL 42 Νότιο Αιγαίο.....	30%

Στο νόμο Ευρυτανίας μπορούν να υλοποιηθούν καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας για την πρόληψη ή τη μείωση της συρρίκνωσης του πληθυσμού. Για να αντιμετωπιστούν οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες, ορίστηκαν στο νομό Αττικής προκαθορισμένες περιοχές «γ» οι οποίες δικαιούνται επενδυτικές περιφερειακές ενισχύσεις, λαμβάνοντας υπόψη συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των περιοχών αυτών, σύμφωνα με των πίνακα που ακολουθεί:

<u>ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ (NUTS 3)</u>	<u>ΕΝΤΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ 2022-2027</u>
EL 302 Δυτικός τομέας Αθηνών.....	15%
EL 305 Ανατολική Αττική.....	25%

EL 307 Πειραιάς και Νήσοι	25%
EL 306 Δυτική Αττική.....	25%

Σε όλες τις ανωτέρω περιοχές οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης μπορούν να αυξηθούν κατά 10% για επενδύσεις που πραγματοποιούνται από μεσαίες επιχειρήσεις και κατά 20% για επενδύσεις μικρών επιχειρήσεων, εφόσον η επένδυση δεν ξεπερνάει τα 50 εκατ. ευρώ. Για τις περιοχές δίκαιης μετάβασης εφαρμόζεται επιπλέον προσαύξηση 10%.

Πηγή: <https://www.espa.gr/el/Pages/NewsFS.aspx?item=1431>

Οι ανακοινώσεις της Επιτροπής είναι οι ακόλουθες:

Ανακοίνωση της Επιτροπής “Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα” της 19/04/2021 ([έγγραφο C/2021/2594 final](#))

Ανακοίνωση της Επιτροπής Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2021/C 153/01 ([έγγραφο C 153/01 της 29.4.2021](#), σ. 1 - 46 Αριθμός CELEX: 52021XC0429(01))

χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με το κόστος

Μέθοδος πληρωμής για επιχορηγήσεις και εξόφληση βοήθειας στην οποία η επιστροφή των δαπανών βασίζεται στην εκπλήρωση των προκαθορισμένων συνθηκών ή των αποτελεσμάτων που πρέπει να επιτευχθούν.

Πηγή: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/217dab07-4cdd-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-en>

χρηματοδότηση σταθερού επιτοκίου flat-rate financing

Η χρηματοδότηση σταθερού επιτοκίου είναι μια μορφή απλοποιημένης αποζημίωσης για συγκεκριμένες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών που προσδιορίζονται σαφώς εκ των προτέρων και υπολογίζονται με την εφαρμογή ενός ποσοστού, σταθερής πρώην, σε μία ή περισσότερες κατηγορίες επιλέξιμου κόστους.

Πηγή: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/217dab07-4cdd-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-en>

χρηματοδότηση κατ 'αποκοπή lump sum financing

Η χρηματοδότηση κατ 'αποκοπή είναι μια μορφή απλοποιημένης αποζημίωσης όλων των επιλέξιμων δαπανών ή μέρους του επιλέξιμου κόστους μιας επιχείρησης. Παρέχεται με τη μορφή σταθερού ποσού, σύμφωνα με τους προκαθορισμένους όρους συμφωνίας για δραστηριότητες ή/και αποτελέσματα και την ολοκλήρωσή τους.

Πηγή: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/217dab07-4cdd-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-en>

χρηματοδότηση βάσει μοναδιαίου κόστους

Η χρηματοδότηση βάσει μοναδιαίου κόστους είναι μια μορφή απλοποιημένης αποζημίωσης όλων ή μέρος του επιλέξιμου κόστους μιας επιχείρησης, βάσει ποσοτικοποιημένων εισροών, εκροών ή αποτελεσμάτων πολλαπλασιασμένων με την τυπική τιμή μιας μονάδας που δημιουργήθηκε εκ των προτέρων.

Πηγή: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/217dab07-4cdd-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-en>

χρηματοδοτικά μέσα

Μέτρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για χρηματοδοτική στήριξη από τον προϋπολογισμό για την επίτευξη ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στόχων πολιτικής της Ένωσης, το οποίο είναι δυνατόν να έχει τη μορφή, επενδύσεων μετοχικού ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου, δανείων ή εγγυήσεων ή άλλων μέσων επιμερισμού κινδύνου, και το οποίο είναι δυνατόν να συνδυάζεται, εφόσον ενδείκνυται, με άλλες μορφές χρηματοδοτικής στήριξης ή με κονδύλια υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης ή με κονδύλια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης (ETA).

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Χρηματοδοτικός Μηχανισμός Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΧΜ ΕΟΧ) European Economic Area – Iceland, Liechtenstein and Norway Grants

Ο Χρηματοδοτικός Μηχανισμός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (European Economic Area – Iceland, Liechtenstein and Norway Grants) αποτελεί την οικονομική συμβολή των τριών δοτριών χωρών Νορβηγίας, Ισλανδίας και Λιχτενστάιν, για τη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων και την ενίσχυση των διμερών σχέσεων των δοτριών χωρών αυτών με τις δικαιούχες χώρες, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα.

Πηγή: <https://www.ggde-espa.gov.gr/development-programms/>

χρηστή δημοσιονομική διαχείριση

Εκτέλεση του προϋπολογισμού σύμφωνα με τις αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας.

Πηγή: Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 (L 193.1)

χωρικά εργαλεία

Σύμφωνα με το Άρθρο 28 του κανονισμού 1060/22 Κανονισμός Κοινών Διατάξεων και το Ν. 4914/22, η ολοκληρωμένη χωρική επένδυση θα πραγματοποιηθεί μέσω ολοκληρωμένων τοπικών χωρικών στρατηγικών αξιοποιώντας τα παρακάτω εργαλεία:

- Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ)
- Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις – Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ-BAA)
- Τοπική Ανάπτυξη μέσω Πρωτοβουλιών των Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ)
- Άλλο Εθνικό Εργαλείο

Οι ΟΧΕ, ΟΧΕ-BAA και ΤΑΠΤΟΚ είναι τα εργαλεία που δύναται να χρησιμοποιηθούν όπως περιγράφονται στο ΕΣΠΑ 2021-2027.

Για όλα τα χωρικά εργαλεία οι βασικές προϋποθέσεις είναι:

- Η διαμόρφωση ολοκληρωμένης χωρικής στρατηγικής στο κατάλληλο υποπεριφερειακό επίπεδο με ευθύνη των αρμόδιων χωρικών αρχών
- Η εταιρική σχέση κατά το σχεδιασμό, υλοποίηση και παρακολούθηση της στρατηγικής
- Η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τη συνεργασία και διαβούλευση κατά τον σχεδιασμό, την παρακολούθηση και αξιολόγηση της στρατηγικής και ειδικότερα της συνεργασίας των Περιφερειακών αρχών με τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης Α βαθμού.

Τα Χωρικά Εργαλεία στην προγραμματική περίοδο 2021-2027 συγχρηματοδοτούνται κυρίως από τον Στόχο Πολιτικής (ΣΠ) 5 «Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και των τοπικών πρωτοβουλιών» των ΠεΠ και των ειδικών στόχων:

- 5.i την ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές
- 5.ii την ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών.

Στις ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις, ΟΧΕ και ΟΧΕ-BAA, μπορούν να συνδράμουν όλα τα Ταμεία (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+, ΤΔΜ, Ταμείο Συνοχής και ΕΤΘΑΥ) μέσω συνδυασμένων επενδύσεων, από ένα ή περισσότερα του ενός Προγράμματα ή από περισσότερες της μίας προτεραιότητες του ίδιου Προγράμματος, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζονται η συνοχή και ο συντονισμός μεταξύ των Ταμείων. Σε αυτήν την περίπτωση οι αρμόδιες ΔΑ διοργανώνουν κοινή πρόσκληση για την επιλογή αυτών των στρατηγικών και συγκροτούν κοινή επιτροπή για όλα τα αρμόδια Ταμεία, ούτως ώστε να παρακολουθούν την εφαρμογή των στρατηγικών αυτών. Οι αρμόδιες ΔΑ μπορούν να επιλέξουν ένα από τα εν λόγω Ταμεία για την χρηματοδότηση των δαπανών για την κατάρτιση και το σχεδιασμό των στρατηγικών. Οι στρατηγικές ΟΧΕ και ΟΧΕ-BAA στο σύνολό τους δύναται να περιλαμβάνουν και άλλες πηγές χρηματοδότησης εκτός του ΠεΠ με την προϋπόθεση ότι το συνολικό σχέδιο χρηματοδότησης είναι ρεαλιστικό, έχουν προηγηθεί οι απαιτούμενες διαβουλεύσεις και το συνολικό σχέδιο ακολουθεί τη λογική της παρέμβασης. Οι ΔΑ των ΠεΠ διασφαλίζουν ότι το τμήμα της χρηματοδότησης που αναλογεί στο ΠεΠ, συνιστά ολοκληρωμένη στρατηγική με μετρήσιμα αποτελέσματα.

Ειδικότερα για τα ΤΑΠΤΟΚ, το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+ το ΤΔΜ, το ΕΤΘΑΥ και το ΕΓΤΑΑ μπορούν να στηρίζουν την τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ).

Η συγχρηματοδότηση των χωρικών εργαλείων δύναται να περιλαμβάνεται και σε άλλους στόχους Πολιτικής και Ειδικούς Στόχους του Προγράμματος, από άλλα Προγράμματα καθώς και άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία.

Πηγή: Εγκύκλιος αρ πρωτ. 124143 / 21-12-2022 ΕΥΣΣΑ του Υπ. Επενδύσεων και Ανάπτυξης

Χώρος Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ)

Κάθε χώρος διάθεσης αποβλήτων για την απόθεση των αποβλήτων επί ή εντός του εδάφους ή υπογείως, συμπεριλαμβανομένων:

- των εσωτερικών χώρων διάθεσης των αποβλήτων, δηλαδή των χώρων υγειονομικής ταφής στους οποίους ένας παραγωγός αποβλήτων πραγματοποιεί τη διάθεσή τους στον τόπο παραγωγής και
- κάθε μόνιμος, δηλαδή χρησιμοποιούμενος άνω του έτους, χώρος προσωρινής αποθήκευσης αποβλήτων, αλλά εξαιρουμένων:
- των εγκαταστάσεων στις οποίες εκφορτώνονται τα απόβλητα με σκοπό την προετοιμασία τους για περαιτέρω μεταφορά τους προς ανάκτηση χρήσιμων υλών, επεξεργασία ή διάθεση αλλού και
- της αποθήκευσης των αποβλήτων πριν από την ανάκτηση χρήσιμων υλών ή την επεξεργασία για διάστημα μικρότερο των τριών ετών κατά γενικό κανόνα και
- της αποθήκευσης αποβλήτων πριν από τη διάθεση για διάστημα μικρότερο του έτους.

Πηγή: ΚΥΑ υπ' αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/90439/1846 Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων σε εναρμόνιση με τις διατάξεις της οδηγίας 99/31/ΕΚ του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 1999 «περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων», όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2018/850 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018. (ΦΕΚ 4514 Β' /30.09.2021)

Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ)

Χώρος κατασκευασμένος και οργανωμένος με βάση τις διεθνείς, κοινοτικές και εθνικές προδιαγραφές για την ασφάλη, τόσο για το περιβάλλον όσο και για τη δημόσια υγεία, και στο πνεύμα της αειφορίας, διάθεση των απορριμμάτων. Είναι το σύνολο των εγκαταστάσεων και των φυσικών μέσων που χρησιμοποιούνται για την απόθεση των απορριμμάτων στο έδαφος και έχουν σχεδιαστεί με τέτοια τεχνολογία ώστε να ελαχιστοποιούνται οι επιδράσεις τους, λόγω της λειτουργίας τους, στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον. Αποδεκτά απορρίμματα είναι: τα ζυμώσιμα, το χαρτί, τα πλαστικά, τα μέταλλα, τα γυαλιά, τα αδρανή, τα υφάσματα, τα ξύλα και τα λάστιχα. Μη αποδεκτά είναι τα υγρά απόβλητα, διαβρωτικά εκρηκτικά, οξειδωτικά ή εύφλεκτα, απόβλητα νοσοκομείου τα οποία είναι μολυσματικά, τεμαχισμένα μεταχειρισμένα ελαστικά αυτοκινήτων, απόβλητα που εκπέμπουν ενοχλητικές οσμές.

Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ)

Χώρος απόθεσης υπολειμμάτων απορριμμάτων μετά την ανακύκλωση - διαλογή στην πηγή.

χωροταξικός σχεδιασμός

Ο χωρικός σχεδιασμός που εκπονείται σε εθνική ή περιφερειακή κλίμακα, με τη μορφή πλαισίων, με τα οποία τίθενται οι μεσοπρόθεσμοι ή και μακροπρόθεσμοι στόχοι της ανάπτυξης και οργάνωσης του χερσαίου και θαλάσσιου χώρου, καθώς και οι κατευθύνσεις και οι αναγκαίες, όπου απαιτείται, ρυθμίσεις, για τη διαμόρφωση των οικιστικών περιοχών, των περιοχών άσκησης παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και των προστατευόμενων περιοχών. Ο χωροταξικός σχεδιασμός είναι κυρίως στρατηγικού χαρακτήρα και περιλαμβάνει κατευθύνσεις και, όπου απαιτείται, ρυθμίσεις.

Πηγή: Ν.4447/2016 (ΦΕΚ Α' 241/23.12.2016) "Χωρικός σχεδιασμός - Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις" όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

Ωρίμανση Έργου

Διαδικασία που διατρέχει τις φάσεις ενός Έργου/Ενέργειας από τη σύλληψη του σχεδίου μέχρι την έναρξη της υλοποίησης. Περιλαμβάνει τις δραστηριότητες που απαιτούνται για την πλήρη προπαρασκευή του Έργου, προκειμένου να υπάρξει απρόσκοπτη υλοποίηση και λειτουργία του.

Ωριμότητα

Όρος που προσδιορίζει τη Φάση Ωρίμανσης ενός Έργου. Διακριτά στάδια ωριμότητας ενός Έργου μπορεί να είναι π.χ. η υπογραφή μίας Σύμβασης με το Φορέα Υλοποίησης ή η έγκριση της Οριστικής Μελέτης ενός Έργου κ.λπ.

Ευρετήριο Όρων
Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027
Δεκέμβριος 2023